

compl. gd. 09

ANALECTA HYMNICA
MEDII AEVI

VI.

UDALRICUS WESSOFONTANUS.

Ulrich Stöcklins von Rottach
Reimgebete und Leselieder

herausgegeben

von

Guido Maria Dreves

S. J.

Leipzig.

Fues's Verlag (R. Reisland).

1889.

UDALRICUS WESSOFONTANUS.

Ulrich Stöcklins von Rottach

Abts zu Wessobrunn

1438—1443

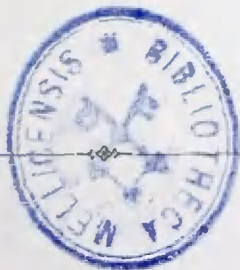
Reimgebete und Leselieder

mit Ausschlufs der Psalterien

herausgegeben

von

Guido Maria Dreves
S. J.

Leipzig.
Fues's Verlag (R. Reisland).
1889.

Einleitung.

Die Lieder des Ulrich Stöcklin von Rottach, welche dieser Band mit Ausschlufs seiner siebzehn Psalterien umfafst, treten uns nirgends unter dem Namen ihres Verfassers, ja nicht einmal als eine geordnete Gedichtsammlung entgegen; dieselben sind vielmehr als disjecta membra in einer Reihe von Handschriften zerstreut und nur durch innere Gründe als das Werk eines Mannes nachweisbar. Diesen Nachweis zu führen, dürfte es am einfachsten sein, wenn ich den Leser denselben Weg geleite, auf welchem ich zu dem verschleierten Bilde des „Frater Quisutis“ und endlich auch zu dessen Enthüllung gelangte.

Zum erstenmale stiefs ich auf Spuren unseres Dichters, als ich der Lieder des Konrad von Gaming wegen den Münchener Clm. 19824 (Tegurin. 1824) durchging. Die Handschrift ist eine reichhaltige Sammlung von Rhythmen aller Art. Fol. 270 beginnt in derselben eine Reihe von Heiligenliedern, dieselben, die Heft III dieser Analekten zu finden sind. Dieselben lassen sich unschwer als das Werk ein und desselben Dichters erkennen. Mit Ausnahme von nur vier Liedern, bei denen in drei Fällen (bei No. 10, 11 und 40) der Grund der Ausnahme deutlich zu Tage liegt, besteht jedes Lied aus fünf Strophen, die fast sämtlich (nur fünf Ausnahmen) mit dem Grufsworte Ave beginnen. Zum Überflusse hat unser Codex fol. 170 a die Bemerkung „Orationes Anselmi et prius ad Jesum oratio“. An welchen Anselm wir hierbei nach Absicht des Schreibers zu denken haben, verrät fol. 281 b, wo es heifst: „Praedictas orationes composuit Anselmus episcopus.“ Nun lehrt aber der Augenschein, dafs der Verfasser dieser kurzen, formvollendeten Lieder ein Nachahmer Konrads von Gaming war (dafs er kein Vorläufer, wird sich weiter unten von selbst ergeben); es war somit klar,

dafs ich es nicht mit dem berühmten Abt von Le Bec und Erzbischof von Canterbury, sondern mit einem Pseudo-Anselm zu thun hatte.

Dieser Pseudo-Anselm hatte das Gute, in seinen Liedern, so wenige deren waren, doch solche Auffälligkeiten des Stiles zu zeigen, dafs es möglich wurde, einen Schritt vorwärts zu kommen. Gleich zu Anfang fällt der wiederholte Gebrauch von „Jebusaeus" als eines Synonymums von Satan auf (1, 5; 3, 4), ebenso der Gebrauch des Adjektivs „jubilaeus" im Sinne von jubilans (17, 2; 19, 3; 23, 1; 26, 2); auffallend ist es auch, dafs so häufig, wenn die Hülfe Gottes oder eines Heiligen erfleht werden soll, ein Zusatz wie cito, ocius, velox, sine mora sich findet (5, 2; 10, 9; 12, 1; 15, 3; 17, 3). Diese Eigentümlichkeiten liefsen mich Pseudo-Anselm als den Verfasser nicht nur dieser Heiligenlieder, sondern auch von einer Reihe anderer Rhythmen derselben Handschrift erkennen, in denen dieselben Wendungen nur noch in viel reicherem Mafse vorkommen, so der Abcdarien fol. 41 a sqq., der Alphabeta fol. 59 b sqq., der Rosarien fol. 71 a sqq. und 233 a sqq. Dafs ich mich keiner Täuschung hingebe, sondern auf richtiger Fährte sei, lehrte mich No. 27 Strophe 12:

Miris resplenduit Christus prodigiis,
Vita laudabili, doctrinis variis,
Quibus consuluit nostris miseriis,
Ut scripsi breviter octo rosariis[1]).

Der Autor der Alphabeta (fol. 41 sqq.) und der Rosarien (fol. 233 a) war also ein und dieselbe Person, und zwar kein anderer als Pseudo-Anselm. Mit dem weiteren Materiale, das dadurch zur Vergleichung herangezogen werden konnte, vermehrten sich auch die stilistischen Merkmale, an denen Pseudo-Anselm aus Tausenden mühelos herauszukennen ist. Ich stelle hier einige dieser Merkmale aus den Liedern nur dieses Bändchens

[1]) Noch einmal findet sich ein solcher Hinweis auf andere Lieder in den Gedichten Pseudo-Anselms, nämlich 24, 175:

Tot fecit liberum me in periculis,
Quae centum scriberem vix in capitulis,
Sed pauca retuli in psalteriolis
Ejusdem dominae, quae scripsi titulis,

ein Beweis, dafs der Autor des Centinomium auch Psalterien geschrieben, insonderheit jenes, das den Namen „Tituli praeconiorum" führt.

zusammen. Ganz dieselben Eigentümlichkeiten finden sich in gleicher Fülle auch in den erwähnten Psalterien.

1. Der gedachte „Jebusaeus“ findet sich wieder 1, 19; 1, 28; 2, 18; 8, 4; 43, 1; 43, 10; 48, 6.

2. Cito, ocius u. dgl. 2, 16; 2, 21; 3, 16; 11, 3; 17, 14; 21, 3; 23, 62; 23, 63; 30, 10; 31, 4; 37, 18; 54, 22.

3. Ein unserem Autor eigentümliches Wort ist das Wort τὸ „crucium“ für Kreuz, Leiden, Foltern; es findet sich in diesem Bande 1, 9; 6, 11; 24, 56; 26, 13; 26, 21; 31, 2; 46, 6; 52, 40; 56, 6; 52, 40; 56, 16; 56, 35; 57, 9; 57, 11; 57, 12; 57, 43.

4. Der Ausdruck „laudum tituli“ oder auch „praedicata“ findet sich 17mal: 5, 24; 10, 1; 22, 49; 25, 89; 25, 122; 25, 160; 25, 180; 35, 2; 35, 8; 42, 16; 45, 19; 48, 13; 49, 1; 50, 27; 53, 18; 53, 47; 53, 50.

5. Ein Wort, das sonst in der mittelalterlichen Hymnensprache verhältnismäſsig selten ist und erst durch die Humanisten wieder in Schwung kommt, ist das Wort oda; es findet sich: 20, 18; 20, 55; 20, 56; 20, 59; 22, 1; 23, 97; 25, 55; 44, 1; 44, 12; 44, 18; 45, 1; 45, 15; 57, 7.

6. Eine interessante Eigentümlichkeit unseres Dichters ist es, häufig von seinem eigenen Gedichte zu reden (zweiundzwanzigmal in diesem Bande), ja dasselbe mit belobenden epithetis ornantibus zu versehen, als carmen nobile, praeclarum etc., z. B.

Honorificentiam
  Carminis decori
Concino per latriam
  Tibi, creatori. 3, 8; oder:

— — — id nobile
  Carmen sic expensum
Tibi acceptabile
  Sit velut incensum. 25, 167.

Hoc per carmen elegans
  Ejusque tenorem
In me sis aedificans
  Divinnm amorem. 25, 195.

Oft auch ist von der Mühe des Dichtens (onus dictaminis 27, 14) und vom Schwitzen über der Arbeit die Rede;

Harum laudum titulis
  Me, qui nunc in sudo. 3, 22,

letzteres am öftesten in den Psalterien.

7. Überaus häufig ist in den Reimgebeten Pseudo-Anselms die Fürbitte für seine Verwandten, die sonst in ähnlichen Liedern nur selten gefunden wird. Ich habe mehr als 20 Fälle gezählt in diesen 58 Nummern allein. Am liebsten bedient er sich dabei der Ausdrücke genimen und progenies, die sehr geeignet sind, einen falschen Begriff zu erwecken. Was er mit denselben bezeichnen will, enthält 3, 7:

Genimen humiliter
  Meum recommendo
Tibi, genialiter
  Quo carne descendo.

8. Noch häufiger ist die Fürbitte für die Verstorbenen, der man ja anderwärts auch nicht allzuoft begegnet; 30mal lesen wir Stellen wie diese:

His, quos purgatorium
  Punit pro peccatis
Porrige suffragium
  Tuae pietatis.

9. Eine andere Eigentümlichkeit, richtiger Unart, ist die Vorliebe des Dichters für tautologische, meist durch seu oder sive verbundene Doppelbezeichnungen desselben Gegenstandes oder Gedankens; ich zählte 42 Beispiele:

Ejus voci vel mandatis
  Obaudite jugiter. 25, 28.

Demergamur in sufflamen
  Stygis vel in tartara. 25, 100.

Quos premit angustia
  Sive tribulamen. 25, 49.

Cor meum desipiens,
  Stolidum vel stultum. 25, 166.

Domus regis coelici
  Vel imperatoris. 41, 4.

Cum in te concipitur
  Sive incarnatur. 51, 34.

10. Erwähnung verdient das Bestreben, seine Lieder mit griechischen Brocken zu spicken, eine Liebhaberei, die allerdings in den Psalterien noch mehr als in diesen Liedern hervortritt. Merkwürdig ist dabei, daſs eine Anzahl Worte auf on gebildet und als indeklinabel behandelt werden, z. B. theotocon

(selten theotocos oder theotoca), rhinoceron (52, 35), homousion (51, 27) u. s. f. In den Psalterien: krufion, ethicon, tetragrammaton, homotheon.

11. Eine höchst charakteristische Eigenschaft ist die Kühnheit, mit der Pseudo-Anselm sich neue Worte bildet, wo ihm solche fehlen; z. B. τὸ mumium 1, 4; essentiare 2, 14; formificare 2, 14; recidivare 17, 16; pultrix 21, 1 (expultrix Tusc. 5, 5); dulcificatrix 25, 134; putibulum 25, 141; insignimen, impedimen 25, 161; angiporta 25, 176; rues (Sturz) angelorum 57, 17; abhorriabilis 55, 50; propius, a, um 24, 160; 56, 46; honizare 50, 42 u. s. f.

Die häufigsten und interessantesten Bildungen sind die auf amen: umbramen 5, 38; sufflamen 7, 6; 23, 100; atramen 45, 23; mortificamen 24, 127; ploramen 24, 169; remoriamen 25, 60; laceramen 25, 127; celamen, auxiliamen 25, 180; induciamen 46, 7 u. s. f.[1]).

Ich will noch hinzufügen, daſs unser Dichter auch die alten Formen mis und tis nach der damals üblichen Weise verwendet; in diesen Liedern allerdings nur selten, so 18, 17:

Mis te nequit laudare parvitas,

öfters in den Psalterien:

Ave, Jesu, mis exspectatio.
Rogo, finis mis non sit subitus.
Tis amore benigne perfice.
Tis timorem infunde animae.

Nach Aufzählung all dieser Eigentümlichkeiten wird der Leser es glaublich finden, daſs es nicht gerade schwer ist, Pseudo-Anselm, wie wir ihn einstweilen noch nennen, an seiner Schreibweise zu erkennen; ihm wäre es jedenfalls schwer gewesen, irgend ein gröſseres Gedicht zu schreiben, ohne daſs es der einen oder andern dieser Besonderheiten gelungen wäre, demselben den Stempel seiner Nativität aufzudrücken.

Es erübrigt nun noch, den Weg zu beschreiben, der von

---

[1]) Ich füge hier noch einiges Verwandte aus den Psalterien bei: Unipersonatus, ἡ pascentia, realificare, micamen, inaugmentabilis, substantificatrix, muscela, civilitare, vatium = vaticinium, serviunculus, carius, a, um von caries; bacchinal = torcular, blastema, dyan, famulamen, eufortunium, tabificare, majoritas, jurgamen, triplicabilis, gignificum, sapientificus, confusibiliter, irretentibilis, virtutificus, triaticus, trisubstantificus, triplificus, τὸ bestium etc. etc.

Pseudo-Anselm zum „Frater Quisutis“ führt und schliefslich in dem 37sten Abte von Wessobrunn den Verfasser dieser Lieder erkennen läfst.

An der Hand der gedachten stilistischen Eigenheiten ergeben sich, wie vorerwähnt, als von demselben Autor stammend eine Reihe von 17 sog. Psalterien. Zu einem derselben mit dem Anfange „Ave virgo arbor fructifera“ bemerkt ein Orationale ms. Tegurinum anni 1467 (Clm. Monacens. 19991) „Praedictum psalterium cum duobus sequentibus (nämlich den Psalterien „Ave regis nostri pacifici“ und „Ave virgo Christi puerpera“) edidit quidam Cardinalis“. Die Angabe dürfte ihren Ursprung wohl nur dem Centinomium (No. 23 dieses Bandes) verdanken; bei diesem längeren Gedichte bemerken nämlich die meisten Handschriften, es sei ein dialogus Dei genitricis Mariae et cujusdam beatae memoriae presbyteri Cardinalis, dem eine Handschrift (leider konnte ich das betreffende Notat nicht wiederfinden) den titulus Sancti Nicolai beilegt. Den presbyter giebt freilich das Centinomium selbst an:

Ait, o presbyter, sis aurem admovens;

es giebt aber auch deutliche Fingerzeige, dafs der presbyter gerade kein Kardinal war. Schon die Erwähnung der cella am Eingang des Gedichtes

Quondam in cellula noctis excubias
Persolvens domino planxi miserias

weist auf einen Ordensmann hin; ebenso Str. 89, wo der Dichter nach der Matutin, vom Chore zurückkehrend, die Erscheinung Mariens vor seiner Zelle findet:

Resumptis igitur paulis per viribus
Atque officiis matutinalibus
Completis redii in cellam protinus
Heramque reperi stantem prae foribus.

Noch evidenter wird die Sache durch die folgenden Zeilen eines der Psalterien, die, wie gesagt, augenscheinlich denselben Verfasser haben, wie das Centinomium:

Conglobatos in hoc coenobio
Unitatis junge spiramine.

Woher denn also der presbyter Cardinalis und der titulus S. Nicolai? Aufser den bereits erwähnten, offenbar irrigen Angaben enthält nur noch der Codex b II 3 des Stifts St. Peter

in Salzburg einiges Licht. Derselbe bietet fol. 174 b einen „Prologus in sequentia tria psalteria", der in einem Briefe besteht und also lautet:

Frater Quisutis p. C. ti. S. N. fratri N. provisori S. N. in Domino salutem.

In dandis accipiendisque muneribus ita recte officia inter eos praecipue, qui sese magnificaverint[1]) aestimantur, si liquido constabit, nec ab hoc aliud, quod liberalius[2]) offerret, inventum, nec ab illo unquam, quod jucundius benevolentia[3]) complecteret, acceptum. Haec ipse considerans transmisi tibi en alia opuscula in laudem gloriosae virginis exiguo labore tam ex Latinarum quam Graecarum opulentia literarum congesta. Perpendens enim ejus, de qua scripturus eram, apud directorem omnium bonorum Deum potentiam, nec non scriptis tuis non annuere nefas reputans, paulisper post labores quosdam saecularium negotiorum spiritu resumpto submisi me sarcinae, quam imposueras. Quo autem labore quave mora atque vigiliis haec convertere potui, facile sobrius lector agnoscit. Attamen amanti nihil difficile. Ipsa enim, cujus praeconia in his promovere conamur, et nos amat, dirigit et custodit. Videor clericis meis otianter egisse. Sed esto quod ipsis. Numquid et tibi et dilectissimis fratribus tuis atque meis? E quorum congregationis gremio, suscipiens onus officii, licet corpore segregatus videar, mente ac religionis norma teste Deo nunquam recessi. Ad tuum igitur examen haec novi operis rudimenta spectanda transmitto. Tu tantum fraterno amore nostrum provehas munus, ita et laboris mei primitias doctissimo judicio consecrabis et non majoris censebitur auctor merito quam probator. Non ergo permittas in manus prodire publicas, nisi doctae sententiae adstipulatione nitantur. Hortor quoque ut pro tua in me benevolentia supervacua reseces, hiantia suppleas, errata reprehendas, commode dicta animi tui devotione suscipias. Vale in Domino semper tu et tui et ora pro me. Amen.

Soweit die Salzburger Handschrift, in deren Texte die für das Verständnis des Folgenden wichtigen Stellen durch Sperrdruck hervorgehoben sind. Betrachten wir die Aufschrift dieses

---

[1]) magnificaverit Hs. — [2]) liberalibus Hs. — [3]) benevolam Hs.

Briefes, so sehen wir, dafs sich die erste ihrer Abkürzungen allerdings dahin auflösen läfst: Frater Quisutis, presbyter Cardinalis titulo Sancti Nicolai, und stehen damit vermutlich an der Quelle der Legende von dem Kardinal-Dichter des Centinomiums. Versichern wir uns zunächst der Anhaltspunkte, die uns dieser Brief bietet, um der Realität des Frater Quisutis (Quis? *οὔτις*.) näher zu kommen. Wir erfahren nämlich, dafs derselbe einem Orden angehörte, dafs er ein Amt bekleidete, welches ihn in weltliche Sorgen und Geschäfte verwickelte, dafs er aber dies Amt bekleidete nicht in dem Kloster, dem er durch seine Profefs ursprünglich angehörte, sondern in einem andern, dessen Insassen für seine diversen schriftstellerischen Arbeiten (en alia opuscula), wie es scheint, wenig Verständnis zeigten.

Bringen wir mit diesen einige weitere Umstände zusammen, welche uns in den Gedichten selbst angedeutet werden. Da erfahren wir an mehreren Stellen, dafs unser Quisutis bereits im Greisenalter stehe, und in der That, ist der gegründetste Vorwurf, den man seiner Muse machen kann, der einer greisenhaften Gesprächigkeit, ohne welche er einen Konrad von Gaming erreicht, ja vielleicht übertroffen hätte. Hierher gehören Äufserungen wie 25, 191; 41, 12; 41, 17; 45, 8; 5, 27:

— — — nunc flebile
Tempus senectutis
Nostrae fac flexibile
Ad iter virtutis.

Wir erfahren, dafs Quisutis zur Zeit des Basler Konzils schreibt,

Basileae ut docet synodus 2, 4,

und zwar nach der Dogmatisierung der unbefleckten Empfängnis Mariens durch jene Synode, also nach der 36. Sitzung vom 17. September 1439;

Ave, quam Basileacum
Declaravit concilium
Servatam ab Adamica
Culpa in vi deifica. (Psalt. „Tit. praec.").

Der Dichter spricht häufig von der Bedrängnis der Kirche durch Schisma, wobei wir an das Baseler Papst-Schisma denken können oder an das orientalische, an dessen Beilegung seit 1438 in Florenz gearbeitet wurde:

Dirige praesides per viam regiam,
Dirue s c h i s m a t a, firmes ecclesiam.

Noch häufiger ist die Erwähnung von Kriegsläuften, 1, 6; 5, 12; 23, 28; 23, 88; 25, 30; 25, 45; 25, 63 u. s. w.; und zwar von Kriegen gegen auswärtige Feinde, und von inneren bürgerlichen Kriegen, d. h. nach mittelalterlicher Auffassung von Kriegen innerhalb der christlichen Völkerfamilie:

Hanc quidem deforis bella paganica
Premunt, intrinsecus molestant civica. 29, 8.

Der äufsere Feind, die Heiden, sind die Türken:

Et a nobis maledictos
Sarazenos dirime 6, 9.

Lesen wir 25, 109:

Aufer ab ecclesia
Vim obsidionis,
Quam infert malitia
Stygei praedonis,

so werden wir kaum fehlgehen, falls wir an eine Belagerung von Konstantinopel, und zwar, wenn wir das Resultat unserer Untersuchung einen Augenblick anticipieren, an die vom Jahre 1422 unter Murad II. denken, während die Kriege unter christlichen Fürsten in erster Linie auf den grofsen englisch-französischen Krieg zu deuten sein dürften. Wenn es 37, 8 heifst:

Hamum de medio tolle Satanicum,
Quo gestat capere gregem catholicum
Immittens subdole virus haereticum
Seu per vim bellicam vulgus paganicum,

so weist das virus haereticum auf den noch nicht erloschenen Husitismus, der weniger durch die irenischen Bestrebungen des Konzils, als durch Zersetzung im Innern brach gelegt wurde.

Vergegenwärtigen wir uns nun, dafs die Fundgrube für die in Betracht kommenden Lieder fast lauter Tegernseer Handschriften sind, aus denen nur wenige Gedichte abschriftweise in fremde Büchereien übergingen (es kommen eigentlich nur die beiden Salzburger Codices b II 3 und b VII 10, späte und fehlerhafte Kopieen, in Betracht), so ist es selbstredend, dafs man sich zunächst in Tegernsee nach einem Manne umsieht, auf den sich die gedachten Züge vereinigen. Und da findet sich denn in der That eine Persönlichkeit, bei der dies in über-

raschender Weise der Fall ist. Es ist dies Ulrich Stöckl oder Stöcklin von Rottach, Profefs der Abtei Tegernsee, seit 1438 als Ulrich VI. Abt von Wessobrunn.

Leider ist das über die persönlichen Verhältnisse dieses Mannes zu ermittelnde Detail keineswegs imstande, unser Interesse zu befriedigen. War derselbe bei seinem Tode 1443 ein Greis oder doch gut bei Jahren, so muſs er in den letzten Decennien des vierzehnten Jahrhunderts geboren sein, und zwar, wie sein Beiname besagt, zu Rottach, einem Dörfchen unweit des Tegernsees im heutigen Bez.-Amt Miesbach. Der Historia Wessofontana zufolge wäre er ritterbürtigen Geschlechtes gewesen, da sie ihn virum ut genere ita virtute nobilem nennt. Daſs er noch als Mönch von Tegernsee bayerischer Abgesandter am Baseler Konzile war und nicht selten zu klösterlichen Visitationen benutzt wurde, erfahren wir aus Günthner[1]), der selbst Benediktiner von Tegernsee war, weshalb an der Richtigkeit seiner Angabe wohl kaum zu zweifeln ist. Sie ist leider das einzige, was wir von Stöcklin vor seiner Postulierung wissen. Aus dieser Angabe erklärt sich übrigens, was auch in diesen Gedichten durchschimmert, daſs Stöcklin Anhänger des Konzils und daher zeitweilig auch des Kozilspapstes Felix V. gewesen zu sein scheint[2]). Den 11. März 1438 ward Ulrich nach freiwilligem Rücktritt des Abtes Urban (oder Eoban) von Rottenstein zu der geistig und wirtschaftlich herabgekommenen Abtei Wessobrunn berufen, der er bis zum 6. Mai 1443, seinem Todestage, segensvoll vorstand.

Auf Ulrich Stöcklin als Verfasser unserer in Rede stehenden Rhythmen weist somit wie mit Händen der Fundort derselben, Tegernsee, weist die Zeit des Baseler Konzils, des Türken- wie des englisch-französischen Krieges. Auf ihn weisen vor allem die Umstände des Salzburger Briefes, die in seiner Person zusammentreffen, da er in ein fremdes Kloster zu hohen

---

[1]) „Bey dem Concilium in Basel erschienen zween Tegernseer Mönche, Ulrich Stöckl und Johann Keck, die das Beste der baierischen Nation auf herzoglichen Befehl zu besorgen hatten, wovon der erstere, ehe er noch die Abtey Wessobrunn erhielt, verschiedenen Klostervisitationen beywohnte.“ Seb. Günthner, Gesch. d. liter. Anstalten in Baiern, Bd. II. S. 19.

[2]) C. Leuttner, Historia Monasterii Wessofontani. Aug. Vindel. 1753 p. 343 n. 5. Cfr. ibid. p. 345. n. 11. —

Würden berufen ward, die ihn in weltliche Sorgen und Geschäfte verwickelten. Sagt doch von ihm eine Wessobrunner Handschrift, die Leuttner (l. c. p. 346) benutzte: „Anno Domini millesimo quadringentesimo quadragesimo tertio in die S. Johannis apostoli ante portam latinam obiit venerandus et religiosus Nobilis Udalricus Stoekl, Abbas Wessobrunnensis bonae memoriae, inceptor reformationis vitae monasticae: praefuit valde laudabiliter et religiose, ex maxima paupertate ecclesiam suam feliciter liberaturus, si diutius supervixisset.“ Von ihm konnte ein Brief, wie der mitgeteilte, an einen alten Tegernseer Mitbruder (vielleicht an Johann Keck aus Giengen) gerichtet werden, so dafs die Abkürzungen der Überschrift also aufzulösen wären: „Frater Quisutis, praepositus Conventus tituli Sancti Petri fratri N., provisori Sancti Quirini.“ Andererseits erklärt sich durch diesen Brief, warum nur Tegernseer, nicht auch Wessobrunner Handschriften Lieder Ulrichs enthalten, sowie der Umstand, dafs man entweder nie erfuhr oder sobald sich darüber unklar wurde, wer der Verfasser dieser Gedichte sei. Das Pseudonym Quisutis giebt uns den Schlüssel. Auch die Angabe von dem vorgerückteren Alter des Dichters findet bei Ulrich ihre Bestätigung. Man wird frappiert, wenn man etwa den Schlufs des Centinomiums gegenwärtig hat:

Tuae nunc igitur dispone domui
Ac necessaria de mundo itui,
Munderis unguine sacrati olei,
Sumens viaticum cibi perpetui.

Die tricesimo regina veniet
Et tuum transitum a carne muniet,
Assumens animam ad summa provehet,
Ubi cum angelis semper tripudiet.

und dann in der Historia Wessofontana (p. 345) von ungefähr auf die Stelle stöfst: Videtur abbas iste infirma plerumque valetudine fuisse et breve vitae suae tempus futurum praesensisse.

Nach dem Gesagten kann es, glaube ich, einem gegründeten Zweifel nicht wohl unterliegen, dafs die in diesem Bande enthaltenen Gedichte und die 17 mehrfach erwähnten Psalterien dem Ulrich Stöcklin zuzuschreiben sind, der damit als einen der fruchtbarsten Rhythmendichter des späten, vielleicht des

ganzen Mittelalters sich ausweist. Bemerkt sei noch, dafs auch die beiden Marienlieder bei Mon. II, No. 499 und 512 unseren Ulrich von Wessobrunn zum Verfasser haben. Ersteres findet sich, natürlich ohne die ungehörigen Einschaltungen, auch in Orat. ms. Tegurin. saec. 15. Clm. Monacens. 20001 fol. 138 b; das andere Orat. ms. Tegurin. anni 1470 Clm. Monacens. 20020 fol. 260.

Es erübrigt mir nur die angenehme Pflicht, neben der Verwaltung der k. k. Hof- und Staatsbibliothek München meinen besonderen Dank den Hochw. HH. PP. Odilo Rottmanner von St. Bonifaz in München und Pirmin Lindner zu St. Peter in Salzburg abzustatten, denen ich so manche freundliche Aufklärung, den Gegenstand dieser Zeilen betreffend, verdanke.

Feldkirch, am Karfreitag 1888.

Guido Maria Dreves.

UDALRICI WESSOFONTANI
ORATIONES RHYTHMICAE.

---

1. Hymnus amatorius de s. Trinitate.

1. Saday o Domine,
   Institutor rerum,
A coelesti agmine
   Et per totum clerum
Colendus laudamine
   Per cultum sincerum,
Fave, te ut carmine
   Laudem Deum verum.

2. Adonay, Domine,
   Creatorum praesul,
Fonte sapientiae
   Electorum consul,
Hostiles versutiae
   Per te fiant procul,
Ne in hymno gloriae
   Perturbetur exsul.

3. Nulli accessibilis
   Virtus trinitatis,
Neque explicabilis
   Ullis praedicatis,
Praesta tibi credulis
   Manum pietatis,
Absolvens a vinculis
   Suis et peccatis.

4. Causa vel initium
   Creatarum rerum,
Naturarum omnium
   Nec non specierum,
Fateor te Dominum
   Atque Deum verum,
Unde pango munium
   Tibi hoc sincerum.

5. Trinitas, laudabilis
   Cunctae creaturae,
Sed superamabilis
   Omni menti purae,
Solve me a vinculis
   Omnis imposturae,
Junge tandem incolis
   Coelicae structurae.

6. Unum o mirificum,
   Uniens rixantes,
Impetum per bellicum
   Se scandalizantes,
Carmen hoc versificum
   Tibi modulantes
Duc in regnum coelicum
   A carne migrantes.

7. Sempiterna trinitas,
   Quam corde sincero
Per scripturae latebras
   Diligenter quaero,
Agam caeremonias
   Tibi Deo vero,
Interim quod semitas
   Hujus vitae tero.

8. Deus, te quaerentium
   Praepotens adjutor,
Sed invenientium
   Pius retributor,
En tibi credentium
   Saevus persecutor
Nos molestat plurimum,
   Noster esto tutor.

9. Ens mirabilissimum,
   Ens summi decoris,
Tu amabilissimum
   Vinculo amoris
Suscipe per crucium
   Nostri redemptoris,
Hymnum amatorium
   Tui laudatoris.

10. Unum numen credimus
Te trinis personis,
Quem et voce colimus
Exsultationis,
Te devote petimus
His hymnorum sonis,
Post mortem nos protinus
Infer coeli thronis.

11. Summe Deus nutriens
Igne caritatis
Tuos, ab his abigens
Esum pravitatis,
Culpam a me removens
Sis cupiditatis
Et amorem tribuens
Sanctae paupertatis.

12. Strategos fortissime
Christianitatis,
Quem laudo cordintime
In his praedicatis,
Potestate supprime
Vim adversitatis,
Quam fero justissime
Meis pro peccatis.

13. Adsis, sancta trinitas,
Pie te laudanti
Ac devote gratias
Tuas postulanti,
Hosti suas machinas
Preme me temptanti,
Atque per malitias
Me inquietanti.

14. Nam nocte per varias
Me illusiones
Vexat, die subdolas
Per suggestiones,
Per suas insidias
Ac turbationes,
Procurat et frivolas
Machinationes.

15. Curator promptissime
Rerum creatarum,
Credentum potissime
Tibi animarum,
Respice, piissime,
Fontem lacrimarum
Flentum amarissime
In loco poenarum.

16. Tubis mirabilibus,
Trinitas beata,
Psallat omnis spiritus
Laude tibi grata,
Me prosterno pedibus
Tuis flens peccata,
Annis juvenilibus
Et post perpetrata.

17. Uirtus o cunctipotens,
Virtus infinita,
Potentatu continens
Mundi tripartita,
Virtute sit mea mens
Per te redimita,
Uti vivat moriens
In futura vita.

18. Simplex o divinitas,
In personis trina,
Edocet ut veritas
Sacraque doctrina,
En me culpae foeditas
Gravat et ruina,
Quam tua benignitas
Abigat divina.

19. Finis et principium
Omnis boni Deus,
Quem per desiderium
Cupit amor meus,
Tuum ad vestigium
Sterno me ut reus,
Quem premit flagitium
Sive Jebusaeus.

20. O immensurabilis
Omnium mensura
Neque figurabilis
Aliqua figura,
Tamen venerabilis
Vere summa cura
Propellas a famulis
Nobis nocitura.

21. Rex, inexpugnabilis
Cujus fortitudo,
Cujus nec capabilis
Exstat magnitudo.
Opprimit en criminis
Nos amaritudo,
Pellat quam dulcedinis
Tuae multitudo.

22. Theosin mirifica,
Coeli hierarchiae
Quam laudant per cantica
Dulcis melodiae,
Quaeso, me bonifica
Meritis Mariae
Et perduc ad coelica
In extremo die.

23. Infinita bonitas
Sempiterni Dei,
Qua en actualitas
Exstat omnis rei,
Vere tu satietas
Sola cordis mei,
Nempe multas gratias
Gratis praestans ei.

24. Summa tu maximitas
Desideriorum,
Summas dans delicias
Choris angelorum,
Purga conscientias
Tuorum servorum,
Inquinat quos foeditas
Turpis vitiorum.

25. Sapiens o trinitas,
Cunctis admiranda,
Neque per scientias
Nobis indaganda,
Sed per conscientias
Puras adamanda,
Et per caerimonias
Dignas veneranda.

26. Admiranda species
Dei et decora,
Rutilans millesies
Magis quam aurora,
Te coelestes acies
Omni laudant hora,
His post rerum ordines
Me junge sine mora.

27. Nomen Ja laudabile
Omni purae menti,
Immo venerabile
Omni prorsus genti,
Te superamabile
Devote quaerenti,
Summe delectabile
Te invenienti.

28. Cunctis praeoptabile
Bonum summi Dei,
Te communicabile
Omni praestans rei,
Ens o venerabile,
Miserere mei,
Quem gravat culpabile
Onus Jebusaei.

29. Trinitas laudabilis
Omni indefesse,
A primaevis saeculis
Quibus praestas esse,
His te laudum titulis
Colentes expresse,
Fac tibi cum angelis
In coelis adesse.

30. Vita, quae nos respicis
Nos vivificando
Et amore reficis
Mentes inflammando,
Perfice nos coelicis
Donis consolando,
Te laudantes inclitis
Sonis jubilando.

31. Simplum o deificum,
Trinum sed personis
Praebens te symbolicum
Luci rationis,
Duc in anagogicum
Contemplationis,
Fantem carmen inclitum
Tis laudationis.

32. Exemplar et veritas
Omnis speciei,
Absoluta entitas
Cujuscunque rei,
Supplex te humilitas
Petit cordis mei,
Culpas ut praeteritas
Tu remittas ei.

33. Tibi laus et gloria,
Trinitas beata,
Laude multifaria
Quam laudant creata,
Mea decoloria
Munda vel peccata,
In me quae ut scoria
Exstant radicata.

34. Imnum istum concino
Mente non ingrata
Tibi summo Domino,
Quem colunt creata,
Hujus vitae termino
Vitave peracta
Ducas me cum gaudio
Ad regna beata.

35. Miranda infinitas,
Vere tu es Deus,
Quam nec Christianitas
Capit nec Judaeus,
Tibi se pusillitas
Spiritusque meus,
Prosternit malitias
Confitens ut reus.

36. Mian te substantiam
Tribus in personis
Fateor per gratiam
Revelationis,
Fanti hujus hostiam
Jubilationis,
Da post mortem gloriam
Tuae visionis.

37. O Deus mirabilis,
Finis sine fine,
Collaudandus titulis
Plebis Seraphinae,
Sacris adminiculis
Virginum reginae
Imbue me regulis
Coelicae doctrinae.

38. Rerum exsistentium
Causa effectiva,
Quam per hoc servitium
Vox collaudat viva,
Sana per remedium
Mea defectiva
Praeservans in posterum
Me a recidiva.

39. Tu virtus omnipotens
Summae trinitatis,
Res prudenter dirigens
Universitatis,
Me sis quaeso muniens
Manu pietatis,
Quem conturbat saeviens
Vis adversitatis.

40. Antiquus nam fortiter
Hostis me impugnat,
Ut me infeliciter
Ad peccatum trahat,
Anima debiliter
Ejus fraudi obstat,
Quam misericorditer
Conforta ne cadat.

41. Lux inaccessibilis,
Lux o sempiterna,
Summe diligibilis
Virtute interna,
Solve nos a vinculis
Umbraque veterna,
Ducendos ab angelis
In coelorum verna.

42. Ibidem jucunditas
Habitanti datur,
Per te, sancta trinitas,
Cum te contemplatur,
Et mea pusillitas
Illuc perducatur,
Sanctorum communitas
Ubi gloriatur.

43. Summum ibi gaudium,
O summa majestas,
Choro te laudantium
In aeternum praestas,
Ubi nec disturbium
Nec ulla tempestas,
Sed juge solatium
Omnisque honestas.

44. Maria cum angelis
Ibi jucundantur,
Vates cum apostolis
Quibus sociantur,
Paulus cum discipulis
Ipsis glomerantur
Ac te laudum titulis
Digne venerantur.

45. Istis sancti martyres
Summique doctores,
Monachi ac virgines
Nec non confessores,
Ceterique coelites
Mundi contemptores
Junguntur per ordines,
Tui laudatores.

46. Sim ego per gratiam
Et mei sodales
Per legis justitiam
Illis coaequales,
Et post hanc miseriam,
Qua sumus mortales,
Duc in horum gloriam
Ut contubernales.

47. El, qui quem inhabitas
Tuum per amorem,
Hunc et beatificas
Mundi post laborem,
Clementer respicias
Tuum laudatorem,
Abigens tristitias
Ejus et languorum.

48. Rector orbis inclite
Ejusque creator,
Cui prosterno subdite
Me sicut peccator,
Esto meae perditae
Vitae reparator,
Ut collaudem debite
Te, o mi amator.

49. Ens liberalissimum
Tua pietate,
Et abundantissimum
Omni bonitate,
Me servum nequissimum
Ne repellas a te,
Sed fac me vel ultimum
In beatitate.

50. Rex cuncta laetificans
Tua bonitate,
Et haec bene ordinans
Ex benignitate,
Esto me rectificans
Tua veritate,
Qui oberro cespitans
Mentis caecitate.

51. Eloy amabilis
Cunctis incessanter,
Nobis tamen famulis
Tuis et ovanter,
Nam nos adminiculis
Tuis abundanter
Pascis et a vinculis
Solvis principanter.

52. Nomen El mirabile,
Venerandum vere
Cunctis, sed amabile
Es mihi sincere,
En cor meum flebile
Clamatis Miserere,
Bonum infinibile
Da me possidere.

53. O inexhauribilis
Fons deliciarum,
Semper praesens angelis
Donis gratiarum,
Nobis tuis famulis
Fontem lacrimarum
Praesta, quo a maculis
Lavemur culparum.

54. Benedicta trinitas,
Nobis veneranda,
Sed tua infinitas
Non est indaganda,
Attamen te caritas
Possidet amanda,
Servatque humilitas
Cunctis amplexanda.

55. Imnum hunc thearchicum,
Tibi summo bono
Metrum hoc per rhythmicum
Quem devote cano,
Suscipe idoneum,
Fac de tuo dono,
Te ut in perpetuum
Laudem coeli throno.

56. Semper cum angelicis
Choris angelorum
Nec non et cum ceteris
Turmis electorum
Colam te organicis
Titulis hymnorum
His finitis saeculis
In regno coelorum.

57. Alpha et O Domine
Universitatis,
Exstantis creamine
Tuae potestatis,
Defunctis pro crimine
Poena praegravatis,
Digneris porrigere
Manum pietatis.

58. Mariae per meritum,
Genitricis Dei,
Cujus patrocinium
Petunt omnes rei,
Meae adjutorium
Des progeniei,
Et post vitae terminum
Praesta vitam ei.

59. Ens inattingibile
Hominis per sensum,
Neque expressibile,
Quia es immensum,
Tibi acceptabile
Meum sit incensum,
Et propitiabile
Mihi sit expensum.

60. Numen o deificum,
Pater, nate, flamen,
Quod laudat angelicum
Jugiter examen,
Solare catholicum
Gregem per juvamen,
Ab eodem hosticum
Virus pellens. Amen.

Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacens. 20 005. fol. 41 b A. — Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monacens. 20 016. fol. 163 a B. — „Incipit hymnus amatorius de Sta. Trinitate, continens in serie capitalium hymnum angelicum Chalcedonicum scilicet: Sanctus Deus, Sanctus fortis, Sanctus et immortalis, Miserere nobis. Amen.“ 23, 3 Qua enalitas AB. actualitas (τὸ actu esse) scholastischer Kunstausdruck.

2. De s. Trinitate Abcdarius I.

1. Alme rerum conditor,
In personis trine,
Quem unius fateor
Virtutis divinae,
Te laudare molior
Stilo columbinae
Vocis, salva deprecor
Me in meo fine.

2. Benedicam, Domine,
Tuam majestatem
Coelesti cum agmine
Per aeternitatem,
Si tuo cum lumine
Meam caecitatem
Pellis et cum crimine
Omnem pravitatem.

3. Causa o pulcherrima
Omnium bonorum,
Quam laudat catholica
Plebs sono hymnorum,
Aufer cuncta lubrica
Desideriorum
Nec non et phantastica
Cum causis eorum.

4. Divina potentia
Sanctae trinitatis,
Quam laudat industria
Meae paupertatis,
Tua me clementia
Mundet a peccatis
Repleatque gratia
Omnis honestatis.

5. Ens, quod laudant superi
Summo cum conatu,
Angeli et ceteri
De coeli comitatu,
Ad te clamant miseri
Maximo ploratu,
A suo ut liberi
Fiant incolatu.

6. Factor orbis inclite,
Trine in personis,
Quì laudandus debite
Es hymnorum sonis,
Audi preces subditae
Hujus concionis,
Dans juvamen solitae
Consolationis.

7. Grates nunc referimus
Sanctae trinitati,
Qua sumus et vivimus
Fide congregati,
Tibi nos prosternimus
Summae bonitati,
Ut nos mundes ocius
A sorde peccati.

8. Hujus nempe pondere
Ita nunc gravamur,
Tuam lucem cernere
Ut impediamur,
Unde tincti cinere
Supplices precamur,
Ut ab omni scelere
Citius solvamur.

9. Incomprehensibilis
Contemplatione
Et interminabilis
Es duratione
Ac inexplicabilis
Quocunque sermone,
Sed omni laudabilis
Es devotione.

10. Kyrie laudabilis
Cunctae creaturae,
Sed superamabilis
Vere menti purae,
Nos finitis saeculis
Hujus vitae durae
Infer tabernaculis
Gloriae futurae.

11. Lux inconfuscabilis
In personis trina,
Nobis venerabilis
Mente cum supina,
Serva nos ab aemulis
Mentisque ruina
Cunctisque piaculis
Gratia divina.

12. Majestas deifica
Summe singularis,
Jugiter angelica
Plebe quae laudaris
A fraude Sathanica
Tuos tuearis,
A quibus hac rhythmica
Laude veneraris.

13. Nomen admirabile
Tuum universis,
Cunctis praedicabile
Gentibus perversis,
Nobis praeamabile
Ad te nunc conversis,
A te formidabile
Merito aversis.

14. O forma formificans,
Forma principalis,
Cunctas res essentians
Ut harum causalis,
Sis nos tibi glutinans
Legis tuae palis
Et in fine congregans
Gratiae sub alis.

15. Pulchrum o deificum
Et essentiale
Et vere mirificum
Omnium causale,
Meum tibi placitum
Fac rationale,
Quod nimis pestiferum
Premit sensuale.

16. Quid rogo est altius
Deo infinito?
Quid inscrutabilius
Etiam perito?
Tamen nihil dulcius
Mihi te quaesito,
Adesse clementius
Mihi velis cito.

17. Regnum tuum omnium
Regnum saeculorum,
Coelorum, terrestrium
Et inferiorum
Hic stipendiarium
Tuum fac decorum,
Quem reddunt indecorum
Sordes vitiorum.

18. Spes in te sperantium,
Trinitas o Deus,
Remus naufragantium,
Ad quem clamat reus,
Spiritus flagitium
Confitetur meus,
Nimis quem per vitium
Gravat Jebusaeus.

19. Trinitas benefica
In largitione,
Cuncta quam hierarchica
Laudant concione,
Hac petentes psalmica
Te oratione
Praeserves ab hostica
Impugnatione.

20. Vere lux es nobilis
Super omnem lucem,
Quem nostrum cum angelis
Profitemur ducem,
A nobis cum scandalis
Hostem pelle trucem,
Qui ligatus vinculis
Est per sanctam crucem.

21. Xristianae citius
Digneris adesse
Plebi, Deus, pluribus
Malis jam oppressae;
Dum naturae legibus
Mori est necesse,
Electorum coetibus
Nos fac interesse.

22. Ymnizans te veneror
Unum atque trinum,
Infinitum fateor,
Quem et ens divinum,
Machinamen deprecor
Aufer Sathaninum,
Sed et nunc, quo deprimor,
Impetum vulpinum.

23. Zelotes amabilis,
Pater, Logos, Flamen,
Quem laudat cum angelis
Nostrum congregamen,
Tutet a periculis
Nos tuum solamen
Et finitis saeculis
Ad te ducat. Amen.

Orat ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacens. 20005 fol. 46 a sqq. A. — Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacens. 20016 fol. 168 a sqq. B.

3. De s. Trinitate Abcdarius II.

1. Alpha seu initium
 Machinae mundanae
Cui canunt praeconium
 Plebes Christianae,
Horum in consortium
 Me, precor, appone,
Tuum hoc obsequium
 Concinam ut sane.

2. Beles mea igitur
 Tibi summo bono
Devote prosternitur
 Laudans vultu prono
Et ita prosequitur
 Harmoniae sono,
Frequenter reficitur
 Quia tuo dono.

3. Cuncta mecum concinant
 Summae trinitati
Laudes et qui habitant
 Coelo jam beati
Nec non se subjiciant
 Suae bonitati,
Plurima quos aggravant
 Onera peccati.

4. Deus, qui harmonice
 A cunctis laudaris
Et summum catholice
 Bonum nominaris,
Te ut laudem melice,
 Mihi largiaris,
Coleris qui coelice
 Laudibus praeclaris.

5. Eja modo singulae
 Vires cordis mei,
Nomen ineffabile
 Sempiterni Dei
Collaudate sedule
 Supplicantes ei,
Det vobis benevole
 Locum requiei.

6. Fictor admirabilis
 Omnis creaturae,
Homini cum angelis
 Colendus de jure,
Vere praeamabilis
 Omni menti purae,
Da cum coeli incolis
 Gaudeam secure.

7. Genimen humiliter
 Meum recomendo
Tibi, genialiter,
 Quo carne descendo,
Cujus singulariter
 Salutem intendo,
Et pro me suppliciter
 Manus nunc extendo.

8. Honorificentiam
 Carminis decori
Concino per latriam
 Tibi creatori,
Largire hanc gratiam
 Tuo laudatori,
Ut ob amicitiam
 Velim pro te mori.

9. In hoc mori caritas
 Summa comprobatur,
Increata veritas
 Uti protestatur,
In eo humanitas
 Mire sublimatur,
Et omnis iniquitas
 Ejus depuratur.

10. Katagrapho carmine,
 Trinitas beata,
Baptismali flumine
 Plebe cum renata
Mentis cum acumine
 Ista praedicata,
Caute ex origine
 Legis exarata.

11. Lex pandit realiter
 Te rerum factorum,
Quem et laudat jugiter
 Et gubernatorem,
Precor te humiliter
 Meum redemptorem,
Facias me pleniter
 Tuum amatorem.

12. Magnus juste diceris
Sed abs quantitate,
Bonusque describeris
Sine qualitate,
Unde recte coleris
Summa pietate
Et a me prae ceteris
Vera caritate.

13. Noys [νοῦς] meus igitur
Tuae majestati
Merito prosternitur
Confitens peccati
Maculam, addicitur
Qua captivitati
Hostiumque traditur
Juste potestati.

14. O foeda deformitas
Peccati mortalis,
Quo summa divinitas
Spernitur a malis,
Demitur beatitas
Vitae aeternalis,
Incurritur calamitas
Poenae gehennalis.

15. Patri summo gloria,
Nato pneumatique,
Sua cum potentia
Qui regnat ubique,
Protegat nos gratia
Tua utrobique,
Quos gravat malitia
Pravorum inique.

16. Quippe Satan fraudibus
Suis nos latenter
Turbat, satellitibus
Sed vexat patenter,
Petimus attentius
Atque reverenter,
Subveni celerius
Nobis ac potenter.

17. Rerum alme conditor
Et rector earum,
Quem laudare molior
Carmine neumarum,
Sed heu miser inquinor
Faecibus culparum,
Unde nunc impedior
A bonis non parum.

18. Sibos admirabilis
Cunctae creaturae,
Et vere amabilis
Omni menti purae,
Me mihique vinculis
Conjunctos naturae
Mundes a piaculis
Omnis imposturae.

19. Thau signatis mentibus
Servorum tuorum
Laudantum concentibus
Horum te hymnorum
Subveni celerius
Meritis sanctorum
Pressis simultatibus
Adversariorum.

20. Usia mirabilis
Sanctae trinitatis,
Summe venerabilis
Omnibus creatis,
Te et ego vinculis
Tractus caritatis
Veneror his titulis
Sive praedicatis.

21. Xriste patri similis
Virtus et imago,
A quo ineffabilis
Tibi est propago,
Tui sancti nominis
Virtutem indago
Quem vi sancti flaminis
Genuit virago.

22. Yschyros, mirabilis,
Cujus fortitudo
Exstat invincibilis
Sive magnitudo,
Horum laudum titulis
Me qui nunc insudo,
Conjungat coelicolis
Tua mansuetudo.

23. Zelum mihi tribue,
Pater, nate, flamen,
Colam quo proficue
Te per hoc laudamen,
Salva me continue
Tuum per juvamen,
Laudem ut perpetue
Te cum sanctis. Amen.

Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacens. 20005 fol. 47 a sq. A. — Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monacens. 20016 fol. 169 b sq. B.
„Carminis auctorem
hujus Christe nec non cantorem
Post mundi laborem
coelicum quaeso duc in decorem.“ f. 171 a. B.

10, 5 u. ff. fehlen A. — 11, 3 laudant B. — 13 Noys mea B. — 18, 1 Sibos, am Rande aeolico sermone B, wohl = σέβος, was aber gen. neutr. ist und anderen Vokal hat.

4. De s. Trinitate Abcdarius III.

1. Alpha et o nominate,
Deus rerum conditor,
Quem per hymnum ordinate
Venerari molior,
Adsis mihi miserate,
Te devote deprecor.

2. Benedicens te sincero
Corde, sancta trinitas,
Mea tibi Deo vero
Se substernit pravitas,
Veneratur quem cum clero
Tota Christianitas.

3. Cujus cernens paupertatem
Pietatis oculo
Auferas calamitatem
Cum omni periculo
Ducens hanc per aequitatem
Sine offendiculo.

4. Deum trinum in personis,
Unum in substantia,
Doctus legibus divinis
Et superna gratia,
Veneror, quamvis sim cinis,
Mentis cum constantia.

5. Elevare nunc ignote
Mea mens ad Dominum,
Choro jungens te devote
Supernorum civium
Intuendo vel devote
Cordis per suspirium.

6. Forti nunc contritioni
Linque sensibilia
Nec non operatione
Intelligibilia,
Mystica in visione
Scande ad coelestia.

7. Gnare linquens ac sincere
Omnem rem creabilem,
Tibi sinens adhaerere
Nec intelligibilem,
In divinam, dico vere,
Mox intras caliginem.

8. Hac te rite exsistentem
In felici tenebra,
Deo te illuminante
Clare cernes cetera,
Quae habent ipso creante
Terra, pontus, aethera.

9. In hoc statu obmutesces
Intelligibiliter,
Omni quoque actu cares
Ibi sensibiliter,
Miro modo hilaresces
Et amicabiliter.

10. Karum tuum ibi videns,
Electum ex milibus,
Collaudabis ut arridens
Jubilis et plausibus,
Semper frui concupiscens
Ipsius amplexibus.

11. Luce sic illuminata
Divisque fulgoribus,
Ecce regi desponsata
Magnis cum honoribus
Absque cunctis delicata
Quiescis moeroribus.

12. Modo, soror jucundare,
Istis in deliciis,
Nemo potest adaequare
Quae mundanis gaudiis,
Nec quibusdam indagare
Saeculi scientiis.

13. Nempe ibi defecerunt
Scrutantes scrutinio,
Quamvis multa invenerunt
Suo exercitio,
Tandem tamen perierunt
Mortis exterminio.

14. O miranda virtus Dei,
Virtus indicibilis,
Quaeso, miserere mei
Servans a piaculis,
Extremae hora dei
Junge me coelicolis.

15. Pietati recommendo
Tuae meum genimen,
Tutes ipsum protegendo
Ut per tuum regimen
Nec non ipsis providendo
Sempiternum alimen.

16. Quantas miserationes
Mihi confers misero,
Gratiarum actiones
Pro quibus nunc refero,
Nec ad inquinationes
Me tradam de cetero.

17. Rorem ergo nunc infunde
Mihi, sancta trinitas,
Per quem mediter profunde
Semper tuas gratias
Quibus mihi tam abunde
Mentis das delicias.

18. Sursum agis saepe mentem
Meam ad coelestia,
Facis quoque quiescentem
In tui memoria,
Et, quae mundi sunt, spernentem
Ac quaecunque tristia.

19. Tuum ergo famulatum
Prosequor ex debito,
Quem, exoro, habe gratum
Pro Mariae merito,
Et post mundi incolatum
Ad coelos me ducito.

20. Ubi laudant jucundanter
Te cum sanctis omnibus,
Hymnis tuis qui ovanter
Insistunt et laudibus,
Quos in mundo principanter
Tuta nunc ab hostibus.

21. Xristum quoque qui sequuntur
Rerum per inopiam
Et ei subjiciuntur
Crucis per molestiam,
Gratiose perducuntur
In aeternam gloriam.

22. Ymnizantum angelorum
Turmae hic praecipuae
Trinitati ducunt chorum
Semper individuae,
Ipsum per hymnum decorum
Laudantes assidue.

23. Zeloten, verbum et flamen
Veneremur jugiter,
Beatorum quem examen
Laudat aeternaliter,
Quem laudemus et nos, amen,
In coelis perenniter.

Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monacens. 20016. fol. 181 a sqq. — „Nota quod in isto hymno a litera E usque ad literam M inclusive ratio hortatur supremam vim animae ad extendendum se in divina per excessus anagogicos.“ f. 172 b.

5. Rosarium Jesu Christi.

I.

1. Ave, missum coelitus
   Verbum summi patris,
Conceptum divinitus
   Alvo tuae matris,
Imbre sancti spiritus
   Renova nos gratis,
Eradicans funditus
   Causas pravitatis.

2. Ave, qui visceribus
   Natus praecolendae
Virginis, fidelibus
   Care amplectendae,
Ejus nobis precibus
   Te ipsum ostende,
Pacem da petentibus,
   Gratiam impende.

3. Ave, sapientia
   In divinitate,
Summa cum potentia
   Imperans cum patre,
Obsequi ex gratia
   Tibi fac nos grate
Semper cum prudentia
   Atque puritate.

4. Ave, cujus deitas,
   Carne palliata,
Hominis miserias
   Tollit et errata,
Unde tibi gratias
   Reddens plebs renata
Psallit laudes debitas
   Mente jucundata.

5. Ave, alimonia
   Immortalitatis,
Corda replens gratia
   Tuae caritatis,
Virtutum insignia
   Praesta nobis gratis,
Auferens zizania,
   Virtus Dei patris.

6. Ave, o vivifica
   Virtus Dei Patris,
Qua facta est fabrica
   Universitatis,
Tibi nos unifica
   Prece tuae matris,
Gaudia dans coelica
   Cum praedestinatis,

7. Ave, qui sub specie
   Panis in altari
Sumeris quotidie
   Modo singulari,
Domo conscientiae
   Sic nos fac aptari,
Ut de te assidue
   Possimus satiari.

8. Ave, infirmantium
   Cordium medela,
Quae molestat plurimum
   Noxae corruptela,
Devote laudantium
   Te esto cautela,
Ne insidiantium
   Fallantur sutela.

9. Ave, cui assidue
   Populi credentes
Adstant tuas strenue
   Laudes concinentes,
Duc in locum pascuae
   Tibi servientes,
Ubi te perpetue
   Sint inspicientes.

10. Ave, Jesu scrinium
   Benedictionis,
Faciens judicium
   Pressis a profanis,
Nostrum desiderium
   Repleas in bonis
Pellens exterminium
   Tribulationis.

II.

11. Ave, panis coelice,
Satians egenum,
Ac tuae deificae
Caritatis plenum,
Cordis nostri disjice
Affectum terrenum
Nostrorumque abjice
Appetitum renum.

12. Ave, aromaticum
Vas benignitatis,
Tu vas odoriferum
Vasque caritatis,
Statum fac pacificum
Contrarietatis,
Abigens terrificum
Hostem pietatis.

13. Ave, simplicissimum
Et universale
Lumen, patri luminum
Penitus aequale,
Praesta donum optimum
Sapientiale,
Quod pellat teterrimum
Chaos criminale.

14. Ave, immutabile
Spei fundamentum,
Quo consistit stabile
Legis testamentum,
Da indefectibile
Amoris augmentum
Nobis hujus sedulae
Laudis per concentum.

15. Ave, lux credentium
In coeli fulgens cella,
Quam dat ad solatium
Mundo maris stella,
Largire praesidium
Nobis in procella,
Acies nam hostium
Dira parat bella.

16. Ave, seminarium
Vitae sanctitatis,
Fructum ferens varium
Cordium in pratis,
Malum multifarium
Nostrae pravitatis
Aufer per donarium
Tuae pietatis.

17. Ave, Jesu millies,
Ave, mi dilecte
Quem sanctorum acies
Laudat circumspecte,
Ad coelorum limites
Ducas nos directe,
Quo nos tua facies
Satiet perfecte.

18. Ave, pastor provide
Ovium tuarum,
Quas abduxit callide
Princeps tenebrarum,
Nos coronis splendide
Orna gratiarum,
Abluendo nitide
A faece culparum.

19. Ave, fons scientiae,
Corda lustrans dura,
Quae erant inscitiae
Vitio casura,
Nostrae ignorantiae
Solve nos captura,
Tuae sapientiae
Reserans obscura.

20. Ave, qui es specie
Mire decoratus,
Atque donis gratiae
Placidus et gratus,
Moerores ecclesiae
Cerne miseratus,
Auctoris nequitiae
Quam turbant conatus.

III.

21. Ave, vivens hostia,
Donum singulare,
Morbos atque vitia
Potens propulsare,
Nostra sacrificia
Velis acceptare
Et sic nos in gratia
Tua restaurare.

22 Ave, petra, gratiae
Tenens fundamentum,
Forte dans ecclesiae
Sanctae firmamentum,
Tempore angustiae
Facito proventum,
Divinae potentiae
Pandens velamentum.

23. Ave, consolatio,
Jesu, afflictorum
Et illuminatio
Cordium caecorum,
Nostra sis protectio
In die malorum,
Qua fiet discussio
Actuum nostrorum.

24. Ave, Jesu nobilis,
Veniae pincerna,
Fulgens laudum titulis
Veluti lucerna,
Legis tuae regulis
Ita nos guberna,
Ut jungamur angelis
In domo superna.

25. Ave, exsultatio
Cordis tribulati
Et ab omni vitio
Gratia purgati,
Esto consolatio
Ob poenam peccati
His, qui purgatorio
Sunt concatenati.

26. Ave, fragrans floscule
Coelicis in pratis,
Odore cor flebile
Replens suavitatis,
Sis inexpugnabile
Scutum tribulatis,
A malignis frivole
Multumque gravatis.

27. Ave, admirabile
Pretium salutis,
Quo intolerabile
Jugum servitutis
Tollitur, nunc flebile
Tempus senectutis
Nostrae fac flexibile
Ad iter virtutis.

28. Ave, fons progrediens
Davidis de domo,
Adae sordem abluens
Contractam in pomo,
Per sitim, quam moriens
Sanctae crucis ramo
Sensisti, sis protegens
Nos ab hostis hamo.

29. Ave, alimonia
Spiritus devoti,
Carnis castimonia
Tibi bene noti,
Vitae sanctimonia
Tui simus toti,
Mundi per inania
Qui sumus remoti.

30. Ave, coeli ostium,
Quo intrant credentes,
Fraudes malignantium
Fortiter vincentes,
Quorum ad consortium
Perducas gaudentes,
Laudis sacrificium
Hujus offerentes.

IV.

31. Ave, Jesu animae
Cibus singularis,
Qui pro nobis victimae
Loco immolaris,
Motus malos reprime,
Quibus irritaris,
Dans te digne sumere
Ara de altaris.

32. Ave, pax amantium,
Corda dans serena.
In mundo solatium
Coelique amoena,
Tuum per praesidium
Fortiter refrena
Mentes discordantium
Amoris catena.

33. Ave, vitis gratiae,
Temeto abundans,
Filios ecclesiae
Virtute inundans,
Freno tolerantiae
Tuos sis circumdans,
Auctor quos fallaciae
Tribulat impugnans.

34. Ave, qui describeris
Dei salutare,
Quo decrevit hominis
Morti obviare,
Cum in fine veneris
Orbem judicare,
Jube nos a dexteris
Tuis laetos stare.

35. Ave, o mitissime
Agne, sternens fortem
Lupum per sanctissimae
Carnis tuae mortem,
Prohibe, mi Domine,
Stygeam cohortem,
Ne trahat pro crimine
Nos ad suam sortem.

36. Ave, o redemptio,
Jesu, captivorum,
Et propitiatio
Plena delictorum,
Esto consolatio
Meorum carorum,
Degentum in stadio
Atque mortuorum.

37. Ave, decus nobile
Omnium pulchrorum,
Abigens culpabile
Virus vitiorum,
O inconfuscabile
Sidus serenorum,
Duc in infinibile
Nos regnum coelorum.

38. Ave, cujus nomine
Juste gloriamur,
Quemque laudum carmine
Digne veneramur,
Tuo sub umbramine
Jesu protegamur,
Hostium a turbine
Quando tribulamur.

39. Ave, te quaerentium
Via, lux, lucerna,
Sed invenientium
Salus sempiterna,
Nos expurga mentium
A labe veterna,
Praeparans sic transitum
Nobis ad aeterna.

40. Ave, summum gaudium
In omni eventu,
Tuis dans solatium
Tuo in adventu,
Matris per suffragium
Atque interventu
Nos a malignantium
Protege conventu.

V.

41. Ave, o viaticum
Populi egeni,
Chorum pascens coelicum
Ordinis noveni,
Alimen vivificum,
Nos sanare veni,
Omne mundans lubricum
Affectus terreni.

42. Ave, fons, quo flumina
Fluunt gratiarum,
Quae mundant cavamina
Conscientiarum,
Audi suspiramina.
Precor, animarum
Degentum ob crimina
In locis poenarum.

43. Ave, sol, quem genuit
Mundo maris stella,
Cum te carne induit
Ventris in arcella,
Adsis, quia tepuit
Virtus, surgunt bella,
Ubique increpuit
Malorum procella.

44. Ave, o frugifera
Olea coelestis,
Qua fugatur effera
Delictorum pestis,
Inimicis dextera
Obvia infestis,
Patri nos confoedera
Et succurre maestis.

45. Ave, causa omnium,
Bonitas et vita,
Tibique credentium
Salus infinita,
Nobis adversantium
Cohors sit contrita,
Et nos ad consortium
Justorum invita

46. Ave, cujus facies
Coetui sanctorum
Exstat mira saties
In regno coelorum,
Nostrorum sis requies,
Precor, defunctorum,
Quos adhuc sordities
Gravat peccatorum.

47. Ave, Jesu requies
Vera beatorum,
Quibus regnans praesides
In regno coelorum,
Preces audi supplices
Mente turbatorum,
Quos premit saevities
Adversariorum.

48. Ave, Jesu janua,
Per quam grex justorum
Coeli scandit ardua
Donis meritorum,
Te laudantes cernua
Voce hac hymnorum,
Perducas ad pascua
Praedestinatorum.

49. Ave, vera claritas,
Quae pallorem nescis,
Qua fugatur falsitas
Mentiumque pestis,
Tua praestet pietas
Consolamen maestis,
Quos gravat adversitas
Motibus molestis.

50. Ave, servientium
Tibi tutelamen,
Virtus, laus, solatium
Atque sublevamen,
In poenis degentium
Audi suspiramen,
Ipsis dans consortium
Cum electis. Amen.

Orat. ms. Tegurin. saec. 15. Clm. Monacens. 19824 fol. 128 b.

6. Hymnus de Salvatore.

1. Inhaerere tibi, Christe,
Fac nos totis nisibus,
Et tu nobis nunc assiste
Gratiae muneribus,
Quibus perfidi sophistae
Ejusque complicibus
Resistamus fortiter.
Equitatis ratione
Nobis tuis famulis
Es absque cessatione
Corde diligibilis,
Quia tua passione
Solvisti a vinculis
Nos et liberaliter.

2. Sanguis tuus copiose
Fusus in patibulo
Stringit nos deliciose
Caritatis vinculo,
Tibi, Jesu speciose,
Deservire sedulo
Nunc et in perpetuum.
Unde cum jucunditate
Mentis et industria
Recolentes nobis a te
Data beneficia,
Collaudamus te cum patre,
O summa sapientia,
Hymnum per continuum.

3. Sanctitatis tuae nomen
Quod explanat titulus,
Supra crucis cancellamen
Quem conscripsit Pontius,
Inimicos atque fulmen
Pellat a credentibus
Cunctaque pericula.
Nomen Jesus, nomen suave,
Nomen admirabile,
Tibi repugnanti grave
Vel intolerabile,
Sed amantes dicunt: Ave,
Nomen venerabile,
Per aeterna saecula.

4. Amor tuus, Jesu bone,
Nate summi principis,
Quo nos tua passione
A peccatis eripis,
Hoc ab infestatione
Infernalis aucupis
Festinanter erue.
Zelatorem animarum
Nostrorum te colimus,
Moreque symphonistarum
Hymnos tibi promimus,
Quamvis hoc sit nil vel parum
Ad id quod debuimus
Te laudare strenue.

5. Ad amorem nos hortamur
Tuum ardentissime,
Donis quibus consolamur
A te benignissime,
Ac praecepto, quo ligamur,
Quo jubes justissime
Deum tuum diliges.
Recreamen hoc mandatum
Dat se observantibus
Et felicitatis statum
In regnis coelestibus,
Fulgebunt per Dei datum
Cum supernis civibus
Veluti meridies.

6. Excellenter diligamus
Deum atque fortiter,
Et ejus obediamus
Legibus hilariter,
Ut aeternae sic fiamus
Ipsius finaliter
Possessores gloriae.
Nazarenum te nunc florem,
Florem vere coelicum,
Qui largiris tuis rorem
Gratiae dulcificum,
Rogitamus, ut terrorem
Abigas tyrannicum
A filiis ecclesiae.

7. Uirtuosum tuum nomen
Exstans in miraculis
Hostile pellat gravamen
Cunctis cum periculis
Conferatque consolamen
Nobis tuis famulis
In mundi miseria.
Salvativum nomen quidem
Jesus est credentibus,
Verbis, factis qui sunt idem
Et affectionibus,
Veramque, quam tenent, fidem
Qui probant operibus
Cum perseverantia.

8. Redde nobis, Jesu bone,
Per tuam clementiam
Laesa ex transgressione
Protoplasti gratiam
Et sanatos passione
Tua nos ad gloriam
Duc coelestis patriae.
Es amicus cordialis,
Jesu, te sequentibus
Quos et amor specialis
Tibi stringit arctius
Protegisque hos a malis
Et a persequentibus
Fervore malitiae.

9. Xristianos a te dictos,
Jesu benignissime,
Ab hoste redde invictos
Ac a malis redime,
Et a nobis maledictos
Saracenos dirime
Tuam per potentiam.
Innovari per amorem
Tuum, Jesu, petimus,
Qui peccati per horrorem
Turpiter cecidimus,
Hostium ob hoc terrorem
Merito accipimus,
Sed fac nobis gratiam.

10. Uerte maledictionem
Illatam justissime
Nunc in benedictionem,
Jesu clementissime,
Et nostram rebellionem
Ita plene deprime,
Ne crescat ulterius.
Decoremur, Jesu bone,
Tua amicitia
Sic ut nulla passione
Ruamus in vitia,
Ut cum jubilatione
Nostra conscientia
Te laudet liberius.

11. Extende manum inunctis
Tuis charismatibus,
Vivis atque jam defunctis
In te quiescentibus,
Maxime naturae junctis
Nobis ligaminibus
Absolvens a crucio.
Opressorum pravitate
Satanae satellitum
Tua pro benignitate
Intuere gemitum,
Praestans pro quo clamant ad te
Consolamen solitum
Salvans ob exitio.

12. Rorem dona gratiarum
Jam multis conflictibus
Constitutis nunc non parum
Pro te laborantibus,
Gentium ut barbarorum
Resistant conatibus
Tuo fulti gladio.
Ut sic per te liberati
A nos persequentibus,
Serviamus tibi grati
Cum devotis mentibus,
Jubilantes majestati
Tuae cum concentibus
Cordisque tripudio.
Majestati sit divinae
Decus et imperium,
Quae per stellae det marinae
Devotum suffragium,
Ut peracto mundi fine
Sanctorum consortium
Sumat nos cum gaudio.

Orat. ms. Tegurin. saec. 15. Clm. Monac. 19824 fol. 189 a. A. — Orat. ms. Tegurin. saec. 15. Clm. Monac. 19636. fol. 276 a. B. — „Incipit hymnus de salvatore continens in serie capitalium titulum: Jesus Nazarenus Rex Judaeorum. A.

7. Ad Dominum Jesum Christum.

1. Ave, Jesu, figule
   Prudens omnis rei,
Decus indicibile
   Dans potenter ei,
Fac, o ineffabile
   Verbum summi Dei,
Tibi habitabile
   Antrum cordis mei.

2. Ave, flos amabilis,
   Quem nunc indefesse
Laudo laudum flosculis
   De scripturae messe
Carptis, qui oraculis
   De radice Jesse
Dicebaris credulis
   Oriundus esse.

3. Ave, sol justitiae,
   Animarum vita,
Lux intelligentiae
   Laude redimita,
Dono innocentiae
   Nos clementer dita,
Tandemque ad gloriae
   Statum nos invita.

4. Ave, admirabilis
   Rex terrae coelique,
Cujus venerabilis
   Laus volat ubique,
Judaeorum flebilis
   Plebs olim inique
Te sprevit, amabilis
   Cum sis utrobique.

5. Ave torcularia
   Jesu qui calcasti,
Crucis in angaria
   Quando laborasti,
Mundum sic a varia
   Labe liberasti,
Multosque in gloria
   Tecum sublimasti.

6. Ave, petra, scissio
   Cujus vel foramen
Justis est protectio
   Atque recreamen,
Mihi sis ericio,
   Precor, defensamen,
Urat ne pro vitio
   Stygis me sufflamen.

7. Ave, flos, quem generat
   Hortus virginalis,
Quem nullus obnubilat
   Tepor hiemalis,
Sed hunc ros inebriat
   Semper divinalis,
Ut olim praedixerat
   Sermo prophetalis.

8. Ave, cui hoc vario
   Laude, flore pango,
Quem de viridario
   Scripturarum frango,
En pro multifario
   Scelere me plango,
Unde hoc in cantico
   Laudis plectrum tango.

9. Ave, lux qui omnibus
   Semper es jucunda,
Qui tibi sincerius
   Corda parant munda.
Gratiae muneribus
   Cor meum fecunda,
Irrigando crebrius
   Lacrimarum unda.

10. Ave, dux euntium
   Ad regna superna,
Cursus festinantium,
   Via et lucerna,
Doctor ignorantium,
   Illustres interna
Mea, quae per vitium
   Tendunt ad inferna.

11. Ave, beatificans
Decus animarum,
Mortemque exterminans
Conscientiarum,
Esto nos gratificans
Donis gratiarum,
Quos foedat tabificans
Pravitas culparum.

12. Ave, cui carminum
Offero libamen,
Te cum patre luminum
Laudans atque flamen,
Dele, quaeso, criminum
Meorum atramen,
Ut post vitae terminum
Tibi jungar. Amen.

Orat. ms. Tegurin. saec. 15. Clm. Monac. 19 824 fol. 222 a. A. — Orat. ms. Tegurin. saec. 15. Clm. Monac. 20 001 B.

8. Ad eundem.

1. Amor meus, Jesu pie,
Fili Dei et Mariae,
Meae ductor esto viae,
Qua incedam hac in die
Tua providentia.
Ecce furor leoninus
Saevit, dolus sed vulpinus
Latet atque draconinus,
Unde cadam nunc supinus,
Ni adsis cum gratia.

2. Ergo, Jesu, lux divina,
Moesti cordis medicina,
Donum mihi nunc propina,
Quod me servet a ruina,
Donum sapientiae.
Tuam per benignitatem
Praesta mihi caritatem,
Fidem, spem et mititatem,
Vincam qua malignitatem
Auctoris malitiae.

3. O tu summa pulchritudo,
Omnis veri certitudo,
Esto mea fortitudo,
Ne pecati gravitudo
Mentem meam deprimat.
Mater tua, maris stella,
Pietatis rorans mella,
Me conservet in procella,
Hostis quoque dira bella
Sua prece reprimat.

4. Alma virgo mater Dei,
Clemens reparatrix rei,
Esto defensatrix mei,
Ne me vincat Jebusaei
Hostisve fallacia.
Fac me fortem, blandum, rectum
Et in cunctis circumspectum,
Meum, quaeso, imperfectum
Tollens duc me per directum
Ad coeli palatia.

Orat. ms. Tegurinum anni 1470. Clm. Monac. 20021 fol. 381 a.

9. Oratio pro se ipso de corpore Christi.

1. Ave germen prodiens
Ab agro virginali,
Specie te contegens
Sub sacramentali,
Cor meum deficiens
Culpa prae mortali,
Quaeso, sis reficiens
Dono spiritali.

2. Ave, mihi carior
Cunctis o sophia,
Cui devote famulor
Hac hymnologia,
Succurre, te deprecor,
Cum matre Maria
Mihi, qui depopulor
Mentis discrasia.

3. Ave, alimonia
Pascens uberose
Tuos tua gratia,
Qui te amorose
Sumunt et inania
Spèrnunt virtuose,
Meque de te satia,
Quaeso, fructuose.

4. Ave vitis gratiae,
Vitis generosa,
Fundens indulgentiae
Vina copiosa,
Riga conscientiae
Meae aridosa,
Donum des laetitiae
Pellens luctuosa.

5. Ave, indeficiens
Copia credentum,
Altaris te tribuens
His per sacramentum,
Cor meum esuriens
Te vinum, frumentum,
Precor, sis reficiens,
Tibi fac intentum.

6. Ave, mi amabilis
Atque reverende,
Semper mihi sedulis
Votis requirende,
Prece venerabilis
Matris apprehende
Arma et periculis
Cunctis me defende.

7. Ave, Jesu, epulum
Mentis amorosae,
Quam nunc et in saeculum
Reples copiose,
Sumere me servulum
Fac te operose,
Ne me velut nihilum
Spernas odiose.

8. Ave, suavissimum
Animae nutrimen,
Dans delicatissimum
Gratiae linimen,
Contra hostem pessimum
Mihi sis munimen,
Cum cis vitae terminum
Carnis scandam limen.

9. Ave, panis coelice,
Qui esuriei
Succurris munifice
Famulorum Dei,
Peto, rex magnifice,
Miserere mei,
Auferendo hosticae
Fraudes rabiei.

10. Ave, o dulcissimum
Nomen Jesu, ave,
Mihi jucundissimum
Mihique suave,
Servum strenuissimum
Tuum fore, fave
Mihi, et ad ultimum
Libera me a vae.

11. Ave, alimonia
Populi credentis,
Laudis per praeconia
Te benedicentis,
Refice inania
Meae, quaeso, mentis,
Hostium immania
Bella patientis.

12. Ave unguentariae
Praestans medicamen,
Perturbata varie
Quo mens relevamen
Recipit, pro gratiae
Tuae consolamen,
Munda me a carie
Vitiorum. Amen.

Orat. ms. Tegurin. saec. 15. Clm. Monac. 19824 fol. 231 b.

10. Ad sanctam crucem.

1. Ave, crux amabilis,
Quam Jesus Messias
Suis tulit scapulis
Passionis vias
Currens, a piaculis
Munda mentes pias,
Fantes laudum titulis
Tibi melodias.

2. Ave, praedicabile
   Crucis Christi signum,
Omnibus amabile,
   Omni laude dignum,
O inaestimabile
   Paradisi lignum,
Aufer omne flebile
   Hostemque malignum.

3. Ave, crux signaculum
   Timorosae mentis,
Animae piaculum
   Sese punientis,
Hostis aufer jaculum
   In nos insurgentis,
Praestans habitaculum
   Vitae permanentis.

4. Ave, crux quae inferis
   Stragem procurasti,
Cum auctorem aetheris
   In te bajulasti,
Tu piatrix sceleris
   Adae protoplasti,
Trahens hunc a tenebris
   In coelum locasti.

5. Ave, crux credentium
   Tutum defensamen
Nec non poenitentium
   Verum recreamen,
Mentibus lugentium
   Praesta consolamen.
In terra viventium
   Ducens post examen.

6. Ave, crux quae gaudium
   Satanae solvisti,
Quando nostrum pretium,
   Corpus Jesu Christi,
Tortum per martyrium
   In te protulisti,
Et sic nobis praemium
   Coeli praestitisti.

7. Ave, crux quae impetus
   Frangis sataninos,
Quando Christus gemitus
   In te dat agninos,
Nostrae carnis strepitus
   Aufer asininos,
Largiendo habitus
   Nobis turturinos.

8. Ave, admirabilis
   Crux et lignum vitae,
Satanae terribilis,
   Nobis vero mite,
Loca nos in dexteris
   Cum dicetur: Ite
Reprobis sed credulis:
   Mecum nunc venite.

Orat. ms. Tegurin. saec. 15. Clm. Monac. 19824 fol. 221 a.

11. Oratio poenitentiae ad Christum et pro bono fine.

1. O vitis coelica,
   cujus mirifici
Amoris potio
   evincit Cyprici
Vini dulcedinem
   et mellis Attici,
Qua me ex intimis
   exoro refici.

2. Ista conscribere
   oda exordior
Honorem nominis
   tui, quo glorior,
Nam Christianus sum
   et ita nominor,
Quamvis fidelibus
   cunctis inferior.

3. Te patris fateor
aeterni filium,
Qui te sequentibus
confers remedium,
Sine cunctamine
praestes auxilium
Linquenti protinus
mundi exsilium.

4. Verbum in virgine
carnem suscipiens,
Qua mundi scelera
solvisti moriens,
Mihi, te deprecor,
esto compatiens,
Quia persequitur
me hostis saeviens.

5. Tibi confiteor,
o rex justitiae,
Commissa scelera
meae stultitiae,
Quae ab initio
gessi infantiae
Ac post per tempora
adolescentiae.

6. Nempe superbia
lapsus initium,
Torpor, ingluvies,
carnisque vitium,
Ira, cupiditas,
livor et odium
Legi me comprobant
tuae contrarium.

7. Olim, quae dederas
mandata populis,
Conscripta digito
tuo in tabulis,
Sed et ecclesiae
patrumque regulis,
Meis transgressus sum
magnis piaculis.

8. Incontinentia
meorum sensuum
Me reum statuit
multorum criminum,
Excessi siquidem
per culpas tactuum,
Olfactus visusque,
gustus et aurium.

9. Justorum praemium
atque possessio,
Qui et promissor es
atque promissio,
Haec nunc sufficiat
parva confessio,
Qua me totaliter
tibi subjicio.

10. Per te restituar
pristino gradui,
Quem in virtutibus
olim restinui,
A quo tunc cecidi,
cum cessi aestui
Concupiscentiae
et hostis astui.

11. Adsis, Emanuel,
quem semper veneror,
In cujus fide et
nomine glorior,
Quando in corpore
peccator morior,
Esto misericors
tunc mihi, deprecor.

12. Quae pro viatico
sunt necessaria,
Des tua, supplico,
misericordia,
Tunc cum defecerit
mentis industria,
Per quam proficere,
possem in gratia.

13. Tuo adventui
me, quaeso, praepara,
Da mihi gratiam
relaxans scelera,
Sic tuis meritis
patri confoedera,
Tandem post obitum
feras ad aethera.

14. Tibi profiteror,
decus mirificum,
Quo tibi concinam
Laudes et canticum,
Si sit possibile,
quasi angelicum,
Cum ductus fuero
in regnum coelicum.

15. Ecce destituor
corporis viribus,
Dandus quantocius
in escam vermibus,
Solare animam,
precor, attentius,
Jungens per gratiam
coelorum civibus.

16. Tuis auxiliis
atque favoribus
Clementer protegas
me a terroribus
Taetrorum daemonum
Stygisque foribus,
Qua degunt miseri
multis doloribus.

17. Fuga peccaminum
meorum scoriam
Tuae dulcissimae
matris ob gloriam,
Cujus ex intimis
exoro gratiam,
Tecum ut merear
ejus praesentiam.

18. O sapientia
firmaque veritas,
Per quam depellitur
mundana falsitas,
Repelle, deprecor,
fraudes, versutias,
Quibus subvertere
me gliscit Satanas.

19. Vere es Dominus,
quem jure veneror,
Cujus me fidei
professum fateor,
Unde et Satanam
infestum patior,
Quem ut abjicias,
devote deprecor.

20. Lumen laetificans
corda moerentia
Ac turpi scelerum
labe sordentia,
Measque tenebras
precor irradia,
Uti videre sim
dignus coelestia.

21. In tuo radio
fideles ambulent,
Sub pacis titulo
principes imperent,
Beati angeli
semper hos adjuvent
Et dissidentium
mentes concilient.

22. Periclitantibus
mundi naufragio
Coelestis gratiae
adsis remigio,
Ecclesiastica
namque religio
In multis titubat
atque dilectio.

23. Rex, tibi salus sit,
honor, victoria,
Laus, jubilatio,
summa potentia,
Qui regnas perpetim
dulci concordia,
Cum sancto spiritu
in patris gloria.

Orat. ms. S. Petri Salisburgens. b. VII. 10. saec. 15 fol. 28 a. A. — Orat. ms. Tegrinsense anni 1470. Clm. Monacens. 20021 B. — „Oratio poenitentiae" etc. A. — 20, 3 fehlt A.

12. Ad angelum custodem.

1. Salve, miles Dei fortissime
Atque custos mi fidelissime,
Tuae laudi instantem intime
Consolare nunc benignissime.

2. Salve, consors sanctorum omnium,
Supernorum tenens fastigium,
Mihi, quaeso, praebe subsidium
Contra hostem bellanti impium.

3. Salve, consolatur mi inclite,
Dulci cordis quem laudo neumate,
Scripturarum me riga dogmate,
Supernorumque necte semitae.

4. Salve, splendens lux per caliginem,
Dei cernens vultum amabilem,
Servum tuum conforta fragilem
Inimicum in invisibilem.

5. Salve, divinitatis assecla,
Felix gaudens nunc et in saecula,
Peccatorum me premunt vincula,
Prece tua quae frange saedula.

6. Salve, vultu rutilans splendido,
Prato coeli jucundans rorido,
Tuo semper brachio valido
Me defende ab hoste rabido.

7. Salve, qui sincero tripudio
Laudas Deum coeli palatio,
Alto cordis peto suspirio,
Tuo mihi adsis suffragio.

8. Salve, verna rectoris omnium
Atque cordis mei solatium,
Pium tibi sit de me studium
Ad pellendum omne contrarium.

9. Salve, custos mei angelice,
Me gubernans semper magnifice,
A me cuncta vitia abjice
Et amore Dei me refice.

10. Salve, gaudens cum rege supero,
Servo tuo succurre misero,
Ne offendam unquam de cetero,
Donec regnum coeli possedero.

11. Salve, splendor fulgens in superis,
Deum laudans cum sanctis ceteris,
Sepulturam post mei funeris
Esto mihi ductor itineris.

12. Salve, amoenitatis coelicae
Flos, te quaeso, tunc me non despice,
Sed commenda me coram judice,
Uti mecum agat mitifice.

13. Salve, Sion supernae lilium,
Coeli ornans hortulum regium,
Tuum mihi praebe auxilium
Saeculorum in fine omnium.

14. Salve, sidus coeleste rutilum,
Cordis mei depelle nubilum,
Omne tollens a me periculum,
Ut te laudem nunc et in saeculum.

Orat. ms. Lunaelacense anni 1460 Cod. Palat. Vindob. 4089 A. — Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monac. 19824 fol. 320 b. B. — Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monac. 20 001 fol. 145 a. C. — Orat. ms. Tegrinsense anni 1470. Clm. Monac. 20021 fol. 310 b. D.

13. Ad BV. Mariam.

1. Ave virgo, coeli nobilitas,
Singularis cujus est dignitas,
Matris verae vera virginitas.
Et virginis vera fecunditas,
Sine viro viri nativitas,
Incarnata vera divinitas,
Deitati nubens humanitas,
Ab aeterno provisa veritas.

2. Ave, cujus tam sancta puritas
Et tam pura fuit integritas,
Tam profunda fuit humilitas,
Habitaret ut in te deitas;
In te totum hoc egit trinitas,
Ut sentiret Adae posteritas,
Quod redemptor, salus et sanitas
Mittebatur ad oves perditas.

3. Ave stella, cujus serenitas
Prophetias solvit absconditas,
Per quam vetus cessit infirmitas,
Videns videt antiqua caecitas,
Temperatur legis austeritas,
Tempus habent spes, fides, caritas,
Per quas Dei dono gratuitas,
Lucet justis aeterna claritas.

4. Ave, per quam venit haec novitas,
Regum regis thronus et civitas,
Sua nobis praebet benignitas,
Sic delere sordes praeteritas,
Ne nos urat irae calamitas,
Cum venerit justa severitas,
Voluptates puniens aequitas,
Quas sequitur nostra stoliditas.

5. Sed sic tua nos juvet castitas,
Patri preces fundens emeritas,
Sua nobis ut parcat bonitas,
Timentibus ob res illicitas,
Ut in regno, quod est aeternitas,
Ubi vera ridet hilaritas,
Salus, quies, pax et prosperitas,
Laudes Christo canamus debitas.

Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monac. 19824 fol. 167 a. A. — Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monac. 20001 fol. 71 b. B. — Orat ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monac. 19363 C. — 1, 5 u. 6 fehlen C.

14. Super Ave Maria.

1. Ave, mater altissimi,
Tu civitas refugii
  Ad te confugientibus,
Quam angelus consilii
Arte struxit mirabili
  Virtutum ex lapidibus.

2. Maria jaspis gratiae,
Curans febres malitiae,
  Parienti subveniens,
Ut gignat prolem gratiae,
Phantasias nequitiae
  Procul a nobis removens.

3. Gratia tu es nobilis,
Caput, linguam cum oculis
  Sicut saphirus recreans,
Dum de te mens fit hilaris
Et ratio affabilis
  Obtutum sursum elevans.

4. Plena donis coelestibus,
Ad te ut chaledonius
  Trahis inferni paleas,
Tu vincis in fidelibus
Causa tui pugnantibus,
  Ut nos victores habeas.

5. Dominus tuam faciem
Ut in smaragdum nobilem
  In te respexit clarius,
Qui lapis reddit aerem
Suo colore viridem,
  Sed tu multo amplius.

6. Tecum sardonyx varius,
Niger, albus et rubeus,
  Tuas virtutes praedicat.
Nigredo pauper spiritus,
Candorque castus animus,
  Sed tuus amor rutilat.

7. Benedicta a Domino,
Assimilata sardio,
  Qui totus est sanguineus,
Sic interna compassio,
Qua passa es cum filio,
  Laudatur cum martyribus.

8. Tu aureus chrysolitus,
Quia scintillas coelitus
Ex te emittis homini,
Per te fugatur ocius
Timor nocturnus noxius
Ruptis vinclis diaboli.

9. In beryllo sex anguli
Sunt cum pallore viridi
Reficientes oculos,
Sic sex verba consilii,
Quae ore profers humili,
Pascunt et sanant populos.

10. Mulieribus flentibus
Tu es facta topazius,
Undas flentes mitigans,
Qui cunctis cum lapidibus
In colore simillimus,
Sic Christus in te habitans.

11. Et chrysopassus viridis,
Guttis respersus aureis,
Tua felix est anima,
Utens visu cum angelis
Fulgensque actu hominis
In praesenti ecclesia.

12. Benedictus sit Dominus,
Qui posuit in manibus
Tuis jacinthum nobilem,
Qui clarus fit et nubibus
Sicut color aëreus,
Sic te formas ad hominem.

13. Fructus tuus rosaceus
Cum viola purpureus
Est amethysto similis,
Qui lapis est contrarius
Cunctis ebrietatibus,
Sic virtus hujus virginis.

14. Ventris thronus eburneus,
Ornatus his lapidibus
Fit Salomonis sessio,
Qui est verus pacificus
Nec non Deus magnificus,
Ac profugi regressio.

15. Tui indigni servuli
Auctrix, suscipe, meriti
Pauperrimum compendium,
Quod tibi offert virgini,
Ut fiat tui filii
Ornatum habitaculum.

Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm Monacens. 20001 fol. 89 b sqq. A. — Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monac. 19824 fol. 170 a. B.

15. Alia oratio de BV. Maria.

1. Salve, virgo, virginum gloria,
Salve, virgo, virtutum copia,
Multiformi fecunda gratia,
Virgo pura.
Salve, Dei mater et filia,
Salve, nata de stirpe regia,
Et in partu doloris nescia
Contra jura.

2. Salve, virgo, pudoris lilium,
Supra choros residens omnium
Angelorum et vera mentium
Illustratrix.
Salve, summi patris triclinium,
Coeli porta sidusque praevium
Maris et oppressorum omnium
Sublevatrix.

3. Salve, quae Gabrielis nuntio
Et a viri pura contagio
Peperisti nobis cum gaudio
Salvatorem,
Qui benigne nobis condoluit,
Dum servilem sic formam induit,
Quod in mortem lapsos eripuit
Per errorem.

4. Tu regina diceris virginum,
Rosa candens et lumen luminum,
Mitis atque levamen hominum
Singulare.
Tu purgatrix es nostri criminis,
Tu divini dilecta numinis
Et quae nunquam peccantem desinis
Desperare.

5. Tibi coeli serviunt sidera,
Orbis, pontus tu sanas vulnera,
Tu depressa das vitae munera
Servitute.
Tu sol verus eclypsin nesciens,
Vis pudoris sic indeficiens
In te fuit, quod Deum pariens
Es virtute.

6. Tu es, quam Isaias prodidit,
Jesse virga, quae florem edidit,
Nec per florem virorem perdidit
Naturalem.
Nam dum paris salutem gentium
Non amittis pudoris lilium,
Ergo digne virgae mysterium
Decet talem.

7. Gedeonis tu vellus scriberis,
Salomonis tu thronus, carceris
Reseratrix es atque pauperis
Sustentatrix.
Tu es arbor vitae fructifera,
Tu es felix virgo puerpera,
Et donorum tot quot sunt sidera
Distillatrix.

8. Nam es illud sidus eximium,
Quae divinum emittis radium,
Cujus mater ad participium
Nos invita.
Tu es radix misericordiae,
Fons hortorum et vena veniae,
Ros dulcoris atque munditiae
Margarita.

9. Tu quietas petentis animam,
Rosa fragrans, mel suavissimum,
Nec suspendis, nisi vilissimum
Postuletur.
Tu cunctorum salus post obitum,
Fidelium ductrix et exitum,
Scala coeli, virtutis meritum
Tibi detur.

10. In te, mater, omnes confidimus,
Per te rursus salvari credimus,
Ergo preces has, quas porrigimus,
Sume pia.
Ducque nos ad coeli palatium,
In quo moeror non est nec serium,
Immo quies et juge gaudium,
Brevi via.

11. Jesu, proles intactae virginis,
Rex aeterne, rex magni nominis,
Solve servos a nexu criminis
Et solutos
A vorantis praedonis morsibus,
Qui diversis eos insultibus
Fatigavit, ut cremet ignibus,
Redde tutos.

Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monacens. 20001 fol. 63 b. A. — Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monacens. 19824 fol. 162 b. B. — Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monac. 20123 fol. 230 b. C. — Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monacens. 29636 D. — 5, 1 sternuntur sidera D. — 7, 5 u. 6 verstellt D. — 9, 6 Fidelium ductrix mortis exitium ABD; tutrix D. — 11, 5 A voracis D. — „Alia oratio de BV. Maria et constat metro Pindarico in primis tribus versibus, quartum est Trochaicum.“ B.

16. Post carmina BV. oratio.

1. Majestas maxima,
o sancta trinitas,
Inaestimabilis
cujus est deitas,
Excedit siquidem
tua infinitas
Omnia, continet
quae universitas.

2. Auscultes approbans
servorum cantica,
Felix extollitur
quibus theothoca,
Nam privilegia
ejus mirifica
Mente cecinimus
et voce melica.

3. Rogamus attamen,
tuam clementiam,
Ut, quae omisimus
propter ignaviam
Corporis, animi
vel per inscitiam,
Tuam tu suppleas
per patientiam.

4. Ignorans etenim
per hanc instruitur
Et omnis veritas
perfecte cernitur,
Quodsi discesserit,
mens cito labitur
In ignorantiam
sive decipitur.

5. Album sic aestimat
culpae fuliginem,
Et quod suave est,
amaritudinem,
Pacis in tempore
belli formidinem,
Ad id, quod sanum est,
mortis imaginem.

6. Vera nos doceat
sophia mystica,
Ab bonum excitet,
propellat hostica,
Cuncta promoveat
ecclesiastica,
Ab illis dimovens
quae sunt sophistica.

7. Iesu, tu scriberis
haec sapientia,
Qua tuus genitor
creavit entia,
Purgemur, petimus,
a negligentia
Contracta carmina
per praecedentia.

8. Rore spiraminis
tui suavifica,
Mentes, quae recitant
praedicta cantica,
Ab ipsis penitus
pellas phantastica,
Mercedem tribuas
in aula coelica.

9. Gratanter suscipe,
mater eximia,
Laudes, quas cecini,
mentis industria,
Quibus te jugiter
laudet ecclesia,
Imo et angeli
sancti in patria.

10. Omnipotentiae
patris sit gloria,
Et sapientiae
ejus victoria,
Horum spiritui
sit reverentia,
Beatae virgini
perpes laetitia.

Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monacens. 20001 fol. 165 b. — „Post carmina beatae virginis oriatio. Et habet in serie capitalium nomina »Maria virgo«."

17. Acrostichon super Ave Maria.

1. Ave, mater gratiae,
Mater pietatis,
Vas misericordiae,
Vas divinitatis,
Evae prolem respice,
Fons benignitatis,
Mundans nos a crimine
Nostrae pravitatis.

2. Ave, virgo virginum,
Nescia mixturae,
Rosa flagrans, rutilum
Sidus vitae purae,
Interpella filium
Tuae geniturae,
Arceat ut nubilum
Omnis imposturae.

3. Gemma pudicitiae,
Forma castitatis,
Regula justitiae,
Limes aequitatis,
Ave, individuae
Templum trinitatis,
Carens impetigine
Omnis foeditatis.

4. In conclavi vernula
Dum te salutavit,
Arce missus supera,
Verbum instillavit,
Puellaris cellula
Quod post eructavit,
Legi carnis obvia
Dum sic generavit.

5. Ex conceptu deitas
Verbi non mutata
Nec tua virginitas
Exstat deflorata,
Ast prior integritas
Utrique servata,
Dum tibi divinitas
Est concorporata.

6. O felix puerpera,
Quam sic visitavit,
Mundi qui facinora
Deus expiavit,
In te vitae limina
Nobis reseravit,
Nostrae carnis trabea
Dum se calceavit.

7. Uere cum in thalamo
Coeli te locavit,
Sponsus dulci basio
Te laetificavit,
Te quidem a saeculo
Languens affectavit,
Et sine divortio
Sibi copulavit.

8. Collaudant jam studia
Te nostrae sophiae,
Uenerantur organa
Dulcis symphoniae,
Mare, tellus, aethera,
Coelestes usiae,
Benedicunt omnia
Tibi, matri piae.

9. Ergo, coeli Domina
Mundique lucerna,
Nobis fer praesidia
De sede superna,
Et cordis elimina
Vitia interna,
Dirige per devia
Mentes ad aeterna.

10. In hoc mundo naufrago
Carne fluctuamus,
Carnis in profluvio
Sed ne pereamus,
Te precatu cernuo
Jugiter pulsamus
Atque corde sedulo
Ad te suspiramus.

11. Trahe nos per maria,
Stella claritatis,
Ueni, arce nubila
Contrarietatis,
Insolentes tempera
Fluctus voluptatis,
Ne mortis per invia
Currat nostra ratis.

12. Mortem carnis naufragae
Fac nos evitare,
Vanitatis defluae
Rete declinare,
Luxum perfunctoriae
Vitae propulsare,
In tuae clementiae
Sinu respirare.

13. Ecce jam in sordibus
Foedis volutamur,
Recidivis anxiis
Iterum gravamur,
Insperatis hostibus
Ubique vallamur,
Quorum ab incursibus
A te protegamur.

14. Ueni ergo coelitus,
Regina virtutis,
Suffragare citius
Ope destitutis,
Et suis perplexius
Faecibus imbutis
Tribue clementius
Veniam salutis.

15. Blandimentis noxiis
Jube nos obstare,
Et quibusque vitiis
Carnis obviare
Necnon lenociniis
Mundi repugnare
Et virtutum studiis
Mentem applicare.

16. Da, ut sic flagitium
Omne propulsemus,
Ipsum regem scelerum
Ut exsuperemus,
Cujus supercilium
Sic eliminemus,
Tuum per auxilium
Ne recidivemus.

17. Ueni, veni, propera,
Mater orphanorum,
Salva reos, vincula
Laxans peccatorum,
Firma vacillantia
Corda miserorum,
Rogans prece sedula
Regem angelorum,

18. Ut in nobis roboret
Omne decoratum,
Clarius elucidet
Cor obtenebratum,
Tergat et eliminet
Quodque depravatum,
Ueniam multiplicet,
Deleat reatum.

19. Sic tua benignitas
Nobis suffragetur,
Vt omnis iniquitas
Nobis relaxetur,
Et cum vitae stadium
Hujus destruetur,
Nobis perpes bravium
Per te condonetur.

20. Tuere, quos carcerat
Haec vita poenalis,
Reprobos cum feriet
Mors interminalis,
Ipse nos ne reprobet
Deus aeternalis,
Sed benignus liberet
A quibusque malis.

21. Tecum ut in dextera
Omnes collocemur,
Ubi et per saecula
Vita jucundemur
Iesum et in gloria
Patris contemplemur,
Cum sancto spiramine
Semper veneremur.

Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monacens. 20001. fol. 79 b. — 13, 7 Gegen das Akrostichon. 21, 5 Christum et Hs. gegen das Akrostichon. —

18. Salutatorium B.M.V.

1. Ave, mater aeterni numinis,
Splendor replet quam Dei luminis,
Parvitas te nostri propaginis
Veneratur.
Ave, fons coelorum mellifluus,
Ex quo fluxit fructus perpetuus,
Hostis noster per te luctifluus
Propellatur.

2. Ave, virgo, tu virga Jessea
Virens, thori virilis nescia,
Per te nobis superna gratia
Praesentetur.
Ave, cujus venter virgineus
Thronus Christi fuit eburneus,
Per te nobis locus aethereus
Ordinetur.

3. Ave, proles stirpis ingenuae,
Dono tuae precis assiduae
Servos tuos clementer erue
Cunctis malis.
Ave, gaudens aeterna requie,
Condelectans in prolis facie,
Nos defende ab hostis rabie
Infernalis.

4. Ave, summi regis triclinium,
Supra choros residens omnium
Angelorum et vera tristium
Consolatrix.
Ave, virgo, fons splendidissime,
Manans tuis dona largissime,
Meae, quaeso, pauperis animae
Sis purgatrix.

5. Ave, virgo, cujus subsidia
Tuis praesto sunt et suffragia,
Mea, quaeso, sint famulitia
Tibi grata.
Ave, virgo, reparans condita,
Quae per Evam fuerunt perdita.
Fac daemonia nobis subdita
Et peccata.

6. Salve, trinitatis triclinium,
Praesidens nunc choris coelestium,
Nos a fraude nostrorum hostium
Redde tutos.
Salve, o aequitatis semita,
Atque humilitatis orbita,
Fac post vitae praesentis sabbata
Nos beatos.

7. Salve, olens mira fraglantia,
Mellis fundens fluenta dulcia,
Suspiramus ad te per vitia
Fatigati.
Salve, petra fundens largissimas
Aquas, frangens urbes fortissimas,
Per te cordis solvatur adamas
Obdurati.

8. Salve, praeconisata verbulo
Prophetarum antiquo populo,
Consolamen largire servulo
In hac via.
Salve, stella maris eximia,
Mater patris et prolis filia,
Miserorum audi suspiria,
Virgo pia.

9. Salve, virgo forma justitiae,
Reparatrix coelestis curiae,
Nostrae onus aufer tristitiae
Ac timoris.
Salve, virgo, flos pudicitiae,
Concha roris coelestis gratiae,
Nos infunde fonte munditiae
Et amoris.

10. Salve, angelorum solatium,
Acceptare nostrum servitium
Nunc dignare et omne vitium
Amovere.

Salve, quam beatorum concio
Summo mentis laudat tripudio,
Nos instantes tuo praeconio
Fac gaudere.

11. Gaude, decus humani generis,
Arca dicta divini foederis,
Nobis praesta, quaesumus, miseris
Adjuvamen.
Gaude, o delicatum lilium,
Tuum, sancta, exora filium,
Ut det nobis post hoc exsilium
Consolamen.

12. Gaude mater Dei et filia,
Cui nullus par est in gloria,
Tua virgo nunc nos clementia
Consoletur.
Gaude, sponsa, rectoris omnium,
Cujus tenes in coelo basium,
Nobis per te aeternum bravium
Condonetur.

13. Gaude, virgo, dulcedo cordium,
Salutisque nostrae exordium,
Mentis nostrae aufer fastidium
Ac torporem.
Gaude, coeli tenens fastigia,
Cujus vultus est plenus gratia,
Tua nobis praesta solatia
Et amorem.

14. Gaude, virgo, decus femineum,
Thronum sedens super aethereum,
Inimicum nostrum tartareum
Nunc repelle.
Gaude, virgo, virtutum speculum,
Quae cum Christo regnas in saeculum,
Cordis nostris munda latibulum
Omni felle.

15. Gaude supernorum solatium,
Redde nobis Deum propitium,
Nam te fore mortis exitium
Vere scio.
Gaude, virgo clemens et unica,
Salutata voce angelica,
Nunc servorum suscipe cantica
Corde pio.

16. Vale, virgo, fiscella scirpea,
Legis arca, turris eburnea,
Laboranti in mundi area
Sis adjutrix.
Vale, salus humani generis,
Adunatrixque pacis foederis,
Consolatrix sis mei pauperis
Atque tutrix.

17. Vale, impraegnata deifice,
Atque prolem gignens mirifice,
Coelo dignos servulos effice
Per virtutem.
Vale, dulcis mentis amoenitas,
Mis te nequit laudare parvitas,
O quam felix, quem tu inhabitas
Per salutem.

18. Vale, mundi tollens periculum,
Praesta nobis juvamen sedulum,
Ut inferni possimus pseudulum
Devitare.
Vale, stella, per cujus radium
Cordis moesti pellitur taedium,
Fac nos vitae aeternae gaudium
Impetrare.

19. Vale, mater abscissi lapidis,
Cum quo gaudes in coeli fulgidis,
Ne foedemur squalore Cypridis
Scutum praesta.
Vale, quam beati hilariter
Benedicunt nunc et perenniter,
Ut in proeliis stemus fortiter,
Nos sustenta.

20. Vale nunc, o pulchra virguncula,
Supernique tu regis gerula,
Tuum aufer mundi pericula
Per juvamen.
Vale, Mater mi beatissima,
Mente rogo te devotissima,
Adsis mihi in hora ultima,
Fiat, amen.

21. O Maria, gaudens perenniter
In supernis et mirabiliter,
Ad te corde tristi flebiliter
Suspiramus.
O Maria, per quam in patriam
Exsul redit, da patientiam
In adversis, ne in dementiam
Corruamus.

22. O Maria, virgo puerpera,
Nato tuo nunc nos confoedera
Ac ab hoste benigne libera
Infernali.
O Maria, cum summo principe
Coelo regnans, nos tecum recipe
Et ab igne in fine eripe
Gehennali.

23. O Maria, spes nostra vivida,
Nos molestant delicta livida,
Gratiarum tu rivi fluida
Nobis confer.
O Maria, coelorum domina,
Angelorum quam laudant agmina,
Tua nobis praebe juvamina
Nunc et semper.

24. O Maria, proles Davidica,
Cordis mei moesti spes unica,
Servituti Dei me applica
Sine mora
O Maria, flagrans ut balsamum,
Vas reservans manna dulcissimum,
Inimicum depelle pessimum
Mortis hora.

25. O Maria, gaudens deliciis,
Tuis mihi adsis praesidiis,
Ne in fine mergar cum impiis
In infernum.
O Maria, splendor sidereus,
Dei sedes et thronus aureus,
Te conventus laudat aethereus
In aeternum.

Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monac. 20123 fol. 172 a. A. — Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monac. 19636 fol. 295 a. B. — 2, 6 Thronus exstat Christi B. — 2, 4 Nunc praestetur B. — 4, 7 pauperis quaeso B. — 7, 2 Mellis fluens B. — 8, 3 Consolamen nunc praesta B. — 20, 1 Sempiternique tu B.

19. Oratio devota de B.M.V.

1. Bonitatis totius femina,
O Maria, coelorum domina,
Quae nos premunt, dissolve vincula,
Nostra clemens audi precamina.

2. O regina coelestis gloriae,
Dignitatis et excellentiae,
Per te nobis, o mater veniae,
Remittatur pondus nequitiae.

3. Fons bonorum, salus credentium,
Gloria, laus, portus, remedium,
Virginale Dei sacrarium,
Fac nos coeli consortes civium.

4. Sicut rosa de spinae germine
Nascens ornat hanc pulchritudine,
Sic in tuae gentis origine,
Virgo, tu es virtutum culmine.

5. Si gens omnis in unum coeat
Laudes tuasque fari studeat,
Poeni linguam quisque si habeat,
Loqui nequit, quantas te deceat.

6. Nam si mundus pagina fieret,
Et res omnis in ea scriberet,
Laudes tuas non comprehenderet,
Quia tot sunt, quod non sufficeret.

7. Flos rosarum, lux orbis inclita,
Stella maris fulgore praedita,
Per quam salus est mundo reddita,
Ad salutem sis nobis semita.

8. Gemma, sidus splendoris nimii,
Luna fulgens immensi radii,
Desolatis plena spes gaudii,
Portus nobis sis refrigerii.

9. O Maria, tuo praesidio
Nos colloca precis auxilio,
Salvatori concordans filio
In sanctorum junge consortio.

10. O salvatrix humani generis,
Interemtrix totius sceleris,
Adjuva nos, quae tanti muneris
Es donatrix et portus miseris.

11. Flos candoris, flos pulchritudinis,
Non marcescens prae vento turbinis,
Turris nobis sis fortitudinis,
Ne mergamur antro formidinis.

12. Benedicta tua conceptio,
Benedicta Christi progressio,
Crux, sepulchrum et resurrectio,
Benedicta ejus ascensio.

13. Benedictus, qui fecit sidera,
Mare, terra et quaeque cetera,
Qui se clausit in tua viscera,
Ut locaret nos super aethera.

14. Benedictus natus puerperae,
Qui redemit membrorum vulnere
Primi patris damnatos scelere,
Qui lugebant aeterno carcere.

15. Salve, mater, nostra redemptio,
Spes miseris et relevatio,
Per te nobis fiat remissio,
Ne Satanae vincat illusio.

16. O regina, decus coelestium,
O adjutrix te deprecantium,
Miserorum spes et refugium,
Tuum ora pro nobis filium.

17. Ave, mater misericordiae,
Pietatis et indulgentiae,
Ora natum, qui fons est veniae,
Ut nos dono conformet gratiae.

18. Decus orbis, sublimis domina,
Placa nobis regentem numina,
Creaturae totius regina,
Tuae plebis audi precamina.

19. Humanarum rerum consensio
Est attrita culpae naufragio;
Sed tu mater tuo suffragio,
Supernorum nos junge gaudio.

20. Virgo, gaude, mater fidelium,
Orphanorum salus, refugium,
Per quam culpa deletur omnium,
Sempiternum da nobis gaudium.

21. Luna pulchra, sidus eximium,
Solis vincens fulgore radium,
Audi preces te invocantium,
Sine mora praebe auxilium.

22. Salve jubar coelestis sideris,
Per quam patet lux orta miseris,
Ordinibus praelata superis,
Esto nobis ductrix itineris.

23. Lux solaris, lumen fidelium,
Salus ad te confugientium,
Sancta virgo, salvatrix omnium,
Coeli nobis dona consortium.

24. Dei mater, o virgo virginum,
Quae portasti salutem omnium,
Vera cunctis spes medicaminum,
Nos expurga labe peccaminum.

25. O Maria, laetare maxime,
Quae in throno sedes altissime,
Et adepta vivens humillime,
Hostes nostros potenter opprime.

26. Stella micans plena fulgoribus,
Viam praebens te intuentibus,
Emundatos culparum sordibus
Nos catervis junge coelestibus.

27. Virgo sacra, quae non ex semine
Concepisti sed sancto flamine,
Jesum Christum, sanctorum agmine
Nos colloca tuo juvamine.

28. Virgo Aaron, quae tabernaculo
Floruisti tanto miraculo,
Fructum praebens captivo saeculo,
Vitam tuo largire populo.

29. Virga Jesse regali genere,
Cujus gaudet redemptus munere
Totus mundus in Christi vulnere,
Vitam nobis velis acquirere.

30. Deprecare, sanctorum gaudium,
Tuum, sancta puella, filium,
Ut nos jungat gregi coelestium
Saeculorum in fine omnium.

31. Mater, ope succurre celeri,
Ne inferni tradamur carceri,
Ut possimus consortes fieri
Coeli, nobis januam aperi.

32. Nostris, virgo, faveto precibus,
Angelorum nos junge coetibus,
Ut laudantes te magnis plausibus
Exsultemus cum sanctis omnibus.

33. Natos tuos, o mater, libera,
Virgo manens Christi puerpera,
Ne nos damnet inferni vipera
Succurrendo nobis accelera.

34. Angelorum laudata modulis,
Universis miranda populis,
Virgo cunctis praeclara saeculis
Vitam tuis acquire servulis.

35. Benedicta in mulieribus,
Te rogamus immensis precibus,
Ne nos claudat inferni faucibus
Daemon, suis obsiste fraudibus.

36. Super tua plebe non gaudeat
Tuus hostis sed magis doleat,
Tua nobis virtus praevaleat
Et in bono semper nos teneat.

37. Tuam, mater, serva ecclesiam,
Omnem pellens ab hac tristitiam,
Et aeternam praebe laetitiam
Ad sanctorum hanc ducens gloriam.

38. Tuae laudis quisquis memoriam
Celebrabit poscendo veniam,
Tu fac illi misericordiam,
Angelorum donando gloriam.

39. Novum nobis confer remedium,
Ut possimus, o virgo virginum,
Te laudare tuumque filium
Et habere coeli consortium.

40. Nostrum decus et nostrum gaudium,
Rosa vernans, fragrans ut lilium,
Sedes nobis dona coelestium,
Ad coelorum ducens palatium.

41. Trinitati sit laus, potentia,
Honor, virtus et excellentia,
Tibi, virgo, summa laetitia,
Nobis autem perfceta gaudia.

Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monac. 20001 fol. 60 b. A. — Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monac. 19636. B. — Psalterium Divae Virginis Mariae etc. Excusum Tegernsee 1589. C. — „Incipit alia oratio devota de beata virgine constans metro pindarico sicut praecedens." AC, welch letzteres obiges der Handschrift genau nachdruckt, obschon in dem Drucke ein Lied von ganz anderem Versmasse vorausgeht. — 4, 4 virtutum germine AC. — 5, 3 Feni linguam A; Poeni lingua C, d. h. die Zunge eines gewandten Geschäftsmannes.

20. Acrostichon super „Maria, mater gratiae".

1. Mater, vita ornata caelibe,
Quam laudabo mente spontanea,
Adjutricem te mihi exhibe,
Morte ruam ne momentanea.

2. Adversantis fortunae sarcinam
Tuis aufer petitionibus,
Tuas laudes ut laetus concinam,
His contentas in dictaminibus.

3. Rationi meae scientiam
Facultatemque linguae tribue,
Semper tuam ut sanctimoniam
Laude digna extollam strenue.

4. Imperatrix potens coelestium
Atque lux ornamenti gloriae,
Confortatrix esto pugnantium
Contra hostes matris ecclesiae.

5. Apotheca salve mirifica,
Qua virtutum summa reconditur,
Servi tui cor serenifica,
Quod per culpae nubes confunditur.

6. Miserere me tuum famulum
Post te anhelantem cum lacrimis,
Abigendo omne periculum
A me precum tuarum victimis.

7. Apud tuum digneris filium
Promovere tuis prec[at]ibus,
Uti mihi praestet auxilium
Oberranti in mundi fluctibus.

8. Tu es virgo, in cujus utero
Dei virtus sese occuluit,
Servo tuo succurre misero,
Qui per scelus modo contabuit.

9. Educatrix Christi et genitrix
In coelesti nunc gaudens gloria,
Animarum praesta ne perditrix
Me enervet concupiscentia.

10. Rogo, Dei mater altissimi,
Quam virtutes laudant uranicae,
Modo te venerantis animi
Glacialem torporem disjice.

11. Gratiosa mater et domina,
Aures praebe meo precatui
Delens mea foeda peccamina,
Infernali ne tradar aestui.

12. Relevamen turbato tribue
Et opresso fastu tyrannico,
Ut quietus laudem assidue
Te amoris et laudis cantico.

13. Aula sola tu es deifici,
Cujus splendor mentes irradiat,
Ne per culpam me sinas abjici,
Quae ut pestis corda coinquinat.

14. Certae famae tuae flagrantia,
Suo vincit odore bdellium,
Vim quam perfert mater ecclesia,
Tua prece preme rebellium.

15. Infelicitatis caligine
Me opertum, precor, illumina
Et solutum ab omni crimine
Ad coelorum me duc cacumina.

16. Ecce, virgo, tuis vestigiis
Deprecando supplex inhaereo,
Ut me serves tuis praesidiis
Ab inferni igne sulphureo.

17. Moderatam da moestitudinem
Pro peccatis in poenitentia,
Et aeternam beatitudinem
Cum electis in coeli patria.

18. Angelorum tu es spectaculum,
In conspectu tuo tripudiant,
Ab his omne pelle periculum,
In hac oda qui tibi jubilant.

19. Turris David, qua propugnacula
Eriguntur contra Assyrios,
A me cuncta pelle pericula
Intentata per adversarios.

20. Ejulatum atque suspiria
Existentum in purgatorio
Audi, mater, pro tua gloria
Hos consolans tuo praesidio.

21. Ruinosae navi ecclesiae,
Naviganti jam in periculo,
Tuae velum expande gratiae,
Hostem pellens cum omni scandalo.

22. Morum nobis tuorum suavitas
Vitae sanctae demonstrat semitam,
Tua mihi praestet benignitas,
Ne per mortem defungar subitam.

23. Informatrix Christo credentium
Atque virgo sapientissima,
Praesta mihi, quaeso, subsidium,
Cum a carne recedet anima.

24. Supplicantem tibi humiliter
De profundis malorum erue
Et post mortem me aeternaliter
Concioni sanctorum adjice.

25. Erogatrix divorum munerum,
Quibus tibi devotos recreas,
Me a malis praeserva miserum
Et ad bona semper promoveas.

26. Repentino me ab interitu
Tuis serva sanctis praesidiis,
Ab hostili fraude vel impetu
Et aeterni ignis incendiis.

27. Irrogatas mihi injurias
Tolerare fac me humiliter,
Uti Deus meas nequitias
Poenitenti dimittat pleniter.

28. Coeli prato candescens lilium
Castitatis candore niveo,
Mihi confer tuum auxilium,
Ne veneno foeder anguineo.

29. O beata, tuum praesidium
Sathaninam fremet barbariem,
Ne post carnis nostrae excidium
Me in Stygis mergat voraginem.

30. Rosulentum vultum tunc famulo
Tuo praebe consolans timidum
Ac defende me a periculo,
Quo tentabor per fraudem daemonum.

31. Dextram mihi extende languido,
Cum carnalis premet infirmitas,
Hosti quoque resiste perfido,
Ejus a me pellens versutias.

32. Imprudentem me per audaciam
Per humilitatem recupera,
Et larvalem aufer invidiam
Atque cuncta, quae gessi scelera.

33. Evolantem a carnis carcere
Ad superna meam duc animam.
Quia scala Jacob describere,
Quae credentes ducis ad patriam.

34. Tu es, virgo, aurora rutilans,
Veritatis qua luxit lucifer,
Tua prece sis me illuminans,
Ne me turbet temptator pestifer.

35. Virgo, tu es haec felix femina,
Quae circumdas virum in utero,
Da, ut nunquam ruam per crimina,
Donec regnum coeli possedero.

36. Nulla delet per aevi saecula
Tuae vitae famam oblivio,
A me cuncta propelle scandala,
Quae peccati causat colluvio.

37. O benigna mater et domina,
Te sequentem infirmum servulum
Praestolare, cuncta discrimina
Propellendoque hostem frivolum.

38. Stella splendens maris undisoni,
Monstrans portum supernae patriae,
Modulanti meli dulcisoni
Carmen sinum expande gratiae.

39. Ad spectanda superna erige
Mentem meam, quaeso, inerticam,
Et sic totum in Deum collige,
Ne labatur in culpam lubricam.

40. Bonitate tibi ingenita
Et per Dei, qua polles, gratiam
Fomitem, quo gravor, debilita,
Ne per carnis foeder lasciviam.

41. Hostis dentem retunde invidum
Machinantis meum interitum
Et furorem judicis rigidi
Placa mihi tuum per meritum.

42. Offer pro me dilecto filio
Thus orationis assiduae
Pro peccato gravi et vario,
Ne me tradat neci perpetuae.

43. Servi tui mentem erroneam
Ad virtutum reduc itinera,
In desperationis foveam
Incidam ne ob mea scelera.

44. Tuae precis praesta stipendia
Concertanti cum adversariis,
Delinire ut patentia
Possim ipsos atque obsequiis.

45. Errabundum per vias lubricas
Per legalem reduc me semitam,
Uti Christo tibique debitas
Laudes corde devoto recitem.

46. Protoplasti per te posteritas
Est reducta in statum pristinum,
Tua, pia virgo, benignitas
Vincla solvat meorum criminum.

47. Reparatrix meae sis animae,
Jam prostratae ex lapsu misero,
Reparatam clementer redime,
Ne per culpam cadat de cetero.

48. Orthodoxae succurre fidei
Laboranti in suis filiis,
Quos culparum pungunt aculei
Nec non hostes suis fallaciis.

49. Thronus Christi constratus diceris,
Caritate divina media,
Mihi foedo carnis illecebris
Gratiarum praesta remedia.

50. Exorando te supplex adeo,
Pia mater coelique domina,
Caritatis ut sine malleo
Mea cuncta contundas crimina.

51. Gratulare, mater amabilis,
Principaris quae coeli civibus,
Caritatis aduna vinculis
Odiorum accensos facibus.

52. Ex condigno te viri incliti
Venerantur miro praeconio,
Servum tuum nullius meriti
Ab aeternis serva incendiis.

53. Impetentes me morsu cynico
Tolerare fac me humiliter,
Ut sic regno sim dignus coelico,
Ubi tecum laeter perenniter.

54. Nos direptos ab adversariis
Libertati nostrae restitue,
Et a cunctis absolve vitiis,
Ne tradamur morti perpetuae.

55. Hujus odae oblatiunculam,
Virgo prudens, clementer suscipe,
Et amoris mei hanc faculam
Coram summo commenda principe.

56. Oda ista quae oratoria
A te petit, praesta hilariter,
Et defunctis fer adjutoria,
Qui tormentis torquentur acriter.

57. Restauratrix supernae patriae,
Ventris tui fructu virgineo
Mihi lumen infunde gratiae
Recedenti a luto carneo.

58. A peccati serves voragine
Laudis tuae fantes obsequia
Mundialique cursu turbine
Ad aeterna duc eos gaudia.

59. Me hanc odam vocum suavium
Hymnientem a malis libera,
Et cor meum moerore tabidum
Consolatione exhilara.

60. Ortus tu es mire fructificans
Diversarum virtutum germina,
Sis odore horum exterminans
A me hujus mundi discrimina.

61. Rectrix clemens certum refugium
Ac totius plebis ecclesiae,
Mihi sis in fine praesidium,
Me defendens ab hostis rabie.

62. Te laudantis mentis confinium
Placa, quod per culpas confunditur,
Nempe tuum per patrocinium
Omne malum facile pellitur.

63. Illibata mater altissimi,
Semper cernis quem facialiter,
Me ab hoste non sinas deprimi,
Ne condemner perpetualiter.

64. Scala Jacob tu es, quae subvehis
Ad superna beandas animas,
Me defende a subitaneis
Malis hostisque fraudes reprimas.

65. Virgo, cujus et Dei filius
Idolorum fregit simulacra,
Mundi hujus in potestatibus
Constitutis juvamen impetra.

66. Serva tuis orationibus
Sempiterno me ab interitu,
Ut collaudem in coeli foribus
Angelorum te cum exercitu.

67. Cordis mei paca confinium,
Quod per criminosa deluditur,
Tuum namque per patrocinium
Poenitenti gratia redditur.

68. Istud carmen, o mater gratiae,
Pietatis cernas intuitu,
Quod cantavi ad laudem gloriae
Tuae cordis mei ex libitu.

69. Portus mentis tu es fluctivagae
Passionum sectantis impetum,
Me erronem ad viam dirige,
Cor refraenans meum indomitum.

70. Eja humilitatis viola,
Omni flatu carens superbiae,
Da, ut Deum laudem per saecula
Tecum semper in regno gloriae.

Cod. S. Petri Salisburgen. b. VII. 10 s. 15 f. 210 a. A. — Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacens. 19353. fol. 153 b. sqq. B. — Orat. ms. Tegrinsense

saec. 15. Clm. Monacens. 20021. fol. 159 b. sqq. C. — Cod. S. Petri Salisburgen. b. VII. 10 s. 15 f. 210 a. A. — „Sequitur oratio de B. V. continens in serie capitalium versum: Maria mater gratiae etc. usque ad finem.“ A.

7, 2 precibus AB. — 7, 4 fluminibus Hs. — 8, 2 occubuit A. — 36, 3 pelle A. — 38, 3 Modulantem A. — 46, 4 Vincula A. — 48, 2 Laborantem. A.

21. „O pulcherrima mulierum.“

1. Ave, decus virginum,
   Sacri fons dulcoris,
Expiatrix criminum,
   Thalamus pudoris,
Supernorum agminum
   Speculum decoris,
Proscriptrix formidinum,
   Pultrixque moeroris.

2. Ave, vitae pabulum,
   Fons dilectionis,
Castitatis speculum,
   Vellus Gedeonis,
Pauperis umbraculum
   Cunctis plena bonis,
Nos, quos premit saeculum,
   Tuis fove donis.

3. Ave, fons laetitiae,
   Flos virginitatis,
Fons misericordiae,
   Lumen veritatis.
Domus sapientiae,
   Sedes honestatis,
Portus indulgentiae,
   Forma sanctitatis.

4. Ave, lumen gratiae,
   Deo valde grata,
Summae sapientiae
   Nutu fabricata,
Radix pudicitiae
   Nunquam inquinata,
Humanae miseriae
   Succurre parata.

5. Ave, sole pulchrior
   Stella matutina,
Liliis floridior,
   Olens in pruina,
Rosis rubicundior,
   O coeli regina,
Me, qui tibi famulor,
   Serves a ruina.

6. Ave, salutifera
   Gratiae pincerna,
Radix odorifera
   Veniae lucerna,
Purga me, puerpera,
   A labe veterna,
Ad tuendum propera,
   Ne mergar ad inferna.

7. Ave, coeli domina,
   Terrae atque maris,
Valde felix femina,
   Parens expers paris,
Super coeli agmina,
   Virgo, exaltaris,
Mea terge crimina,
   Portus salutaris.

8. Ave, plenum gaudium,
   Puella decora,
Salutis exordium,
   Tutrix sine mora,
Coeleste sacrarium,
   Paradisi prora,
Amoris connubium
   Per coelorum fora.

9. Ave, pacis vinculum,
   Morum disciplina,
Sidus coeli rutilum,
   Flagrans lux divina,
Exorantem servulum
   Te prece supina
Per juvamen sedulum
   Tuere festina.

10. Ave, virgo regia,
   Rivus fluens melle,
Tua per suffragia
   Mala procul pelle,
Me passum naufragia
   Omni purga felle,
Ut sim gratus dulia
   Tibi maris stellae.

11. Ave thronus gratiae,
Vitis fundens vina,
Navis omni carie
Carens et sentina,
Da, ne cadam hodie
Morte repentina,
Inferni malitiae
Ne fiam rapina.

12. Ave, lux laetitiae,
Mater liberalis,
Vitis abundantiae,
Fove me sub alis,
Da ritu justitiae
Ne conjungar malis,
Sed per dona gratiae
Justis sim aequalis.

13. Ave, flos munditiae,
Mundus a pruina,
Myrthus temperantiae,
Aegri medicina,
Dono sapientiae
Et legis doctrina
Menti meae sauciae
Medelam propina.

14. Ave, regis gentium
Sponsa Sunamitis,
Sitim pellens mentium
Radix verae vitis,
Per te, lux errantium
Detur pax contritis,
Flamma discordantium
Suffocetur litis.

15. Ave, turtur nubilis,
Virgo columbina,
Mater admirabilis,
Rosa sine spina,
Turris invincibilis
Stellaque marina,
Mandatorum vinculum
Deo me combina.

16. O verum solatium
Juva mortis hora,
Dulce refrigerium
Coelitus irrora,
Tuum mitem filium
Pro me tunc exora,
Delictorum omnium
Veniam implora.

17. O virtutum regula,
Genitrix benigna,
Virgo sine macula,
Summa laude digna,
Scandens fumi virgula,
Nos tibi consigna,
Cuncta prece sedula
Comprime maligna.

18. O Christi puerpera,
Dulcis mi patrona,
Me peccantem repara
Auferendo vana,
Nato me confoedera,
Ut per sua dona
Mihi dones prospera
Et coelorum dona.

19. O regina tenera,
Nostra advocata,
Per quam sunt facinora
Mundi reserata,
Mentis pia vulnera,
O virgo beata,
Quae inflixit effera
Cohors et damnata.

20. Tuum mihi jugiter
Adsit consolamen,
Ac in morte firmiter
Prosit adjuvamen,
Orco ne perenniter
Tradar post examen,
Sed tecum feliciter
Deo fruar. Amen.

Cod. S. Petri Salisburgen. b II 3 saec. 15. fol. 274 a. A. — Cod. Lunaelacen. saec. 15. Cod. Palat. Vindob. 3835, daraus in Cod. SS. Uldarici et Afrae Clm. Monac. 4423 fol. 308, wonach bei Mone 512. B. — Orat. ms. Tegurinum anni 1467 Clm. Monac. 19991 fol. 280 b. C.

„Sequitur carmen valde jucundum et pulchrum de superlaudanda et dulcissima puerpera Jesu Christi »O pulcherrima mulierum«. Et hoc carmen potest cantari sub nota: Ave vivens hostia.“ A.

1, 8 Pultrix, das Wort ist Mone aufgefallen; es ist eine von den Bildungen des Quisutis und kommt bei ihm des öftern vor. — 5, 3 lilia B. — 7. 3 felix fehlt A. — 16, 2 Jura A. — 20, 8 Deo servar B. — C hat Interpolationen, die sich als solche erkennen lassen, meist aus anderen Liedern des Quisutis nach Str. 7, 15, 19 u. 20; z. B. an ersterer Stelle u. a. die zwei ersten Strophen aus No. 16.

22. De gaudiis B.M.V.

1. Stella, stirpe quam ex hebraica
Orituram praedixit Balaam,
Mentem servuli serenifica,
Ut dicenda devote proferam.

2. Gaude virgo, cujus conceptio
Praeservata exstat divinitus,
A parentis primi contagio,
Basileae ut docet synodus.

3. Gaude virgo, cujus nativitas
Desolatis praebet solatium,
Tua, precor, felix maternitas
Vitae meae prolonget spatium.

4. Gaude, quae es oblata Domino
Juxta ritum legis Mosaicae,
Meae, quaeso, vitae in termino
Potestates adversas abjice.

5. Gaude, mater et virgo nobilis,
Gabrielis credens oraculo,
Virtus patris nam in effabilis
Ventris tui se dat alveolo.

6. Gaude, quam beata Elisabeth
Benedixit tuumque filium
Consolamen me tuum visitet,
Cum relinquam mundi exsilium.

7. Gaude virgo, cujus foetificum
Tempus cum venisset, in Bethlehem
Peperisti fructum salvificum,
Qui sanavit Adae propaginem.

8. Gaude, cujus natum muneribus
Honorarunt tres magi mystice,
Nos a nostrae mentis vulneribus
Vitiosis munda et lubricis.

9. Gaude, quae subisti remedium
Inquinatis statutum matribus,
Praesentasti cum tuum filium
Templi eum sistens altaribus.

10. Gaude, cum a regno Canopico
Es cum nato ducta in patriam,
Me ab hoste serva tristifico
Relinquentem terrae miseriam.

11. Gaude, nam in doctorum medio
Reperisti amissum filium
Laborantem me cordis taedio
Consolare praebens subsidium.

12. Gaude, cujus nutu per filium
Liquor aquae in vinum vertitur,
Servo tuo praesta auxilium,
Qui diversis malis concutitur.

13. Gaude, virgo, magno tripudio,
Resurrexit nam tuus filius,
Obvallatos mentis fastidio
Liberare digneris ocius.

14. Gaude, cujus proles cum gloria
Ad paternam conscendit dexteram,
Sis solamen in hac miseria
Nobis pellens fortunam asperam.

15. Gaude, quia vidisti spiritum
Descendentem in linguis igneis,
Carnis meae, quaeso, post obitum
Mentem choris junge aethereis.

16. Gaude, quae in carne et anima
Glorianter regnas in superis,
Me dignare, o beatissima,
Ut te digne laudem cum ceteris.

17. Gaude, quia haec tua gloria
Perdurabit nunc et in saeculum,
Angitudo me premit varia,
Tuum tollat quam adminiculum.

Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacens. 20110.

23. Acrostichon super Ave Maria.

1. Alpha et O nominate,
Jesu rex altissime,
Cum aeterno regnas patre
Atque sacro flamine,
En devotus curro ad te
Cum affectu animae
Supplicans pro gratia.

2. Vt matrem tuam beatam,
Gloriosam virginem,
Modo tecum collocatam
Superna Jerusalem,
Omni bono decoratam,
In hac oda praedicem
Mentis cum industria.

3. Ejus merito honorem
Inhianter sitio,
Cujus jugiter valorem
Gratiarum sentio,
Meum lenit nam laborem
Suo beneficio
In mundi miseria.

4. Meis culpis cum prostratus
Essem horribiliter
Et ob hoc irem turbatus
Corde mirabiliter,
Ad antiquum reparatus
Statum sum feliciter
Ipsius clementia.

5. Aliunde haec persona
Cunctis venerabilis,
Multa mihi fecit bona
Meis in periculis,
Quae vix caperet membrana
Centum in capitulis
Scriptis cum peritia.

6. Rerum jam deposcit modus
Decorque dictaminis,
Ut accendar mente totus
In amore virginis,
Quam naturae duxit nodus
Carnalis originis
Regum de prosapia.

7. In propheta Isaia
Siquidem describitur,
Quod de genealogia
Jesse stirps egreditur,
Ex qua non naturae via
Flosculus exoritur
Sed Dei potentia.

8. Atqui flos ibidem scriptus
Verus est Emanuel,
Qui et lapis fuit dictus,
Sicut scribit Daniel,
Quem Mariae coelo missus
Nuntiavit Gabriel
Summa reverentia.

9. Gaude ergo, mater Dei
Atque domicilium
Nec non ager speciei
Mire gignens lilium,
Ex quo plenum sumunt rei
Animae remedium
Acta poenitentia.

10. Reges tres ab oriente
Tunc venerunt protinus,
Tuum natum te vidente
Adorant devotius,
Offerentes prona mente
Fidem cum muneribus
Freti sapientia.

11. Auro regnum designatur
Christi, regis omnium,
Thus, quod Deo immolatur,
Signat sacerdotium,
Myrrha, cum qua condiatur,
Crucis post supplicium
Summa diligentia.

12. Custos tuus virginalis,
Joseph tunc instruitur,
Quod Herodis fraus feralis
Contra Jesum nititur,
Sic mens tua maternalis
Terrore concutitur
Gravique angustia.

13. Inde, virgo, te disponis
Iter ad incognitum,
Visitare Pharaonis
Populum indomitum,
Ut servares a praedonis
Ense unigenitum
Atque fraudulentia.

14. At peregrinationis
Tunc peracto tempore
Venit consolationis
Nuntius ab aethere,
Vocans vos ad regionis
Vestrae solum propere
Vel cum festinantia.

15. Porro cum appropinquaret
Joseph vestris finibus,
Audiens quod his regnaret
Archelaus partibus,
Atque illuc trepidaret
Ire, venit nuntius
Missus coeli curia.

16. Locum illi designavit,
Nazareth florigeram,
Virginem qua obumbravit
Virtus Dei teneram,
Teque sanctus impraegnavit
Spiritus puerperam
Sua assistentia.

17. Euge, mater, flos candoris,
Fragrans plus quam lilium,
Quantum tibi vis amoris
Dabat refrigerium,
Nati delicati oris
Tu sumebas basium,
Mater, nam fiducia.

18. Nam, ut reor, habitante
Tecum tuo filio,
Est amota velut flante
Vento tribulatio,
Quam ferebas procurante
Rege in exsilio
Magna patientia.

19. Anni vero duodeni
Jam decurso tempore,
Jesus tecum ductu leni
Dignatur ascendere
Templum, quo scriptura pleni
Solebant exponere
Moysis legalia.

20. Dolor, dum repatriares,
Te pressit cum impetu,
Jesum dum considerares
Deesse in reditu,
Et amissum repedares
Quaere cum gemitu
Mentisque instantia.

21. O quam magno solabaris,
Pia mater, gaudio,
Natum cum intuebaris
In doctorum medio
Quasi unum ex ignaris
Quaerere cum studio
Scripturae mysteria.

22. Mihi, dicis, quid fecisti,
Fili peramabilis,
Quare ita subtraxisti
Te a tuis famulis,
Quem quaerebam corde tristi
Domibus et viculis
Loca per distantia.

23. Ille vultu pietatis
Plectro vocis tenerae
Motum suae dulcis matris
Conabatur flectere;
Dixit: In his, quae sunt patris,
Decet me consistere
Ex obedientia.

24. Nazarenam civitatem
Vobis redeuntibus,
Et per veram paupertatem
Illic habitantibus
Per innatam pietatem
Subdidit se plenius
Vobis cum modestia.

25. Uerum tempus dum instaret,
Ut in mirabilibus
Mundo se manifestaret
Signis et virtutibus,
Et mortem accleraret
Pati pro hominibus
Multaque opprobria;

26. Servum suum baptizantem
Peccatores adiit,
Se nos omnes emendantem
Baptizari petiit,
Prae timore reluctantem
Luculenter instruit
Omni de justitia.

27. Tunc vox venit paternalis
Audita de nubibus:
Hic est meus naturalis
Ac dilectus filius,
In quo mihi specialis
Amor est prae omnibus
Inter existentia.

28. Ejus voci vel mandatis
Obaudite jugiter,
Viam vobis aequitatis
Nam pandet veraciter,
Ut tenentes hanc vivatis
Secum aeternaliter
In aeterna gloria.

29. Coepit enim propalari
Mundo in miraculis,
Quem vix possent declarari
Mille in periculis,
Quae per sacra indagari
Multis in capitulis
Ponunt evangelia.

30. Uires mentis, o Maria,
Sublevo devotius
Ad te hac in hymnodia,
Quam nunc in coelestibus
Omnis laudat hierarchia
Hymnorum concentibus
Sine dissonantia.

31. Maris stella, quae cacumen,
Tenens in sublimibus,
Deitatis clarum lumen
Largiris terrestribus,
Gratiarum quod dat flumen
Sibi adhaerentibus
Legis cum custodia.

32. Bono summo nos commenda,
Patri, nato, flamini,
Cujus virgo praecolenda
Adstas celsitudini,
Hora mortis in horrenda
Ne nos det discrimini
Propter nostra vitia.

33. Ejus nobis leni pectus,
Virgo venerabilis,
Unicornis qui illectus
Carnis tuae vinculis,
Malos cum damnabit rectus
Judex et terribilis
Finali sententia.

34. Nimis certe metuendus
Est hic mundi terminus,
Universis cum tremendus
Judicabit Dominus,
Atque Satan est tradendus
Suis cum complicibus
Stygis ad supplicia.

35. E diverso praepolitis
Ferro poenitentiae
Ornatisque margaritis
Sanctae continentiae
Judex apparebit mitis
Cum signo clementiae
Vocando ad praemia.

36. Deus erit merces ibi,
Hoc est in coelestibus,
Cum devotione sibi
Rite servientibus,
Credo certe, quod et tibi
Juste famulantibus
Cordis vigilantia.

37. In superna regione
Omnis introducitur,
Qui per tribulationem
Hic in mundo premitur
Ullam consolationem
Nec habere sinitur
Propter adversantia.

38. Conculcantur nempe multi
In mundi miseriis,
Qui putantur tamquam stulti
Indigni solatiis,
Sed profecto bonis fulti
Exstant exercitiis
Mentisque prudentia.

39. Tales certe sic despecti
Malis ab hominibus,
Si perseverabunt recti
Suis in virtutibus,
Deducentur ut electi
Cum beatis omnibus
In regna perennia.

40. Audi modo, mater clemens,
Precatum ecclesiae,
Quo solamen a te petens
Insistit quotidie,
Nam hanc premit ira fremens
Populi perfidiae
Magna cum saevitia.

41. Tolle, mater, nunc flagellum
Prece tua dulciter,
Per rapinam et per bellum
Gravans terribiliter,
Christianum quod popellum
Premit tam hostiliter
Temporum per spatia.

42. Ut amoto adversantis
Fortunae excidio
Tuae precis exorantis
Optato praesidio
Concinamus concrepantis
Chori cum tripudio
Hymnos et laetitia.

43. Illud sic depopulamen
A nobis credentibus
Ablatum per adjuvamen
Tuum stringit arctius
Ad canendum jubilamen
Tibi nos devotius
Remota desidia.

44. Nazareni mater floris
Florisque deifici,
Quem collaudant cunctis horis
Ordines angelici
Fac ipsius nos amoris
Odoratu refici
In superna patria.

45. Mire quippe nos renatos
Ejus odor allicit
Et a culpis emendatos
Copiose reficit,
Sic in bono confirmatos
Tandem plene proficit
Sua efficacia.

46. Vana mundi modo miro
Sua facit spernere
Sapiensque prae deliro
Prudenter discernere,
Ut nec hostis ense diro
Valeat avertere
Hos ab innocentia.

47. Liquet illud manifeste
Per agones martyrum,
Persuasores qui modeste
Superarunt scelerum,
Ita regnum Christo teste
Meruere superum
Sua per martyria.

48. Iucundare incessanter,
O sancta theotocos,
Quae post Deum principanter
Regnas super coelicos
Nos ad nati duc laetanter
Excessus theoricos
Et ad coeli gaudia.

49. Est nam pulcher Christi vultus
Et desiderabilis,
Mira luce circumfultus
Cunctis carens maculis,
Homo, quem virtute cultus,
Veneratur titulis
Laudum cum constantia.

50. Rogo, mater, plorabundis
Aurem praebe vocibus,
Opem a te de profundis
Misere precantibus,
Per te gratiarum undis
Absolvantur citius
Poena purgatoria.

51. Illis ita liberatis
Et solutis debitis
Ac ipsorum reparatis
Bonis culpa perditis,
His fons summae pietatis
Det pro tuis meritis
Sanctorum consortia.

52. Belluinam pravitatem
Infernalis bestiae
Tuam per benignitatem
Preme, mater gratiae,
Ne trahat ad falsitatem
Filios ecclesiae
Sua cum fallacia.

53. Ualla vallo scripturarum
Mentes te colentium,
Ne in conscientiarum
Domos intret vitium,
Quo cogantur tenebrarum
Intrare confinium
Carnis post excidia.

54. Sectas ergo fac nos gnare
Perversorum dogmatum
Semper omnes declinare,
Ne nos per indebitum
Sensum queant inclinare
Mortis ad interitum
Sua ex astutia.

55. Ediderunt nam inculta
Cerinthus et Ebion,
Quibus addiderunt multa
Arius et Marcion,
Quorum reprobare stulta
Fac nos, o theotocon,
Fidei scientia.

56. Talem vero fidem praesta,
Fidem inquam fervidam,
Qua vitemus inhonesta
Et doctrinam perfidam,
Ac ad coeli ducat festa
Nos et aulam floridam,
Quae caret molestia.

57. Bona, cujus mens perfecte
Non potest percipere,
Neque lingua circumspecte
Aliis exprimere,
Quae dignatur genti rectae
Deus retribuere
Ex benevolentia.

58. Ecce illud verum scias
Et infallibiliter,
Hoc, quod scribit Isaias,
Relegas sagaciter,
Qui per suas prophetias
Hoc pandit veraciter
Dei conniventia.

59. Nunc te, virgo, deprecanter
Tristeque accedimus,
Qui gravamur incessanter
Perfidis ab hostibus,
Ut nos tutes miseranter
Ab ipsorum fraudibus
Et malevolentia.

60. Eorundem paca mentes
Abigens invidiam,
Qua insurgunt insolentes
Dei in ecclesiam
Ac ut lupi irruentes
Suam per ferociam
Christi in ovilia.

61. Dolus hostis probitatis
In mundo praevaluit,
Atque decus honestatis
Plurimum jam tepuit,
Nam rector communitatis
Mala non inhibuit
Sua ex ignavia.

62. Illis malis, mater pia,
Petimus humiliter,
Nato tuo cum Messia
Occurre velociter,
Ne vel justos recta via
Currentes atrociter
Portrahant ad invia.

63. Caros nostros et parentes
Cum benefactoribus,
Vivos sive jam degentes
In terrae pulveribus,
Exoramus te gementes,
Consolentur citius
Tua beneficia.

64. Tristes mente subleventur
Tuo patrocinio,
Et quicunque detinentur
Aliquo supplicio.
Nec non omnes, qui torquentur
Pro quocunque vitio
Stygis per incendia.

65. Uectes ergo Phlegetontis
Tuis frange viribus
Et absolve hos a tantis
Poenis et tam gravibus,
Absolutosque de fontis
Gratiarum imbribus
Abundanter satia.

66. Sic hos ergo liberatos
A poenarum vinculis
Atque plene expurgatos
Suis a piaculis
Et honeste perornatos
Meritorum titulis
Perduc ad coelestia.

67. Famulatum, o Maria,
Respice clementius,
Promimus in hymnodia
Ista, quem attentius,
Offerentes tibi, pia,
Verbis et operibus
Mentium encaenia.

68. Reverenda nam es certe
Creaturis omnibus,
Magis tamen et diserte
Christo adhaerentibus,
Quorum salus constat per te
Dimissis criminibus
Plena indulgentia.

69. Uitis ex te germinavit
Supremae fragrantiae,
Quae visura obumbravit
Filios ecclesiae
Ac devotos laute pavit
De vino laetitiae
Et in abundantia.

70. Cujus vitis botrus crucis,
Prelo cum exprimitur
Tua mens, o mater lucis,
Gladio confoditur
Mundusque ab hostis trucis
Vinculis eripitur
Et ejus versutia.

71. Tuus mater praedilectus
Sic miserabiliter,
Pendens tristis ac despectus
A Judaeis viliter,
Ejus adfuit affectus
Tibi filialiter
In pressura nimia.

72. Uni, qui evangelista
Exstitit praecipuus,
Jubet, ut in vita ista
Tuus sit assiduus
Servus, comes et hymnista
Ac provisor cernuus
Tua neccessaria.

73. Sepultura cum completa
Esset sacri funeris,
Tunc Johannem insecuta
Reverenter sumeris,
Et honore matris freta
Ab eodem pasceris
Carnis alimonia.

74. Vbi vero mundiale
Complesti exsilium,
Glorianter aeternale
Ascendisti solium,
Inde, decus virginale,
Tuum per auxilium
Nobis fer solatia.

75. Euge, virgo veneranda,
Cum aeternis jubilis
In aeternum collaudanda
A beatis angelis,
A nobis praeconisanda
Semper tuis famulis
Laudum resonantia.

76. Nisu toto adhaerentes
Tibi, mater gratiae,
Dita modo poenitentes
Dono indulgentiae,
Simus semper ut gaudentes
Domo conscientiae
Sine arrogantia.

77. Tali dono sic repleti
Tuum per subsidium
Collaudemus semper quieti
Te ac tuum filium,
Mundique linquamus laeti
Miserum exsilium
Et non cum moestitia.

78. Rosulentum tuum vultum
Nec non venerabilem
Tunc ostende, nobis multum
Cunctisque amabilem,
Et repelle hostem stultum
Nimisque terribilem
Cum sua pellacia.

79. Is nam nostra nobis cuncta
Mala sic objiciet,
Quod momenti atque puncta
Minima praeteriet
Sed te matre nobis juncta
In cunctis deficiet
Ejus pertinacia.

80. Sic signati sancta cruce
Tuisque praesidiis
Et fugato hoste truce
Suis cum insidiis,
Conjungamur tunc te duce
Sanctorum consortiis
In superna regia.

81. Tuta loca sic tenentes
Laetanter in coelicis,
Extollemus nostras mentes
Hymnodiis melicis,
Deum te quoque colentes
Choris cum angelicis
Summa concordantia.

82. Unum Deum substantive,
Trinum personaliter,
Regnantem indefective
Vel potentialiter
Cernemus admirative
Nec non facialiter
Et absque acedia.

83. In hac quippe visione
Juxta verbum Domini
Sive in cognitione
Salus datur homini,
Huic ex dilectione
Adhaerenti numini
Non ex violentia.

84. Illic, mater o benigna
Atque praeamabilis,
Quam antiqua docent signa
Honoranda titulis,
Sede semper fulges digna
Prae sanctis et angelis
Mira excellentia.

85. Hos profecto tu praecellis
Tuis privilegiis,
Sicut mundum sol prae stellis
Suis lustrat radiis,
Quod doctores in cancellis
Modis probant variis
Lege falsi nescia.

86. Ergo, clemens o regina,
Cunctis venerabilis,
In coelorum officina
Sic exstans laudabilis,
Nobis esto medicina
In mundi periculis
Precum per suffragia.

87. Sicut enim jam cunctorum
Patescit obtutui,
Totus mundus vitiorum
Subjacet conflictui,
Opem fer praesidiorum
Christi exercitui,
In quo stat ecclesia.

88. Ut gravatus jam gentili
Manu foris acriter,
Intus vero et civili
Rixa multipliciter,
Arte devincat subtili
Mala et viriliter
Vel cum patientia.

89. Sempiterni patris verbum,
Tuus dulcis filius,
Sua morte qui superbum
Suis privat viribus,
A nobis omne acerbum
Tuis tollat precibus
Cum omni infamia.

90. Christum adoramus cuncti
Natum ex te virgine,
Cujus gloriamur uncti
Sanguinis aspergine,
Exoramus te compuncti
Hostis nos fraudamine
Tutes et a furia.

91. Robur cujus tu subnerva
Ejusque satellitum,
Voluntate quo proterva
Facit in nos impetum,
Tua prece nos conserva,
Ne nos ad interitum
Trahat ex audacia.

92. Induit is nam frequenter
Formulam angelicam,
Qua occultat fraudulenter
Speciem satanicam,
Multa mentem insolenter
Docet sic catholicam
Inconvenientia.

93. Siquidem sic minus tritos
In dono scientiae
Ad errores infinitos
Sub virtutum specie
Trahit, quos sic irretitos
Laqueis nequitiae
Trahit ad inania.

94. Te regnantem jam in arce
Summae celsitudinis
Venerantes, hujus calce
Deprecamur carminis,
Ut praeserves a fornace
Aeternae uredinis
Corda te amantia.

95. Uana mundi aspernari
Fac nos virtualiter,
Et quae Dei sunt, sectari
Animo hilariter,
Mereamur, ut beari
Cum sanctis perenniter
Maris post naufragia.

96. Salve, mater benedicta,
Salve, salve millies,
Vero sole stans amicta
Splendens ut meridies,
Jam iratum ob delicta
Filium propities
Nosque reconcilia.

97. Amoris hoc signum cernas
Tibi famulantium,
Dictum voces per externas
More jubilantium,
Quod nos ducat ad aeternas
Odas te laudantium
Cum perseverantia.

98. Mater sempiternae lucis,
Mater clemens pauperum,
Quae ad vitam nos reducis
Ab errore scelerum,
Frena fraudem hostis trucis,
Ne ducat in inferum
Sua nos ferocia.

99. En ad te, virgo, clamamus,
Matris Evae filii,
Qui in hujus oberramus
Fluctibus exsilii,
Maternalis nobis manus
Tuique praesidii
Praestes et auxilia.

100. Ne finale post examen
Propter nostra scelera
Demergamur in sufflamen
Stygis vel in tartara
Sed per te laetanter, amen,
Levemur ad aethera
Sine resistentia.

Orat. ms. Tegurin. saec. 15. Clm. Monac. 19824 fol. 101 a. A. — Orat. ms. Tegurin. saec. 15. Clm. Monac. 19636 fol. 274 a. B.

„Hymnus de BV., qui continet in serie capitalium angelicam salutationem.

Concordat cum hymno *Corde natus ex.* Ode dicolos heptastrophos. Metrum trochaicum archilochicum.“ Hierauf die Melodie (es ist die des Hymnus Corde natus ex parentis) mit unterlegter erster Strophe A.

24. Centinomium Beatae Virginis.

Primae partis

Capitulum primum.

1. Quondam in cellula
noctis excubias
Persolvens Domino,
planxi miserias
Meas et animi
concupiscentias,
Sicque ingressus
sum coeli delicias.

2. Cujusdam virginis
ibi inspicio
Formam et schemate
ornatam vario,
An extra corpus sit
haec revelatio,
Utrum in corpore,
Deus scit, nescio.

3. Toga corpusculum
texit purpurea,
Quam et circumdedit
zona argentea
In fronte micuit
corona aurea
Quae plus resplenduit
quam fax aetherea.

4. Sed cum infigerem
acute lumina
In hanc coronulam,
quam tulit domina,
Inscripta reperi
ignota nomina
Tamquam in silice
vel plumbi lamina.

5. Sed et in pallii
extremitatibus
Latinis reperi
in characteribus
Diversa nomina,
quae a veteribus
Huic imposita
erant primoribus.

6. Haec cum intuerer
mente attonitus,
In terram corrui
veluti mortuus,
Sed jussu virginis
accessit angelus
Meque de sabulo
levavit protinus.

7. Hera tunc placido
vultu me intuens,
Et mei capitis
tegmen abjiciens
Ait: O presbyter,
sis aurem admovens,
Et quae dictura sum
ausculta diligens.

8. Ego cognominor
conciliabulum
Humani generis,
quod per diabolum
In casum cecidit,
in grave scandalum,
Cum Eva primitus
audivit pseudolum.

9. Nempe venefici
cum anguis formulam
Intrasset, callide
confinxit subdolam
Formam mendacii,
cum qua virgunculam
Heu stravit valide
ejusque copulam.

10. Ex quarum traduce
cuncti progeniti
Multis miseriis
mundi sunt dediti,
Et morte insuper
carnis sunt debiti,
Quam nec eripuit
mors unigeniti.

11. Namque decretum est
inviolabile,
Quod numen condidit
inexplicabile,
Ut corpus hominis,
jumento simile
Factum per vitia,
sit dissolubile.

Caput secundum.

12. Recepta igitur
mentis constantia
Hanc dicens adii:
ave plena gratia;
Non mihi reputes
pro pervicacia.
Quod pura animi
dicam fiducia.

13. Ex precedentibus
hisce conjicio,
Quod digna mater sis
aeterno filio,
Cujus redemit nos
amara passio,
Ab ineffabili
inferni crucio.

14. Me quam existimas,
sum, nam a saeculo
Deus providerat,
ut in oppidulo
Portarem uteri
abs carnis scandalo
Hunc, qui peccaminum
vos solvit vinculo.

15. Sed ille quoniam
mundi exsilium
Per me intraverit
et per quod proelium
Ubi praebuerit
vitae auxilium.
Patet legentibus
per evangelium.

16. Restat nunc referam
enucleatius
Tibi, filiole,
de his nominibus,
Quae prius videras
in characteribus
Linguae Hebraicae,
cujus es inscius.

17. Latino igitur
in idiomate
Tecum nunc colloquar
hoc in poemate,
Ut in sequentibus
scias, quo dogmate
Debeas obsequi
mihi ac neumate.

18. Me olim creduli
misericordiae
Matrem confessi sunt,
pacis et gratiae,
A quibus pepuli
nubes moestitiae,
Praestans in filio
dona laetitiae.

19. Sum sponsa etenim
aeterni spiritus,
Qui obumbramine
suo me coelitus.
Messiam parere
fecit humanitus,
Qui Dei meusque
est unigenitus.

20. Unde et vocitor
a priscis patribus
Sacra theotocos,
nam dei filius
Nasci dignitatus est
meis visceribus,
Ut tibi retuli
paulo superius.

21. Sed quo cummuniter
vocor vocabulo,
Mihi impositum
fuit a saeculo,
Tandem parentibus
latum ab angelo,
Eo quod succurrerim
mundi periculo.

22. Nempe quod dicitur
Maria, denotat
Stellam praelucidam,
quae coelo rutilat,
Cujus ducamine
nauclerus remigat,
Donec ad litus
laetus perveniat.

23. Hic ergo gratiae
diffundens radium
Periclitantibus
praesto remigium,
Per quod evadere
possunt naufragium,
Quod ipsis intulit
mentis contagium.

24. Haec in coronula
conscripta videras
Lingua Judaica,
quam tu nesciveras,
Sed quae in fimbriis
togae relegeras
Latinis litteris,
ipse edisseras.

Capitulum tertium.

25. O quam decora es
et delectabilis
Credentis visui,
cordi amabilis,
Vultu venustior
quam Rachel sterilis,
A cunctis jugiter
laudanda populis.

26. O si coloribus
essem rhetoricis
Comptus, ut debite
dictis schematicis
Tua praeconia,
mater opificis,
Possem concinere
figuris typicis.

27. Nam es qua multiplex
defectibilitas
Juvatur hominis,
Quem ponderositas
Premit facinorum
et fertibilitas,
Hinc odis efferat
te universitas.

28. Coelum cum incolis,
sol atque sidera
Terra et accolae,
pontus et aethera.
Sed et quaecunque sunt
creata cetera,
Quorum per filium
sanasti vulnera.

29. Demum homuncio
te singularibus
Cordis tripudio
extollat laudibus,
Qui beneficiis
tuis frequentibus
Solamen recipit,
tollit virtutibus.

30. Sed quidquid hominis
mente concipitur
Vel antiquariis
in charta scribitur
Aut per facundiam
lingua exprimitur,
Tuis praeconiis
nunquam aequabitur.

31. Unde veraciter
me tuis laudibus
Agnosco imparem,
sed nihilominus
Paro insistere
eis studiosius,
Ut semper perfruar
tuis amplexibus.

32. Ergo ditissima
largitrix gratiae,
Corruscans oculis
ac pulchra facie,
A nato impetra
mihi scientiae
Donum, quo efferam
te hymno satie.

Capitulum quartum.

33. Nunc ergo, domina,
quae gloriosior
Prae cunctis sanctis es
ac laudabilior,
Notare nomina
Laetus subordior,
Quae togae continet
ora anterior.

34. Hac primum reperi
nomen exordium,
Quod locum congruum
tenet primarium,
Eo quod salutis sis
nostrae initium,
Per quam consequimur
primum principium.

35. Nam es veraciter
id consistorium,
In quo completum est
illud consilium,
Quo pater statuit,
mittendum filium
Humano generi
in adjutorium.

36. O domus aurea,
quam pictor coelitus
Cunctis subtiliter
pinxit virtutibus,
Ut nec in angelis
nec in hominibus
Tibi sit similis
in mundi partibus.

37. O Dei civitas
carens putredine,
Qua celebratae sunt
coelestes nundinae,
Mox quarum animas
replet dulcedine,
Conserva credulos
a mundi turbine.

38. Tu id castellum es
sumens in hospitem
Christum in infimis
propter nos exsulem,
Me pressum vitiis
et bonis inopem
Redde per omnia
inconfuscabilem.

39. O aula coelico
regno gratissima,
Quam designaverant
coelica exordia,
Te venerantibus
fer adjutoria,
Quos hostis decipit
fraus plurifaria.

40. Tu illud nobile
reclinatorium,
Quo Christus spatio
ter trium mensium
Pausavit hominis
ob adjutorium,
Ut hunc rejungeret
choris coelestium.

41. Sicque conclave es
illud et thalamus,
Quo celebratae sunt
nuptiae coelitus,
Quibus ecclesiae
decus altissimus
Nupsit, cum voluit
nasci humanitus.

42. Tu tabernaculum
divini foederis,
In quo describitur
humani generis
Vivendi normula,
qua jungi superis
Potest solemniis
completis funeris.

43. O arca continens
legem et gratiam,
Virtutum credulis
dans abundantiam,
Reforma regeque
per sapientiam
Petulci animi
mei lasciviam.

44. O urna aurea,
coeleste continens
Manna, fidelium
mentes reficiens,
Nos ejus esui
coapta refovens,
Cuncta obstacula
procul abjiciens.

45. Tu gratiarum es
gazophylacium,
In quibus possides
coelorum spatium,
Da, ne decipiar
fraude solatium,
Sed hanc exsuperem
more sagacium.

46. Tu habitaculum
es sanctimoniae,
Qua consecuta es
coronam gloriae,
Succurre precibus
sanctae ecclesiae,
Quam hostis graviter
vastant nequitiae.

Caput quintum.

47. Tu imperatrix es
perpetualiter,
Regnans in superis
imperialiter,
Peccati pondere
me pressum viliter
Per dona gratiae
leva hilariter.

48. Mundi quae diceris
totius domina,
Cui deserviunt
coelorum agmina,
Coelestis gratiae
pabulo sagina
Me, qui effectus sum
macer per crimina.

49. O clemens pauperum
praesidiaria,
Per quam propellitur
omnis penuria,
Precantis famuli
audi suspiria,
Quem mundi multiplex
premit miseria.

50. Tu veri gaudii
spes et fiducia,
Cujus intuitu
divina gratia
Justis mollificat
carnis supplicia,
Quae infert trifidi
hostis malitia.

51. O exsultatio
sanctorum omnium
In aula coelica
cohabitantium
Exaudi supplices
voces clamantium
Ac purgatorias
poenas luentium.

52. Tu vas honoris es
ac sapientiae,
Decus et regula
omnis justitiae,
Me irae vasculum
et contumeliae
Clementer repara
per dona gratiae.

53. Tu stola reginae
qua vitae sanctitas
His instituitur,
quorum stoliditas
Leges contempserat
priscis exhibitas,
Quis tua nobilis
venit posteritas.

54. Es nam filiola
regum *nobilium*,
Parentum genita
carne sterilium,
Nobis propitia
dilectum filium,
Qui nunquam despicit
preces humilium.

55. Es quoque normula
obedientiae,
Humilitatisque
ac continentiae,
Me subde, supplico,
legi justitiae,
Foedum per scelera
impudicitiae.

56. Tu via hominem
reddens principio,
A quo defluxerat
parentum vitio,
Me, qui te veneror
hoc famulitio,
Praeserva precibus
a Stygis crucio.

57. Tu quoque semita,
quae nos compendio
Ducis ad patriam
precis stipendio,
Leva dulcissimo
tuo praesidio
Me pressum graviter
cordis fastidio.

58. Tu es stellifera
dux, tuis precibus
Ad coeli patriam
Christo credentibus
Sis mihi, deprecor,
et contribulibus
Redux per devia
itinerantibus.

59. Tu regis linea,
qua regi cupiunt
Justi, qui strenue
Deo obediunt,
Privati gratia
a te diffugiunt,
Sed nadi fidei
ad te confugiunt.

60. Tu non incongrue
Vocaris stadium,
Per evangelii
Legem currentium,
Per quam perveniunt
ad coeli bravium,
Omnes, qui retinent
amoris basium.

61. Tu felix portus es,
ad quem navigium
Fideles dirigunt
passi naufragium,
Petentes jugiter
tuum suffragium,
Donec effugiant
mortis exitium.

62. Tu, virgo, scala es,
qua coelum scanditur,
Ab hoc praecipue,
qui hic despicitur,
Nam tibi strenue
si quis innititur,
In fundum tartari
nunquam immergitur.

Caput sextum.

63. Tu stella coelitus
abundans mercibus,
Qua et reconditur
thesaurus maximus,
Per quem redimitur
a mentis nexibus,
Quibus constringitur
a tribus hostibus.

64. Tu turris Davidis,
qua mille clippei
Pendent, qui credulis
dant robur fidei,
Quo possint frangere
hostis tartarei
Omne obsidium
et sursum provehi.

65. Es nam armarium,
in quo reconditur
Lorica fidei,
sub qua defenditur
Justus, et gladius
verbi, quo pungitur
Hostis, qui credulos
frequens insequitur,

66. Tu scutum reprimens
ejus missilia,
Quibus prosternere
nati ovilia
Conatur callide,
O dei filia,
Mitte de superis
nobis auxilia

67. Tu quoque vallum es
atque munitio
Exsistens credulis
firma tuitio,
Jam instat proelium
et expeditio,
Tua nunc igitur
adsit protectio.

68. Dulce praesidium,
hostilis acies
Per quod comprimitur
atque barbaries,
Defunctis omnibus
natum propities,
Ut eis coelica
praestetur requies.

69. Nam es coelestium
castrorum acies,
Cujus potentia
fugatur facies
Larvarum, daemonum,
horumque complices,
Qui justis laqueos
ponunt multiplices.

Caput septimum.

70. Tu purgatorium
squalentis animi,
Qui cum conamine
amoris intimi
Tibi obsequitur
nec sinis supprimi,
Huic placans faciem
nati dulcissimi.

71. Tu mons fortissimus,
emittens lapidem,
Cum quo construitur
celsa Jerusalem,
Me tuis precibus,
quaeso, fac stabilem,
Quem morum levitas
praebet versatilem.

72. Tu gemma, coelicum
spirans igniculum,
Qui suo radio
vincit carbunculum,
Hic tuis precibus,
me tuum famulum
Illustret gratia
tecum per vitium.

73. Tu margarita es
splendens mirifice,
Coronam coelici
regis magnifice
Ornans, benigniter
turbatos respice
Ac tribulamina
eorum abjice.

74. Te bene dixerim
catenam auream,
Quae mentem alligas
a se extraneam,
Meam per vitia
effectam carneam
Tuis precatibus
redde eburneam.

Capitulum octavum.

75. Tu Salomonicum
templum, quo Dominus
Complecti voluit
novem mensibus,
Fulcitum aureis
virtutum basibus,
Fusis per gratiam
aeterni spiritus.

76. Ejusdem dignus es
thronus eburneus,
Quem castimoniae
perornat titulus,
Grandis in gratia
atque virtutibus,
Auro praecipue
amoris praeditus.

77. Vere columna es,
cui supponitur
Tota ecclesia,
quae tuam sequitur
Vitam laudabilem,
cui sic innititur,
Quod nec ab ignibus
nec ferro frangitur.

78. Tu splendens lectulus
veri pacifici,
Quem fortes ambiunt
regni hierarchici,
Turbae credentium
et apostolici
Viri, cum corpore
coepisti dejici.

79. Ejusdem ferculum,
quod sibi statuit
De lignis Libani,
in quo recubuit
Novem mensibus,
cum carnem induit,
In eucharistia,
quam nobis praebuit.

80. O Dei scrinium,
multis virtutibus
Comptum insigniter,
Quo Dei filius
In mundum veniens
quievit dulcius,
Da, rogo, gratiam
stanti prae foribus.

81. O virgo nobilis
et prudentissima,
In turmis virginum
speciosissima,
Post Deum vere es
amabilissima,
Assiste servulo
in die ultima.

82. Mihi, te deprecor,
o mater tenera,
Regnantem perpetim
in prolis dextera,
Per sodalitii,
conjunctos foedera,
Post vitae terminum
perduc ad aethera.

83. Patri potentia
sit innascibili,
Laus atque gloria
proli nascibili,
Summa sit bonitas
Deo spirabili,
Quo fruens jubilas
in saeclum saeculi.

Capitulum nonum.

84. Haec cum plausidice
curvis cervicibus
Macteque solide
flexis poplitibus
Verbis exprimerem,
meis laboribus
Virgo compatiens
dixit benignius:

85. Sacerdos inclite,
respira paululum,
Ne onus opprimat
tuum corpusculum,
Dans ei requiem
intra cubiculum,
Quo facto denuo
adi opusculum.

86. O clementissima,
quam bene diceris
Misericordiae
mater ac scriberis,
Meae inertiae,
quae sic compateris,
Quod laudes proprias
suspendi pateris.

87. Dehinc humiliter
curvavi genua,
Sic deprecatus sum
hanc voce cernua:
Benedic famulum,
mater praecipua,
Uti cras redeat
mente innocua.

88. Quae tribus digitis
expansis dexterae
Coepit hilariter
me benedicere,
Signans pectusculum
crucis charactere,
Dicens: Cum Deo sis
et cras revertere.

Secunda Pars.

Capitulum primum.

89. Resumptis igitur
paulisper viribus
Atque officiis
matutinalibus
Completis redii
in cellam protinus,
Heramque reperi
stantem prae foribus.

90. Quam cum susciperem
obstipo capite
Dixi humiliter:
me benedicite;
Tunc manum dexteram
extendit concite
Dicens: o presbyter,
nunc fare licite.

91. O beatissima,
qua nihil dulcius
Post Deum reperi
in rebus omnibus,
Si non meminero
tui frequentius,
Lingua adhaereat
pollutis faucibus.

92. Creatis cunctis es
Deo conjunctior,
Nam es in anima
carneque purior,
Resolve compedes,
quibus irretior,
Ut tuis laudibus
insistam promptior.

Capitulum secundum.

93. Nunc, stella, rutilans
prae omni sidere
Glisco praeconia
tua perstringere,
Quae signant nomina
in partis posterae
Concripta fimbria
laevae et dexterae.

94. Tu, virgo, praecluis
cum summa gloria,
Laudet in superis
turma aetherea,
Teque glorificet
tellus et maria,
Quae clade protegis
a multifaria.

95. Es nam triclinium,
quod summa deitas
Semper inhabitat
et omnis bonitas,
Laudes suscipiat
tua benignitas,
Quas mea nititur
offerre parvitas.

96. Te mirabiliter
arrhavit trinitas,
Cum carnem sumeret
in te divinitas,
Qua sordes abstulit
nobis inolitas,
Unde te merito
laudat humanitas.

97. Nam es verbifera
tuis visceribus
Verbum suscipiens
a coeli sedibus,
Quod vitam tribuit
suis haeredibus,

Qui tractant jugiter
id sacris aedibus.

98. Sic porta clausa es
in domo Domini,
Solum stans pervia
eidem numini,
Quando se subdidit
carnis discrimini,
In qua consuluit
dejecto homini.

99. Es quoque janua,
praebens credentibus
Vitae introitum,
in qua perennibus
Fruuntur gaudiis
cum coeli civibus,
Quibus conjungito
me tuis precibus.

100. Sed nec incongrue
patagiaria
Coelorum diceris,
nam pandis ostia
Christi fidelibus,
qui exercitia
Virtutum induunt
et spernunt vitia.

Caput tertium.

101. Tu sol dans radium
mirae fulgentiae,
Umbrantem cordibus
intelligentiae,
Lumen, quo pellitur
chaos inscititiae,
Peccati tenebrae
atque tristitiae.

102. O luna pulchrior
cunctis sideribus,
Splendore rutilo
coelo micantibus,
Infunde gratiae,
exoro, imbribus,
Cor meum torridum
culparum aestibus.

103. Tu sidus fulgidum
pellens caliginem,
Hostis qua primitus
caecavit hominem,
Paradisicolam
atque propaginem
Persuadens subdole
pomi dulcedinem.

104. O astrum coelicum
inconfuscabile,
Dans justis gaudium
inaestimabile,
Nobis tranantibus
per mare flabile,
Nauta sis revehens
ad litus stabile.

105. O stella praeferens,
serena fulgida,
Justis natantibus
per mundi fluida
Corda exhilara
peccatis turbida
Atque virtutibus
fac esse florida.

106. Tua praesentia
suda temperies,
Vernat velocitas
orbes septemplices
Vincit et callidum,
purgat rubigines,
Sed luminositas
demonstrat tramites.

107. Stella rosifera,
da stillicidium
Coelestis gratiae,
per quod incendium
Spurcae libidinis
vincam et taedium
Mentis, instantiam
irae et odium.

108. Tu matutina es
lux indeficiens,
Qua carne coelitus
progressus oriens,
Ex cujus jubare
homo caecutiens
Lustratur aquilo,
auster et occidens.

109. O splendor coelice,
lucens prae Delio,
In mente creduli
adstans auxilio,
Supernae gratiae
me lustra radio,
In hostem triplicem
stantem in proelio.

110. Tu quoque diceris
aurora rutilans,
Ostendens phosphorum,
qui atras ventilans
Peccati tenebras,
torpentes excitans
Ad bonum stimulat,
donis concomitans.

111. Tu es meridies
per sanctum spiritum
Resplendens fervensque,
in quam accubitum
Fecit rex gloriae,
pulsurus impetum
Hostis, atrocium
ejus satellitum.

112. Coeli fenestra es,
per quam resplenduit
Mundo justitiae
sol, qui absorbuit,
Delicti tenebras,
quibus delituit
A primo tempore,
quo Adam corruit.

113. Tu quoque nubes es,
qua idem splenduit
Sol Pelusiaco,
quando rex acuit
Ensem in puerum,
quem regem timuit
Futurum Israel,
cui ipse praefuit.

114. Lampas virginea,
quae mirabilibus
In mundi machina
micas fulgoribus,
Circumda animam
meam splendoribus
Tuis hanc exuens
distortis moribus.

115. O clarum speculum
omni putredine
Carens et macula
turpis infamiae,
Compone animam
meam imagine
Tuo multimodo
foedatum crimine.

116. Nam sola crederis
inaccessibilem
Lucem attingere
per mentis aciem,
Hanc mihi misero
praebe visibilem,
Cum mundum deseram
hunc miserabilem.

Capitulum quartum.

117. Tu signum velleris,
quo vicit Gedeon,
Scutumque Josue,
tutoris Gabaon,
Tonsoris lavacrum
piscinae Hesebon,
Te laudans cantica
cecinit Salomon.

118. Ut idem retulit
hortus conclusus es,
Diversas proferens
herbarum species,
Quibus conficitur
pulchra materies,
Per quam repellitur
mentis proluvies.

119. Ex qua materia
Christus contexuit
Sibi corpusculum,
quo nos eripuit
Ab Orci faucibus,
qui nos absorbuit,
Parens falsiloquo
cum aurem praebuit.

120. Summus agricola
te sevit gratia,

Rigavit literis
et sapientia,
Castri angelici
cinxit custodia,
Beavit insuper
sua praesentia.

121. Nam sapientia
vincis Majugenam
Philosophiamque
Aristotelicam,
Maronem, Tullium,
mentem Platonicam,
Plautum, Macrobium,
moralem Senecam.

122. In te recipiunt
serta laurigera,
Qui carnis mundique
devincunt scelera,
Tu me a cespite
peccati rudera,
Ut coronarier
possim vel hedera.

123. Tu es aureola
aroma continens,
Mira dulcedine
mentes reficiens,
Cujus fraglamine
fugatur saeviens
Anguis, fidelium
mentes inficiens.

124. O pigmentarii
coelestis species,
Quae medicamine
nunquam deficies,
Precantem servulum,
pia, laetifices,
Ipsius medicans
morbos multiplices.

125. Nam medicina es,
tuo acumine
Animas reparans
privatas lumine
Divinae gratiae,
me coeli culmine
Dignum efficias
tuo precamine.

126. O flos, aromatum
spirans fraglantiam
Prae cunctis possidens
virtutum gratiam,
Tuo spiramine
pelle astutiam
Serpentis subdoli
atque malitiam.

127. Tu myrrha diceris
mortificaminis,
Atque assidui
thus deprecaminis,
Quod vi consumitur
superni flaminis,
Quando eligeris
in matrem numinis.

128. Tu quoque scriberis
pudoris lilium,
Flagransque viola,
forma humilium,
Quibus a superis
aeterni filium
Patris attraxeras
nobis auxilium.

129. O frutex balsami,
tu pretiosior
Omni aromate
atque fraglantior,
Thesauris omnibus
tu mihi carior,
Nam creaturis es
cunctis praestantior.

130. Tu cinnamomum es
spirans mirifici
Odoris nebulam,
quo cives coelici
Pascuntur omnesque
ecclesiastici,
Cujus participem
me posco effici.

131. O rosa redolens
spiramen flammeum,
Quo summe diliges
Deum et proximum,
Hoc meum recrea
exoro animum,

Ut te sinceriter
amet in saeculum.

132. Tu ille flosculus
immarcessibilis,
Qui odorantia
es indicibilis,
Tuo fraglamine
mens mea debilis
Medelam capiat,
soletur flebilis.

133. Nam apotheca es,
quam summus medicus
Replevit animae
medicaminibus,
Quibus propellitur
peccati dedecus
A nobis deforis
atque intrinsecus.

Capitulum quintum.

134. O terra pluviis
compluta gratiae,
Ex qua ortus est
flos sapientiae,
Cujus virtutibus
da odorantiae,
Insonter semitas
pergam justitiae.

135. Tu scaturigo es
fontis clementiae,
Per quem abluitur
faex conscientiae,
Rivo me impleas
coelestis gratiae,
Mundans a sordibus
omnis nequitiae.

136. O fons, qui animae
facis irriguum
Hortum, ut faciat
augmentum fructuum,
Meorum dilue
squalorem scelerum,
Uti efficiar
lignum fructiferum.

137. Tu es puteolus,
ex quo efferbuit
Rivus, qui Stygea
siti nos eruit,
Sed cruce pendulus
prae siti aruit,
Cum lictor lancea
latus aperuit.

138. Vere cisterna es
Bethlehemitica,
Propinans laticem,
quo plebs catholica
Sitim refrigerat,
quo diabolica
Fraude caluerat
currens per lubrica.

Capitulum sextum.

139. Ut paradisus es
Dei, quae contines
Lignum fructiferum
vitae, esuries
Per quod repellitur
et datur saties
Justis et postmodum
aeterna requies.

140. Nam virtualiter
omnis miseriae
Pellit obstacula
dans vitam gratiae
Atque in medio
coelestis patriae
Conservat credulis
coronam gloriae.

141. Deliciarum es
ager, quem Dominus
Condens circumdedit
virtutum floribus,
Quorum fraglantia
sentitur eminus,
Et longe positos
attrahit cominus.

142. Tu arbor nobilis,
tenens in culmine
Virtutum ramulos,
quorum dulcedine
Mente reficimur
et obumbramine

Ab hoste tegimur
ac mundi turbine.

143. Tu quoque rubus es
sine vi flammica
Ardens in eremo,
ut lex Mosaica
Docens, quo scriberis
voce prophetica
Absque amplexibus
mater deifica.

144. Tu sicca Aaron
fuisti virgula,
Quam rore gratiae
summus agricola
Sparsit, amygdalum
ferens, quod scandala
Auferret hostium
atque pericula.

145. Tu stirps Jesseica
producens flosculum,
Cujus viriditas
durat in saeculum,
Ejus fraglamine
per adminiculum
Tuum me libera
tollens periculum.

146. Cujus fraglantia
pellit diabolum,
Virtutes inserit
tollitque scandalum,
Sic sibi statuit
fidelem populum,
Qui Deum jugiter
laudet in saeculum.

147. Oliva fertilis,
qua fluit oleum
Misericordiae
et omne gaudium,
De cujus unguine
a morbis mentium
Credentes medica
praestans remedium.

148. Despuma Venerem,
in qua contabui,
Quaque, ut aestimo,
prae cunctis squalui,
Ut sic Abrahae
coapter sinui,
Qui locus creditur
regni perpetui.

149. O ficus fertilis,
fructum suavissimum
Ferens, quae recreat
coetum credentium,
Ejus dulcedine
cor meum acidum
Dulcora, deprecor,
propellens vitium.

150. De tuis foliis
das perizomata,
Quae mundi contegunt
immundi debita,
Mentis rubiginem
precatu rasita,
Fantis humiliter
melodiamata.

151. Tu cedrus Libani,
in coeli culmine
Praecellens angelos
beatitudine,
Abundans aeterno
virtutum germine
Carensque vitii
amaritudine.

152. Tu malum punicum,
tenens intrinsecus
Miram dulcedinem,
quam das amantibus,
Lates sub cortice
te nescientibus
Et dona gratiae
fastidientibus.

Caput septimum.

153. Tu campus, proferens
germen mirificum,
Ex quo conficimus
panem salvificum,
Qui mire satie
replet famelicum,
Confectum macie
gregem catholicum.

154. Esque panifica,
per quam conficitur
Hic panis, anima
quo credens alitur,
Quando inopia
virtutum premitur,
Vel cum a perfido
hoste persequitur.

155. Tu Sorech vinea
es fertilissima,
Qua vitis orta est
benedictissima,
Fundens fidelibus
vina suavissima,
Quibus inebrias
eorum intima.

156. Tu, virgo, requies
es laborantium
Et consolatio
corde moerentium,
Ab aestu carneo
sis refrigerium
Atque superbiae
esto repudium.

157. Tu turris in Sion,
cum propugnaculis
Munita fortibus,
hosti terribilis,
Cujus fortissima
resistis spiculis,
Cum tuis precibus
succurris credulis.

158. Tu cancellum es,
per quod resplenduit
Verus justitiae
sol, cum innotuit
In mundi partibus
cum carnem induit,
In qua hominibus
solamen praebuit.

159. Tu prophetarum es
canorum organum,
Apostolorum
registrum inclitum
Et rosa martyrum,
credentum speculum,
Ac primiceria
sanctarum virginum.

160. Sanctorum omnium
honor et gloria,
Qui Deo jubilant
in coeli patria,
Mea, te deprecor,
peccata pallia,
In vitae termino
sis mihi propia.

Capitulum octavum.

161. Fili, ne metuas
te nunquam deseram,
Tuoque operi
mercedem afferam,
Ergo de cetero,
me agas perperam,
Nam cito deseres
hanc vitam miseram.

162. Nunc me respiciens,
scintillans oculis,
Me benedicere
coepit digitulis,
Dicens: Tu liber sis
cunctis periculis,
Donec regrediar
cum sanctis angelis.

163. Quo dicto citius
superna agmina
Conducunt virginem
ad coeli culmina,
Ast ego anxius
erexi lumina,
Dicens flebiliter:
O dulcis domina!

164. Cur me pauperculum
tam cito deseris,
In hoc exsilio
linquens cum miseris?
Me precor vinculo
solutum corporis
Tecum recipias
connectens superis.

165. Heu me miserrimum,
cur tantum tepui,

Quod unquam laudibus
a tuis silui,
Cum tu hilariter
meo precatui
Aures praebueris,
pedes amplexui.

166. O amor virginis,
amor impatiens,
O amor crucians,
amor reficiens,
Tuis cum jaculis
mentes confodiens,
Cor meum refice
pro te deficiens.

Capitulum nonum.

167. Haec plorabiliter
cum sic depromerem,
Advenit angelus
jussus per virginem,
A quo solamina
tristis acciperem,
Ne in insaniam
mentis inciderem.

168. Cui cum assurgerem
cum reverentia,
Detergens lumina
fletu madentia,
Ait: O presbyter,
depelle tristia,
Nam possessurus es
cito coelestia.

169. Ego sum nuntius
coelorum dominae,
Cui hoc obsequeris
opico carmine,
Quae tuo mota est
gravi ploramine,
Me ad te dirigit
de coeli culmine.

170. Tuae nunc igitur
dispone domui,
Ac necessaria
de mundo itui,
Munderis unguine
sacrati olei,
Sumens viaticum
cibi perpetui.

171. Die tricesimo
regina veniet
Et tuum transitum
a carne muniet,
Assumens animam
ad summa provehet,
Ubi cum angelis
semper tripudiet.

172. Antecedentibus
saepe a saeculis
Suis similia
ostendit famulis,
Quos et a gravibus
solvit periculis,
Adscripsit insuper
sanctorum titulis.

173. Tu quoque, presbyter,
si non dissimulas,
Potes perpendere
ipsius gratias,
Scis namque quoties
mente excideras,
Et te justitiae
duxit ad semitas.

Capitulum decimum.

174. O lumen coelicum,
quod dicis, fateor,
Nam meis meritis
cum malis implicor,
Mentis fiducia
ipsum aggredior
Et velocissime
salutem consequor.

175. Tot fecit liberum
me a periculis,
Quae centum scriberem
vix in capitulis,
Sed pauca retuli
in psalteriolis
Ejusdem dominae,
quae scripsi titulis.

176. Non modo liberat
me malis miserum,

Sed mihi largiter
suorum munerum
Dat abundantiam,
quis vias scelerum
Declinem cautius
jam et in posterum.

177. Hinc non immerito
justo frequentius
Mentis conamine
ipsius laudibus
Nitens me jungere
Christi fidelibus,
Qui hanc cum jubilo
salutant crebrius.

178. Nam, crede certius,
o coeli lilium,
Si Dei aderit
mihi auxilium,
Laudabo virginem
ejusque filium,
Donec relinquero
ejus exsilium.

Capitulum undecimum.

179. Eja id strenue
age, o presbyter,
Nam virgo veniet
ad te velociter
Ac te ad aethera
ducet feliciter,
Ubi, quod dixeras,
ages perenniter.

180. Ejus vestigiis
semper inhaereas,
Quae a te pepulit
penas sulphureas,
Quas tuis vitiis
olim merueras,
providit insuper
sedes aethereas.

181. Ipsius igitur
det mihi meritum
E carnis carcere
felicem exitum,
Ut ejus filium,
patrem, paraclitum,
Cum ipsa jugiter
laudem in saeculum.

182. Commendo paginam
hanc sapientibus
Limandam virginis
ob laudem aptius,
Quibus et gloriam
auctoris rectius
Praebendam assero
cum coeli civibus.

183. Nam tempus properat,
in quo de medio
Tollar et opus est
uti remedio
Me poenitudinis,
qua purger vitio,
Ut non indignus sim
coeli confinio.

Cod. S. Petri Salisburgens. b. II. 3. saec. 15. fol. 299 A. — Orat. ms. Tegurinum anni 1467. Clm. Monac. 19 991 fol. 240 b. B. — Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monac. 19 353 fol. 161 a. C. — Orat. ms. Tegurinum anni 1470. Clm. Monac. 20 021 fol. 276 a. D.

„Incipit dialogus pulcherrimus et devotissimus, plenus amore et gaudio omnique spirituali consolatione, generosissimae, pulcherrimae, dulcissimae, amabilissimae, desideratissimae, celeberrimae virginis Dei genitricis Mariae et cujusdam beatae memoriae presbyteri Cardinalis, amatoris illius praeclarissimae et colendissimae virginis.“ ABD. — „Incipit Centinomium seu Denominatorium B.V.“ C.

2, 1 Ejusdem A. — 6, 1 intuerem A. — 6, 3 accessit anus A. — 7, 2 tegimen A. — 10, 5 u. 6 fehlen A. — 11, 1 Nam decretum A. — 13, 2 his conjicio. — 14, 7 Qui preccaminum A. — 18, 1 Te olim A. — 18, 7 justitiae A. — 21, 5 parentibus fehlt A. — 27, 4 Quem fehlt A. — 27, 6 vertibilitas B. — 37, 5 Ex quarum A. — 43, 8 mei fehlt A. — 48, 5 sq. Coelestis sagina A; coelestis gratiae sagina B. — 56, 1 reddens hominem A. — 61, 1 es portus A. — 67, 1 vallum est et A. — 67, 7 igitur fehlt A. — 70, 3 u. 4 fehlen A. — 82, 5 Per solitii A. — 85, 3 Ne opus opprimat primum A. —

87, 8 redeat fehlt A. — 89, 8 pro foribus AB. — 106, 6 rubigines fehlt A; rubiginem B. — 118, 1 Et idem A. — 150, 8 melodimita A. — 153, 3 u. 4 fehlen A. — 158, 1 Tu illud concellum A. — 160, 8 sis mihi pia A; propria B. — 161, 3 Tu quoque A. — 178, 1 credor B. — 178, 3 Sed Dei A.

25. **Laudatorium B.V.M.**

Ad Matutinum.

I.

1. Ave, Dei filia
Christique conclave,
Cujus patrocinia
redolent suave,
Canere praeconia
tua mihi fave,
Nam hoc tua gratia
non est mihi grave.

2. Ave, splendens gemmula,
Virtus divinalis
Servavit a macula
Quam originalis
Culpae, sed et scandala
Noxae venialis
Nescis per curricula
Vitae virginalis.

3. Ave quae es regia
Nata parentela,
Cujus privilegia
In ista loquela
Concino, contagia
Mea, precor, vela
Et mihi, egregia
virgo, te revela.

4. Ave, virgo Israel,
populi fidelis,
Porta quam Ezechiel
Suis fert loquelis,
Ad te sanctus Gabriel
Missus est de caelis,
Dicens, ut Emanuel
Mater esse velis.

5. Ave, cui angelus
Idem dicens ave,
Nomen diligentius
Vertit matris Evae,
Precor te devotius
Per hoc ave suave,
Libera me penitus
Miserorum a vae.

6. Ave admirabilis
In conditione
Et inviolabilis
In conceptione,
Homini perutilis
In parturitione,
Adsis tuis famulis
Cum protectione.

7. Ave, cujus utilis
Partus in effectu
Fuit admirabilis
Suo in conceptu,
Nam inperceptibilis
Est ab intellectu,
Sed multum amabilis
Nobis in affectu.

8. Ave, radix germine
Miro decorata,
Ab aeterno flamine
Cum es foecundata,
Meo cum genimine
Salva me, beata,
Mundans nos a crimine
Velut advocata.

9. Ave, rubus coelicae
Apparitionis
Tempore dominicae
Incarnationis,
Ob laudem hymnidicae
Hujus cantionis
Memor sis catholicae
Congregationis.

10. Ave, o ficulnea
Signum dans aestatis,
Cum circumdas trabea
Carnis verbum patris,
O domus eburnea
Sanctae trinitatis,
Ad verna aetherea
Duc me cum beatis.

II.

11. Salve, quae hospitium
Christo peregrino
Praebuisti uterum
Ex nutu divino,
A casu me miserum
Serves repentino,
Ne trahar ad inferum
Impulsu Sathanino.

12. Salve, quae de Nazareth,
Postquam concepisti,
Ad sanctam Elisabeth
Gaudens perrexisti,
Pietas appropriet
Tua mihi tristi
Gratiamque impetret
Mihi Jesu Christi.

13. Salve, virgo, requies
Creatoris rerum,
Qua per novum ordinem
Pausavit dierum,
Deprecor, propities
Mihi Deum verum,
Nunc per actum pluries
Laesum insincerum.

14. Salve, o Jerusalem
Filia formosa,
Pascua in Bethlehem
Gignens pretiosa,
Ad coeli progeniem
Meam gaudiosa
Meque tuum supplicem
Duc, o gloriosa.

15. Salve, virgo tenera,
Vates quam scripserunt,
Sacra cujus ubera
Christum lactaverunt,
Pia mater, propera,
Me nam invaluerunt
Caro, mundus, vipera
Stygis ac laeserunt.

16. Salve, carens stimuli
Tua genitura,
Quam collaudant angeli
Omnisque factura,
Servo tuo flebili
Adesse matura,
Quando carne debili
Linquam transitura.

17. Salve, cujus gremium
Tenet puellare
Humanum solatium,
Dei salutare,
Hostibus credentium
Digneris obstare,
Hosque per obsidium
Tuum expugnare.

18. Salve, florens virgula
Aaron Levitae,
Flore tuo scandala
Cuncta pellens rite,
Post mundi pericula
Dic nobis: Venite,
Laeti tabernacula
Coeli introite.

19. Salve, candens lilium
Verae castitatis
Cujus odor filium
Traxit Dei patris,
His, quos purgatorium
Punit pro peccatis,
Porrige suffragium
Tuae pietatis.

20. Salve, virgo nobilis,
Cunctis reverenda,
Nobis tamen famulis
Tuis post colenda,
Nostris a piaculis,
Mater, nos emenda
Precibusque sedulis
Nato recommenda.

III.

21. Gaude, cujus viscera
Casta permanserunt,
Contra moris foedera
Quando genuerunt,
Isto partu supera
Regna patuerunt,
His, qui sua scelera
Poenis diluerunt.

22. Gaude, aromatica
Cella redemptoris,
Quae nostri es unica
Medela languoris,
Quaeso, me pacifica
Intus atque foris,
Abigens tristifica
Insidiatoris.

23. Gaude, templum gratiae
Atque castitatis,
Templumque potentiae
Summae trinitatis,
O mater clementiae,
Praesta mihi gratis
Donum sapientiae
Atque pietatis.

24. Gaude, turris continens
Clipeos virtutum,
A devotis abigens
Quibus es versutum,
Quaeso, mei miserens
Esto mihi scutum,
Ut a mundo transiens
Iter vadam tutum.

25. Gaude, sapientiae
Dei pia nutrix,
Ac coelestis gratiae
Larga distributrix,
Sanctae sis ecclesiae
In cunctis adjutrix,
Meaeque miseriae
Totius solutrix.

26. Gaude, virgo vigilans
Bonos protegendo,
Daemones tristificans
Procul abigendo,
Manus meas jubilans
Ad te nunc extendo,
Me meosque supplicans
Tibi recommendo.

27. Gaude, vitis, daemones
Fugans tuo flore,
Culpae impetigines
Qui sedat odore,
Ejus me corrobores
Tuique amore,
Vagantem per turbines
Mundi cum labore.

28. Gaude, quae magnifica
Veneratione
Laudaris in coelica
Semper regione,
Colentes hymnidica
Hac te cantione
Serves a Sathanica
Impugnatione.

29. Gaude, quae laetitiam
Angelis fecisti,
Quando sapientiam
Dei genuisti,
Peccatori veniam,
Consolamen tristi,
Trinitati gloriam
tunc retribuisti.

30. Gaude, cujus gremium
Fovit medicamen,
Quod reis remedium
Dat et relevamen,
Auferas credentium
Praesens tribulamen,
Ipsos persequentium
Vim repellens. Amen.

Secunda Pars.

Ad Laudes.

I.

31. Ave, per quam oritur
Lux in coelo sita,
Qua majestas cernitur
Dei infinita,
Inimici pellitur
Nostri fraus molita,
Et mors nostra moritur,
Reparatur vita.

32. Ave, virgo nobilis,
Felix et praeclara,
Mundo praeamabilis,
Deo multum cara,
Nobis tuis famulis
Vana fac amara,
Et in tabernaculis
Coeli locum para.

33. Ave, coeli gaudium,
Rutilans aurora,
Tu spes te colentium,
virginum decora,
Largire praesidium
Nobis sine mora,
Ducens post exsilium
Ad coelorum fora.

34. Ave, lux et domina
Coeli, terrae, maris,
Quae in sacra pagina
Jacob stella faris,
Precor te, genimina
Mea tuearis
Hoste, per haec carmina
A quibus laudaris.

35. Ave, Jesse virgula,
Cujus solvet fructus
Vitiorum vincula
Tristiumque luctus,
Per haec Stygis pessula
Hostisque destructus
Et Adam cum copula
Est in coelum ductus.

36. Ave, luminarium
Splendens in supernis,
Nam omne, contrarium
Quod est luci, spernis,
Tuum devotarium
Mundes in internis,
Quem peccatum varium
Inquinat, ut cernis.

37. Ave, cui in citharis
Hujus symphoniae
Jubilo cum ceteris,
Qui te laudant pie,
Cunctos mei generis,
O mater Messiae,
Segreges a miseris
In extremo die.

38. Ave, arcus positus
Foederis in signum,
Tempestatis spiritus
Omneque malignum
Pellens, ista servitus
Faciat me dignum
Tuis semper laudibus,
Cautum et benignum.

39. Ave, fortitudinis
Urbs atque regalis,
Sorde carens criminis
Omnibusque malis,
Pelle vì precaminis
Tui virginalis
Impetum moliminis
Hostis infernalis.

40. Ave, tabernaculum
Foederis divini,
Quam laudant in saeculum
Coeli inquilini,
Veneni periculum
Aufer zabulini,
Iram atque scandalum
Motus asinini.

II.

41. Salve, de qua canitur:
Ave maris stella,
Tu, qua Christus conditur,
Scirpea fiscella,
Plebis ejus quatitur
Navis in procella,
Per quam ad te fugitur,
O dulcis puella.

42. Salve, quam hilariter
Concio fidelis
Cantionum jugiter
Veneratur melis,
Rogo te humiliter
Me sanare velis
Laesum horribiliter
Inimici telis.

43. Salve, habitaculum
Domini Messiae,
Quem laudant in saeculum
Coeli hierarchiae,
Salva me per jubilum
Hujus symphoniae,
Aliquod ne scandalum
Incidam hac die.

44. Salve, sidus, radium
Mirum quae diffundis,
Qui dat magnum gaudium
A peccato mundis,
Vocibus clamantium
Ad te gemebundis,
Tuum des praesidium
Trahens de profundis.

45. Salve, luna tenebras
Culpae quae repellis,
Stellas namque ceteras
Lumine praecellis,
Mihi nanti praebeas
Manum in procellis,
Lites mundi auferas,
Finem pone bellis.

46. Salve, lux laetitiae
Homini credenti,
Nulli lumen gratiae
Denegans petenti,
Donum indulgentiae
Mihi poenitenti
Impetra et gloriae
Locum decedenti.

47. Salve, quam a saeculo
Patrum vigilamen
Effert laudis titulo
Suum per effamen,
Mihi tuo famulo
Des opitulamen,
Ne jungar diabolo
Mundi post examen.

48. Salve, quam fecunditas
Ornat maternalis,
Tibi tamen puritas
Manet virginalis,
Protegat benignitas
Tua hos a malis,
Quos mihi serenitas
Jungit specialis.

49. Salve, palma, folia
Cujus dant umbramen,
His, qui cum constantia
Tibi famulamen
Exhibent, ex gratia
His da relevamen,
Quos premit angustia
Sive tribulamen.

50. Salve, stella, radium
Solis quae misisti,
Quando Dei filium
Carne genuisti,
Hominis naufragium
Ita abstulisti,
Quem quoque ad gaudium
Coeli reduxisti.

III.

51. Gaude, culmus fertilis
Septem ferens spicas,
Gratiarum credulis
Largientes micas,
Propellas a famulis
Fraudes inimicas,
Quae ad bonum sedulis
Multas ponunt tricas.

52. Gaude, felix mulier,
Mitis et formosa,
Corda quam sinceriter
Amant amorosa,
Declinare fortiter
Fac me vitiosa,
Ut laudem perenniter
Te, o gloriosa.

53. Gaude, porta coelicae
Quae ingressionis
Es plebi catholicae,
Firmatae in bonis;
Pia mater, perfice
Me virtutum donis,
Quem vexat barbarice
Princeps Babylonis.

54. Gaude, virgo, pauperum
Clemens procuratrix,
Ac divinorum munerum
Larga dispensatrix,
Sis vociferantium
Ad te liberatrix,
Gravat delinquentium
Quos poena purgatrix.

55. Gaude, dux ecclesiae
Christi militantis,
Et in regno gloriae
Modo triumphantis,
Conserves a rabie
Hostis impugnantis
Mentem te quotidie
Odis venerantis.

56. Gaude, quae describeris
Apud Nazaraeos
Arca Dei foederis,
Terrens philistaeos,
Ut auctores sceleris
Abiges nunc eos,
Me connectens superis
Et fautores meos.

57. Gaude, quae sequentibus
Te praestas ducatum,
Perducens celerius
Ad felicem statum
Dirige propitius
Mundi principatum,
Ab hoc pellens longius
Hostium conatum.

58. Gaude, pulchritudine
Mire redimita,
Qualis non in homine
Puro est audita,
Me clementer unguine
Gratiarum dita
Tuoque munimine
Tuta in hac vita.

59. Gaude, receptaculum
Mentis fugientis,
Inimici scandalum
Ipsam persequentis,
Praesta adminiculum
In poenis detentis,
Ipsis dans latibulum
Regni permanentis.

60. Gaude, meum gaudium
Atque consolamen,
Cujus cano jubilum
Mentis per ructamen,
Carnis post excidium
Ne remoriamen
Facias, sed hostium
Vim repellas. Amen.

Pars tertia.

Ad Primam.

I.

61. Ave, parens inclita,
Summae bonitatis,
Relaxantis debita
Nostrae pravitatis,
Quaeso, me habilita
Tuis praedicatis,
Restaurando perdita
Omnis probitatis.

62. Ave, quam praesagia
Vatum praedixerunt,
Inspirante gratia
Cum de te scripserunt,
Salutis remedia
Omnes receperunt,
Qui tua praeconia
Laeti concinerunt.

63. Ave, stella lucida
Rutilans in mane,
Ab his pellens lurida,
Qui te laudant sane,
Tempora des fulgida
Plebi Christianae,
Quam perturbant valida
Bella gentis vanae.

64. Ave, sanctuarium
Dei singulare,
Id per laudatorium
Conor quam laudare,
Scelus meum varium
Digneris mundare
Mihique donarium
Coeli impetrare.

65. Ave, quam spectabile
Signum et insigne
Praemonstravit sedule
In rubo et igne,
Adjuva benevole
Tuos et benigne,
Quos perturbant frivole
Hostes ac maligne.

66. Ave, divo germine
Quae gravidabaris,
A coelesti lumine
Dum salutabaris,
Hos reduc de turbine
Procellosi maris,
A quibus hoc carmine
Devote laudaris.

67. Ave, virga, coelitus
Flos de qua processit,
Quando Dei filius
Nostris se ingessit,
Ecce tuus famulus
Tristis te accessit.
Luxus mundi lubricus
Nimis quem depressit.

68. Ave, plena gratia,
Mitis atque pia,
Cordis quam constantia
Hac in hymnodia
Veneror, solatia
Praestes, o Maria.
Mea te prosapia
Cunctis in hac via.

69. Ave, tabernaculum
Nostri salvatoris,
Laudandum per sedulum,
Cultum cunctis horis,
Precor, sis umbraculum
Mei peccatoris,
Temptatum per zabulum
Intus atque foris.

70. Ave, stillicidium,
Potens propinare
Justis in praesidium
Nectar salutare,
Tuum per praesidium
Me velis aptare,
Ut illud mysterium
Dignus sim tractare.

II.

71. Salve, thronus aureus
Sanctae trinitatis,
Quem cingit eburneus
Decor castitatis,
Exornat purpureus
Color caritatis,
Et splendor sidereus
Summae claritatis.

72. Salve, terra optima,
Carens culpae spinis,
Sed et fertilissima
Fructibus divinis,
Curam, o dulcissima,
Gere mei finis,
Manibus ne anima
Detur beluinis.

73. Salve, thesauraria
Dei gratiarum,
In mundi miseria
Nobis praestitarum,
Fletui suffragia
Praestes animarum,
Poena carceraria
Stygis detentarum.

74. Salve, vas clementiae
Ac benignitatis,
Vas coelestis gratiae,
Vas divinitatis,
Da misericordiae
Manum tribulatis,
Per donum laetitiae
Et prosperitatis.

75. Salve, prudentissima
Virgo Sunanitis,
Virgo fertilissima,
De qua surgit vitis
Vina fundens optima
Amore unitis,
Mea fac ut anima
Munda sit et mitis.

76. Salve, proles Davidis,
Proles benedicta,
Castitatis candidis
Vestibus amicta,
Precibus sit validis
Tuis fraus devicta,
Quae nos modis callidis
Ducit in delicta.

77. Salve, mater nobilis,
Cujus admirandus
Partus est a credulis
Cunctis adorandus,
Per hunc nam horribilis
Hostis ac nefandus
Duris erat vinculis
Stygis mancipandus.

78. Salve, quae prophetica
Voce commendaris
Et per evangelica
Scripta veneraris,
A plebe catholica
Digne collaudaris,
A fraude Sathanica
Juste formidaris.

79. Salve, mater coelicae
Benedictionis,
Domina angelicae
Congregationis,
Sis ecclesiasticae
Memor nationis,
Laesae manu hosticae
Persecutionis.

80. Salve mater gratiae,
Cujus ad honorem
Hujus venerantiae
Concino tenorem,
Post statum miseriae,
Post mundi laborem
Duc in statum gloriae
Tuum laudatorem.

III.

81. Gaude, sidus radium
  Proferens mirandum,
Quando paris filium
  Cunctis venerandum,
Hunc ante judicium
  Mitem fac et blandum,
Ne me propter vitium
  Judicet damnandum.

82. Gaude, virga Aaron,
  Florem dans decorum,
Canticum cui Salomon
  Canit canticorum,
Fantes hoc tetrastrophon
  Carminum tuorum,
Ducas, o theotocon,
  In regnum coelorum.

83. Gaude, nobilissimum
  Decus castitatis,
Vitae rectae speculum,
  Flos suavitatis,
Deleas piaculum
  Nostrae pravitatis,
Jungens post hoc saeculum
  Nos praedestinatis.

84. Gaude, plena gratia,
  Virgo singularis,
Non passa incendia,
  Rubo quae signaris,
Nato reconcilia
  Nos, o stella maris,
Semper quem in gloria
  Laeta specularis.

85. Gaude, per quam servitus
  Hominis finitur,
Et libertas spiritus
  Ipsi impertitur,
Inimici fremitus
  Per te impeditur,
Quo nos ut antiquitus
  Perdere molitur.

86. Gaude, mater inclita
  Domini Messiae,
Quam per melodiamata
  Hujus symphoniae
Laudo, haec poemata
  Tibi fantes pie
Ducas ad agalmata
  Coeli hierarchiae.

87. Gaude, virga proferens
  Florem sine rore,
Tandemque parturiens
  Fructum sine more,
Ipsius reficiens
  Sis me vel odore,
In cujus deficiens
  Langueo amore.

88. Gaude, consolatio
  Mea singularis,
Quae sub tuo filio
  Cunctis principaris,
Me cum contubernio
  Meo tuearis
Coelesti praesidio,
  Quo tu vallabaris.

89. Gaude, sponsa nobilis
  Principis Assueri,
Cunctis carens maculis,
  Mater Dei veri,
His me laudum titulis
  Fac me promereri,
Ut cum tuis famulis
  Queam recenseri.

90. Gaude, salutifera
  Stirps, qua medicamen
Venit, quo mens misera
  Recipit solamen,
Aufer mea scelera
  Tuum per precamen,
Tandemque ad aethera
  Duc me tecum. Amen.

Quarta pars.

Ad Tertiam.

I.

91. Ave, plena gratia,
Ave, mater Dei,
Honorificentia
Populi Hebraei,
Vere tu laetitia
Semper cordis mei,
Nempe beneficia
Multa praestas ei.

92. Ave, virgo gloria
Israelitarum,
Exornat prosapia
Quam patriarcharum,
Effert sapientia
Mira prophetarum,
Mentium industria
Laudet devotarum.

93. Ave, porta principi
Patens aeternali,
Cum volebat concipi
Corpore mortali,
Per te precor eripi
A culpa criminali,
Ne post mortem aucupi
Tradar infernali.

94. Ave, quae ab angelo
Olim salutata
Fuisti, spiraculo
Divo impraegnata,
Corda mihi vinculo
Amoris alligata
Ab omni periculo
Praeserves beata.

95. Ave, porta invia
Cunctis exstans viris,
Quae divina gratia
Ut auro vestiris,
Quando Christi pervia
Ipsi elargiris
Ex tua substantia
Corpus modis miris.

96. Ave, quae coelestibus
Gaudium fecisti,
Gaudium terrestribus
Quoque praestitisti,
Cum castis visceribus
Christum concepisti,
Et decursis mensibus
Novem peperisti.

*97. Ave, virgo hominum
Deique receptrix,
Christo dans hospitium,
Pauperum susceptrix,
Per dilectum filium,
Rogo, mi dilectrix,
Ad coeli palatium
Mea sis directrix.

98. Ave, vas clementiae,
Ave mater roris,
Plena sapientiae
Deique amoris,
Auferas malitiae
Virus et livoris,
Verae amicitiae
Nos constringens loris.

99. Ave, coeli curiae
Praepotens regina,
Qua nostrae miseriae
Venit medicina,
Sauciatos rabie
Sana serpentina,
Ululantes anxie
In Stygis officina.

100. Ave, donis spiritus
Gratiaque plena,
Quam saluto gnavius
En vice centena,
Intus et exterius,
Quaeso, me serena,
Perducens posterius
Ad vitae amoena.

II.

101. Salve, quam nunc veneror
Plausu laetabundo,
Per quam, ut confiteor,
Salus venit mundo,
Me ab hoste, deprecor,
Tuta furibundo,
Quo suadente inquinor
Scelere immundo.

102. Salve, servatorium
Gratiae coelestis,
Largiens stipendium
In vita honestis
Fantem laudatorium
Hoc in tuis festis
Praeserves ab hostium
Morsibus molestis.

103. Salve, cor, praesentia
Cujus ornat coelum,
Cujus nati gratia
Legis pandit velum,
Tua refulgentia
Pellant hostis telum,
Et cum pertinacia
Iram atque zelum.

104. Salve, virgo media
Hominis et Dei,
Per quam sacrificia
Immolamus ei,
In ista miseria
Miserere mei,
Meaeque solatia
Des progeniei.

105. Salve, sedes gratiae,
Christus qua sedebat,
Tempore infantiae
Quando vagiebat,
Sed misericordiae
Sedem te habebat,
Cum nostrae miseriae
Maculas tergebat.

106. Salve, signum foederis
Et securitatis,
Datum nobis miseris
Dono trinitatis,
Porrige de superis
Manum pietatis
Constrictis in tenebris
Suis pro peccatis.

107. Salve, dicta civitas
Majestatis Dei,
Ob culpas praeteritas
Ad quam currunt rei,
Obstet tua pietas
Intemperiei,
Gravis quam iniquitas
Causat cordis mei.

108. Salve, clavis aurea
Gemmis decorata,
Per quam sunt aetherea
Regna reserata,
Dignitas virginea
Tua, o beata,
Abigat tartarea
Bella et peccata.

109. Salve, plena gratia
Pneumatisque donis,
Quorum redundantia
Ex te fluit bonis,
Aufer ab ecclesia
Vim obsidionis,
Quam infert malitia
Stygei praedonis.

110. Salve, stirps egregia
Atque generosa,
Summi regis filia,
Mater gratiosa,
Canentes praeconia
Tua in hac prosa,
Transfer ad palatia
Coeli gaudiosa.

III.

111. Gaude, coeli domina,
Cui hoc in decreto
Cano jubilamina
Cordis in secreto,
Post mundi certamina
Transitoque freto
Ad coelorum culmina
Duc nos vultu laeto.

112. Gaude, fulgens gemmula,
Pulchrior sapphiro,
Relucens per saecula
In coelorum gyro,
Munda, mater, sedule
Gratiae butyro
Me propter piacula
Similem deliro.

113. Gaude, secretarium
Domusque cedrina,
Per quam dat solarium
Majestas divina,
Auferas contrarium,
O coeli regina,
Pellens adversarium
Cum omni ruina.

114. Gaude, quae his literis
Laudis per concentum
Debite describeris
Continens contentum,
Nam, a quo tu pasceris,
Generas frumentum,
Quod et nobis miseris
Praestet nutrimentum.

115. Gaude, quae deliciis
Et jucunditate
Frueris ac gaudiis
In beatitate.
Servulum a noxiis
Tua pietate
Praeserves et vitiis
Ac adversitate.

116. Gaude, virgo, filia
Regis manu fortis,
Possides sedilia
Quae in coeli portis,
Cum linquam debilia
Carnis hora mortis,
Duc me ad ovilia
Coelicae cohortis.

117. Gaude, tabernaculum
Sanctae trinitatis,
Mundum stans in saeculum
Cunctis a peccatis,
Praestes adminiculum
Corde perturbatis
Et Stygis per zabulum
Poenis profligatis.

118. Gaude, quae nos dulciter
Fecisti gaudere,
Quos lacrimabiliter
Eva fecit flere,
Laudi tuae jugiter
Fac nos inhaerere,
Tecumque perenniter
Coelum possidere.

119. Gaude, cui his laudibus
Modo sabbatizo,
Amans te prae opibus
Auroque obrizo,
Subveni celerius,
Quando agonizo,
Ne tradar perennibus
Poenis ab inviso.

120. Gaude, vas virgineum,
Tenens medicamen,
Quod justis nectareum
Confert relevamen,
Per istud carmineum
Melos post examen
Thronum ad aethereum
Me perducas. Amen.

Pars quinta.

Ad Sextam.

I.

121. Ave, odorifera
Nardus, dans odorem,
Terra, pontus, aethera
Quo sumunt vigorem,
Audi, virgo tenera,
Tuum laudatorem,
Abigens pestifera
Mentisque languorem.

122. Ave, venerabilis
Mater verbi summi,
Moysi spectabilis
Virgo, signum dumi,
Contentas his titulis
Laudes fac consumi
Amoris scintillulis
Velut virga fumi.

123. Ave, tabernaculum,
In quo requievit,
Qui mundi piaculum
Moriens delevit,
Hostis aufer jaculum
Quod modo desaevit
In mundo et scandalum
Plurimum succrevit.

124. Ave, cujus planctui
Natus concordavit,
Filio tonitrui
Cum te commendavit,
Sub amoris mutui
Pace quando stravit,
Hostes aut astutui
Ejus obviavit.

125. Ave, virens vinea,
Quae tunc floruisti,
Cum Christum virginea
Carne genuisti,
Sed corona spinea
Punctum cum vidisti,
Veluti feminea
Tristis exstitisti.

126. Ave, stirps qua floruit
Flos amygdalinus,
Qui morte defloruit
Conditus supinus,
Sed surgens refloruit
Ut flos matutinus,
Facile nam potuit,
Velut rex divinus.

127. Ave, cujus uteri
Nobile gestamen
Resarcivit superi
Regni laceramen
Servi tui miseri
Aufer allutamen,
Quo gravor pestiferi
Hostis ob luctamen.

128. Ave, spes solatii
Cunctis tribulatis,
Civitas refugii
Et securitatis,
Poenis purgatorii
Pressis pro peccatis
Fer donum remedii
Atque pietatis.

129. Ave, porta coelica,
Per quam tunc exivit
Christus, cum substantia
Carnis se vestivit,
Ex obedientia
Mortem hanc subivit
Et ita siderea
Regna resarcivit.

130. Ave, virgo, speculum
Bonitatis Dei,
Praestans habitaculum
Ejus requiei,
Per amoris vinculum
Me conjungas ei,
Auferens piaculum
Foedum cordis mei.

II.

131. Salve, potentissima
Mundi imperatrix,
Pauperum dulcissima
Tamen consolatrix,
Irae sis piissima
Dei refraenatrix,
Servi tui anima,
Quam timet peccatrix.

132. Salve, cujus nomine
Respiro frequenter,
Cum pro meo crimine
Torqueor dolenter,
Unde hoc in carmine
Laudo te gaudenter,
In coelorum culmine
Regnantem potenter.

133. Salve, porta misero
Patens peccatori,
Hunc servans ab infero
Reddensque amori,
Mihi tuo tenero
Praesta laudatori,
Ne velim de cetero
Per peccata mori.

134. Salve, coeli civium
Potens reparatrix,
Nam es poenitentium
Reconciliatrix,
Sis esurientium
Virtute cibatrix
Et amaritudinum
Sis dulcificatrix.

135. Salve, plena gratia
Virgoque fecunda,
Quae obedientia
Fuisti rotunda,
Fac sit ex clementia
Mea mens jucunda,
Ex impatientia
Quae est furibunda.

136. Salve, venerabilis
Mulier Hebraea,
Florens laudum flosculis
In omni Judaea,
Solutum a vinculis
Culpaeve morphea
Me junge coelicolis,
Dulcis mater mea.

137. Salve, speciosior
Sole in splendore
Atque virtuosior
Virtutum vigore,
Accende me, deprecor,
Amoris fervore,
Mente qui destituor
Noxae prae algore.

138. Salve, potentissima
Stygis spoliatrix
Et copiosissima
Mundi irrigatrix,
Mea ad te anima
Clamitat peccatrix,
Ut ejus promptissima
Tu sis reparatrix.

139. Salve, mensa aurea
Propositionis,
Panum et eburnea
Sedes Salomonis,
Sanctae des idonea
Conversationis,
Auferens erronea
Malae actionis.

140. Salve, o solatium
Animae devotae,
Per juge servitium
Tibi bene notae,
A me mundi vitium
Facias remote,
Regionis gaudium
Mihi dans ignotae.

III.

141. Gaude, quam cubiculum
Suscepit Assueri,
Quando tabernaculum
Intras Dei veri,
Me cum per patibulum
Continget teneri,
Cum justis in saeculum
Fac me recenseri.

142. Gaude, virgo, thalamus
Christi requiei,
Quem descripsit calamus
Prophetarum Dei,
Rogo te attentius,
Consolamen rei,
Salva me de manibus
Inimici mei.

143. Gaude, velum gratiae,
Velum jacinthinum,
Velans regem gloriae
In mundo peregrinum,
Impetum nequitiae
Conteras vulpinum,
Dans benevolentiae
Modum columbinum.

144. Gaude, vellus roridum,
Vellus Gedeonis,
Quae solamen solidum
Cunctis te exponis,
Robora me pavidum
Gratiarum donis,
Contra hostem callidum
Tempore agonis.

145. Gaude, sanctitudinis
Speculum, Maria,
Expers omnis criminis
In hujus vitae via,
Te laudantes carminis
Hujus melodia,
Ad beatitudinis
Regnum ducas, pia.

146. Gaude, plena gratia
Virgo quae probaris
Et in coeli gloria
Modo jucundaris,
Aufer adversantia
Mundi, stella maris,
Infert quae versutia
Feri singularis.

147. Gaude, fertilissima
Stirps tuo adore
Flores atque balsama
Vincis ac decore,
Mundes, o piissima,
Tuo pro amore
Intus me in anima
A culpae foetore.

148. Gaude, nubes compluens
Arva animarum,
Quae desiccat vehemens
Aquilo culparum,
Esto nobis tribuens
Fontem gratiarum,
Qui sit aestum dimovens
Conscientiarum.

149. Gaude, virgo aurea,
Signum pietatis,
Ac fenestra vitrea,
Qua sol deitatis
Intravit, erronea
Nostrae caecitatis
Auferas cum carnea
Culpa foeditatis.

150. Gaude, fons scientiae,
Cujus per stillamen
Pelluntur moestitiae,
Datur sublevamen,
Aufer nunc ecclesiae
Sanctae tribulamen,
Illatum ex rabie
Paganorum. Amen.

Sexta pars.

Ad Nonam.

I.

151. Ave, domicilium
Sanctae trinitatis,
Castitatis lilium,
Mater pietatis,
Placa tuum filium
Offensum peccatis,
Largiens auxilium
Cunctis tribulatis.

152. Ave, virgo Jessea,
Ave virga floris,
Qui dat serta aurea
In coelorum foris,
Mala instantanea
Intus atque foris,
Aufer, o virginea
Mater, cunctis horis.

153. Ave, de qua canimus:
Ave maris stella,
Nam succurris citius
Nobis in procella,
Te deprecor attentius,
O clemens puella,
Tuum pro fidelibus
Natum interpella.

154. Ave, pudicitiae
Gemma admiranda,
Normula justitiae,
Cunctis praedicanda,
Tu misericordiae
Mater veneranda,
Omnibus ecclesiae
Natis es amanda.

155. Ave, quam intrinseca
Nunc devotione
Veneror glorifica
Collaudatione,
Tua me salvifica
Benedictione,
Corruam ne hostica
In impugnatione.

156. Ave, quam Emanuel
In matrem sacravit,
Angelus te Gabriel
Quando salutavit,
Consultum Achitophel
Tunc annihilavit,
Contra plebem Israel
Quod olim dictavit.

157. Ave, qua divinitus
Debuit Messias
Nasci, sicut primitus
Scripsit Isaias,
Rogo te medullitus
Has per hymnodias,
Hostis aufer impetus
Atque phantasias.

158. Ave, scala gratiae,
Christus quam ascendit,
Quando semen Abrahae
Carne apprehendit,
In vallem miseriae
Postea descendit,
Ubi multifarie
Mundum reprehendit.

159. Ave, cujus dulciter
Vox in aure Dei
Personat humiliter,
Cum te subdis ei,
Hostium celeriter
Obsta rabiei,
Qui laedunt letaliter
Castrum cordis mei.

160. Ave, sceptrum regium
Christianitatis,
Solamen moerentium
Suis pro peccatis,
Tuum privilegium
In his praedicatis
Fantes duc in gaudium
Cum praedestinatis.

161. Salve cujus coelicae
Vitae insignimen
Concino poetice
Illud per polimen,
Auferas Sathanicae
Fraudis impedimen,
Quando scandam lubricae
Carnis hujus limen.

162. Salve, quae nunc frueris
Coelicis abunde,
Ibique amplecteris
A sponso jucunde,
Mei vincla sceleris
Precibus contunde,
Et mihi de superis
Gratiam infunde.

163. Salve, quam humiliter
Odis praeconizo,
Tuis donis dulciter
Nam panegorizo,
Adveni celeriter,
Quando agonizo,
Ne vexer letaliter
Ab hoste inviso.

164. Salve, quae virtutibus
Omnibus depicta,
Pulchrior sideribus
Sole stas amicta,
O prae mulieribus
Cunctis benedicta,
Expia celeriter
Servuli delicta.

165. Salve, tabernaculum,
Christus quod intravit,
Carnis quando cingulum
Sibi adaptavit,
Hac fidelem populum
Abundanter pavit,
Quando vini poculum
Panemque sacravit.

166. Salve, terra sitiens
Proferens virgultum,
Per fructum reficiens
Nos suavem multum,
Cor meum desipiens,
Stolidum vel stultum
Reduc mei miserens
Ad divinum cultum.

167. Salve, vas mirabile
Minime extensum,
Tamen ineffabile
Verbum es immensum
Continens, id nobile
Carmen sic expensum
Tibi acceptabile
Sit velut incensum.

168. Salve vitis gratiae
Ac jucunditatis,
Vitis abundantiae
Et suavitatis,
Vinum da laetitiae
Mente perturbatis,
Auferens moestitiae
Causam cum peccatis.

169. Salve, nubes contegens
Christi deitatem,
Assumpsit obediens
Cum humanitatem,
Per te nobis largiens
Sit benignitatem,
Omnes culpas abluens
Dansque caritatem.

170. Salve, quae virtutibus
Omnibus ornata
In matrem es coelitus
Christi ordinata,
Defunctorum gemitus
Respice, beata,
Qui torquentur acrius
Ob sua peccata.

III.

171. Gaude, quae nunc optimam
Partem elegisti,
Coelitum altissimam
Sedem ascendisti,
Misericordissimam
Manum praebe tristi
Mihi, plurifariam
Olim quem audisti.

172. Gaude, quae regaliter
Regnas in supernis,
Ubi facialiter
Deum semper cernis,
Mundes integraliter
Me nunc in internis
Jungeque finaliter
Gaudiis aeternis.

173. Gaude, quae in dextera
Nati conscendisti,
Quando super aethera
Assumpta fuisti,
Duc me per itinera
Legis, quae transisti,
Quando virgo tenera
In mundo vixisti.

174. Gaude, mater coelitus
honorificata,
Super omnes spiritus
In coelo locata,
Junctorum germanitus
Mihi, o beata,
Omnia radicitus
Auferas peccata.

175. Gaude, domus gratiae
Ac satietatis,
Domus sapientiae
Ac benignitatis,
Filiis ecclesiae
Modo tribulatis
Donum des laetitiae
Et prosperitatis.

176. Gaude, lux quae nuntias
Veri solis ortum,
Christum quando generas,
Nobis vitae portum,
Culparum per tenebras
Modo me absorptum
Ad coeli delicias
Duc per angiportum.

177. Gaude, quae custodia
Angelorum septa
Per natum es gaudia
Coelorum adepta,
Laudis meae hostia
Tibi sit accepta,
Et cuncta turbantia
Pellas et inepta.

178. Gaude, odorifera
Stirps, quae gignis fructum,
Qui Adam ad aethera
Reduxit seductum,
Dulcis mater, prospera
Mentis meae luctum,
Propter mea scelera
Merito inductum.

179. Gaude, quae in Bethlehem
Panem protulisti,
Quo novam Jerusalem
Plene refecisti,
Manum praebe celerem
Concioni Christi,
Quae ad te amabilem
Corde clamat tristi.

180. Gaude, cujus merito
Istud praedicamen
Nunc virtutum pictito
Tuorum celamen,
Tuum mihi flagito
Des auxiliamen,
Ne post mortem perdito
Hosti tradar. Amen.

Septima pars.

Ad Vesperas.

I.

181. Ave, plena gratia
Velut aquaeductus,
Divina clementia
Ex qua crevit fructus,
Quo Adam ad gaudia
Coeli est reductus,
Et corda moerentia
Suos ponunt luctus.

182. Ave, o clarissima
Nubes, quam ascendit
Dei sapientia,
Coelos quae extendit,
Abrahae ex gratia
Semen apprehendit,
Ex te, beatissima,
Carne dum descendit.

183. Ave, quae hominibus
Pacem peperisti
Coelique virtutibus
Gaudium auxisti,
Succurre celerius
Menti meae tristi,
Clementer ut saepius
Antea fecisti.

184. Ave, virga corrigens
Vitam peccatoris,
Fortiter sis abigens
Fraudes deceptoris,
Scelera sis removens
Tui laudatoris,
In Deo proficiens
Ut sim cunctis horis.

185. Ave, mundi domina,
Cui nunc corde laeto
Cano jubilamina
Mentis in secreto,
Hostis post certamina
Transitoque freto
Nostra scribe nomina
In coeli decreto.

186. Ave, tabernaculum
Quae protectionis
Es, pellens periculum
Tribulationis,
Mihi sis latibulum
Tempore agonis,
Hostilis obstatulum
Pellens suasionis.

187. Ave, felix femina,
Circumplexa virum,
Continet regimina
Qui per mundi gyrum,
Affectum dilaquea
Cordis mei dirum,
Qui facit per crimina
Me quasi delirum.

188. Ave, porta dirigens
Ad orientalem
Viam cor abjiciens
Culpam criminalem,
Servum tuum erigens
Sis ad immortalem
Vitam, tuam faciens
Me contubernalem.

189. Ave, quinque porticus
Habens o piscina,
Utitur catholicus
Cujus medicina,
Ad te missus angelus,
O coeli regina,
Me conservet penitus
Ab omni ruina.

190. Ave, virgo platanus
Obumbrationis,
Quam ornavit Dominus
Fructibus et donis,
Manum da fidelibus
Consolationis,
Omnes pellens impetus
Tartari draconis.

II.

191. Salve, virgo pariens
Gentibus salutem,
Quae legem instituens
Movet ad virtutem,
Esto mater dirigens
Meam senectutem,
Ut legi obediens
Scelera refutem.

192. Salve, fundens oleum
Petra firmitatis,
Quod inungit cuneum
Christianitatis,
Auditum virgineum
Istis praedicatis
Adhibe per famulum
Tuum decantatis.

193. Salve, o virginea
Aula summi regis,
Cujus velut aurea
Turris carnem tegis,
Perduc ad aetherea
Christiani gregis
Plebem, quae spontanea
Implet scripta legis.

194. Salve, porta pessulo
Timoris firmata,
Amoris signaculo
Divini signata,
Christiano populo
Adsis miserata,
Protegens a scandalo
Abluens peccata.

195. Salve, terra germinans
Mundo Salvatorem,
Cum fuisti generans
Carnis ejus florem,
Hoc per carmen elegans
Ejusque tenorem
In me sis aedificans
Divinum amorem.

196. Salve, templum numini
Divino dedicatum,
Nullo unquam homini
Puro reseratum,
Carmen istud nomini
Tuo decantatum
Salvet me discrimini
Pro peccatis datum.

197. Salve, nubes coelica,
Mirum fundens rorem,
Dantem vi deifica
Gratiae madorem,
Deprecor, imbrifica
Tuum laudatorem,
Abigens phantastica
Mentisque torporem.

198. Salve, petra largiens
Aquas gratiarum,
Nostrarum reficiens
Sitim animarum,
Esto sordes abluens
Conscientiarum,
Contractas multotiens
Per aestum culparum.

199. Salve, sol communicans
Splendorem diei,
Virgo carnem generans
Mundo Christi Dei,
Gratia sis obvians
Culpae glaciei,
Quae nunc est refrigerans
Fundum cordis mei.

200. Salve, pigmentarium
Vas, quo medicamen
Tentum est, quod mentium
Sanat laceramen,
Fac meorum scelerum,
Deprecor, piamen,
Ut non post judicium
Poenas feram. Amen.

III.

201. Gaude, pulchra mulier,
Sole stans amicta,
De qua sunt communiter
Gloriosa dicta,
Petimus humiliter,
Mater benedicta,
Nostra solvi pleniter
Impetres delicta.

202. Gaude, quae non despicis
Quemquam peccatorem,
Sed benigne respicis
Ducens ad amorem.
Pia mater, judicis
Tempera furorem,
Nos conjungens coelicis
Mundi post laborem.

203. Gaude, silex largiter
Aquas fundens vitae,
Nam vivunt perenniter
Hac utentes rite,
Voca nos hilariter
Dicens: Huc venite,
Et vobis humiliter
Gratias haurite.

204. Gaude, promptuarium
Gratiae divinae,
Quae praestas stipendium
Menti columbinae,
Mihi adjutorium
Fer in meo fine,
Ac insultus hostium
Laedere non sine.

205. Gaude, saccus, pretium
Quod redemptionis
Servasti vel hominum
Liberationis,
Fanti famulitium
Hujus cantionis
Tu largire praemium
Retributionis.

206. Gaude, virgo solium
Judicis venturi,
Cuncta per judicium
Verum discussuri,
Tuum per auxilium
Simus audituri:
Venite in gaudium
Semper gravisuri.

207. Gaude, cujus nomini
Concinunt polite
Sacerdotes Domini
Cunctique levitae,
Obsequentes carmini
Huic expedite
Ne dentur discrimini,
Cum dicetur: Ite.

208. Gaude, vas mirabile,
Continens immensum
Verbum nec sensibile
Hominis per sensum,
Melos istud sedule
Tibi sic impensum
Mihi placet frivole
Dominum offensum.

209. Gaude, obsequentium
Tibi procuratrix,
Et noxis cadentium
Pia revelatrix,
Mentes poenitentium
Sis refocillatrix,
Carne decedentium
In coelum delatrix.

210. Gaude, tympanistria,
Laudans per dictamen
In magnificentia
Patrem, natum, flamen,
Da pro tua gloria
Et per hoc laudamen,
Ut salver per saecula
Saeculorum. Amen.

Cod. S. Petri Salisburgens. b II 3 saec. 15. fol. 1 a. A. — Cod. S. Petri Salisburgens. b VII 10. saec. 15. fol. 216 b. B. — Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monac. 19353 fol. 141 a. C. — Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monac. 20021 fol. 162 b. D.

Incipit laudatorium B.V.M. distinctum per septem partes et potest dici

per horas diei canonicas vel per septem ferias septimanae vel aliter secundum devotionem orantis. AB.

1, 6 mihi facie AB. — 4, 8 Mater fehlt A. — 5, 4 Ave A. — 7, 8 Nobilis in AB. — 11, 2 Christo fehlt AB. — 11, 3 uterum fehlt A. — 12, 6 Tua fehlt A. — 7, 5 Hostium A. — 20, 7 u. 8 fehlen A. — 29, 8 Tunc tribuisti A. — 31, 6 Fraus inolita AB. — 41, 5 u. 6 fehlen AB. — 45, 5 u. 6 fehlen AB. — 5, 1 calamus A. — 51, 5 u. 6 fehlen A. — 55, 3 gloriae fehlt A. — 55, 8 Odis fehlt A. — 57, 6 Mundi fehlt A. — 59, 8 Regni fehlt A. — 62, 8 concinuerunt A. — 64, 6 Dignaris A. — 64, 7 denarium A. — 68, 4 Hac hymnodia A. — 73, 6 u. 7 fehlen AB. — 75, 5 optima fehlt A. — 30, 3 Hus veneratione A; Hujus veneratione B. — 99, 6 Sane AB. — 102, 4 honestatis AB. — 102, 5 Fatim A; fanti B. — 127, 5 u. 6 fehlen A. — 132, 4 u. 5 fehlen AB. — 144, 8 Per te agonis AB. — 169, 5 largiens nobis A. — 170, 4 ornata A. — 172, 3 faciliter A. — 172, 6 nunc internis AB. — 173, 6 In legis qui AB. — 189, 8 ruina fehlt A. — 193, 4 tegens AB. — 195, 3 fuisti bis 195, 7 fehlen AB. — 199, 7 est A. — 201, 4 dicta fehlt AB.

Abecedariorum series prior.

26. Abecedarius I.

1. Abba deificum,
   rerum principium,
   Qui naturaliter
   generas filium,
   Cum quo mirifice
   spiras paraclitum,
   Cujus det gratia
   mihi consilium.

2. Beatam efferam
   dignis ut laudibus
   Alumnam filii
   tui devotius,
   Cujus solamine
   utor frequentius,
   In mundi variis
   adversitatibus.

3. Christe, credentium
   tibi spes unica,
   Precantis servuli
   cor serenifica,
   Juva ingenium,
   linguam sic applica,
   Ut digne virginis
   depromam cantica.

4. Donum paracliti
   poscenti tribue,
   Mentem irradia
   et sensus imbue,
   Matrem ut virginem
   collaudem strenue,
   Nunc et in coelico
   regno perpetue.

5. Ergo nunc animae
   vires concurrite
   Et inconveniens
   omne abjicite,
   Deum prae omnibus
   et benedicite,
   Deinde virginem
   sanctam et dicite:

6. Fons dulcis gratiae,
   virgo mitissima,
   Se tuis pedibus
   velut peripsima
   Mea flebiliter
   prosternit anima,
   Oppressa scelerum
   mole gravissima.

7. Gravatur siquidem
   fastu superbiae,
   Igne succenditur
   et avaritiae,
   Foedatur turpiter
   luto luxuriae,
   Ipsamque concremat
   fax iracundiae.

8. Hinc rancor, odium,
linguae fallacia,
Ventris ingluvies
seu castrimargia,
Et torpor animi
sive acedia,
Me premant graviter
sed et invidia.

9. Incontinentia
meorum sensuum
Me reum faciunt
magnorum criminum;
Per culpas etenim
excessi tactuum,
Olfactus visusque,
gustus et aurium.

10. Kacodaemonibus
consensi turpiter
Insidiantibus
mihi fallaciter,
Ni in te remige
a malis revocer,
Me foetens Acheron
uret perenniter.

11. Luce me gratiae
tuae irradia,
Praedicta penitus
potenter ascia,
Virtutes insere,
aufer tristantia,
Tui solaminis
praestans solatia.

12. Maria siquidem
non gratis diceris,
Praees nam domina
creatis ceteris,
Splendens et fulgida
stella in superis
Et Christi crucio
amara crederis.

13. Nam tuam animam
mucro tunc acriter
Laesit, ut Simeon
dixit veraciter,
Quando cum hostiis
natum humiliter
Ferebas Domino
nec non legaliter.

14. O mors dulcissimi
Jesu, quam graviter
Beatam virginem
laedis ac duriter,
Astante filio
lamentabiliter,
Crucis patibulo
penso crudeliter.

15. Plebs o fidelium,
corde compatere
Beatae virgini
matrique tenerae,
Gravatae gemitu
ac mentis vulnere,
Quam cernis animo
quasi deficere.

16. Quis ejus animi
narret angustias,
Quis scribae calamus
scribat tristitias,
Quibus afficitur
cernens molestias,
Quas natus patitur
atque injurias.

17. Reor verumtamen,
nil eam temere
Per insolentiam
fari aut agere,
Sed cum modestia
mores componere
Et sic miserias
suas exprimere.

18. Sed post sanctissimae
carnis funebria
Transit avunculi
sui in propria,
Praestolans filii
consolatoria
Fienda protinus
in die tertia.

19. Tunc ergo splendide
miroque jubilo
Advenit filius
primo diluculo,
Salutat virginem
dulci cum osculo,
Orantem forsitan
tunc in cubiculo.

20. Verum ut referam,
mente quod sentio,
Credo quod penitus
haec visitatio
Sanavit virginem
ab omni crucio,
Sibi quod intulit
praecedens passio.

Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monac. 19824 fol. 41 a. A. — Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monac. 20001 fol. 97 a. B. „Incipit Abcdarium feriale B.M.V. Hymnus primus se habet per modum prologi; feria 1a."

27. Abecedarius II.

1. Ave nunc inclita
stirps, quae in culmine
Tuo fers flosculum
divo spiramine
Satum et alitum,
qui suo sanguine
Captivum hominem
solvit a crimine.

2. Bene laetitia
vocaris Israel,
Qua carnem induit
verus Emmanuel,
Sicut praedixerit
angelus Gabriel
Et scriptis tradidit
sanctus Ezechiel.

3. Carnem suscipiens
nam Christus Dominus
Te portam transiit
conclusam penitus,
Et natus exiens
te nihilominus
Clausam dimiserat,
ut eras primitus.

4. Dein legaliter
cum circumciditur,
Jesus dulcissimum
nomen imponitur,
Sed cum tenerrimus
sanguis sic funditur,
Maternus animus
tuus concutitur.

5. Ex regionibus
orientalibus,
Illustrat radius
quas primum Delius,
Magi gentilium
ex sapientibus
Devoti veniunt
docti divinitus.

6. Ferunt hi munera
nato triplicia
Ejus dominium
significantia,
Auro exprimitur
ejus potentia,
Myrrho mortalitas,
thus sacrificia.

7. Gaudenter igitur
adstant puerulo
Tento exiguo
in tuguriolo,
Adorant intime
cordis hunc jubilo,
Exsultant plausibus,
salutant osculo.

8. Hi sic humiliter
obtenta gratia
Per viam aliam
vadunt ad propria,
Ita deluditur
regis fallacia
Nec non accenditur
ejus ferocia.

9. Infantum saeviens
in innocentiam,
Turbam barbarice
trucidat plurimam,
Putat insaniens,
se sapientiam
Dei exstinguere
suam per furiam.

10. Karorum pignorum
mortes maternitas
Clemens flebiliter
planxit et pietas,
Dire tyrannica
quae stravit feritas,
Quorum nos meritis
salvet divinitas.

11. Legis veteribus
data traditio
Habet, ut feminae,
cujus conceptio
Fuit ex semine,
fiat purgatio
Ac tandem Domino
prolis oblatio.

12. Modo virginitas
seu castimonia,
Tua integritas
et sanctimonia,
Prolis divinitas
atque potentia
Te solvunt penitus
a caerimonia.

13. Non enim filium
virili semine
Carne conceperas
sed sacro flamine,
Qui suae gratiae
te obumbramine
Totam repleverat
suoque lumine.

14. O si tribueret
divina gratia,
Tua nos visere
gesta humilia,
Virtutum exsequi
per exercitia
Et ita perfici
vera justitia.

15. Post hoc cum filio
a templo remeas
Expletis, facere
quae tunc decreveras,
In villa Nazareth,
in qua conceperas,
Dilecto vigiles
servas excubias.

16. Quo divi pueri
necessitatibus
Dum mater tenera
instares cautius,
Joseph justissimo
apparet angelus,
Jubet Canopicis
vos ferri finibus.

17. Rursus te, arbitror,
premit angustia,
Quando recedere
a tua propria
Juberis, eremi
ire per invia,
Et sic cum filio
ferre exsilia.

18. Sed post haec iterum
advenit nuntius,
Unus de angelis
missus divinitus,
Ad solum proprium
vocans vos citius,
Ut scriptis tradidit
telonearius.

19. Terris cum iterum
tuis induceris,
Cordis molestiam
non parvam pateris,
Nam annis filii
decursis teneris,
Festis legalibus
hunc tecum invehis.

20. Verum cum rediens,
o legis aemula,
Hunc desse cerneres
te moesta spicula
Laeserunt gravius
in ista horula,
Donec reinvenis
quaerendo sedula.

Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monac. 19824 fol. 42 a. A. — Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monac. 20001 fol. 99 b. B. — 20, 2 bei desse am Rande „per syncresin pro deesse“ A.

28. Abecedarius III.

1. Annum cum attigit
natus tricesimum,
Baptistam adiit
lavantem populum,
Baptismum accipit
lavator scelerum,
Per aquas conferens
nobis remedium.

2. Baptista tremuit
nec audet tangere
Messiae verticem
sed clamat misere:
Baptismi gratiam
a te recipere
Mundano debeo
foedatus pulvere.

3. Creatrix trinitas
tunc evidentius
In suis claruit
proprietatibus,
In voce genitor,
in carne filius,
Sanctus in specie
columbae spiritus.

4. Deinde spiritus
hujus ducamine
Venit in eremum,
summo conamine
Hostis aggreditur
hunc et temptamine,
Sed sacro vincitur
scripturae lumine.

5. Ejus jejunii
cum quadragesimus
Dierum pleniter
instaret numerus,
Panis esuriit,
sitit fons deicus,
per quem reficitur
orbis catholicus.

6. Formam credentibus
dat poenitentiae,
Perfectam regulam
obedientiae,
Nec non consilium
dat continentiae,
Ob spem et meritum
aeternae gloriae.

7. Gignendi soboles
sacra connubia
Nequaquam abstulit
hac castimonia,
Immo haec approbat
sua praesentia,
Ex aqua faciens
vina suavia.

8. Hinc sibi copulat
multos discipulos,
Quosdam prae ceteris
vocat apostolos,
Per quos et convocat
ad fidem populos,
Linquens in sordibus
verbis incredulos.

9. Johannem, Jacobum,
Petrum et Didymum,
Bartholomaeumque,
Philippum, Jacobum,
Judam et Simonem,
Teleonarium,
Andream convocat
et Judam subdolum.

10. Kathedram tradidit
Petro ecclesiae
Auctoritatemque
dedit plenarie,
Dicens, quod solveris
tu arbitrarie,
Tenebit solium
coelestis curiae.

11. Lex hujus cathedrae
nunc in episcopis
Claret realiter
atque presbyteris,
Qui rite praesident
suis ecclesiis
Ac justis instruunt
sanctis et monitis.

12. Miris resplenduit
Christus prodigiis,
Vita laudabili,
doctrinis variis,
Quibus consuluit
nostris miseriis,
Ut scripsi breviter
octo rosariis.

13. Nam ibi angeli
narratur missio,
Consensus virginis,
Christi conceptio,
Ejus nativitas
et circumcisio,
Nec non sanctissimae
vitae progressio.

14. Omissis igitur
ibidem positis,
Stilus convertitur
ad laudem virginis,
Cujus ob gratiam
dulcis amaminis
Hujus aggredior
onus dictaminis.

15. Proh pudor, obstrepunt
sed multa vitia
Lumen ingenii
impedientia,
Quibus et premitur
intelligentia,
Ne clare capiat
expedientia.

16. Quaeso suppliciter,
mater clementiae,
Meae propitius
nubem inscitiae
Propellas, tribuens
lumen scientiae,
Frondes ingenii
et rorem gratiae.

17. Rorem desidero
missum divinitus,
Qui sanctus scribitur
in lege spiritus,
Meas aboleat
ut noxas penitus,
Olim inhaeseram
quibus medullitus.

18. Superbus etenim
fui et invidus,
Amarus, tepidus,
iratus, lubricus,
Gulae deserviens
vinoque deditus
Meisque turpiter
excessi sensibus.

19. Totus subjacui
culpae piaculis,
Offensionibus
et magnis scandalis,
Quae gessi nequiter
in meis saeculis,
Ea vix scriberem
mille versiculis.

20. Ut ergo dignius
tuis assidue
Insistam laudibus,
praedicta dirue,
Precatu animum
virtute imbue
Et intellectui
vigorem tribue.

Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monac. 19824 fol. 43 b. A. — Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monac. 20001 fol. 102 a B.

29. Abecedarius IV.

1. Ave, largissima,
donatrix munerum,
Quae praestas largiter
catervis pauperum
Et ad me porrige
ob culpas miserum,
Stipem solaminis
nunc et in posterum.

2. Benedic famulum
ex Dei gratia,
Conantem canere
tua praeconia,
Phantasma disjice,
mentem irradia,
Et, quae sunt pleniter
da necessaria.

3. Coelum concipio
te non incongrue,
Qua nobis influunt
bona continue;
Et mihi gratiam
divinam influe,
Ut te concentibus
laudem assidue.

4. Dei ingeniti
nata amabilis
Et ejus filii
mater laudabilis,
Pneumatis clausula
inviolabilis,
Cunctis credentibus
es venerabilis.

5. En modo conspicis,
quo desiderio
Flagrans inhaereo
tuo vestigio.
Frui desiderans
tuo suffragio,
Me nempe multiplex
premit defectio.

6. Frangor nam animi
inquietudine,
Qui multo premitur
gravique crimine,
Respirat paululum
sed a gravamine,
Delectans dulciter
tuo amamine

7. Gravem penuriam
virtutum profero,
Unde solamina
tua desidero,
Clemens subvenias
ut mihi misero,
Ut non post obitum
immergar Tartaro.

8. Hinc ergo veneror
te sanctam virginem,
Quae nobis parturis
Deum et hominem,
Nobis hominibus
adspectu similem,
Ab omni vitio
inattingibilem.

9. Ipse justitiae
sol nos irradiet,
Ne nos de cetero
culpa contaminet,
Pater ab omnibus
malis nos sublevet,
Pneuma nos lumine
suo illuminet.

10. Karisma doceat
ejusdem spiritus
Nos pressos plurimis
perplexitatibus,
Expurget pleniter
a facinoribus,
Clementer repleat
cunctis virtutibus.

11. Lassos reficiat,
sedet discordiam,
Livorem auferat
et iracundiam,
In tribulamine
juvet ecclesiam,
Ab ea dimovens
omnem miseriam.

12. Mundet et squalida
corda a vitiis,
Quibus sordescimus
in conscientiis,
Suis torpentia
accendat gratiis
Et servet omnibus
a negligentiis.

13. Ne forte decidant
spernentes modica,
Currentes fervide
per mundi lubrica,
Et sic perveniant
tandem ad maxima,
Quibus finaliter
vadunt in tartara.

14. O amor inclite
beatae virginis,
Ex abundantia
tuae dulcedinis
Nostri acedinem
depelle criminis,
Et poenam perpetis
amaritudinis.

15. Ponis propheticis
figuris terminum,
Cum nostrae generas
culpae remedium,
Precamur, abjice
nunc exterminium,
Gravans ecclesiae
sanctae collegium.

16. Quippe altrinsecus
plebs jam catholica
Perfert flebiliter
multa tyrannica,
Nempe forinsecus
bella paganica,
Intus civilia
mundique lubrica.

17. Regnantem undique
in mundi machina
Nobis concilient
tua precamina,
Propellant hostium
cuncta molimina,
Virtutes inserant
absolvant crimina.

18. Stirpis Davidicae
germen amabile,
Ferens in stipite
decus mirabile,
Aulae sidereae
quod regnum stabile
Regit et perficit
omne creabile.

19. Tuae largitio
maternae gratiae
Clangor est buccinae
sonans mirifice,
Praesta solatium
tuae clementiae
In valle plurimum
pressis miseriae.

20. Virgo dulcissima,
dic pusillanimis
Summe precantibus
mitis et humilis:
Venite propere,
vos qui me cupitis,
Nolo deserere
vos in angustiis.

Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monac. 19824. fol. 45 a. A. — Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monac. 20001. fol. 104 b. B.

30. Abecedarius V.

1. Alma progenies
 stirpis Davidicae,
Divinum flosculum
 gignens mirifice,
Amoris brachia
 super nos projice,
Ad bonum robora,
 adversa abjice.

2. Beatam praedicat
 te omnis natio,
Ut prophetaveras
 in tuo cantico,
In quo describitur
 Dei laudatio,
Tua sublimitas,
 nostra redemptio.

3. Carmen, o domina,
 tuum mirificum
Deum prae omnibus
 pandit magnificum,
Cantum sirenicum
 ac philomenicum
Vincit, dulcedine
 sed vinum Cypricum.

4. Dei ut musica
 concordans vocibus
Solamen plurimum
 dat audientibus,
Sic tuum canticum
 te venerantibus
Sonat dulcissime
 mentis in auribus.

5. Exaltat humiles,
 spernit superbiam,
Esurientium
 levat inopiam,
Spondet timentibus
 misericordiam,
Sic poenitentibus
 lenit angariam.

6. Fecit veraciter
 divina gratia
In te, sanctissima
 virgo, magnalia,
Multum nam extulit
 te super omnia,
Olim quae fecerat
 sua potentia.

7. Gaudens nunc igitur
 sancta ecclesia
Exaltat jubilis
 tua praeconia,
Tua sinceriter
 petens suffragia,
Quam gravat multiplex
 mundi miseria.

8. Hanc quidem deforis
 bella paganica
Premunt, intrinsecus
 molestant civica,
Misericordiae
 tu manum applica,
Et adversantia
 cuncta pacifica.

9. In pacis etenim
 sanctae consortio
Constat ecclesiae
 vera religio,
Hinc ad te clamitat
 pro adjutorio,
Quae modo quatitur
 grandi disturbio.

10. Kaco nam daemones
 cum suis fraudibus
Nunc multipliciter
 et satellitibus
Pericla inferunt
 Christi fidelibus,
Quos, o dulcissima,
 solare citius.

11. Larvas satanicas
 potenter abjice,
Gentes ecclesiae
 paganas subjice
Et in concordiam
 ducas mitifice
Rixantes principes
 plebis catholicae.

12. Mundi pericula
cuncta submoveas,
Et persequentium
dolosas machinas,
Clementer languidis
curam provideas,
Annonas pauperi
da necessarias.

13. Nemo sub manibus
tuis deficiat,
Sed quisque gloriam
a te recipiat,
In bonis jugiter
per quam proficiat,
Ne poenas vitiis
victus accipiat.

14. Omnes sinceriter
te sanctis jubilis
Laudantes servulos,
o virgo nobilis,
Absconde jugiter
sub tuis scapulis,
Defendens fortiter
a suis aemulis.

15. Pudorem debitum
praesta conjugibus,
Et castimoniam
serva virginibus,
At per lasciviam
se defoedantibus
Donetur castitas
tuis precatibus.

16. Quanta haec castitas
sancta naufragia
Mundi sustineat
nunc per confinia,
Non antiquarii
scripta pervalida
Possunt exprimere
nec eloquentia.

17. Rorem de superis
coelestis gratiae
Mitte, qui auferat
culpam luxuriae,
In amicitiam
ducat munditiae
Foedatos criminis
hujus sorditie.

18. Supernum lubricis
inspira gaudium,
Carnis putredinem,
Stygis incendium
Hujus miseriae
grave dispendium,
Cito fugabitur
sic carnis vitium.

19. Tremenda judicis
quoque sententia
Compungit animos,
pellit flagitia,
Virtutum provocat
ad desideria,
Ducit pro nihilo
mundi solatia.

20. Vana sunt etenim
haec mundialia,
Sequaces plurimum
suos fallentia,
Ab horum igitur
gravi vesania
Servet nos jugiter
tua clementia.

Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monacens. 19824. fol. 46 a. A. — Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monacens. 20001 fol. 107 b. B.

31. Abecedarius VI.

1. Aurora rutilans
splendore gratiae,
Divum praeveniens
solem justitiae,
Nubem submoveas
nostrae inscitiae,
Dans lumen largiter
intelligentiae.

2. Bonorum siquidem
creator omnium
In te humanitus
sumpsit initium,
Qui suae inclitae
mortis per crucium
Nobis cum coelicis
det participium.

3. Congratulantibus,
mater eximia,
Tuis praeconiis
praesta suffragia,
Et patientibus
mundi naufragia
Tua benignitas
donet solatia.

4. Da panem coelicum
esurientibus,
In tuis domina
pistum visceribus,
Et hujus porrige
partem celerius
In purgatorii
poenis de gentibus.

5. Eodem mystice
pane reficitur,
Qui baptismalibus
aquis abluitur,
Sacramentaliter
sed hoc replebitur,
Amore debito
cum quis replebitur.

6. Fac, mater gratiae,
nos tristes homines
Sentire largiter
tuas dulcedines,
Pellens benigniter
amaritudines,
Nostrorum criminum
undique turbines.

7. Grandis nam undique
instat turbatio,
Intus disturbium,
foris vastatio,
Elementalium
mira mutatio,
In conscientiis
mira confusio.

8. Hujus disturbii,
ut vulgo dicitur,
Onus permaximum
clero imponitur,
Delectabilia
nam nimis sequimur
Et a theoricis
ita astrahimur.

9. Imbre infunderis
dum coeli rorido,
Fructu, tu rosula,
fulciris florido,
Tuo subvenias
precatu vivido
Mihi mortaliter
peccatis morbido.

10. Karisma spiritus
sancti propensius,
O mater, impetra
te venerantibus,
In via Domini
quo vadant rectius
Et cuncta crimina
declinent cautius.

11. Languores ejice
mentisque nebulam,
Constractam turpiter
per culpae maculam,
Et cunctis credulis
redona gloriam,
Per Evam primitus
et Adam perditam.

12. Minera aperi
tuae potentiae,
Abundas pleniter
quae donis gratiae,
Et amplam foveam
omnis miseriae
Praeclude filiis
matris ecclesiae.

13. Ne sinas famulis,
o dulcis domina,
Aulae sidereae
praecludi limina,
Sed illic mentium
per jubilamina
Laudis perpetuae
canamus carmina.

14. O castimoniae
candescens lilium,
Pro nobis rogita
dilectum filium,
Ut suae gratiae
praestet auxilium
Nobis, quos graviter
premit exsilium.

15. Poli empyreum
tua praesentia
Gaudet, sed precibus
tuis ecclesia,
Quam et nunc protegant
tua praesidia
Oppressam graviter
per mala varia.

16. Quietem igitur
da laborantibus
Et mundi pelago
jam naufragantibus,
Praesta concordiam
vane rixantibus
Ac pacem temporum
inpedientibus.

17. Rosa pulcherrima
coelestis hortuli,
Odore redolens
inaestimabili,
Quo frui cupiunt
beati singuli,
Si bene sentio,
et sancti angeli.

18. Serpentis abige
cani astutiam,
Qui sanctam plurimum
turbat ecclesiam,
In nos nam excitat
gentem paganicam,
Ab intus suscitat
vilem discordiam.

19. Totius saeculi
regina inclita,
Cunctis virtutibus
perfecte praedita.
Nos tuis precibus
semper concomita
Vagantes misere
per mundi climata.

20. Virgo, suscipias
nostrum servitium,
Quod nunc offerimus
per mentis studium
Uti abjicias
omne flagitium
Atque finaliter
des vitae praemium.

Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monac. 19824 fol. 47 b. A. — Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacens. 20001 fol. 110 B.

32. Abecedarius VII.

1. Ave tripudians
cum dulci filio
Et sanctis omnibus
in coeli solio,
Isto degentibus
in territorio
Adsis celeriter
tuo praesidio.

2. Beati jubilant
summa laetitia
De tua jugiter
dulci praesentia,
Pro te extollitur
Dei clementia,
Qui tibi contulit
tot beneficia.

3. Coeli hierarchica
hunc laudet dignitas,
Nostras qui sublevat
per te miserias,
Perversas hostium
pellit versutias,
Dimittit crimina,
infundit gratias.

4. Diram tyrannidem
nunc infidelium
Tuum evacuet
per patrocinium,
Matris ecclesiae
totum confinium
Sibi conciliet
dans pacem temporum.

5. Ecce sol procreas
tu vitem floridam,
Quae mentem debriat
amore fervidam,
Nubem facinorum
pellat et gelidam,
Quae mentem efficit
in bonis tepidam.

6. Fari non poterit
vocis potentia
Nec mentis capitur
intelligentia
Nec mille panderent
Abecedaria
Quantis nunc praemiis
fulges in gloria.

7. Gaude nunc igitur
et aeternaliter,
Nam vides filium
jam facialiter,
Qui cunctis praesidet
potentialiter,
Salva nos precibus
tuis finaliter.

8. Honorem jugiter
tuum quaerentibus
Prosa, carminibus
sive concentibus,
Adsis et protegas
hos a nocentibus
Et a justitia
impedientibus.

9. Inconfuscabilis
o mater luminis,
In arce jubilans
rubentis culminis,
Memor ecclesiae
sis congregaminis,
Quod modo premitur
adversis maximis.

10. Karum pro omnibus
exoro filium,
Quos gravat servitus
jam infidelium,
Ut horum citius
solvat exsilium
Vel suae gratiae
praestet auxilium.

11. Latens o lilium
olim in vepribus,
Exemplum vividum
praestas humilibus,
Et cum industria
te intuentibus
Es vera regula
caste viventibus.

12. Majestas deica
in sanctuarium
Te sibi ordinat
sive sacrarium,
Quo suae gratiae
praestat donarium
Vitae vincentibus
peccatum varium.

13. Nos ergo doceas
mundum despicere,
Virtutes animi
sollerter quaerere,
Coelum ex intimo
cordis appetere,
Et post in praemium
illud accipere.

14. O mater gratiae,
nunc tua gratia
Nobis moerentibus
donet salubria,
Nam turbat multiplex
nos jam miseria,
Foris adversitas,
intus discordia.

15. Paradisiaci
campi o rosula,
Fragrans virtutibus
cuncta per saecula,
Tuis precatibus,
o mater sedula,
Te venerantium
aufer piacula.

16. Quae nunc in filii
consides dexteris,
Te collaudantibus
succurre miseris,
Ne post judicium
tradamur inferis,
Sed tuis meritis
jungamur superis.

17. Rosa mirabilis
et salutifera,
In pulchritudine
praecellens sidera,
Nobis degentibus
in valle misera
Tuae clementiae
ostende viscera.

18. Stirps o mirabilis,
inaestimabilem
Fructum parturiens
et ineffabilem,
Tuis precatibus
sanet medebilem,
Servans in posterum
imperturbabilem.

19. Tu modo cyclade
cincta purpurea,
Regina resides
sede aetherea,
Tuorum exsulum
audi suspiria,
Quos angit valide
boni penuria.

20. Virga Jesseica
de stirpe prodiens,
Vina dulcissima
Olympi largiens,
En ad te clamitat
mens mea sitiens,
Quam sis de gratiae
fonte reficiens.

Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monac. 19824. fol. 48 b. A. — Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacens. 20001 fol. 112 b. B.

33. Abecedarius VIII.

1. Ave, quam jugiter
laudat ecclesia,
Laetanter intonans
tua praeconia,
Auditu percipe,
o clemens domina,
Quae laete canimus
epica carmina.

2. Benedic, Domina,
nos tuos famulos,
In tuis laudibus
omnino sedulos,
A nostris finibus
depellas aemulos
Qui multipliciter
molestant credulos.

3. Campi graminea
tu es viriditas,
Qua certe vincitur
smaragdi claritas,
Nempe virginea
tua maternitas
Vincit carbunculum
gemmasque ceteras.

4. Dei altissimi
mater eximia,
Cum ipso perpetim
regnans in gloria,
Ad te clamantium
audi suspiria,
Pressorum graviter
per adversantia.

5. Extende dexteram,
everte crimina,
Infirmos releva,
solve pericula,
Annonas tribue,
pelle nocentia,
Emenda dyscolos
firmans in gratia.

6. Fraudes satanicas
da nobis vincere,
Orbis delicias
cassas fac spernere.
Regni perpetui
da claustrum cernere
Deique faciem
semper conspicere.

7. Gnaros nos insuper
fac per prudentiam
Culpas evellere
per poenitentiam,
Et plene consequi
per Dei gratiam
Thesaurum optimum,
cordis munditiam.

8. Hac frui cupio
prae cunctis opibus
In mundo misero
hoc existentibus,
Quae suis tribuit
id possessoribus,
Gaudere perpetim
in coeli floribus.

9. Ipsi promittitur
nam Dei visio,
Ut ait veritas
in evangelio,
Beatitudinis
in qua perfectio
Constat, hanc igitur
ex corde cupio.

10. Karitas etenim
atque munditia
Cordis conveniunt
in praeminentia,
Nam quod promittitur
uni ex gratia.
Datur et alteri
in coeli gloria.

11. Laudemus igitur
primum principium
Promittens largiter
aeternum praemium,
Quod, mater inclita,
tuum per meritum
Det nobis famulis
tuis in pretium.

12. Maria, regia
de stirpe genita,
Divina sobole
deinde praedita,
Aure percipias
haec melodimata,
Quae tibi canimus
pro laude debita.

13. Nemus vernalibus
nitens es floribus,
Rosis ac liliis
et his similibus,
Spiritualibus
quippe virtutibus,
Candes prae omnibus
Christi fidelibus.

14. O virgo nobilis,
o plena gratia,
Laetanter coelica
tenens palatia,
Materna miseris
praesta solatia,
Ab omni hostium
tutans fallacia

15. Pudoris stabile
fuisti lilium,
Quod nullum labile
portasti folium,
Sis consolabile
nobis praesidium
Et iterabile
ad coeli gaudium.

16. Quo sine termino
laeta perfrueris,
Divina speculans
prae sanctis ceteris,
Precamur intime,
uti memineris,
In quo discrimine
tuos dimiseris.

17. Remus in pelago
sis naufragantium,
Solatrix pauperis,
salus languentium,
Reductrix scelerum
exorbitantium,
Intinerantium
tutum hospitium.

18. Stellamque nauticus
te maris nominat,
Cujus ducamine
ad portum remigat,
Tua nos pietas
ad vitam dirigat,
In qua perenniter
justus tripudiat.

19. Te dulcis filius
in sanctuarium
Elegit primitus
sive sacrarium,
Qua suae gratiae
praestat donarium,
Quo tuum refice
stipendiarium.

20. Virgo et genitrix
Christi perpetua,
Superni pneumatis
imbre nos irriga,
Pelle vim hostium
cunctaque nocua,
A te laudantibus
laude continua.

Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monac. 19824 fol. 50 a. B. — Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monac. 20001 fol. 115 a. A.

34. Abecedarius IX.

1. Ave millesies,
o rubens rosula,
Quam nulla tetigit
peccati nebula,
Laudantes carmine
te mente sedula,
Tuis precatibus
salves per saecula.

2. Beata genitrix
prolis es tenerae,
In summo perpetim
regnantis aethere,
Hymnos me gnaviter
fac tibi psallere,
Tuam ut gratiam
queam acquirere.

3. Concio credula
seu Christianitas
Stellae conjubilet
laudes per debitas,
Quae coelo rutilat,
cujus serenitas
Dissolvat hominum
culpas praeteritas.

4. Da manum gratiae
stipem petentibus,
Robur auxilii
deficientibus,
Viae viaticum
peregrinantibus,
Veram concordiam
vane rixantibus.

5. Es pacis aeterni
promotrix habilis,
Concordans homines
cum sanctis angelis,
Aufers tendiculas
inferni aucupis,
Ne tantum noceat
ut vellet credulis.

6. Fuga satellites
quoque satanicos,
Qui modo saeviunt
in tuos famulos,
Nec non et impetus
pelle paganicos,
Quibus crudeliter
premunt catholicos.

7. Gnare fac principes
ipsis resistere,
Ne possint terminos
nostros conterere,
Ut tuo filio
tibique libere
Queamus jugiter
laudes depromere.

8. Hujus molestiae,
mi clemens domina,
Nostra ut vereor
causant peccamina,
Quae tua citius
tollant precamina,
Pelle tristitias,
praebe solamina.

9. In hac miseria,
ut luce clarius
Patet intuitu
mentis cernentibus,
Jam virtus deficit,
tam in majoribus
Quam in juvenibus
sive minoribus.

10. Karitas tepuit,
succrescit odium,
Volat superbia,
culpae initium,
Et avaritia
velut incendium
Jam habitacula
devastat mentium.

11. Luxus, ingluvies,
tepor, invidia,
Ira, contentio,
rixa, discordia,
Rancor, temeritas
et his similia
Cernuntur ducere
multos per devia.

12. Materna igitur
tua compassio
Nos reconciliet
dilecto filio,
Ut ejus deica
propitiatio
Mala, quae patimur,
tollat de medio.

13. Nunc nos prosternimus
sibi humiliter,
Petentes veniam
corde flebiliter,
Uti indulgeat
misericorditer
Quaecunque crimina
commissa turpiter.

14. O summa pietas
et ineffabilis,
Nostrae memineris
vitae tam fragilis,
Quae tantis jugiter
subest periculis,
Et esto sceleri
nostro placabilis.

15. Parce humiliter
culpam fatentibus,
Ac tuam gratiam
corde poscentibus,
Nobis prudentiam
da praesidentibus,
Ut caute obvient
in nos surgentibus.

16. Quibus, purissima
virgo, si placeat
Deo, precatio
tua subveniat,
Ut haec plebs fidei
legi obediat,
Et per concordiam
se nobis uniat.

17. Regina nobilis
coelique domina,
Cui angelica
adsistunt agmina,
Efficacissima
tua precamina
Nostrorum hostium
pellant conamina.

18. Sursum ad sidera
manus extollimus,
Divinam gratiam
tuamque quaerimus,
Ne vis tyrannica
nos premat amplius,
Sed sit pax undique
in nostris finibus.

19. Tu nempe poteris
nostris succurrere
Cito miseriis
nosque defendere,
Mundare penitus
ab omni scelere,
Dei clementiam
sic ad nos flectere;

20. Ut his, quas patimur,
calamitatibus
Manum apponere
dignetur citius,
Ipsum ut colere
possimus dignius
Nunc et perenniter
cum coeli civibus.

Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacens. 19824 fol. 51 a A. — Orat. ms. Tegernseense saec. 15. Clm. Monacens. fol. 117 b. B.

35. Abecedarius X.

1. Amatrix pauperum,
maxime spiritu,
Servans frequentius
nos ab interitu,
Me tuum servulum
ab hostis impetu
Praeserves, obsecro,
in meo transitu.

2. Benedicentibus
te, venerabilis
Mater, cum studio
laudumque titulis
Adesto precibus
clementer sedulis,
Praeservans omnibus
hos a periculis.

3. Corpus nam morbidum,
mundus et vipera
Stygis nos subdole
ducunt in scelera,
Immo et anima
in malum effera
Saepe justitiae
linquit itinera.

4. Da transitoria
nos mundi spernere,
Concupiscentias
carnis despicere,
Hostis insidias
prudenter fugere,
Et summi luminis
vultum conspicere.

5. Elegantissima
es illa civitas,
Quam sibi condidit
Christi divinitas,
Quando disposuit
sua benignitas,
Clementer tergere
meas miserias.

6. Fletus intuere
te flagitantium,
In mundi fluctibus
jam naufragantium,
His tuae gratiae
praebe solatium,
In coeli postea
ducens palatium.

7. Gaudenter jubilas
quo aeternaliter,
Contemplans faciem
Dei realiter,
In quo afficeris
ineffabiliter
Prae sanctis omnibus
et multum aliter

8. Hujus participes
fac esse gaudii
Canentes titulos
tui praeconii,
Confer et gratiam
tui auxilii
Afflictis ignibus
in purgatorii.

9. Inaestimabile
Christi triclinium,
Quod nunquam aliquod
foedavit vitium,
Peregrinantibus
esto hospitium,
Salus debilibus
et moestis gaudium.

10. Kara mi domina
prae rebus omnibus
Post Deum saeculo
inexistentibus,
Me tuis protege
orationibus
A mihi subdole
insidiantibus.

11. Lumen mirificum
splendens de superis,
Praebe solatium
clementer miseris,
Pressis exsilio
in locis exteris
Et purgatorii
tentis in tenebris.

12. Mens mea premitur
gravi inedia
In spiritalibus
ob cordis taedia,
Cui ni subvenias
praestans remedia,
Paene submergitur
turpi acedia.

13. Nonnunquam solvitur
incontinentia,
Ventris ingluvie
et avaritia,
Fraterno odio
nec non invidia,
Non minus attamen
volat superbia.

14. O nimis flebile
chaos peccaminum,
Perducens hominem
in exterminium,
In quo solabile
nil neque gaudium,
Sed indicibile
ignis incendium.

15. Proh dolor, gemitus
sive compunctio
Reliquit miserum
pro suo vitio,
Quia nec criminum
est recognitio
Et sic per consequens
nec satisfactio.

16. Quorsum me igitur
convertam miserum,
Depressum pondere
tantorum scelerum,
Ni ad te, nobile
mundi solatium,
Gignens vivificum
nobis remedium.

17. Ros, unguen vividum
emittens gratiae,
Mundantur sordidiae
quo conscientiae,
Eodem edoce,
mater clementiae,
Nostrae tam stolida
intelligentiae.

18. Stella nunc rutilans,
in coeli gloria,
Qua nulla penitus
sunt decoloria,
Gaudentes jugiter
tua memoria
Purgentur funditus
a culpae scoria.

19. Tui habentium
digne memoriam,
Eva quam intulit
emunda scoriam,
Hos vitam invehas
post transitoriam
Cum sanctis angelis
in coeli gloriam.

20. Ubi perenniter
magno tripudio
Regnas in gloria
cum dulci filio,
Ad te nos ducere
velis cum gaudio,
Carnis et animae
facto divortio.

Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monac. 19824 fol. 52 a. A. — Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monac. 20001 fol. 120 b. B.

36. Abecedarius XI.

1. Amore crucior,
tuo, mi domina,
Cujus quotidie
sumo solamina,
Mecum angelica
te laudent agmina,
Coelestis gloriae
tenentem culmina.

2. Benigne suscipe
carmen, quod offero
Tibi in solio
regnanti supero,
Vitalem terminum
cum pertransiero,
Ne me despicias,
devotus obsecro.

3. Congaudens intime
perfectionibus,
Tuis, has effero
his in carminibus,
Quibus te veneror
cum Christi plebibus,
Devote gloriam
tuam quaerentibus.

4. Dotes in corpore
tenes et anima,
Ut pie praedicat
mater ecclesia,
Hoc suadet ratio,
probat scientia
Doctorum maxime
Dei clementia.

5. Eja fidelium
turmae accurrite,
Impedientia
cuncta abjicite,
Beatae virgini
mecum concinite
Laudes hilariter
et ita dicite:

6. Fons ave gratiae,
ave millesies,
Cujus praeclarius
resplendet facies,
Dilectum filium
nobis propities,
Per culpas frivole
laesum muliplices.

7. Gratiosissima
et venerabilis,
Coelorum domina,
cunctis amabilis,
Nobis propitia
sis tuis famulis,
A cunctis undique
tutans periculis.

8. Hera angelici
praedigna carminis
Sanctorum omnium
nec non gregaminis,
Tuum solatium
da pusillanimis
Nobis, miseriis
oppressis plurimis.

9. In te virginitas
matrum cum gloria
Concurrunt pleniter
divina gratia,
Ad te clamantium
audi suspiria,
Gravant pro crimine
quos purgatoria.

10. Kalo: cum angelis
Adsis credentibus
Ipsos eripiens
e poenis gravibus,
Solutos coetibus
junge coelestibus,
Ubi te perpetim
laudent devotius,

11. Labentes crebrius
in culpas varias
Orationibus
tuis nos retrahas,
Commissis nequiter
medelam praebeas
Et a similibus
semper custodias.

12. Mater egregia
superni numinis,
Non tamen gloriam
amittens virginis,
Tui suffragium
da consolaminis
Cantu laudantibus
te hujus carminis.

13. Nostrae irradia
intelligentiae,
Caecatum oculum,
o stella gratiae,
Uti sic cernere
solem justitiae
Possimus perpetim
in regno gloriae.

14. Omnis munditiae
politum speculum
Cum dulci filio
regnans in saeculum,
A tuis famulis
arce diabolum,
Ne nos in aliquod
inducat scandalum.

15. Piare satagas,
o clemens domina,
Quae perpetravimus
horrenda crimina,
Nostram de cetero
vitam sic ordina,
Divinis legibus
uti sit consona.

16. Quas leges integre
servare vovimus,
Quando baptismate
abluti fuimus,
Quia tunc Satanae
renuntiavimus
Pompisque saeculi
nec non criminibus.

17. Refraenes igitur
per patrocinium
Tuum barbariem
istorum hostium,
Ne intrent terminum
nostrarum mentium
Trahentes turpiter
nos ad flagitium.

18. Sumus nam debiles
in resistentia,
Ob culpas merito
privati gratia,
Sed tua miseros
juvet clementia,
Horum ne superet
nos pertinacia.

19. Taedet praeterea
nos vitae miserae,
In qua citissime
foedamur scelere,
Non tamen facile
quimus resurgere,
Ni tu, sanctissima,
velis succurrere.

20. Vafer nos undique
hostis persequitur,
Concupiscentiis
caro illicitur,
Et in superbiam
mens vane tollitur,
Ita religio
omnis confunditur.

Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monac. 19824 fol. 53 b. A. — Orat. ms. Tegerinsense saec. 15. Clm. Monacens. 20001 fol. 123 a B. — 10, 1 = *Καλῶ*, *καλέω*.

37. Abecedarius XII.

1. Arca tu mystica
Noe describeris,
Nam a naufragio
mundum hunc eripis,
Cum sacro pneumate
spirante concipis
Christum et permanens
virgo hunc parturis.

2. Beata, nobilis
et pulchra domina,
Donis angelica
praecellens agmina,
Depellas hostium
saeva molimina,
Duc nos post obitum
ad coeli culmina.

3. Coeli mirificum
es luminarium,
Dulcem moerentibus
immittens radium,
Ab his qui abigat
omne contrarium
Et ipsis insuper
praestet solatium.

4. Dilectum filium
nobis propitia,
Offensum maxime
per nostra vitia,
Et sic nos penitus
mundatos gratia
Coeli conventui
post mortem socia.

5. Es stella siquidem
lucis praefulgida,
Quam corda diligunt
amore fervida,
Nostra criminibus
effecta gelida
Splendore gratia
fac esse calida.

6. Fons a fidelibus
misericordiae
Vocaris merito
et vena veniae,
Per te consequimur
nam indulgentiae
Munus et praeminum
in regno gloriae.

7. Gaudenter igitur
modo concinimus
Tua praeconia
his in carminibus,
Nosque humiliter
tibi prosternimus,
Precantes perfrui
tuis muneribus.

8. Hamum de medio
tolle satanicum,
Quo gestat capere
gregem catholicum,
Immittens subdole
virus haereticum
Seu per vim bellicam
vulgus paganicum.

9. Is nempe populus
saevit barbarice
Plebis in cuneum
ecclesiasticae,
Quem per potentiam
tuae magnificae
Prolis a finibus
credentum abjice.

10. Kacodaemonia
quoque de medio
Propellas fortiter
tuo suffragio,
Ne nos impediant
in famulitio
Tuo, quod agimus
cordis tripudio.

11. Lux nam es nobilis,
lux es egregia,
Potens abjicere
quaeque tristantia,
De coeli culmine
nobis irradia,
Illustrans animas,
exsiccans vitia.

12. Manat mirifice
nam a te bonitas,
Nostras abjiciens
culpas praeteritas,
Quas nobis intulit
olim antiquitas
Sive quas addidit
nostra stoliditas.

13. Nunc ergo, quaesumus
precatu sedulo,
Tuo subvenias
cum adminiculo
Nobis, qui premimur
gravi piaculo,
Intus per crimina,
foris a saeculo.

14. O venerabilis,
o dulcis domina,
Quam laudant jugiter
piorum agmina,
Cito subveniant
tua precamina
Te venerantibus
per jubilamina.

15. Participantibus
nobis amamine
Devote petimus
pro tuo nomine,
Suo subvenias
in tribulamine
Nunc et in ultimo
mortis discrimine.

16. Quo nobis miseris
quoque subvenias
Et manum gratiae
clementer porrigas,
Pressos formidine
in spem tunc erigas,
Et fraudes daemonum
potenter abigas.

17. Risum, o Domina,
praesta gementibus,
Panem salvificum
esurientibus,
Tuisque precibus
succurre citius
In purgatorii
poenis degentibus.

18. Solutos vinculis,
o mater tenera,
Et omni penitus
abstersa macula
In coeli ocius
duc tabernacula,
Ubi te jugiter
laudent per saecula.

19. Tibi committimus
hos singulariter,
Quibus conviximus
familiariter,

A quibus venimus
stirpe carnaliter,
Et quorum utimur
bonis tam largiter.
20. Valvasque aperi
coeli carminibus
Te cordis jubilo
benedicendibus,
Tecum quo, domina,
et sanctis omnibus
Laudemus jugiter
Deum concentibus.

Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monacens. 19824 fol. 54 b. A. — Orat. ms. Tegrinsense saec. 15 Clm. Monacens, 20001 fol. 125 b. B.

38. Abecedarius XIII.

1. Acumen impetra
mihi scientiae,
Quo digne venerer
te matrem gratiae,
Meae submoveas
pondus inertiae,
Peccati cumulum
et negligentiae.
2. Benedicentibus
te laeto carmine
Adsis hilariter
tuo juvamine,
Praeserves penitus
hos et a crimine
Et a tartarei
hostis fraudamine.
3. Candens prae floribus
cunctis o lilium,
Virgo concipiens
gignensque filium,
Qui tuis precibus
praestet auxilium
Per mundi graviter
pressis exsilium.
4. Diram da judicis
iram nos fugere,
Cum nostram venerit
vitam discutere,
Velis insidias
hostis tunc pellere,
Et nobis januas
coelorum pandere.
5. Es hortus floridus
pollens deliciis,
Virtutum floribus
splendescens variis.
Mundi gravissime
prassis miseriis
Succurre citius
tuis praesidiis.
6. Fuga inertiam
a te laudantibus,
Veram solertiam
da praesidentibus,
Sequi justitiam
praesta judicibus,
Obedientiam
subjectis omnibus.
7. Gedeon extrahens
rorem ex vellere
Videtur mystice
illud exprimere,
Quod Christum poteras
divino munere
Virgo concipere
et virgo parere.
8. Hujus amabilis
partus editio
Nostrorum scelerum
sit abolitio,
Et exsistentium
in purgatorio
Fiat plenaria
poenae remissio.
9. Irrora servuli
cor culpis aridum,
Coelestis gratiae
dans stillicidium,

Quod menti conferat
cito remedium,
Quae modo premitur
grave per taedium.

10. Karum credentibus
manna, ros coelice,
Das quando generas
Christum mirifice,
Quo, dulcis domina,
quaeso, me refice,
Cum vitae terminum
complebo lubricae.

11. Luna sub pedibus
tuis prosternitur,
Quo apertissime
illud elicitur,
Per te inferior
quod mundus spernitur,
Coelique claritas
pulchra eligitur.

12. Modo tripudians
virgo in aethere,
Dilecti filii
conjuncta dexterae,
In vitae termino
adesto propere,
Nos tecum faciens
coelos oscendere.

13. Nos illic ultima
saltem in acie
Electi filii
jucunda facie
Fac tuo perfrui
precatu satie,
Qua vere confluunt
omnes deliciae.

14. O mater inclita
superni numinis,
Illustres intimi
medullas hominis,
Mei solamine
tui precaminis
Ab eo dimovens
foetorem criminis.

15. Perflatus gratia
hortus describeris,
Fructum mirificum
quae praebes superis,
Nobis remedium
qui donet miseris,
Et purgatorii
vinctis in tenebris.

16. Quos cum absolverit
sua ex gratia,
Ab omni perferunt
quam nunc miseria,
Clementer subvehas
in coeli gaudia,
Per saecla jubilent
ubi perennia.

17. Rogo devotius
te matrem gratiae,
Uti clementius
succurras hodie
Ex mea corpore
natis progenie,
Poenae excruciant
quos purgatoriae.

18. Solamen gaudii
praesta gementibus,
Panemque coelicum
esurientibus,
Nos tutes sedulo
a persequentibus,
Hos procul abigens
cum suis fraudibus.

19. Tu invincibile
es illud oppidum,
Quo Christus posuit
suum palatium,
Cum ferre voluit
mundi exsilium
Atque tribuere
suis auxilium.

20. Virga Mosaica
mare quae dividens,
Mergens Aegyptios,
fideles eruens,
Ob sitim populi
petram percutiens,
Potu deifico
sis nos reficiens.

Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monacens. 19824 fol. 55 a. A. — Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monacens. 20001 fol. 128 b. B.

39. Abecedarius XIV.

1. Artifex, fabricans
potentialiter
Creata omnia,
te mirabiliter
Carne inhabitat,
qua liberaliter
Hominem recreat
laesum letaliter.

2. Bellum nam subiit
homo domesticum,
Hostem decipitur
cum per sophisticum,
Gliscens acquirere
lumen deificum,
Sed miser perdidit
statum salvificum.

3. Coetus angelici
et quaeque cetera
Laudent perenniter
te, mater tenera,
Deductam jubilis
ad coeli sidera,
Qua gaudes jugiter
in prolis dextera.

4. Divinam precibus
flecte potentiam,
Ne suam subtrahat
misericordiam,
In bono roboret
sanctam ecclesiam,
Ab ipsa abigat
omnem miseriam.

5. Ejus et scoriam
culparum conterat,
Quibus a legibus
ipsius deviat,
Ut si se penitus
a malis corrigat,
Divinam gratiam
digne recipiat.

6. Fulcita taliter
tuo munimine
Et munda funditus
ab omni crimine,
Tuta ob hostium
fiat formidine
Ac ignis Stygei
amaritudine.

7. Gazophylacium
es omnis gratiae,
Thesauros continens
Dei potentiae,
Stipem fidelibus
tuae clementiae
Da, poenae compriment
quos purgatoriae.

8. Hujus Theophilus
gazophylacii
Magni solatium
sumpsit praesidii,
Cum sibi reddidit
scriptum chirographi,
Quod hostis dederat
in manus invidi.

9. Id quoque sublevet
meam progeniem,
Ab ipso removens
omnem pauperiem,
Defunctis impetret
aeternam requiem
Ac Dei perpetim
videre faciem.

10. Karis fautoribus
et contribulibus,
Hujus miseriae
vias currentibus
Sive in pulvere
terrae jacentibus,
Pie subvenias
tuis muneribus.

11. Lucemque, domina,
mihi pauperculo
De tuae gratiae
da promptuario,
Qua prorsus liberer
a multifario
Malo, quo deprimor
ab adversario.

12. Modo nam elevat
me per superbiam,
Et post hoc dejicit
per diffidentiam,
Deinde sordidat
per immunditiam,
Succendit saepius
per iracundiam.

13. Nec non et aliis
morbis pestiferis,
Tentat invidia
in fratrum prosperis,
Per avaritiam
in rebus exteris,
Ventris ingluvie
culpisque ceteris.

14. O felix mulier
virgoque generans,
Ad te cor erigo
devote supplicans,
Sis decoloria
dicta exterminans
Et innocentiae
statum recuperans.

15. Patrem et filium
almumque spiritum
Precatu facito
mihi propitium,
Clementer diluat
ut omne vitium
Et jungat coetui
me se colentium.

16. Quorum ut merear
sequi vestigia
Et illis postea
jungi in gloria,
Mater amabilis
et plena gratia,
Des mihi misero
tua subsidia.

17. Rorem et impetra
divinae gratiae
His, poenae agitant
quos purgatoriae,
A lacu liberos
ita miseriae
Connectas incolis
supernae patriae.

18. Sed hos prae aliis
tibi committimus,
A quibus geniti
carne descendimus,
Nec non et utimur
quorum muneribus
Vel commendati sunt
qui nostris precibus.

19. Tandem subvenias
his liberaliter,
Quos forsan scelera
gravant letaliter,
Ad Deum redeant
ut integraliter,
Ut possint consequi
vitam finaliter.

20. Universaliter,
o mater omnium,
Salutem quaerimus
Christo credentium,
Ut tuum inclitum
per patrocinium
Queamus ingredi
terram viventium.

Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacens. 19824 fol. 57 a. A. — Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacens. 20001 fol. 131 a. B.

40. Abecedarius XV.

1. Amicta radio
solis deifici,
Modo quam veneror
hoc stilo simplici
Exaudi gemitus
vulgi catholici
Laudantis jugiter
te voto supplici.

2. Batus es olei
misericordiae,
Devotos liniens
donis dementiae,
Nobis velociter
succurras hodie,
Qui nimis premimur
ab hostis rabie.

3. Coeli mellifluum
da rorem sapere,
Liquorem gratiae
de saxo sugere
Ac eucharistiam
devote sumere,
Et hanc de cetero
nunquum amittere.

4. Dirige praesides
per viam regiam,
Dirue schismata
firmes ecclesiam,
Injustos doceas
sequi justitiam,
Pacem des populo
pellens discordiam.

5. Elisos releva,
medere languidis,
Da fortitudinem
in bello pavidis,
Resistens fortiter
paganis rabidis,
Jam in ecclesiam
multum praevalidis.

6. Furorem penitus
aufer tyrannicum,
Qui vulgus deprimit
ecclesiasticum,
Esurientibus
da manna coelicum,
Clementer satians
catervam inopum.

7. Gazophylacium,
thesaurum resera,
Ditat qui terrea,
pontum et aethera,
Coelum empyreum
et quaeque cetera,
Nos in marsupium
ipsius praepara.

8. Hujus possessio
praestat laetitiam,
Aufert pauperiem
et indigentiam,
Devotae animae
largitur gratiam,
Et post exsilium
aeternam gloriam.

9. In qua nullatenus
defectibilitas
Videtur aliqua
nec ulla vanitas,
Sed summum gaudium
summaque bonitas
Et indicibilis
cordis jucunditas.

10. Karitas insuper
et sapientia,
Discreta omnium
rerum notitia
Ac delectabilis
Dei praesentia
Hic datur singulis
in abundantia.

11. Lux indeficiens
ibidem cernitur,
Qua sancta trinitas
clare conspicitur,
Nostra felicitas
in quo perficitur
Et nunquam termino
quoquam amittitur.

12. Maria, nobilis
pincerna veniae,
Quae mater diceris
misericordiae,
Fac nos participes
praedictae gloriae,
Completo termino
hujus miseriae.

13. Ne tunc confusio,
quam signat Babylon,
Nos sua subruat
mole vel Acheron,
Seu foetens fluvius,
vocatus Phlegeton,
Clementer porrige
solamen de Sion.

14. O vae miserrimum
illic degentibus,
Et ah, ah misere
semper dicentibus,
Illis, ut arbitror,
fuisset melius,
Non esse genitos
in matrum ventribus.

15. Purgandis ignium
per cruciamina,
Succurre citius,
o mitis domina,
Solutos deinceps
tua precamina
Ducant benigniter
ad coeli culmina.

16. Quaeso suppliciter
te matrem gratiae,
Matrem solaminis
atque clementiae,
De mea mortuos
juva progenie,
Quos forte continet
lacus miseriae.

17. Romanam insuper
in tuam gratiam
Devoto animo
commendo curiam
Et illi subditam
plebem catholicam
Nec non et regulam
ecclesiasticam.

18. Summum pontificem
cum cardinalibus,
Omnes episcopos
cum suis plebibus,
Clerum cum monachis
atque abbatibus,
Et omnes ordines
cum suis fratribus.

19. Terrenos principes,
qui laudabiliter
Praesunt jam subditis
tibi suppliciter
Commendo, quatenus
his maternaliter
Adstes, ut exteros
expugnent fortiter.

20. Verum intermino
hujus dictaminis
Tibi subjicio me,
mater luminis,
Mihi subvenias
vi deprecaminis
Tui et omnibus
mei geniminis.

Orat. ms. Tegurinum saec 15 Clm. Monac. 19824. fol. 58 a. A. — Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacens. 20001 fol. 134 a. B.

Abecedariorum series altera.

41. Abecedarius I.

1. Ave venerabilis
Coeli regis aula,
Attamen in oculis
Tuis semper paula,
Junge me Christicolis
Coelica in caula,
Te laudantem titulis
Laudum hac hydraula.

2. Bene tu laetitia
   Faris Israelis,
Quia sapientia,
   Quae regnat in caelis
Te replevit gratia,
   Ut vox Gabrielis
Docuit praenuntia
   Et Ezechielis.

3. Caput et principium
   Tu es feminarum,
Carne continentium
   Et conjugatorum,
Expia confinium
   conscientiarum
Juge per servitium
   Tibi devotarum.

4. Domus regis coelici
   Vel imperatoris,
Chori quem angelici
   Laudant cunctis horis,
Melos hujus cantici
   Ob signum amoris
Canentem fac perfici
   Lege redemptoris.

5. Engaddina vinea
   Balsamum dans vitae,
Quod fert ad aethera
   Se utentes rite,
Me, mater virginea
   Consoleris mite,
Cum vox dicet ferrea
   Ite vel Venite.

6. Frutex botri Cypridis
   Ex quo fluit vinum,
Quod largitur timidis
   Amorem divinum,
Precibus da validis
   Rorem matutinum,
Qui servet a morbidis
   Tuum inquilinum.

7. Genitrix mirifica
   Omnia creantis
Et morte tristifica
   Tuos liberantis,
Cor sapientifica
   Tibi famulantis,
Caecum culpa lubrica
   Carnis petulantis.

8. Humilis virginitas
   Te ornat, Maria,
Insuper maternitas
   Domino Messia
Ex te nato, bonitas
   Tua adsit, pia,
Hostium iniquitas
   Deprimit me quia.

9. Ingere justitiam
   Legis per tenorem
Abigens malitiam
   Et ejus auctorem,
Exstingue lasciviam
   Gratiae per rorem,
Praestans continentiam
   Ejusque amorem

10. Kathedralis dignitas
   Te praehonoravit,
Christi quando deitas
   In te habitavit,
Cujus tandem pietas
   Sic te sublimavit,
Quod res tibi ceteras
   Cunctas subjugavit.

11. Laetare perenniter,
   Fulgens stella maris,
Inevellibiter
   In coelo locaris,
Et perpetualiter
   Ibi jucundaris
Te colentes jugiter
   Semper tuearis.

12. Mannatis es aurea
   Urna, quod credentem
Satiat in area
   Mundi se colentem,
Precor o virginea
   Mater senescentem
Me hoc cibo recrea
   Carne decedentem.

13. Ne, quaeso, despicias,
Dulcis o Maria,
Me inter angustias
Tunc et agonia,
Sed pelle versutias
Daemonum a via,
Coeli ad delicias
Duc me, virgo pia.

14. O depositorium
Sanctae trinitatis,
Tenes diversorium
Coeli cum beatis,
Praestes adjutorium
Tuae pietatis
His, quos purgatorium
Punit pro peccatis.

15. Paradisus diceris
Qua deliciatur
Rex regnans in superis,
Quando incarnatur,
In te nobis miseris
Consolamen datur,
Et peccati veteris
Poena relaxatur.

16. Quaerenti te, domina,
Appare benigne
Tua semper carmina
Concinam ut digne,
Praebe consolamina
Tuum ob insigne
Nomen propter crimina
Detentis in igne.

17. Reparatrix gratiae
Perditae per Evam,
Legem temerantia
Linquentem primaevam,
Vitam meam gloriae
Repara grandaevam,
Ne judiciariter
Statuar ad laevam.

18. Stirps, quae defers coelicum
Huic mundo florem,
Qui praestat salvificum
Devotis odorem,
Supprime tristificum
Insidiatorem,
Tuum qui me plurimum
Turbat laudatorem.

19. Tu misericordiae
Umbra, quae furorem
Temperas justitiae
Solis ac terrorem,
Meae negligentiae
Mentisque teporem
Aufer sapientiae
Dei per amorem.

20. Vellus Gedeonicum,
Signum dans invictum,
Gignens tuum unicum,
Jesum benedictum,
Omne fac me lubricum
Et omne delictum
Fugere et impetum
Hostis maledictum.

21. Xristiani populi
Alitrix benigna,
Quam collaudant angeli,
Semper laude digna,
Contra fraudem zabuli
Cruce nos consigna,
Omnis quoque scandali
Auferas maligna.

22. Yesse virga fertilis,
Fructum ferens mirum,
Redolet miraculis
Qui per mundi gyrum,
Precibus me sedulis
Releva delirum
Depressum insidiis
Per inimicum dirum.

23. Zelum Dei impetra
Mihi per dictamen
Hoc, quod tollat scelera
Mentisque liquamen,
Ducat per itinera
Et legis ligamen,
Sublevet ad sidera
post hanc vitam. Amen.

Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monac. 19824 fol. 59 a. A. — Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monac. 19353 fol. 36 a B.

42. Abecedarius 2.

1. Arca novi continens
Manna testamenti,
Quod est nos reficiens
In vita praesenti,
Aures esto admonens
Odam hanc canenti,
Quam sum ore concinens
Cordeque gaudenti.

2. Benedicta millies
Sis, o Sunamitis,
Inter omnes virgines
Prudens, casta, mitis,
Nobis repropities
Filium contritis,
Ne post rerum ordines
Jungamur praescitis.

3. Carnalis incendium
Auferas caloris,
Iram, gulam, odium
Malumque livoris,
Peccati initium
Et noxam torporis,
Divinum remedium
Nobis dans amoris.

4. Decus o mortalium,
Nunc cum redemptore
Praesidens coelestium
Choris cum honore,
Intellectualium
Virtutum splendore
Nos atque moralium
Indue decore.

5. Ejice perfidiam,
Desperationem
Praestaque concordiam
Et dilectionem,
Fidei constantiam
Et defensionem,
Hostis per prudentiam
Da evasionem.

6. Fons es, qui in fluvium
Maximum crevisti,
Carne quando filium
Dei genuisti,
Sicque sordes mentium
Nostrarum lavisti,
Corda sitientium
Bona refecisti.

7. Grande jam ecclesiae
Instat detrimentum,
Quod per tuae gratiae
Aufer interventum,
Nam per idolatriae
Premitur conventum,
Et illud quotidie
Sumit incrementum.

8. Honorificentia
Hujus cantionis
Repleat me gratia
Consolationis,
Pellat perturbantia
Tempore agonis
Detque frui gloria
Dei visionis.

9. In expiatorio
Releva dolentes,
Qui pro adjutorio
Ad te clamant flentes,
Nosque mundi stadio
Te benedicentes
Fac in coeli solio
Semper te videntes.

10. Karisma te spiritus
Sancti fecundavit,
Virtus Dei coelitus
Cum te obumbravit,
Sataninos impetus
Sic evacuavit,
Qui novenis mensibus
In te habitavit.

11. Laudis hujus hostia,
Virgo, quam depromo,
Ostendo industria
Mentis, qua te amo,
Cordis in angustia
Moestus ad te clamo,
Praeserves ex gratiae
Me ab hostis hamo.

12. Mons es, quo abs manibus
Lapis est praecisus,
Qui a prophetantibus
Olim est praevisus,
Ab aedificantibus,
Qui fuit derisus
Satan cum complicibus
Per hunc est elisus.

13. Nunc quoque, o domina,
Prolem per divinam
Precibus dilancina
Larvam sataninam,
Seminet ne semina
Falsam per doctrinam,
Qui credentum agmina
Trahat ad ruinam.

14. O mater amabilis
Animae credenti
Jugiterque titulis
Laudum te colenti,
Tuta me ab aemulis
In vita praesenti
Precibusque sedulis
Adsis decedenti.

15. Propitiatorium,
Ad quod aggregatim
Currunt adjutorium
Petentes vallatim,
Des consolatorium
Verbum mihi statim,
Mundi diversorium
Quem gravat paulatim.

16. Quaeso, mater nobilis
Domini Messiae,
Veneror quam titulis
Hujus hymnodiae,
Serves a periculis
Me in ista die,
Nectens tuis famulis,
Qui te laudant pie.

17. Redolens o rosula
In coelesti prato,
Laudo mente sedula
Quam hoc praedicato
Pro me preces immola
Tuo dulci nato
Praeservet per saecula
Me ut a peccato.

18. Summae sapientiae
Sedes saphyrina,
Tempore infantiae
Ut in officina
Qua resedit, gratiae
Suae nos combina,
Sordidatos scabie
Culpae vel sentina.

19. Terra sulcum nesciens
Viri per laborem,
Nam es virgo pariens
Mundo salvatorem,
A me precor abigens
Foedum sis amorem,
Luxus ne insipiens
Incidam foetorum.

20. Universis obvia,
Legi quae divinae
Exstant adversantia
Sacraeque doctrinae,
Coelestis me gratia
Sana medicinae,
Ne trador ob vitia
Stygis officinae.

21. Xenium dictaminis
Hujus, mater pia,
Virtute regiminis
Tui me in via
Dirigat, ne criminis
Frangar discrasia
Hostisve imaginis
Turpi phantasia.

22. Ymnistae devotius
Tuo te colenti
Et per mortem citius
Terram deserenti
Porrige celerius
Manum tunc moerenti
Et resiste fortius
Hosti persequenti.

23. Zima pelle scoriae,
Quae menti fuscamen
Ingerit et gratiae
Aufert consolamen,
O misericordiae
Mater, des juvamen,
Quando me angustiae
Mortis prement. Amen.

Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monac. 19824 fol. 61 a. A. — Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monac. 19353. fol. 37 b B.

43. Abecedarius 3.

1. Admiranda femina
Omnibus post Deum,
Quam ista per carmina
Satagit cor meum
Venerari, crimina
Sive Jebusaeum
Pelle per precamina
Tua mundans eum.

2. Bona mater, excita
Mentem te colentem,
Propter sua debita
Turpiter torpentem,
Reboet ut merita
Tua per praesentem
Stilum, tua inclita
Prece indigentem.

3. Causam tibi primitus
Populi credentis
Commendo medullitus
Atque nisu mentis,
Gentis aufer penitus
Bella persequentis
Nec non hostis impetus
In nos insurgentis.

4. Deinde humiliter
Tibi recommendo,
Hos quos specialiter
Amare intendo,
Maxime carnaliter
A quibus descendo,
Ad quos integraliter
Affectum extendo.

5. Eja modo singulae
Vires cordis mei,
Personate sedule
Laudes matris Dei,
Omne vos turbabile
Committatis ei,
Nam resistit facile
Hostis rabiei.

6. Florescens, o virgula,
Florem admirandum,
Omnia per saecula
Cunctis venerandum
Membra mea singula
Flecto ad laudandum
Te, ut prece sedula
Natum reddas blandum.

7. Gaude, virgo florida,
Mater hujus floris,
Excitantis tepida
Corda vi odoris.
Nostra culpis frigida
Fraude deceptoris
Virtute consolida
Divini amoris.

8. Hinc te venerabilem
Deprecor reginam,
Tuam per laudabilem
Prolem ac divinam
Abige horribilem
Larvam sataninam,
Ne me trahat flebilem
Mortis in ruinam.

9. In te carnem induit
Universitatis
Rex, cum per te transiit
Portam puritatis,
Ezechiel innuit
Ut per modum vatis,
Qua et nostris subiit
Poenam pro peccatis.

10. Karior prae omnibus
Es mihi post Deum,
Unde te devotius
Salutat cor meum,
Expellas a finibus
Ejus Jebusaeum,
Jam qui multis vicibus
Statuit me reum.

11. Ligatis in tenebris
Purgatoriorum
Gratiam de superis
Da suffragiorum,
Fletui compateris
Tu nam turbatorum,
Tuorum prae ceteris
Devotariorum.

12. Moysina mystica
Diceris fiscella,
Nam tuos mirifice
Servas in procella,
Adversantes dejice,
Dulcis o puella,
Excitant barbarice
Qui in nobis bella.

13. Nunc, stella mirifica,
Stella claritatis,
Refulgens in coelica
Aula prae beatis,
Tu me recalifica
Algidum peccatis,
Induens me tunica
Omnis probitatis.

14. Omnis nam justitiae
Atque honestatis
Et benevolentiae
Seu benignitatis
Forma es, dans gratiae
Dona praeparatis
Et omnis malitiae
Faece expurgatis.

15. Ponifex mirifica,
Qua panis paratur,
Per quem plebs catholica
Jugiter cibatur,
Mea mens famelica
En fame gravatur,
A te, o spes unica
Stipem praestolatur.

16. Quies laborantium
In mundi labore,
Christo adhaerentium
Mentis cum fervore,
In nos insurgentium
Nimio furore
Auferas obsidium
Tuo pro amore.

17. Redolens o lilium
In coeli paradiso,
Dans menti solatium
Auro prae obrizo,
Da mihi remedium
Peccatis eliso,
Carnis post excidium
Ne tradar inviso.

18. Stella serenifica,
Lucem dans micantem,
Infima et coelica
Mire illustrantem,
Meam scientifica
Mentem ignorantem
Atque vi satanica
Nimis oberrantem.

19. Tribulamen auferas
Nunc catholicorum,
Illatum per efferas
Gentes paganorum,
Animasque deferas
Per hos occisorum
Precibus ad superas
Sedes beatorum.

20. Vellus o virgineum,
Gratia complutum,
Dans amictum carneum,
Domino virtutum,
Perducas erroneum
Me per iter tutum,
Casum instantaneum
Pellens et versutum.

21. Xenodochiaria
Es verbi divini
In hujus miseria
Mundi peregrini,

Accipe donaria
Cultus vespertini,
Dicta ex industria
Tui inquilini.
22. Ysaiae veritas
Hoc praenuntiavit,
Quod carne divinitas
In te habitavit,
Qua nostras praeteritas
Culpas expiavit,
Sic coronas perditas
Nobis reparavit.
23. Zeli venerabilis
Dux sive ducamen,
Per quam omnis flebilis
Recipit solamen,
Mortis in periculis
Mihi des juvamen,
Fidei in articulis
Ne vacillem. Amen.

Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monac. 19824 fol. 62 b. A. — Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monacens. 19353 fol. 32 b. B.

44. Abecedarius 4.

1. Alma, prudens, inclita
Mater salvatoris,
Veneranda debita
Laude cunctis horis,
Sume thymiamata
Tui laudatoris,
Fantis tua merita
Oda hac amoris.
2. Basim hic primariam
In humilitate
Tuam pono gratiam,
Qua a deitate
Meruisti gloriam
In aeternitate,
Prolisque laetitiam
Cum virginitate.
3. Cujus in praesentia
Dulciter gaudebas,
Et amoris basia
Forsan huic praebebas,
Si gravabant tristia
Hunc tu condolebas,
Et ut mater anxia
Ipsi succurrebas.
4. Demum cum in corpore
Mori dignaretur,
Mundus ut a scelere
Sic absolveretur,
Tu adstabas misere,
Scriptum ut habetur,
Donec apto tempore
Terrae traderetur.
5. Eja, mater, jubila
Animo jucundo
Conregnans per saecula
Nato laetabundo,
Mei pellas nubila
Cordis a profundo,
Pro quo mente sedula
Preces ad te fundo.
6. Felix certe mulier,
Felix ter et quater,
Deus tam sublimiter
Quam honorat pater,
Ejus mirabiliter
Ut sis nato mater,
Qui misericorditer
Noster exstat frater.
7. Genitrix virginea
Genitrixque vitae,
Mente quam spontanea
Collaudamus rite,
Mala momentanea
Pellens dic: abite
Salutis idonea,
Dicas, huc venite.
8. Humatim ecclesia
A multis tractatur
Et per adversantia
Multa perturbatur,
Unde cum fiducia,
Mater, te precatur,
Tanta in angustia
Ne derelinquatur.

9. Iacturas, mi domina,
Nunc catholicorum
Precibus resarcina
Gens quas paganorum
Ipsis per molimina
Intulit bellorum,
Occisos ad agmina
Ducas beatorum.

10. Karitatis unguine,
Mater, nos connecte,
Livoris discrimine
Dirutos despecte,
Legis sic ligamine
Conjunctos perfecte
Duc pro tuo nomine
Ad coelos directe.

11. Latens in te deitas
Olim, o beata,
Per quam est humanitas
Mire reparata,
Meas negligentias
Tollat et peccata,
Quis mens per versutias
Hostis est ligata.

12. Manum praebe mortuis
Tuum ob insigne
Nomen, qui continuis
Torquentur in igne
Poenis, hos perpetuis
Gaudiis benigne
Infer, quo assiduis
Te odis laudent digne.

13. Nobis quoque miseris,
Dulcis o puella,
Nantibus in asperis
In mundi procella,
Opem fer de superis
Vel de coeli cella,
Quia tu describeris
Recte maris stella.

14. O sidus deiferum,
Sidus virginale,
Emittens per uterum
Lumen speciale,
Aufer, peto, scelerum
Chaos criminale,
Ne tandem in barathrum
Mergar gehennale.

15. Pexim venerantibus
Te, mater Messiae,
Votis vel carminibus
Hujus symphoniae
Adsis tuis precibus
Modo matris piae,
Laedantur ab hostibus
Ne in illa die.

16. Quadrus orbis jugiter
In te gratulatur,
Quia mirabiliter
Per te reparatur,
Deus cum benigniter
In te incarnatur
Et carne finaliter
Patri immolatur.

17. Repara nos, deprecor,
Mater pietatis,
Gravibus nam implicor
Et multis peccatis,
A via destituor
Ita probitatis
Semitamque prosequor
Mundi vanitatis.

18. Stella splendens coelica
Lucem copiosam
Dans, quae fugat lubrica
Culpamque lutosam,
In ista te rhythmica
Oda gloriosam
Laudantem splendifica
Mentem tenebrosam.

19. Thalamus tu diceris
Christi nuptialis,
Carens culpae tenebris
Omnibusque malis,
Defende me teneris
Tuis nunc sub alis,
Vinculis ne carceris
Tradar infernalis.

20. Vellus Gedeonicum,
Coeli plutum rore,
Populum Judaicum
Servans a timore,

Impetum satanicum
Tuo pro honore
Aufer et barbaricum
Suo cum furore.

21. Xristianizantibus
Cum devotione,
Oppressis ab hostibus
Persecutione,
Adesto celerius
Cum subventione
Ne cadant corporibus
Internecione.

22. Ymni hujus carmine
Tibi famulantes,
Sed adhuc in turbine
Mundi pervagantes,
Soluta putredine
Carnali laetantes,
Deum sint in culmine
Coeli collaudantes.

23. Zelo Dei praedita
Per aeternum flamen,
Quo fuisti dedita
Ejus ad laudamen,
Culpae meae debita
Tuum per precamen
Solve, ut te inclita
Laude laudem. Amen.

Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monac. 19824 fol. 63 b. A. — Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monacens. 19353 fol. 40 a. B.

45. Abecedarius 5.

1. Audi nunc praeconia,
Virgo singularis,
Fanda Dei gratia
Odis his praeclaris
Quis et ab ecclesia
Jugiter laudaris,
Et quibus in gloria
Semper jucundaris.

2. Balsamatus hortulus,
Satus manu Dei,
In quo crevit flosculus
Mirae speciei,
Ad te, mater, oculus
Stillat cordis rei
Ut per te sit loculus
Christi requiei.

3. Coeli quondam hortulum
Tuum roraverunt
Et praedictum flosculum
Sic germinaverunt,
Nubes quoque poculum
Dulce stillaverunt,
Quo fidelem populum
Dulciter paverunt.

4. Domientes misere
Suis in peccatis,
Mater, leva propere
Manu pietatis,
Hos digneris nectere
Viae veritatis,
Valeant ut cernere
Vultum deitatis.

5. Et mea facinora
Prece cuncta dele,
Quae gessi itinera
Currens corruptelae,
Virtute me repara
Coelestis medelae,
Ne mergant in tartara
Me hostis querelae.

6. Fuga cum potentia
Mali persuasorem,
Ne vincat fallacia
Tuum laudatorem
Mentis in constantia
Sive per torporem,
Sed cum reverentia
Digna te honorem.

7. Gemma continentiae
Praeferens splendorem,
Matri dans ecclesiae
Decus et honorem,

Sanctae pudicitiae
  Mihi des amorem,
Foedae quo lasciviae
  Fugiam foetorem.

8. Haeresum mortifica
  Venena divelle,
Mala quoque cetera
  Odii cum felle,
Et cor meum repara
  Gratiarum melle,
Heu ob multa scelera
  Legibus rebelle.

9. In obedientia
  Namque mandatorum
Datis ab ecclesia
  Et conciliorum
Obstiti audacia
  More superborum,
Concite per invia
  Currens vitiorum.

10. Karitate media
  Thronus es constratus,
Quo ponit remedia
  Deus incarnatus,
Cosmi aufer taedia,
  Peto inclinatus,
Causatur inedia
  Quibus est reatus.

11. Lumen praesto miseris
  Munerum tuorum,
Constrictis in tenebris
  Taetris tormentorum,
Ut solutis debitis
  Criminum eorum
Jungantur in superis
  Coetui sanctorum.

12. Magisque humiliter
  et corde gemendo
Atque singulariter
  Tibi hos commendo,
Carne naturaliter
  A quibus descendo,
Quorum specialiter
  Salutem intendo.

13. Nec non necessariis
  Meis, suis bonis
Elemosynariis
  Quorum utor donis,
Repende pro gratiis
  Suae dationis
In aeternae gaudiis
  Retributationis

14. O coelestis curiae
  Potens imperatrix,
Fons misericordiae,
  Vitae reparatrix,
Nostras preces hodie
  Audi, miseratrix,
Et nostrae miseriae
  Esto sublevatrix.

15. Porta, quam pertransiit
  Princeps gloriosus,
Cujus pausa sanciit
  Te ut flos formosus,
Coluber resiliit
  A te tortuosus,
Qui parentes adiit
  Ut serpens dolosus.

16. Quatuor confinia
  Jam orbis terrarum
Tua ob praeconia
  jubilant non parum,
Nam diversiclinia
  Conscientiarum
Precum patrocinia
  Auferunt tuarum.

17. Res miranda saeculis,
  Res quoque novella,
Nam sol admirabilis
  Processit de stella,
Deus est laudabilis
  Natus de puella,
Qui det nobis famulis
  Gratiarum mella.

18. Seraphim perenniter
  Dei laude pleni
Te laudant hilariter
  Vultibus sereni,

In morte celeriter,
Pia mater, veni,
Ad coelos velociter
Duc me ductu leni.

19. Templum conscientiae,
Qua consistunt cuncta,
Cui in regno gloriae
Modo es conjuncta,
Foedere concordiae
Corda mihi juncta
In valle miseriae
Serves et defuncta.

20. Vas coelestis gratiae
Vasque pietatis,
Semper omni specie
Carens foeditatis,
Onus et tristitiae
Nostrae gravitatis
Oleo laetitiae pelle
Cum peccatis.

21. Xristo regi gloriae,
Servos redde gratos,
Vitiorum scabie
Turpiter foedatos,
Et sic indulgentiae
Dono reparatos,
Post per donum gratiae
Fac nos oculatos.

22. Yesse florens virgula,
Florem tunc misisti,
Paranympho credula
Quando concepisti
Carnis absque macula
Corpus Jesu Christi,
Gratiarum pabula
Sic nobis dedisti.

23. Zelotem propities
Patrem, natum, flamen,
Laesum infinities
Culpae per atramen,
Et ita me repares,
Ut post judicamen,
Coetui me socies
Servandorum. Amen.

Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monac. 19824. fol. 65 b. A. — Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm Monac. 19353. fol. 41 b. B.

46. Abecedarius 6.

1. Ad honorem nominis
Tui, o Maria,
Jucundabor carminis
Hujus symphonia,
Causas tu discriminis
Auferas de via,
Ne me forte daemonis
Turbet phantasia.

2. Balsami tu virgula,
Balsami coelestis,
Pellitur quo macula
Mentium et pestis,
Indue me sedula
Moribus honestis,
Qui propter piacula
Factus sum agrestis.

3. Colam te subtiliter
Per istud poema,
Ornat laudabiliter
Quam regale schema,
Adveni celeriter
In hora extrema,
Ducens me feliciter
Ad coeli suprema.

4. Dei unigeniti
Mater benedicta,
Poenas nati incliti
Cernens derelicta,
Dono tui meriti,
Quo fulges depicta,
Mei culpas debiti
Solvas vel delicta.

5. Egri recreatio
Es et orphanorum,
Hos juvans solatio
Munerum tuorum,
Reconciliatio
Meorum carorum
Esto et salvatio
Modo defunctorum.

6. Fidei praesagio
Nosti resurgentum,
Quem cernebas anxio
Corde morientem,
Abigat oratio
Tua malam gentem,
Adhaerentes filio
Tuo persequentem.

7. Gladius moestitiae
Et afflictionis
Mentis tuae anxiae
Verbis Simeonis
Praedictus prophetice
Tempore agonis
Mei pellat hosticae
Vim obsidionis.

8. Humilis virginitas,
Omni carens naevo,
Quam servavit deitas
A lapsu primaevo,
Post carnis exuvias
Subveni grandaevo,
Ne ob res illicitas
Hosti tradar saevo.

9. Iubilans in gaudio
Te, clemens Maria,
Regnantem cum filio
Laudo mente pia,
Reducas ab invio
Me, o mater dia,
Proprio qui vitio
Retrahor a via

10. Karitatis vinculo
Digneris unire
Odiorum scandalo
Quos vides saevire,
Sine offendiculo
Fac nos obedire
Deo atque sedulo
Corde deservire.

11. Luce novi sideris
Consurgens aurora,
Residens in superis
Prae sanctis decora,
Obstrictis in tenebris
Gratiam irrora,
Et post poenas carceris
Fer ad coeli fora.

12. Mundi lux et domina,
Quae regnas in caelis,
Beatorum agmina
Quam collaudant melis,
Aufer tribulamina
Populi fidelis,
Fracti per molimina
Hostis culpae telis.

13. Nectar ergo ingere
Consolationis,
Vim repellans miserae
Desolationis,
Supprime pestiferae
Vires nationis,
Quae gliscit nos premere
Ad modum praedonis.

14. O peregrinantium
Assylum suave,
Messiae palatium
Vel ejus conclave,
Mihi sis auxilium,
Ne delinquam prave,
Qui per cordis gaudium
Tibi dico ave.

15. Pro honore nominis
Tui, mater Dei,
Odam hanc dictaminis
Pulchrae speciei
Pango, tu geniminis
Miserere mei
Gratiam solaminis
Tui praestans ei.

16. Quadri orbis termini
Canite beatae
Laudes semper virgini
Cum hilaritate,
Ejus vos regimini
Modo subjugate
Atque deprecamini
Semper commendate.

17. Rosa spinae nescia,
Mirum dans odorem
Qui exstirpat vitia,
Dat menti vigorem,
Fac pro tua gratia
Tuum ob honorem
Corda inflammantia
Nostra ob amorem.

18. Salve, decus virginum
Tua castitate,
Mediatrix hominum
In fecunditate,
Ora pro me Dominum
Tua pietate,
Det post vitae terminum
Vivere beate.

19. Terra inarabilis
Viri per laborem,
Proferens christicolis
Admirandum florem,
Qui cum laudum titulis
Tibi dat honorem
Nobis tuis famulis
gratiae det rorem

20. Vide de coelestibus
Oculis benignis
Hos quos purgatorius
Nimis gravat ignis,
Ut ab hostis ictibus
Soluti malignis
Te laudent devotius
Harmoniis dignis.

21. Xristi tui filii
Rogo te per mortem,
Ejus me opprobrii
Facias consortem,
Et hora excidii
Carnis fac me fortem
Aeterni exsilii
Poenas ne reportem.

22. Yesseae propaginis
Radix, ferens florem
Miri odoraminis,
Qui praestat dulcorem,
Hic tui praecaminis
Virtute foetorem
Pellat mei criminis
Et hostis furorem.

23. Zelantes nos perfide
Horumque conamen
Preme, mater, provide
Tuum per oramen,
Ne vincamur callide
Horum per fraudamen,
Ut laudemus fervide
Te in aevum. Amen.

Orat. ms. Tegrinsense saec. 15 Clm. Monac. 19824 fol. 67 a A. — Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monacens. 19353 fol. 43 a. B.

47. Abecedarius 7.

1. Arca, quae charismata
Fers plebi credenti,
Perversorum dogmata
Fortiter spernenti,
Adesto poemata
Haec tibi canenti,
Abigens phantasmata
Hostis virulenti.

2. Benedicta cellula
Sempiterni solis,
Quem laudas per saecula
Jam translata polis,
Momenta per singula
Hostis premor dolis,
Quos tu, mater sedula,
Aufer dono prolis.

3. Carmen hoc hydraulicum
Vel hoc praedicatum
Tuum reddat unicum
Miseris placatum,
Ut nos post tristificum
Hujus mundi statum,
Perducat ad coelicum
Regnum et beatum.

4. Dignum es sacrarium
Pneumatis aeterni,
Quam virtutum omnium
Flores ornant verni,
Nos per tuum filium
Fac clementer cerni,
Ne urat incendium
Nos ignis Averni.

5. Exemplar laudabile
Omnis honestatis,
Jugum delectabile
Monstrans veritatis,
Omne fastidibile
Aufer cum peccatis,
Bonum infinibile
Dans aeternitatis.

6. Fulget resurrectio
Tui dulcis nati,
Quem videbas anxio
Corde mortem pati,
Succurrat laudatio
Hujus praedicati
Defunctorum crucio
Seu captivitati.

7. Guttam tuae gratiae
Praesta vel stillamen,
Quo sumam inertiae
Meae recreamen,
Declinem malitiae
Omnis machinamen,
Perfectae justitiae
Per induciamen.

8. Hominum salvatio
Est in te incepta,
In te cum redemptio
Nostra est concepta,
Credentum sic natio
Vitam est adepta,
Ad bonum ex vitio
Quae fuit inepta

9. In coeli palatio
Fulgens stella maris,
Cum dilecto filio
Modo jucundaris,
Tuo junge gaudio,
Parens expers paris,
Hos cordis tripudio
A quibus laudaris.

10. Karitatis unguine
Necte discordantes
Et rixarum turbine
Se scandalizantes,
Ut vero amamine
Se pacificantes
Justo demum ordine
Fiant collaudantes.

11. Lapsis manum porrige
Tuae pietatis
Et a luto erige
Nostrae pravitatis,
Ac levatos subige
Legi veritatis,
Subjectosque corrige
Virga caritatis.

12. Miris privilegiis
Es glorificata,
Patrum testimoniis,
Quae sunt approbata,
Unde es collegiis
Sanctorum praelata,
Et nostris miseriis
In solamen data.

13. Nunc ergo prosequere,
Quod olim coepisti,
Quando divo munere
Christum concepisti,
Digneris sustollere
Nos a salo tristi
Ac tecum in aethere
Laetos jube sisti.

14. O misericordiae
Mater benedicta,
Cujus dono gratiae
Solvuntur delicta
Virtute constantiae
Me mala inflicta
Vincere quotidie
Mente fac invicta.

15. Plebs fidelis recitet
Jugiter honorem
Tuum, quae in Nazareth
Nobis salvatorem,

Concepisti, visitet
Hic nos per amorem,
Suum ne praecipitet
Hostis in errorem.

16. Qualus es, quo ponitur
Jesus panis vitae,
Quo plene reficitur,
Qui hunc sumit rite,
Metu non concutitur,
Cum dicetur: Ite,
Immo jucundabitur
Audiens: Venite.

17. Respice de superis
Fletum miserorum,
Lugentum in tenebris
Purgatoriorum,
Prece tui muneris
Vincula eorum
Solvens duc in aetheris
Locum electorum.

18. Stirps felix Davidica
Juxta Isaiam
Virtute deifica
Generans Messiam,
Legi meam applica
Genealogiam,
Ne veram per lubrica
Derelinquat viam.

19. Te phalanx angelica
Hymnum per decorum
Laudat et per cantica
In regno polorum,
Laus haec honorifica
Carminum tuorum
Auferat tristifica
Hostium nostrorum.

20. Vallis tu es humilis
Pollens flore miro,
Qui est admirabilis
Toto mundi gyro,
Salva me, amabilis
Mater sine viro,
Cum decumbam debilis
In languore diro.

21. Xristum natum sequeris
Coelos ascendentem
Et carne in dexteris
Patris residentem,
In sorde me sceleris
Releva jacentem,
Maxime in Veneris
Scabie sordentem.

22. Ydraulae concentibus
Hujus pro honore
Tuo insistentibus
Tuoque amore
Subveni celerius
Mortis in angore,
Ne succumbant fraudibus
Hostis vel tenore.

23. Zabolinum contere,
Deprecor, jurgamen,
Cum cogar assistere
Ante judicamen,
Adsit mihi propere
Tuum tunc juvamen,
Quo possim devincere
Omne malum. Amen.

Orat. ms. Tegrinsense saec. 15 Clm. Monac. 19824 fol. 68 b. A. — Orat. ms. Tegrinsense saec. Clm. Monacens. 19353 fol. 44 b. B.

Rosariorum series prior.

48. Rosarium I.

I.

1. Ave, summi genitoris
Nati mater inclita,
Corda nostra per amoris
Tui flammam excita,
Veneremur cunctis horis
Te ut laude debita.

2. Ave, dulcis o Maria,
Mater prolis tenerae,
Cui in ista hymnodia
Cogitamus psallere,
Fac nos hac finita via
Stygis poenas fugere.

3. Ave, virgo carne nata
De stirpe Zorobabel
Ac de Anna contristata
Sicut olim Samuel,
Legi Dei sit substrata
Caro nostra Jezabel.

4. Ave, sancti Gabrielis
Salutata vocibus,
Olim ad te qui de caelis
Missus est divinitus,
Impedire nostri velis
Inimici impetus.

5. Ave, virgo, quae crearis,
Per auctorem omnium,
Miro modo fecundaris
Per aeternum spiritum,
Fecundata sublimaris
Quando paris filium.

6. Ave, virgo gignens Deum,
Thori viri nescia,
Munda carne velans eum
Puritatis conscia,
Tua prece Jebusaeum
Pellas ab ecclesia.

7. Ave cui se infudit
Plenitudo gratiae,
Quando carnem sibi cudit
In te rex justitiae
Et in sinu tuo ludit
Tempore infantiae.

8. Ave nubes, in Aegyptum
Christus qua invehitur,
Rex Herodes quando ipsum
Subdole persequitur,
Tandem a te, ut est scriptum,
Solerter reducitur.

9. Ave, Jesu Christi nutrix,
Pascens hunc ut filium,
Turbatorumque adjutrix
Ad te suspirantium,
Nostra clemens esto tutrix
A sutelis hostium.

10. Ave, virgo, consolamen
Te laudantum jugiter,
Patrem posce, natum, flamen,
Ut misericorditer
Nos cum sanctis locet, amen,
In coelo perenniter.

II.

11. Ave, porta, quae transiris
Per aeternum principem
Quae nec patens inveniris
Aliquem per hominem,
Virga flore redimiris
Per conceptum nobilem.

12. Ave, tellus irrigata
Rore sancti spiritus
Et per rubum designata
Non crematum penitus,
Virtus Dei incarnata
Est in te divinitus.

13. Ave, virgo, fons hortorum
Gratiae praestabilis,
Tu riga corda tuorum,
Qui te laudum titulis
Venerantur, hos celorum
Infer tabernaculis.

14. Ave, virgo, flos vernalis
Mirae odorantiae,
Miserere cunctis malis
Matris jam ecclesiae,
Quam infestat infernalis
Dux sua saevitie.

15. Ave, arbor, cujus fructu
Poenam fert Leviathan,
Et a leprae gravi luctu
Est mundatus Naaman
Sed et regna ejus ductu
Sunt destructa Chanaan.

16. Ave, mater sanctae spei,
Quam ornat dilectio,
Cujus decor speciei
Nostra est refectio,
Salva illos, mater Dei
Quos urit purgatio.

17. Ave, candens et decorum
Castitatis lilium,
O solamen miserorum
Fons virtutum omnium,
Consolare famulorum
Corda modo tristium.

18. Ave, summa prole foeta,
O coelestis virgula,
Per quam mundi sunt deleta
Peccatorum nubila,
Unde gaudio impleta
Exstant aevi saecula.

19. Ave, mater redimentis,
Ave, mater millies,
Per te hostis persequentis
Profugetur rabies
Et in tenebris detentis
Procuretur requies.

20. Ave, pietatis plena,
Ave, plena gratia,
Mente dulcis et serena
Comptaque prudentia,
Nos ad coeli duc amoena
Dei coniventia.

III.

21. Ave, virgo, cui sincere
Cordisque constantia
Symphonias laudis merae
Resonat ecclesia,
In aeternum fac habere
Nos tua consortia.

22. Ave, virgo, coeli clavis
Justis reserabilis,
Nulli dura sed suavis
Cunctis et amabilis,
Sis et nobis servis pravis
Clemens ac placabilis.

23. Ave, virgo et virago,
Imbre almo rorida,
Vitis divae qua propago
Est exorta florida,
Adae per quam est imago
Medicata morbida.

24. Ave, mater, uber vitis,
Botrus qua colligitur,
Ad quem pura mens et mitis
Dulciter afficitur,
Quo et animo contritis
Venia promittitur.

25. Ave, virgo, cui soli
Data est fecunditas,
Quam quoque regina poli
Ordinavit trinitas,
Tuae sacrae jungat proli
Nos tua benignitas.

26. Ave, virgo gloriosa,
Jubar coeli splendidum,
Tua luce radiosa
Omne pellens luridum,
Corda lustra tenebrosa
Mundum quoque turbidum.

27. Ave, dulce consolamen
Pie te laudantium,
Praesta, mater, relevamen
Populo credentium,
Sustinenti oneramen
Per pressuras hostium.

28. Ave, quam in hujus freto
Mundi atque turbine
Veneramur corde laeto
Laudum harum carmine,
Fac inscribi in decreto
Nos in coeli culmine.

29. Ave, mundi imperatrix
Chorique coelestium,
Protoplasti reparatrix
Per dilectum filium,
Sis ad pacem revocatrix
Corda discordantium.

30. Ave, virgo verecunda,
Omni carens crimine,
Jesu Christo placens munda,
Plena sacro flamine,
Nos absolve de profunda
Culparum voragine.

IV.

31. Ave, arca pietatis,
Quam sumus Beseleel
Olim fecit pulchram satis
Pro matre Emmanuel,
Quo ad viam veritatis
Vocaretur Israel.

32. Ave, quae caecutientis
Mundi aufers tenebras,
Summi natum dum gignentis
Carne ex te generas,
Nunc et fraudes prosequentis
Inimici conteras.

33. Ave, virgo, stella maris,
Quae per mundi climata
Splendes, juste sic vocaris
Operum ob merita,
Vitam nobis largiaris
Coeli ad agalmata.

34. Ave, virgo, coeli porta,
Porta sapientiae,
Per quam salus est exorta
Filiis ecclesiae,
Te laudantibus reporta
Donum indulgentiae.

35. Ave, mundi lux serena
Et solamen tristium,
Audi voces, laude plena,
Tibi famulantium,
Quos ad coeli duc amoena
Mundi post exsilium.

36. Ave, mater Jesu Christi,
Quem virgo concipere
Dono Dei meruisti
Posteaque gignere
Plebi jam credenti tristi
Digneris succurrere.

37. Ave, virgo, fide, plena
Cunctisque virtutibus,
Mater Christi, spes serena
Tibi adhaerentibus,
Frange hostis nequam frena
Suis cum complicibus.

38. Ave, mundi consolatrix,
Ave, spes humilium,
Salutisque nostrae datrix,
O pudoris lilium,
Esto nostra excusatrix
Apud tuum filium.

39. Ave, gemma pretiosa,
Gemma splendorifera,
Taetra reddens luminosa
Plus quam coeli sidera,
Aufer mea vitiosa,
Nostra purga scelera.

40. Ave, clemens, ave pia,
Ave mater regia,
Quam ornarunt in hac via
Mira privilegia,
Hac laudantes poetria
Te duc ad coelestia.

V.

41. Ave, Christianitatis
Salutis initium,
Quando dono deitatis
Concepisti filium,
Cunctis praestes tribulatis
Tuum adjutorium.

42. Ave, veneranda multum
Tuis dilectoribus,
Tuum qui sequuntur cultum
Cum devotis cordibus,
Aufer omne, quod est stultum,
Cunctis cum maeroribus.

43. Ave, felix o Maria,
Quam nunc plebs catholica
Dulci laudat melodia
Ac per laudum cantica,
A qua pelle prece pia
Satanae phantasmata.

44. Ave, quae in coelo gaudes
Magno valde gaudio,
Audi venerantum laudes
Te cordis tripudio,
Et hostiles pellat fraudes
Tua intercessio.

45. Ave, sacri theca cibi,
Carnis dulcis filii,
Metri concinentes tibi
Versibus eximii
In decreto fac conscribi
Coeli consistorii.
46. Ave, o malogranata
Plena granis gratiae,
Mire privilegiata
Prae natis ecclesiae,
Et in coelis nunc locata
Juxta regem gloriae.
47. Ave, quae nunc sublimaris
In supremo solio,
Sublimata jucundaris
Cum dilecto filio,
Consolamen largiaris
Nobis in exsilio.
48. Ave, mater insignita
Multis privilegiis,
Per quam mundo venit vita
Cum donis et gratiis,
Plebs haec credens sit munita
Hostis ab insidiis.
49. Ave, splendens margarita
Plus quam gemmae ceterae,
In corona regis sita
Regnantis in aethere,
Da mens nostra sit contrita
Pro commisso scelere.
50. Ave, tua quam aetate
Nulla fuscat scoria,
Da finita vanitate
Mundi transitoria
Tecum in aeternitate
Perfruamur gloria.

Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacens. 19824 fol. 71 a.

49. Rosarium II.

I.

1. Ave, gaude, vale, plaude,
Salve, virgo nobilis,
Omni veneranda laude
Carminumque titulis,
Nos ab hostis tuta fraude
Cunctisque periculis.
2. Ave, cujus ad parentes
Missus fuit angelus,
Quos abjecit olim flentes
Hebraeorum populus,
Ait: sitis nunc gaudentes
Et ne fleat oculus.
3. Ave, cujus mater alma,
Laeta de oraculo,
Forte cecinit Hosanna
Animae in jubilo,
Nos coelesti ciba manna
Carnis nati pabulo.
4. Ave, de radice Jesse
Genus ducens inclitum,
Ut per scripta est expresse
Isaiae proditum,
Mundum duc ad bene esse
Per peccata perditum,
5. Ave, virgo de regali
Concepta genimine,
Nec non et pontificali
Oriunda germine,
Servos tuos a mortali
Semper serves crimine.
6. Ave, quam originalis
Non foedavit macula,
Nam te virtus divinalis
Sic tutavit sedula,
Ut nec culpae venialis
Te moverent scandala.
7. Ave, virgo lux solaris
Micans de caligine,
Quando carne generaris
Davidis ex germine,
Tuae nobis largiaris
Gratiae de lumine.
8. Ave, nardus odorosa
Odoris fragramine,
Deitatis o formosa
Fota obumbramine,
Unge corda rancorosa
Caritatis unguine.

9. Ave, virgo, quam perfudit
Larga benedictio,
Qua deletur, quam induxit
Eva, maledictio,
Aufer mala, quae jam cudit
Satanae vexatio.

10. Ave, sponsa virginalis,
Post Deum spes unica,
Clemens et imperialis,
Audi, mater, cantica,
Cunctis tuta nos a malis
Impetraque coelica.

II.

11. Gaude in qua novitatis
Prodeunt miracula,
Priscae quae antiquitatis
Non noverunt saecula,
Quando fis divinitatis
Sempiternae gerula.

12. Gaude, virgo, porta clausa,
Quam nemo aperuit,
Salvatoris nostri pausa,
Qui te solus transiit,
Qui salutis nostrae causa
Est et semper exstitit.

13. Gaude, fons, quo pietatis
Rivus clangens effluit,
Proles quando summi patris
In te carnem induit,
Qua credentes a peccatis
Moriendo abluit.

14. Gaude, mater sine lege
Conjugali pariens,
Modo coram summo rege
Melodias concinens,
Omne vitiosum tege
A bonis impediens.

15. Gaude, virgo singularis,
Ornata virtutibus,
Gloriosa praedicaris
Juste a fidelibus,
Quia Deum nobis paris
Castis ex visceribus.

16. Gaude, stella gignens solem,
Hominem sic reparas,
Quando Dei patris prolem
Virgo manens generas,
Culparum nostrarum molem
Tua prece auferas.

17. Gaude, dulciter affata
Ore Christi crebrius,
Caritate ordinata
Cunctisque virtutibus,
Ejus dextra amplexata,
Modo in coelestibus.

18. Gaude, bis sex coronata
Stellis honorifice,
Vero sole circumdata,
Gignens hunc mirifice,
Luna pedibus substrata
Tuis exstat mystice.

19. Gaude, virgo, quam rigavit
Ros divinus dulciter,
Et humanas sordes lavit
Qui misericorditer,
Hunc mamilla tua pavit
Caute et sagaciter.

20. Gaude, gemma, margaritae
Formam vincens specie
Nominaris mater rite
Christi, regis gloriae,
Fac inscribi libro vitae
Te laudantes hodie.

III.

21. Vale, dulcis et beata,
Spes in te sperantium,
Devotorum ordinata
Salus infirmantium
Et periclis maris data
Remus navigantium.

22. Vale, cujus proloquuntur
Natum vatum carmina,
Gloriosaque dicuntur
De te, mundi domina,
Preme, qui nos persequuntur,
Hostium molimina.

23. Vale, virgo, quae sic ornas
Davidis progeniem,
Sicut rosa inter spinas
Illis addit speciem,
Ne in nobis culpae sinas
Crescere congeriem.

24. Vale, virgo, gratiosa
Cunctis te laudantibus,
Adsis, mater speciosa,
Ad te suspirantibus,
Tela frangens venenosa
Transmissa ab hostibus.

25. Vale, gemma praepolita
Deitatis unguine,
Per quam mundo fluxit vita
Perdito pro crimine,
Servis tuis adsis cita
Mortis in discrimine.

26. Vale, moribus praeclara,
Mater castimoniae,
Tu divinitatis cara
Balsamus fragrantiae,
In supernis servis para
Tuis locum gloriae.

27. Vale, mater, virgo casta,
Rutilans in gloria.
Omni cum virtute pasta
Abs peccati scoria,
Cunctis tribulatis asta
Tua pro clementia.

28. Vale, virginum decora
Splendore munditiae,
Rutilans velut aurora
Exemplis justitiae,
Corda servorum irrora
Fonte sapientiae.

29. Vale, stella matutina,
Refulgens prae omnibus,
Radix David, stirps divina,
Fructum dans credentibus,
Da, ne noceat vulpina
Fraus te venerantibus.

30. Vale, vitis copiosa,
Vina dans laetitiae,
Virgo dulcis et formosa,
Norma pudicitiae,
Corda nostra tenebrosa
Lustra dono gratiae.

IV.

31. Plaude, cujus est effusum
Nomen coram gentibus,
Medicamenque contusum
Nobis infirmantibus,
Gradiendi praestans usum
Mente claudicantibus.

32. Plaude, madens Gedeonis
Ros signum victoriae,
Pondus desolationis
Aufer et miseriae,
Quo premuntur vi praedonis
Filii ecclesiae.

33. Plaude, mundi naufragantis
Portus securissime,
Ad quem vela fluctuantis
Expanduntur animae,
Inimici perturbantis
Nos virtute reprime.

34. Plaude, virgo gloriosa
Magna cum laetitia,
Quam jucunda laudis prosa
Salutat ecclesia,
Luxit nam victoriosa
Nati dies tertia.

35. Plaude, mater resurgentis
Sua ex potentia,
Cujus morte est serpentis
Delusa versutia,
Tu fermenti corrumpentis
Prece fuga noxia.

36. Plaude, mater ascendentis
Coelos ex vi propria,
Secum quoque educentis
Electorum agmina,
Fac nos paschae permanentis
Obtinere gaudia.

37. Plaude, virgo, rubens rosa
Et pudoris lilium,
Intrans coeli gaudiosa
Inducta per filium,
In hac valle lacrimoso
Nobis fer auxilium.

38. Plaude, mater regis magni
Regnantis in superis,
Nunc in regno Dei agni
Residens in dexteris,
Ne nos poenae tradat stagni,
Tu succurre miseris.

39. Plaude, virgo, regnans clare
Modo super sidera,
Nos dignare te laudare,
O Christi puerpera,
Ac clementer expiare
Cuncta nostra scelera.

40. Plaude, prudens o Maria,
Sidusque mirificum,
Da finita vitae via
Et carnis post lubricum
Speculemur, virgo dia,
Tecum numen coelicum.

V.

41. Salve, surgens, o decora,
Nobili progeni,
Mane veluti aurora,
Rutilans in facie,
Apud filium implora
Nobis donum gratiae.

42. Salve, mater, salve clemens,
Salve plena gratia,
Ad quam santa corde gemens
Suspirat ecclesia,
Quam conatur hostis fremens
Ducere in invia.

43. Salve, cujus prae amore
Vox est facta languida,
Caput tuum plenum rore
Distillat aromata,
Corda nostra pro honore
Tuo sana morbida.

44. Salve, saltus o vernalis,
Floridus virtutibus,
In quo rosa, flos regalis,
Redolet prae omnibus,
Amor tuus maternalis
Jam succurrat tristibus.

45. Salve, campus liliatus
Flore pudicitiae
Hortulusque irrigatus
Fonte sapientiae,
Reformetur quo et status
Miser jam ecclesiae,

46. Salve, mater, o Maria,
Virgoque egregia,
Orta genealogia
Davidis ex regia,
Salva mente fantes pia
Tua privilegia.

47. Salve, regina decora,
Justis convertibilis,
Rutilans velut aurora,
Satanae terribilis
Da, ne laedat mortis hora
Nos ille horribilis.

48. Salve, virgo, salve mitis
Mater summi numinis,
Nobis pravae irretitis
Culpa turpitudinis,
Da videre nunc contritis
Vultum veri luminis.

49. Salve, bonis plenum cunctis
Domini sacrarium,
Pro peccatis jam compunctis
Coeli dans solatium,
Nostris vivis ac defunctis
Semper sis praesidium.

50. Salve, dulcis o Maria,
Nostra spes et domina,
Quam collaudat mente pia
Trina rerum machina,
Duc nos hac finita via
Coeli ad intermina.

Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monac. 19824 fol. 76 b. A. — Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monac. 20001 fol. 84 b. B. — 14, 5 terge AB.

50. Rosarium III.

I.

1. Eja, mater o Maria,
Stola fulgens duplici,
Quam coelestis hierarchia
Voto laudat simplici,
Tuum plebi, virgo pia,
Da juvamen supplici.

2. Eja, forma virginalis
Carne continentium,
Quam non fuscat aliqualis
Peccati contagium,
Omnem hostis infernalis
Auferas obsidium,

3. Eja, maris clara stella,
Totum hemisphaerium
Mundi lustrans, verbi cella
Seu reclinatorium,
En ubique regnant bella,
Sis nobis praesidium.

4. Eja, dulcis et praeclara
Prae creatis omnibus,
Tibi, consolatrix gnara,
Rite adhaerentibus,
Da solamen, virgo cara,
In poenis degentibus.

5. Eja, mater generalis
Orphanorum omnium,
Devote in suis malis
Ad te suspirantium,
Ignis, da, ne gehennalis
Nos urat incendium.

6. Eja, lux interminalis
Desuper irradians,
Sanctitatis internalis
Decorem recuperans,
Omne taetrum criminalis
Culpae sis exterminans.

7. Eja, plasta plastem plasmans
Modo ineffabili,
Et medelam sic propinans
Morbo vix sanabili,
Consolamen sis procurans
Nunc fideli populi.

8. Eja, causa tu formalis
Carnis Christi Domini,
Boni causa ut finalis
Qui dat vitam homini,
Nos defende tuis alis
Subtrahens discrimini.

9. Eja, flamma caritatis
Quae mentes fidelium
Accendis ad claritatis
Dei desiderium,
Compeditis in peccatis
Adhibe remedium.

10. Eja, splendor luminalis
Tenebras excutiens,
Ingerit quas gehennalis
Inimicus persequens,
Ab hoc manus matronalis
Scuto sis nos protegens.

II.

11. O Maria, flos pudoris,
Mater viri nescia,
Fervens ardor es amoris,
Plena sapientia,
Verus sapor et dulcoris
Pollens abundantia.

12. O Maria, mater Dei,
Cujus conniventia
Nobilis progeniei
Orta est prosapia,
Virgo pulchrae faciei,
Omni plena gratia.

13. O Maria, virgo grata
Cunctis in ecclesia
Pro salute nobis data
Divina clementia,
Firma, dulcis, cara, rata,
Trinitatis conscia.

14. O Maria, mater Dei,
Virgo pudicitia,
Flos praeclarae speciei
Famae redolentia
Virtus salus omnis rei
Precum per suffragia.

15. O Maria, portus maris,
Sublevans naufragia,
Sidus clarum appellaris,
Mentis pellens tristia,
In supremo tu locaris
Mater simul filia.

16. O Maria, virgo mater,
Mundo praestans gaudia,
Christum gignens, qui te pater
Fecit cum potentia,
Deprecare, ne nos ater
Puniat ob vitia.

17. O Maria, clausus hortus
Hortique areola,
Qua flos nobis est exortus,
Quem fovisti sedula,
Qui, cum fuit cruce tortus,
Absolvit piacula.

18. O Maria, gloriosa
Mater summi luminis,
Potens et imperiosa
Arce coeli culminis,
Aufer nostra vitiosa
Vi tui precaminis.

19. O Maria virgo, gaude,
Materque deifica,
Cujus resonant in laude
Devotorum cantica,
Deprecamur, ut a fraude
Nos praeserves hostica.

20. O Maria, virgo grata
Virtutisque speculum,
Super coelos exaltata,
Quo regnas in saeculum,
Nostrum clemens advocata
Auferas periculum.

III.

21. Audi nos, o virgo vera,
Sed gaudens genimine,
Stella clara, lux in sphaera,
Carens obscuramine,
Praepolita tu minera
Virtutum micamine.

22. Audi nos, lux veritatis,
Caecos ignorantiis,
Phos refulgens castitatis,
Carnis carens vitiis,
Fons hortorum, caritatis
Abundans deliciis.

23. Audi nos, o fragrans rosa,
Rosa salutifera,
Cujus forma speciosa
Splendet plus quam sidera,
Aufer mundi criminosa
Daque pacis foedera.

24. Audi nos, o consolatrix
Amino moerentium,
Maximeque gubernatrix
Tibi servientium,
Sis virtutis expugnatrix
Credulos laedentium.

25. Audi nos, clemens regina
Pauperum solatium
Et in Stygis officina
Voces te precantium,
Solutos choris combina
Coelo habitantium.

26. Audi nos, spes desperatis
Et aurora rutilans,
Arcana divinitatis
In aeternum speculans,
Esto Christianitatis
Tribulamen sublevans.

27. Audi nos, virgo decora,
Virgo praeamabilis,
Plebis per credentis fora
Laudum pollens titulis,
Stillas gratiae irrora
Nobis tuis famulis.

28. Audi nos, o laude digna
Creatorum omnium,
Tuum auferat maligna
Pium patrocinium
Et ad tui nos consigna
Filii consortium.

29. Audi nos clamantes laete:
Gaude, virgo regia,
Nata est clementer de te
Summa sapientia,
Da, vivamus in quiete
Modo et in patria.

30. Audi nos, decor vernalis
Et praeclara rosula,
Cujus vita virginalis
Cunctis exstat regula,
Dans, ne ignis gehennalis
Nos urat in saecula.

IV.

31. Euge, jubar claritatis,
Virgo parens unica,
Quam in coeli laudat pratis
Dignitas angelica,
Nostras igne caritatis
Animas califica.

32. Euge, sidus o sincerum
Sidusque splendiferum,
Quod elegit sator rerum
In thronum mirificum,
Cum in fine se dierum
Praebuit salvificum.

33. Euge, feta dia prole
Sed virtute supera
Et pudoris absque mole
Exsistis puerpera,
Sed praeclarior nunc sole
Regnas super aethera.

34. Euge, mater Jesu Christi,
Mater inquam gratiae,
Namque caste concepisti
Fontem sapientiae,
Tamen virgo permansisti
Carnis carens carie.

35. Euge, splendens maris stella,
Rutilans in gloria,
Tu pro nobis interpella
Pro tua clementia,
Et odire mundi mella
Fac nos cum industria.

36. Euge, rosa, fragrans mire
In superna patria,
Fac nos tibi deservire
Cordis cum instantia
Et post mortem hinc transire
Ad sanctorum praemia.

37. Euge, virgo praefulcita,
Fructu mire florida,
Cellaque melle condita,
De supernis rorida,
Aufer bella tripartita
Verbo tuo invida.

38. Euge, quae fecisti mira
Opera justitiae
Et vicisti tela dira
Hostilis nequitiae,
Tuta servulos ab ira
Poenalis sententiae.

39. Euge, quia sine spina
Rosam gignis floridam,
Tuque stella matutina
Nubem fugans gelidam
Fac credentem in divina
Laude plebem fervidam.

40. Euge, mater et nos audi
Pietatis auribus,
Ut non sinas coelum claudi
Nobis te laudantibus,
Et obstare hostis fraudi
Fac nos modis omnibus.

V.

41. Gratulare hoc in festo
Vel tui memoria,
Qua plebs credens adstat praesto
Digna reverentia,
Supplicanti praesens esto
Consueta clementia.

42. Gratulare, cui hymnizans
Beatorum concio
Adstat atque citharizans
Magno cum tripudio,
Sed et clerus hic honizans
Mentis desiderio.

43. Gratulare, carens labe
Prorsus omnis criminis,
Nos ab omni munda tabe
Nostrae turpitudinis
Et semper sub alis habe
Materni regiminis.

44. Gratulare, regna vitae
Tenens jam perennia,
Venerantes modo rite
Tua privilegia,
Trahat ista vox Venite
Ad aeterna praemia.

45. Gratulare, virgo dia,
Mater summi numinis,
Omni digna melodia
Cujuscunque carminis,
Audi melos aure pia
Istius dictaminis.

46. Gratulare, mater pia
Cordeque tripudia,
Omnis mundi monarchia
Cujus fert praeconia,
Duc errantes nos in via
Ad coeli confinia.

47. Gratulare, o regina
Rerum exsistentium,
Esto nostra medicina
Mente infirmantium,
Ac defende a ruina
Semper nos in posterum.

48. Gratulare, virgo parens
Vi sancti spiraminis,
Rubens rosa spina carens
Vetustae originis,
Fac, ne foedet mundus arens
Nos putore criminis.

49. Gratulare mulierum
Gemma praeclarissima,
Quae lactasti regem rerum,
Mater sagacissima,
Duc post finem nos dierum
Coeli ad altissima.

50. Gratulare, o Maria,
Florum veris primula,
Quam sacrorum melodia
Collaudat per saecula,
Hymnum istum audi, pia,
Plausum mente sedula.

Orat. ms. Tegrinsense saec. 15. Clm. Monac. 19824 fol. 263 b.

Rosariorum series altera.

51. Rosarium 1.

Ave Maria, gratia plena, Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus, et benedictus fructus ventris tui, Jesus Christus.

I.

1. Qui rerum principium
exstat singulare,
Et bonum amantium
se peculiare,
Mihi det rosarium
sic principiare,
Votis se laudantium
ut sit salutare;

2. Qui natus divinitus
patre ab aeterno,
Cujus me nunc pedibus
devotus prosterno,
Propter quem et penitus
terrena jam sperno,
Vanaque acutius
visu mentis cerno;

3. Quem vere confiteor
hominem et Deum,
Et laudare molior
salvatorem meum,
Te devote deprecor
Ejus solve reum,
Uti fiam dignior
Ad laudandum eum.

4. Qui est sapientia
patris, qui creavit
Cuncta exsistentia
beneque ornavit,
Qui obedientia
sua reparavit
Hominem, astutia
hostis quem prostravit.

5. Cui plenitudinem
suae majestatis
Pater et dulcedinem
praestet bonitatis,
Qua amaritudinem
tollat a turbatis,
Detque fortitudinem
carne infirmatis.

6. Qui paternae gloriae
splendor nominatur,
Quo matris ecclesiae
plebs illuminatur,
Pacis et concordiae
foedus reparatur,
Hostilis malitiae
impetus sedatur.

7. Quem lucem ecclesiae
stilus veritatis
Figuram substantiae
scribit summi patris,
Nos, mater clementiae,
mater pietatis,
Configura gloriae
ejus cum beatis.

8. Qui verbum describitur
in theologia,
Quo per patrem conditur
nundi harmonia,
Ejusdemque regitur
tota monarchia,
Sine quo confunditur
multa discrasia.

9. Qui a patre genitus
in aeternitate,
Cui aequalis penitus
est divinitate,
A quibus et spiritus
in aequalitate
Procedit divinitus,
plenus bonitate.

10. Cujus emanatio
ab aeterno patre
Fertur generatio
in divinitate,
Sed flatus processio,
ut in veritate
Docet sacra lectio,
fit a voluntate.

II.

11. Qui lumen de lumine
est a patre natus,
Cujus coruscamine
mundus est lustratus,
A multo discrimine
homo liberatus,
Postquam est fraudamine
daemonis prostratur.

12. Qui, ut Paulus praedicat,
virtus exstat Patris,
Cum qua sphaeram fabricat
universitatis,
Prece tua porrigat
manum pietatis,
His quos nimis agitat
vis adversitatis.

13. Qui nostrum principium
est in creatione,
Salutis initium
in redemptione
Ac vitae solatium
eruditione,
Gloriae stipendium
retributione.

14. Qui vera jucunditas
mentis est moerentis,
Beati aeternitas
in coelo viventis,
Peccatoris sanitas
ex culpa languentis,
Animae saturitas
bona sitientis.

15. Cujus est nativitas
duplex gloriosa,
Sed ejus humanitas
nobis amorosa,
Apud quam benignitas
exstat copiosa,
Solvitur iniquitas
mundi qua probrosa.

16. Qui sole lucidior
utraque natura,
Unde tibi carior
omni plasmatura,
Ipsum roga, deprecor
te, o virgo pura,
Ut solvat, qua implicor,
mentis me cinctura.

17. Qui caput ecclesiae
est et fundamentum,
Quo consistit gratiae
lex et testamentum,
Per quod idolatriae
depressit conventum
Et omne fallaciae
haeresum figmentum.

18. Qui suos perpetua
amat caritate,
Conservans continua
illos pietate
Concidant ne nocua
in adversitate,
Sive carnis deflua
foede voluptate.

19. Quo misericordia,
ut vates dixerunt,
Veritas et gratia
se simul junxerunt,
Pax atque justitia
se concordaverunt
Et in hac concordia
voto se strinxerunt.

20. Qui dux est et legifer
legis Christianae,
Ad coelos qua leniter
gradimur et plane,
Pelluntur sagaciter
hac leges paganae,
In quibus flebiliter
errant gentes vanae.

III.

21. Qui sua in dextera
vel manu extenta
Legeque deifera
et per documenta
Pellit venenifera
haeresum figmenta
Deorumque misera
falsorum portenta.

22. Qui vere est fluvius
antea praevisus,
Rigatur uberrimus
per quam paradisus,
Lapis sine manibus
de monte praecisus
Est, per quem validius
Satan est elisus.

23. Qui lux est illuminans,
splendens a supernis,
Tenebris eliminans
mentes ab internis,
Moribus modificans
homines externis,
Tandem beatificans
gaudiis aeternis.

24. Qui vitam ut genitor
noscitur habere,
Unde non posterior
patre exstat vere,
Ergo hunc profiteor
Deum nunc sincere,
Et adorans deprecor
mei miserere.

25. Qui est indicibilis
sua bonitate,
Qua patri est similis
in divinitate,
O mater amabilis,
plena pietate,
Coapta me regulis
legis adaequate.

26. Cujus incarnatio
sacris in scripturis
Designatur vario
modo et figuris,
Qua constat redemptio
nobis perituris,
Sanctorum conjunctio
gaudiis futuris.

27. Qui est flos, qui Aaron
flore designatur,
Qui et homousion
vere nominatur,
Sacra o theotocon,
a te generatur
Mysticaque in Sion
jugiter laudatur.

28. Qui in urna aurea
manna servabatur,
In te virga Jessea
cum incarnabatur,
Ex fiscella scirpea
tunc extrahebatur,
A matre virginea
cum generabatur.

29. Quem virum, o femina,
tunc circumdedisti,
Diva per spiramina
cum hunc concepisti,
Mundo consolamina
ita tribuisti,
Et ipsum ad culmina
coeli deduxisti.

30. Qui flos est, qui oritur
de radice Jesse,
In propheta legitur
sicuti expresse,
Menti quo succurritur
ob peccata fessae,
Cum ad bonum ducitur
vel ad bene esse.

IV.

31. Qui fructus dulcissimus
exstat ventris tui,
Devotis adsistimus
laudibus jam cui,
Ad quem fide venimus
inquilini sui,
Semper ejus vultibus
cupientes frui.

32. Qui in lege veteri
per lignum signatur,
Quo latex pestiferi
gustus dulcoratur,
Cum in tui uteri
cella incarnatur,
Hominis tunc miseri
status reparatur.

33. Cujus caro mystica
est veste redimita,
Sicut olim tunica
Joseph polymita,
Rabies paganica
per hunc sit contrita,
Qua fert plebs catholica
mala inaudita.

34. Qui in mare mittitur,
et mare sedatur,
Ut de Jona scribitur
per quod designatur,
Cum in te concipitur
sive incarnatur,
Quod a culpa solvitur
homo et salvatur.

35. Qui Deus rorificat
vellus Gedeonis,
Maxillam undificat
pro siti Samsonis,
Te sibi sanctificat,
nata Salomonis,
Ac domum aedificat
habitationis.

36. Qui vere apparuit
quartus in camino,
Ac totus exaruit
amore divino,
Carne cum se induit
more peregrino,
A lapsu eripuit
qua nos serpentino.

37. Qui est sicut legimus
quadam prophetia,
Primus et novissimus
patrisque sophia,
Qua docente discimus,
quo ex te, Maria,
Natus est, quod credimus
vere fide pia.

38. Qui carne cum gignitur,
vates ut scripserunt,
Botrus vecte geritur,
coeli roraverunt,
Columba emittitur,
montes stillaverunt,
In cisternam mittitur,
fratres quem oderunt.

39. Qui misericorditer
assumpsit naturam
Nostram et utiliter
nobis profuturam,
Assumpsit et fortiter
non depondituram
Sed et mirabiliter
nam indiscussuram.

40. Cujus excellentia
homo reparatur
Et in amicitia
Dei reformatur,
Ejus namque gratia
sibi suffragatur,
Vetus innocentia
quod recuperatur.

V.

41. Per quem nostrae solvitur
necis discrasia,
Nam sacerdos scribitur
sacra psalmodia,
Qua frequenter colitur
dulci symphonia,
Atque honorabitur
semper in hac via.

42. Qui vere est hostia
solvens actuale
Peccatum ex gratia
et originale,
Pellens adversantia
et jus gehennale,
Donans coeli gaudia
per donum finale.

43. Qui est ille medicus
vel Samaritanus,
Quo Israeliticus
est effectus sanus,
Signatur catholicus
quo seu christianus,
Quem prostravit hosticus
furor et profanus.

44. Qui est illud ostium,
per quod intrant justi,
Deponentes vitium
hominis vetusti
Exeunt per pretium
Gratiae onusti,
Ac intrant per praemium
gloriae venusti.

45. Qui pastor est, qui congregat
opus per subtile
Oves suas, disgregat
quas peccatum vile,
Et in unum aggregat
clementer ovile,
Sicque sursum sublevat
ad coeli cubile

46. Quem, stella splendifera,
mirum portas solem,
Cum gignis, puerpera,
hanc divinam prolem,
Terrae sua dextera
qui appendit molem,
Qua et fecit sidera,
lunam atque solem.

47. Qui ut aeternaliter
nascitur a patre,
Sic et temporaliter
natus est ex matre,
Sed et spiritaliter
nascitur in mente
Devote ac fortiter
sibi adhaerente.

48. Qui sol nube tegitur,
cum circumvelate
Per carnem conspicitur
non in deitate,
Hinc a malis spernitur
in humanitate,
Tandemque occiditur
sua voluntate.

49. Quem verum Emmanuel,
Deum ultionum,
Factum ut Ezechiel
socium draconum,
In aquas plebs Israel
mersit passionum,
Ut est missus Daniel
in lacum leonum.

50. Cui sit laus gloria,
Patri pneumatique,
Sua cum potentia
qui regnat ubique,
Devoti pro gratia
quem rogant plerique,
Satanae fallacia
quos gravat inique.

Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monac. 19824 fol. 233 a. — „Incipit rosarium beatissimae virginis Mariae dominica die dicendum et agit de Christi divinitate et ejus incarnatione in generali."

52. Rosarium 2.

I.

1. Qui est verbum, omnia
pater quo creavit,
Quo et exsistentia
cuncta renovavit,
Hominis et vitia
per hoc expiavit
Et ipsi coelestia
sic recuperavit.

2. Qui infallibiliter
est Samaritanus,
Per quem fuit pleniter
homo factus sanus,
Vagans culpabiliter
veluti insanus,
Quem prostravit turpiter
hostis inhumanus.

3. Cujus venerabilis
genealogia,
Qua tenetur vinculis
carnis hic in via,
Panditur oraculis
nec non prophetia,
In te vero nobilis
clauditur Maria.

4. Ad quem genus hominum
vociferabatur,
Potestate daemonum
quod opprimebatur,
Petit adjutorium,
solamen precatur,
Tempus ut in posterum
non derelinquatur.

5. Cujus incarnatio
cum esset ventura,
Tua generatio
erat praecessura,
Siquidem conceptio
tua, virgo pura,
Nuntiatur nuntio
coeli summa cura.

6. Qui ab injustitia
Adae te servavit
Et ita in gratia
te sanctificavit,
Domum sapientia
sibi se paravit,
Sua in infantia
quam inhabitavit.

7. Cui es mater regia
stirpe generata,
Ut per vaticinia
eras prophetata,
Es per privilegia
multa decorata
Ac superna gratia
mire perornata.

8. Cujus benedictio
te matrem beatam,
Olim a parentibus
in templo oblatam,
Priscis in temporibus
per mensam signatam
Auream, a gentibus
soli dedicatam.

9. Cui grates agimus
propter te puellam,
Qui te dat clementius
nobis maris stellam,
Plene qua effugimus
triplicem procellam
Per quam et ascendimus
coelicam in cellam.

10. Qui te matrem voluit
viro desponsari,
Cujus prima potuit
causa adsignari,
Nam ab hoste decuit
illud ignorari,
Quod dudum disposuit
in te incarnari.

II.

11. Cui nomen Emanuel
juxta Isaiam,
Per quod plebi Israel
signavit Messiam,
Nuntiavit Gabriel
quem ad te Mariam,
Portam quam Ezechiel
fert per prophetiam.

12. Qui sibi a saeculo
te praedestinavit
In matrem et annulo
suo subarrhavit,
Quando te spiraculo
sancto obumbravit
Et ventris alveolo
tui habitavit.

13. Qui caput ecclesiae
a suo conceptu
Est et plenus gratiae
mentis in affectu,
Plenus sapientiae
est in intellectu,
Dona det laetitiae
nobis cum effectu.

14. Quo concepto gaudium
magnum habuisti,
Arduaque montium
statim ascendisti.

Amitae solatium
salutans dedisti,
Johanni tripudium
ita praestitisti.

15. Quem tua cum gaudio
mens magnificavit,
In quo et tripudio
magno exsultavit,
Cognata ex filio
cum te exaltavit,
Quando desiderio
te resalutavit.

16. Qui ut flos in hortulo
ventris tui crescit,
In credenti populo
semperque virescit,
Felix sub umbraculo
ejus qui quiescit,
A mundi periculo
perturbari nescit.

17. Quem novenis mensibus
ventre virginali
Bajulans devotius
sine aliquali
Onere, divinitus
tempore brumali
Paris hunc fidelibus
modo speciali.

18. Qui nobis in stabulo
taliter est natus,
Tuo adminiculo
nostri miseratus
Solvat nos a vinculo,
deleat reatus,
Nam est in periculo
noster incolatus.

19. Qui pannis involvitur
A te, virgo dia,
In praesepe ponitur
Cunis caret quia,
Angelorum colitur
dulci hymnodia,
A pastore quaeritur
voluntate pia.

20. Cujus tu dignissima
mater comprobaris,
Unde devotissima
laude veneraris
A christianissima
plebe et amaris,
Quam a gente pessima
prece tuearis.

III.

21. Qui imago scribitur
patris et sophia
Et ab omni colitur
coeli hierarchia,
De te carne nascitur,
felix o Maria,
Et ita perficitur
vatum prophetia.

22. Quem salutem gentium,
virgo laeta, paris,
Qui est se colentuim
ductor singularis,
Gemitus dolentium
cerne, stella maris,
Et nos a laedentium
fraude tuearis.

23. Cujus infantilia
membra dum tractabas
Et cum diligentia
illi ministrabas,
Ab ipso solatia
multa captitabas
Osculaque dulcia
Ipsi saepe dabas.

24. Cujus in hoc saeculo
eras educatrix,
Ministrando sedulo
mater et amatrix,
Christiano populo
sis auxiliatrix,
Sed et mihi famulo
tuo consolatrix.

25. Qui legi subjicitur,
legi prophetali,
Quando circumciditur
carne virginali,
Cor tuum concutitur
motu maternali,
Ejus quando funditur
sanguis modo tali.

26. Qui est ineffabilis
Jesu nominatus,
Incomprehensibilis
in loco locatus,
In se impalpabilis
manibus tractatus,
Morti impassibilis
ab iniquis datus.

27. Cujus nomen coelitus
fuit consecratum,
Nec non et antiquitus
est praefiguratum,
Est a sanctis patribus
olim prophetatum,
A prophetis amplius
est desideratum.

28. Cujus nomen nobile,
nomen Jesu blandum,
A peccatis habile
mundum ad salvandum,
Nobis est amabile,
nobis venerandum,
Cunctis admirabile,
cunctis praedicandum.

29. Quem hoc nomen triplici
decet ratione:
Ex natura simplici
seu salutatione,
Carnis ex multiplici
castigatione,
Spiritus septemplici
sancti datione.

30. Cujus nomen numine
summo nuntiatur,
A te sancta virgine
sanctum praedicatur,
A doctorum agmine
mundo propalatur,
Martyrum in sanguine
sed testificatur.

IV.

31. Quem magi per sidera
gratiaque dia
Noscunt, ad itinera
se dant mente pia,
Adorantes munera
sibi ferunt tria,
Te gaudente tenera
virgine Maria.

32. Propter quem Arabici
reges sive magi
Sideris ob coelici
signum facti vagi,
Nam coeperunt conjici,
id non vane agi,
Quaerunt ut catholici
regem parvi pagi.

33. Benedicta filia
tu sis hujus regis,
Caerimonialia
cujus justa legis,
Devotos per brachia
tua tibi tegis,
Inter mundialia
quos clementer regis.

34. Quem magi muneribus
tribus adorantes,
Ac devote vultibus
proni adorantes,
Ad sua celerius
vadunt sic ovantes,
Colendum hunc gentibus
multis praedicantes.

35. Quem sacra theotocon
vinclis ventris casti
Veluti rhinoceron
fortem allegasti,
Patri suo in Sion
ipsum sic litasti,
Anna quem et Simeon,
tu quoque laudasti.

36. Qui patri cum hostiis
a te praesentatus,
Simeonis brachiis
fuit amplexatus
Et multis praeconiis
ab eo laudatus,
Dandumque injuriis
hunc est protestatus.

37. Quem Herodes impius
rex Ascalonita,
Insecutus cautius
ex fraude molita,
Sed ejus divinitus
fraus est impedita,
Quam benignus Dominus
declinavit ita.

38. Qui monente angelo
in Aegyptum ductus,
Caute a periculo
mortis est subductus,
Sed Judeae populo
ortus fuit luctus,
Effluxit a parvulo
cum cruoris fluctus.

39. Qui olim nubeculam,
virgo, te ascendit,
Fugiens vulpeculam
in Memphis tetendit,
Cujus ad plebeculam
amorem extendit,
Quando sibi regulam
fidei ostendit.

40. Qui coelesti nuntio
missus a supernis,
Ductus ab exsilio
nisibus maternis,
Per hunc, quem tu gaudio
semper magno cernis,
Serva me a crucio
vel poenis aeternis.

V.

41. Quem, virgo sanctissima,
in templum duxisti
Legis ob legitima
indeque redisti,
Abesse hunc anima
tristi cum vidisti,
Rediens celerrima
ipsum quaesivisti.

42. Quem in templo gaudio
magno cum vidisti
In doctorum medio,
quasi revixisti,
Tunc dilecto filio
clementer dixisti:
Cur in infortunio
tali me liquisti?

43. Qui te volens flectere
matrem pietatis,
Plectro vocis tenerae
et benignitatis
Dixit: me consistere
in his, quae sunt patris,
Decet et perficere
data in mandatis.

44. Qui magnae potentiae
rex et majestatis
Subdit se prudentiae
amorosae matris,
Dans obedientiae
et humilitatis
Formam, qua justitiae
reparemur satis.

45. Qui plenus est gratia
et omni virtute,
Ita in infantia
ut in juventute,
Det ut in prudentia
sic vivamus tute,
Hostis ne fallacia
nos vincat astute.

46. Qui cum patre condidit
omnia creata,
Carnem sumens subdidit
se tibi, beata,
Tandem mortem subiit
ob nostra peccata,
A qua laetus rediit
carne suscitata.

47. Qui flos est mirabilis,
semper stans serenus,
Dictus in oraculo
vatum Nazarenus
Tibi prae amabilis
tibique amoenus,
Fulgens laudum titulis,
omni bono plenus.

48. Quem per divinissimum
concepisti rorem
Ac post amoenissimum
genuisti florem,
Qui delicatissimum
suis dat odorem,
Qui sibi per intimum
adhaerent amorem.

49. In quo nobilissimo
invenitur flore,
Cum colore optimo,
fructus cum sapore
Hominem a pessimo
medicans foetore,
Induens pulcherrimo
virtutum odore.

50. Per quem pulchrum flosculum
sumat consolamen
Concinens per sedulum
cultum hoc laudamen,
Declinet periculum
atque tribulamen,
Et vivat in saeculum
cum beatis. Amen.

Orat. ms Tegurinum saec. 15. Clm. Monac. 19824 fol. 236 b. — 7,1 egregia Hs. — 2,6 capiebat. Hs.

53. Rosarium 3.

I.

1. Quem cum jam tricesimum
annum inchoavit,
Johannes mundissimum
amne baptizavit,
Convenientissimum
modum sic monstravit,
Nostrum quo miserrimum
statum reparavit.

2. Qui auctor est fluminum
venit ad Jordanem,
Velut servus dominum
petiit Johannem,
Ut lotorem criminum
mergeret in amnem,
Qui mundaret hominum
excessum immanem.

3. Qui ab aqua gratiae
lotus cum ascendit,
In columbae specie
spiritus descendit,
Ejus innocentiae
caput apprehendit,
Sic paternae gloriae
filium ostendit.

4. Qui flos est mirabilis
quem tu produxisti,
Virgo Jesse fertilis,
cum hunc genuisti,
A nostris piaculis
sic nos absolvisti,
Tantis in periculis
solamen dedisti.

5. Super quem, clementia
patris ut decrevit,
Septiformis gratia
spiritus quievit,
Inconvenientia
multa qua delevit,
Satan ex astutia
sua quae insevit.

6. In quo complacentia
patri specialis,
Vera in essentia
cui est aequalis,
Ex convenientia
natus naturalis,
Ex indifferentia
consubstantialis

7. Qui instinctu spiritus
sancti in desertum
Ducebatur primitus
sibi inexpertum,
Per tentamen zabulus
adit hunc apertum,
Utrum Dei filius
sit, non habens certum.

8. Qui fuit trifarie
ab hoste tentatus
Nec ejus fallaciae
fraude superatus,
Sed verbis prudentiae
Christi est fugatus,
Hinc turbis militiae
coeli honoratus.

9. Qui panis esuriit,
ut nos satiaret,
Gratiae fons sitiit,
ut nos debriaret,
Multa moesta subiit,
ut nos laetificaret,
Per pavorem transiit,
ut nos confortaret.

10. Qui adventu nuptias
suo consecravit
Et signorum gratias
ibi inchoavit,
Nam sex aquae hydrias
in vinum mutavit,
Suorum sic animas
sibi copulavit.

II.

11. Qui missus pauperibus
evangelicare
Nec non infirmantibus
medelam parare,
Voluit a civibus
suis inchoare
Es ipsos prae omnibus
ad bonum aptare.

12. Qui venit absolvere
culpa vinculatos
Et ad lumen ducere
animo caecatos,
Reosque ostendere
reconciliatos,
Qui reddunt pro scelere
se humiliatos.

13. Qui petra ecclesiae
sanctae fundamentum
Sternens praedicamine
convocat conventum,
Ipse det per gratiae
tuae interventum
Legalis justitiae
nobis incrementum.

14. Qui Petrum et Jacobum,
Johannem, Matthaeum,
Andream ac Didymum
et Bartholomaeum
Elegit et Jacobum,
Philippum, Thaddaeum,
Sed et Judam subdolum,
Simonem Chananaeum.

15. Qui navis ecclesiae
nauta est et remus,
Legibus justitiae
cujus inhaeremus,
Ad quem ignorantiae
nocte Nicodemus
Venit, ejus gratiae
nos recommendemus.

16. Qui clementer filium
reguli sanavit,
Valetudo febrium
quem debilitavit,
Expulit daemonium
languores curavit,
Cunctis evangelium
regni praedicavit.

17. Qui ad supercilium
montis ducebatur,
Ut per praecipitium
ita occidatur,
Transiens per medium
horum occultatur,
Nos a fraude hostium
clemens tueatur.

18. Per quem socrus Simonis
a febribus curatur,
A diebus plurimis
quibus tenebatur,
Illudque in populis
mox divulgabatur,
Christus laudum titulis
sic venerabatur.

19. Qui teleonarium
Mattheum vocavit,
Qui mox sequens Dominum
secum ambulavit
Ac sibi convivium
laute praeparavit,
Tandem evangelium
evangelizavit.

20. Quem quaerebant tangere
turbae infirmorum,
Credentes se capere
medelam languorum,
Qui et voto propere
affuit ipsorum,
Brevi sanans tempore
defectus eorum.

III.

21. Qui thesaurus nobilis
est devotae mentis
Amoris scintillulis
tibi adhaerentis,
Hunc requiro sedulis
votis et intentis,
Ut servet a periculis
vitae me praesentis.

22. Cujus providentia
omnia reguntur,
Coeli volatilia
ab ipso pascuntur,
Quo et agri lilia
pulchre vestiuntur,
Per quem et justitia
justi imbuuntur.

23. Qui misericordiam
nedum praedicavit,
Sed et plurifariam
plurimis donavit,
Mittendam injuriam
suis imperavit,
Quibus indulgentiam
dandam sic monstravit.

24. Qui hortatur sedule
suos ad orandum,
Spondens impetrabile
quod foret praestandum,
Regnum ergo stabile
peto mihi dandum,
Regnum infinibile,
nunquam consummandum.

25. Quem leprosus intime
petit ac dolenter,
Ut ipsum a sanie
expiet potenter,
Meae lepram animae
diluat clementer,
Vitiorum scabie
tinctam insolenter.

26. Qui salutem subito
vi orationis
Servo paralitico
dat centurionis,
Tuae patrocinio
supplicationis
Videat me oculo
miserationis.

27. Viduae qui filium
ad vitam vocavit,
Mortis quem imperium
corpore prostravit,
Mulieri gaudium
ita procreavit
Et ipsum credentium
plebs magnificavit.

28. Qui cum suis famulis
stagnum transfretavit,
Flantibus procellulis
ipse dormitavit,
Motus a discipulis
ventis imperavit,
Ipsos a periculis
ita liberavit.

29. Cujus tactu fimbriae
mulier curatur,
Quae fluente sanguine
multum gravabatur,
Jairique filiae
vita reparatur,
Jesuque quotidie
laus ampliabatur.

30. Ad quem caeci subdite
clamant ac sincere,
Fili David inclite,
nostri miserere,
Usum lucis inditae
digneris praebere,
Ut queamus debite
tibi adhaerere.

IV.

31. Cujus admirabilis
sermonum doctrina
Judaeis incredulis
exstitit ruina,
Sed suis est famulis
vera medicina,
Servans a periculis,
ducens ad divina.

32. Qui suos discipulos
misit praedicare
Et omnes incredulos
ad fidem vocare,
Restaurare languidos,
leprosos mundare,
Suscitare mortuos,
Caecis lumen dare.

33. Qui dilectum famulum
suum et symmistam
Commendat ad populum,
Johannem baptistam,
Cujus prece perfidum
abigat sophistam,
Plebem in periculum
ne perducat istam.

34. Cujus praeamabilis
eras educatrix
Nec non a periculis
multis defensatrix,
Cujus pedes osculis
demulcens peccatrix,
Cujus venerabilis
facta est amatrix.

35. Qui corona gloriae
Johannem dotavit,
Regulam justitiae
quia defensavit,
Unde rex saevitiae
ipsum decollavit,
Sic locum lasciviae
turpiter foedavit.

36. Qui per suum angelum
commovit piscinam,
Porrigens ad languidum
unum medicinam,
Gratiam me miserum
servet per divinam,
Ne trahar per zabulum
ad culpae ruinam.

37. Qui me tuis precibus
sublevet languentem,
Bonis ab operibus
jam deficientem,
Claudum in affectibus,
gratia carentem,
A devotionibus
meis arescentem.

38. Qui cum patre provide
cuncta operatur,
Quod ab eo perfidae
genti intimatur,
Unde magis fervide
hunc persequebatur,
Nam se patri lucide
parem testabatur.

39. De quo sua opera
sunt testificata,
Patri quod est dextera
proles adaequata,
Errorum pestifera
fraude hac sedata
Nec non plebs ad aethera
credens revocata.

40. Qui patris in omnibus
quaerit voluntatem,
Praedicans hominibus
ejus majestatem,
Ei par ut filius
per aequalitatem
Suamque operibus
pandit potestatem.

V.

41. Qui de quinque panibus,
quos multiplicavit,
Ac duobus piscibus
multos satiavit,
Per hoc se affectibus
plebis sic aptavit,
Ouod ipsum prae omnibus
regem exoptavit.

42. Qui sacratis pedibus
transiit per mare
Et suos in fluctibus
videns laborare,
Ventorum impulsibus
dignatur obstare
Ac illaesos penitus
suos conservare.

43. Qui vasa diripuit
fortis hunc ligando,
Carne cum succubuit
se in mortem dando
Sed quando refloruit
a tumba surgendo
Spolia tristribuit
suos liberando.

44. Qui videbat Satanam
de coelo cadentem,
Se contra potentiam
Dei erigentem,
Ipse det, ut respuam
hunc malum serpentem,
Peccati malitiam
mihi persuadentem.

45. Qui cum patre parvulis
reserat secreta,
Quae olim a saeculis
fuerant decreta,
O mater amabilis,
gratia repleta,
Nobis tuis famulis
adsis mente laeta.

46. Cujus se amantibus
jugum est suave,
Nam levat portantibus
onus legis grave,
Tibi famulantibus
me sodalem fave,
Dignis et concentibus
tibi dicam Ave.

47. Cui Martha convivia
laeta praeparavit,
Soror stillicidia
verbi degustavit,
Quod Marthae ignavia
bene non portavit,
Sed Christi clementia
illam excusavit.

48. Qui in corda seminat
triticum electum,
Hostis superseminat
lolium despectum,
Sed Christus hoc congregat
in fascem collectum
Et per ignem concremat
veluti frutectum.

49. Qui thesaurus inclitus
est regni coelorum,
Qui latet absconditus
in corde piorum,
Hoc ut fruar coelitus
cum coetu sanctorum,
Bonis nunc me penitus
privo terrenorum.

50. Qui est admirabilis
illa margarita,
Per quam fide stabilis
plebs se privat vita,
Virgo laudum titulis
digne insignita,
Minimum in famulis
tuis hac me dita.

Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monac. 19824. fol. 241. — 6, 3 Est vera essentia Hs.

54. Rosarium 4.

I.

1. Qui fines cum transiit
Tyri et Sidonis,
Mulier hunc adiit
hujus regionis,
Natae donum petiit
liberationis,
Daemon quam impetiit
vi possessionis.

2. Quem rogant apostoli
pro Syrophoenissa,
Proclamante humili
voce ac submissa,
Ut malo tam flebili
mulier conscissa
Gaudio optabili
redeat dimissa.

3. Qui ait sequentibus
se, qui rogaverunt,
Non sum missus gentibus,
qui me nescierunt,
Sed his qui ex ovibus
Jacob perierunt
Vel ex sanctis patribus
nostris prodierunt.

4. Quem turbata femina
iterum rogavit,
Fletu madens lumina
forte se prostravit,
Christus consolamina
dare retardavit,
Fidei fundamina
ejus sic probavit.

5. Qui dicebat feminae
de gente paganorum,
Non est bonum sumere
panem filiorum
Canibusque mittere,
qui more porcorum
Assolent sordescere
faece vitiorum.

6. Ad quem ait mulier:
fateor me canem,
Per errorem turpiter
foedor nam immanem,
Nec peto simpliciter
filiorum panem,
Sufficit si satier
per micam inanem.

7. Qui dixit: O mulier
magna credidisti,
Quae nisi tenuiter
ante audiisti,
Accipe hilariter,
pro quo huc venisti,
Nam vivit feliciter
pro qua me petisti.

8. Qui a Tyri finibus
venit per Sydonem,
In qua via positus
dat auditionem
Parum audientibus,
caecis visionem,
Gressum claudicantibus
multisque sermonem.

9. Qui de septem panibus,
quos multiplicavit,
Et ex paucis piscibus
turbas satiavit,
Quatuor in milibus
quos existimavit,
Demptis mulieribus
quas non numeravit.

10. Quem confessus filium
Petrus Dei vivi,
Ex quo fluunt omnium
gratiarum rivi,
Quos per desiderium
animae sitivi
Unde patrocinium
petens te adivi.

II.

11. Qui coram discipulis
est transfiguratus
Et a patre titulis
laudum sublimatus,
Ne prodant apostolis
visa es minatus,
Donec mortis vinculis
resurgeres prostratus.

12. Cui testimonium
pater perhibebat,
Cum dilectum filium
suum hunc dicebat
Et istud collegium
Christi audiebat,
De quo evangelium
postea scribebat.

13. Qui sanat lunaticum,
sanat surdum mutum,
Propellens zabolicum
hostem et versutum,
Per nomen mirificum
dominus virtutum
Emundet et lubricum
carnis meae lutum.

14. Qui est admirabilis
in sua doctrina,
Quae est inscrutabilis,
quia est divina,
Animarum oculis
exstat medicina,
Servat a periculis
et culpae ruina.

15. Qui quaerebat gloriam
semper sui patris,
Praedicans potentiam
ejus majestatis,
Ipse det ob gratiam
tuae pietatis,
Mihi indulgentiam
meis pro peccatis.

16. Qui dat se sequentibus
ejusque ducatum,
Bona sitientibus
potum delicatum,
Donum sancti spiritus
per hunc designatum,
Qui ducet posterius
ad felicem statum.

17. Qui venit diluculo
in orationis
Templum, quo de poculo
praedicationis
Ministrabat populo,
quandam a profanis
Salvat et periculo
lapidationis.

18. Quem qui libens sequitur
tenebris carebit,
Et, quo Deus cernitur,
lumine fulgebit,
Si ad mortem ducitur,
hostes non timebit,
Sed exhilarabitur
et magis gaudebit.

19. Quem pater glorificat
in aeternitate,
Sibi aequalificat
et in deitate,
Ipse me perficiat
sua caritate
Ab omnique retrahat
mundi vanitate.

20. Qui patri et flamini
par est deitate,
Caeco dedit homini
a nativitate
Lumen, quo et animi
pulsa caecitate,
Se divino numini
subdit ordinate.

III.

21. Qui quoddam proverbium
dicebas Judaeis,
Turbis infidelium
atque pharisaeis:
Ego patens ostium
exsto servis meis,
Sepiternum gaudium
coeli parans eis.

22. Qui est in coelestibus
Dominus virtutum,
Dominis terrestribus
solvebat tributum,
En, o virgo, crebrius
perfero versutum,
Expande celerius
precis tuae scutum.

23. Qui daturus parvulis
est regnum coelorum,
Qui cavent a scandalis
caute proximorum,
Ipse me a vinculis
solvat peccatorum,
Ducar ut ab angelis
in sortem justorum

24. Qui uni ex ovibus
centum oberranti
Et ab itineribus
legis devianti
Occurrit velocius
se humilianti
Cunctasque posterius
noxas declinanti.

25. Cujus si in nomine
sumus congregati
Ac pro adjuvamine
ipsum deprecati,
Ejus consolamine
erimus laetati
Et a perturbamine
cuncto liberati.

26. Cui decem milia
debeo talenta,
Mente quae per vitia
contraxi intenta,
Mater, praesta varia
virtutum augmenta,
Quibus infernalia
evadam tormenta.

27. Quem coram hominibus
corde confitemur,
Coram coeli civibus
ne per hunc negemur,
Sed per hunc cum omnibus
sanctis coronemur,
Ac ejus attentius
vultum contemplemur.

28. Qui scit indigentiam
servorum suorum,
Dans illis per gratiam
dona meritorum,
Praestet abundantiam
in regno coelorum
Fanti per constantiam
hymnum hunc decorum.

29. Qui habebat vineam
debite plantatam
Et in hac ficulneam
fructibus orbatam,
Is per poenitentiam
faciat ornatam
Mentem meam sordidam
culpisque foedatam.

30. Qui sanabat feminam
nimis infirmatam,
Ligatam per Satanam
direque curvatam
Sublevet et animam
meam nunc prostratam,
Dulciter ad gloriam
coeli affectatam.

IV.

31. Qui amplexans parvulos
hos benedicebat
Velutique ramulos
fidei fovebat,
Tales in discipulos
sibi eligebat
Et sicut apostolos
ipsos diligebat.

32. Qui relictis ovibus
nonaginta novem
In desertis montibus
perrexit ad ovem
Mutatam sceleribus
in petulcum bovem,
Mutans hanc celerius
iterum in ovem.

33. Qui pro dragma decima
de coelo descendit,
Quae sequendo pessima
oberrans offendit,
Qui carne purissima
lucernam accendit
Inventaeque maxima
munera impendit.

34. Qui jungens coestibus
Lazarum mendicum,
Mersit poenis acribus
divitem iniquum,
Me suum clementius
faciat amicum,
Abigens a finibus
meis inimicum.

35. Cujus me inutilem
servum sum professus
Legem venerabilem
cujus sum transgressus,
Mundum sequens fragilem
augeo excessus,
Ad te praeamabilem
venio nunc fessus.

36. Quem, cum in encaeniis
habitaret rite,
Impetunt insidiis
Hierusalimitae
Clarum testimoniis
operum et vitae
Lacerant blasphemiis
maxima cum lite.

37. Qui languentem noluit
Lazarum curare,
Volens, postquam obiit,
hunc resuscitare,
Gloriam sic voluit
suam propalare,
Qua morti, ut patuit,
potest imperare.

38. Quem Martha humiliter
flensque adoravit,
Et lacrimabiliter
fratrem deploravit
Sed Christus benigniter
tristem animavit,
Victurum celeriter
ei nuntiavit.

39. Qui clamavit misere
vocis per lamentum
Suae mentis tenerae
pandens amamentum
Veni foras, Lazare,
ostendens portentum
Qui exivit propere
linquens monumentum.

40. Cujus ad potentiam
pridem tumulatus
Redibat praesentiam
institis ligatus,
Domini per gratiam
et apostolatus
Ad convenientiam
redit sui status.

V.

41. Contra quem Judaicus
coetus conspiravit,
Dicendo: quod facimus?
hic multa patravit
Signa, si dimittimus
hunc, ut inchoavit,
Honor nobis debitus
non diu durabit.

42. Contra quem consilium
tradunt pharisaei,
Dolosum excidium
machinantes ei,
Mihi sis praesidium,
digna mater Dei,
Abigens obsidium
inimici mei.

43. Contra quem barbarice
Caiphas latravit,
Verum licet mystice
tuis nunciavit,
Deus nam prophetice
illi inspiravit,
Quod Christus mirifice
pati deliberavit.

44. Cujus caput unguine
unxit Magdalena,
A quo quondam crimine
recessit serena,
Cum qua soror nomine
Martha, fide plena,
In beatitudine
laetatur amoena.

45. Qui signum clementiae
dedit per olivam,
Cum delevit pluvie
omnem carnem vivam,
Tollat conscientiae
culpam infectivam,
Reddens suae gloriae
hanc contemplativam.

46. Qui de diabolica
nos captivitate
Liberavit deica
sua potestate,
Sicut Aegyptiaca
Jacob pravitate
Et a Babylonica
Judam gravitate.

47. Qui cuidam arbori
malum imprecatur,
In scriptura veteri
ficus quae vocatur,
Gratiarum uberi
dono repleatur,
Qui hoc hymno celebri
virgo te precatur.

48. Qui est praeamabilis
summi patris natus,
Transmissus agricolis
et ab his mactatus,
Et lapis mirabilis
anguli aptatus,
A Judaeorum populis
olim reprobatus.

49. Qui urbs fortitudinis
et antemurale
Sit sui gregaminis,
ne illud letale
Vulnus laedat criminis
vel scelus mortale,
Sive dolo daemonis
chaos gehennale.

50. Qui suis sequacibus
puro ex amore
Et mundum spernentibus
tuo cum favore
Dabit in coelestibus
regnum in decore,
Quod det nobis omnibus
tuo pro honore.

Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monac. 19824 fol. 244. a.

55. **Rosarium.** 5.

I.

1. Quem sacra volumina
 signant prophetarum,
Tollere peccamina
 gentium cunctarum,
Huic congregamina
 plebium suarum
Canunt jubilamina
 in die palmarum.

2. Cui Jerosolymam
 olim venienti,
Per pullum et asinam
 illuc se ferenti,
Turba venit obviam
 modo condecenti
Concinendo gloriam
 laude competenti.

3. Cui turbae sequentium
 Hosanna clamabant,
Quidam ramos arborum
 in viam ponebant,
Hi decorem vestium
 ipsi substernebant,
Quidam testimonium
 signorum dicebant.

4. Quem, cum sit rex gloriae,
 angelorum coetus
Hymnis multifarie
 laudat corde laetus,
Pullo sedens asinae
 veluti mansuetus
Venit Sion filiae
 multa laude fretus.

5. Cui plebs cum laudibus
 olim obviavit,
Asino humilius
 urbem cum intravit,
Honores devotius
 ipsi acclamavit,
Veris regem vocibus
 Israel narravit.

6. Cui laudes vocibus
 sonoris canamus,
Quando cum gemitibus
 culpas recitamus,
Sed ramos in manibus
 palmarum portamus,
Corpora cum acrius
 nostra castigamus.

7. Cui vestes substernimus
 et ipsum laudamus,
Cum ejus pauperibus
 stipem erogamus
Floribus occurrimus
 et hunc honoramus,
Diversis virtutibus
 quando nos ornamus.

8. Cujus beneficia
 mente recolamus
Cordisque constantia
 grates referamus,
Cum sancta ecclesia
 hunc benedicamus,
Cui in angustia
 adsit, exoramus.

9. Quem regem et dominum
 nostrum profitemur,
Cum nostrorum criminum
 fascem confitemur,
Ut post vitae terminum
 per hunc coronemur,
Cum choris coelestium
 simul jucundemur.

10. Qui flevit excidium
 sanctae civitatis,
Futurum ob vitium
 suae caecitatis,
Ex ore infantium
 sive puritatis
Perfecit praeconium
 suae deitatis.

II.

11. Qui flens ob excidium
sanctae civitatis,
Imminens pro civium
gravibus peccatis,
Det ob potrocinium
tuae pietatis
Miseris auxilium,
igne profligatis.

12. Ob cujus praesentiam
civitas haec tota
Est per insolentiam
plurimum commota,
Ipse det ob gratiam
tui, ut haec vota
Laeto corde concinam
menteque devota.

13. Qui templum humiliter
intravit decorum,
Mensas vertit fortiter
numulariorum,
Dicens terribiliter:
Haec non sit raptorum
Domus sed sinceriter
Deo devotorum.

14. Cujus mirabilia
quidam dum viderent,
Permoti invidia
graviter tulerunt,
Ipsum ad supplicia
dare decreverunt,
Sed pro reverentia
Plebis destiterunt.

15. Qui duos discipulos
principaliorum,
Vocatos apostolos,
die azimorum
Misit priscos populos
sequens Judaeorum,
Paschatis et aemulos
patrum antiquorum.

16. Qui in se credentibus
facit magnam coenam,
Cunctis charismatibus
gratiisque plenam,
Qui se manducantibus
mentem dat serenam
Ac post in coelestibus
patriam amoenam.

17. Qui cum apostolico
coetu dum sedebat,
Paschate Mosaico
se reficiebat,
Manna tunc cum coelico
rore descendebat,
Se edendum mystico
pane dum praebebat.

18. Qui cum contubernio
suo, quod amabat,
Magno desiderio
pascha manducabat,
Sua dira passio
siquidem instabat,
Nostra liberatio
qua appropinquabat.

19. Cujus in obsequium
fide captivamur,
Spei per subsidium
in ipsum levamur,
In hoc per suspendium
amoris laetamur,
Cujus nunc praesidium
tuumque precamur.

20. Qui creavit hominem
hunc et recreavit,
Dum per suum sanguinem
illum reparavit,
Suae per ducedinem
ipsum carnis pavit,
Sic ad altitudinem
coeli collocavit.

III.

21. Qui vitis fructificans
juste nominatur,
In qua palmes mansitans
bene operatur,
Vitis haec inebrians
suos consolatur,
Quod et mei miserans
mihi largiatur.

22. Cujus pater vinitor
est agricolaque,
Omniumque conditor,
rex creaturaque,
Emundet me, deprecor,
parte in utraque,
Omnibus immundior
sum nam usquequaque.

23. Qui est ille vitulus
bene saginatus,
Quo patri est prodigus
reconciliatus,
Per quem et clementius
fuit osculatus,
Et stola qua primitus
est insusciatus [sic].

24. Cujus sacri sanguinis
per effusionem,
Ejus quoque nominis
per confessionem,
Homo nactus criminis
est remissionem,
Tandem coeli culminis
sublimationem.

25. Qui in sacratissima
sua passione
Vera fuit victima
satisfactione,
Hostia pacifica
pacis donatione,
Agnus quoque mystica
in oblatione.

26. Qui per eucharistiae
dulce sacramentum
Devotum ecclesiae
reficit conventum,
Me quoque per gratiae
tuae interventum
Repleat quotidie
illud nutrimentum.

27. Qui per eucharistiam
sacramentum pacis
Ac donum ecclesiam
servet caritatis,
Abigat fallaciam
hostis pertinacis
Nec non pervicaciam
populi fallacis.

28. Cujus carne pascimur
et vivificamur,
Dum noxis opprimimur,
per ipsam purgamur
Hac fortes efficimur,
quando impugnamur
Et mente proficimur
et illuminamur.

29. Qui botrus exprimitur
in crucis torculari,
Quo vinum conficitur
calicis praeclari,
Isto mens reficitur
potu salutari,
Amore quae trahitur
ad hunc singulari.

30. Quem devote sumimus
juste et ornate
Si accinctis renibus
vel cum castitate,
Calceatis pedibus
bona voluntate,
Lactucis agrestibus
culpae puritate.

IV.

31. Cujus digna sumptio
  Multa confert bonis,
Nam commemoratio
  est dilectionis,
Item augmentatio
  est devotionis,
In hostem armatio
  tempore agonis.

32. Qui nobis refectio
  sit spiritualis,
Ac debilitatio
  fomitis carnalis,
Peccati remissio
  fiat criminalis,
Sed et abolitio
  culpae venialis.

33. Qui juste describitur
  fructus benedictus,
Quo homo absolvitur
  Satana devictus
Gratia reficitur,
  vituteque pictus
Coelis introducitur
  praemiis amictus.

34. Cujus fructus gratia
  mens humilietur,
Ut vilis superbia
  ab ipsa fugetur,
Cordisque duritia
  hoc mollificetur,
Ut beneficentia
  indigenti detur.

35. Quo fructu vesania
  irae abigatur,
Et vera scientia
  mens edoceatur,
Qua in innocentia
  homo coruscatur,
Ut cunctis ex justitia
  suum tribuatur.

36. Quo fructu paralysis
  pigra propulsetur,
Et mens fortitudinis
  dono roboretur,
Immo et hydropisis
  avari fugetur,
Numusque consiliis
  Dei condemnetur.

37. Quo fructu luxuria
  foeda debelletur,
Et mens sapientia
  vera delectetur,
Sed et castrimargia
  hoc fructu sedetur
Ac intelligentia
  animae praestetur.

38. Qui fructum sinceriter
  istum contemplatur,
Omnia hilariter
  bona operatur,
Sustinet viriliter,
  quidquid adversatur,
Et fiducialiter
  Deum deprecatur.

39. Qui fructus diabolum
  ejusque examen
Abigat et frivolum
  horum machinamen,
Praestet adminiculum
  atque consolamen,
Pressis per periculum
  sive tribulamen.

40. Qui regnat in aethere
  Dominus cunctorum,
Dignatur abluere
  pedes famulorum,
Linteo extergere,
  exemplum decorum
Dat, id jubens facere
  plebem credulorum.

V.

41. Cui Judas ut coluber
insidiabatur,
Tradere fallaciter
cum hunc conabatur,
A Judaeis viliter
compretiabatur,
Vatis ita pleniter
dictum implebatur.

42. Qui consolatorium
edidit sermonem
Suorum sequacium
post refectionem,
Continentem tristium
consolationem,
Rerum difficilium
explanationem.

43. Qui creantis omnia
patris est sophia,
Quem ornat industria
mente quoque pia,
Pavor et tristitia
ipsum gravant, quia
Stantem in angustia
seu in agonia.

44. Contra quem damnabilis
Judas machinatur
Et impretiabilis
numis comparatur,
In comprehensibilis
vinculis ligatur,
Judaeorum populis
ita praesentatur.

45. Qui cum dixit: Ego sum,
ad se persequentes
Abierunt retrorsum
in terram cadentes,
Velut qui de deorsum
terrae adhaerentes
Et a Deo seorsum
sese dividentes.

46. Qui cum suos aemulos
cerneret saevire
Nec terrore tremulos
vellet resilire,
Et ad malum sedulos
non vellet lenire,
Ait, hos discipulos
sinite abire.

47. Cujus zelo ducitur
Petrus hinc ferventer,
Per quem et percutitur
Malchus vehementer,
Cui salus redditur
per Christum clementer,
A quo et arguitur
Petrus competenter.

48. In quem temerarias
manus injecerunt,
Manus ejus teneras
fune ligaverunt,
Viarum per salebras
viliter traxerunt,
Multasque injurias
ipsi intulerunt.

49. Qui pastor percutitur
maleque tractatur,
Cujus grex dispergitur
et scandalizatur,
Vinculis constringitur,
a Petro negatur,
A Christo qui cernitur
moxque lacrimatur.

50. Quem tam venerabilem
ac dilectum virum
Vere praedicabilem
omnibus per gyrum
Ut abhorriabilem
tractant et delirum,
Nam per servum fragilem
sumit ictum dirum.

Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monac. 19824 fol. 248. a.

56. Rosarium 6.

I.

1. Qui ab Anna mittitur
Caiphae ligatus,
Cui tunc adscribitur
jus pontificatus,
Ubi verax spernitur
morte condemnatus,
Turpiter adspuitur
facie velatus.

2. Cui ago gratias
mente nunc supina,
Quod multas injurias
a plebe vulpina
Ob nostras miserias
hora mututina
Pertulit, sic animas
nostras a ruina.

3. Qui ut summus opifex
mundum hunc creavit,
Ut virtutum artifex
ipsum recreavit,
Judaeorum pontifex
talem condemnavit,
Velutique carnifex
praesidi legavit.

4. Quem Judaei odio
gratis habuerunt,
Tempore primordio
vates ut scripserunt,
Ideoque Pontio
ipsum tradiderunt
Ac dari supplicio
crucis petierunt.

5. Quem ad se tunc Pontius
seorsum vocavit,
Atque diligentius
hunc examinavit,
Justum esse penitus
ipsum judicavit,
Et Judaeis omnibus
illud propalavit.

6. Qui stans coram praeside
caput inclinavit,
Et quaesitum placide
sibi revelavit,
Praeses justum perfidae
plebi hunc narravit
Ac pro eo provide
multum laboravit.

7. Quem Judaeus populus
prius collaudavit,
Sed post diris vocibus
hunc exacerbavit,
Tolle, tolle citius,
praesidi clamavit,
Qui se Deum crebrius
verum nominavit.

8. In quem plebs pestiferis
verbis exclamare
Coepit, praeses miseris
hunc associare:
Si ipsum dimiseris,
tunc patebit clare,
Quod sis hostis Caesaris,
quem debes amare.

9. Quem terrore Pontius
victus judicavit,
Quem justum in omnibus
prius declaravit,
Barrabam petentibus
in Pascha donavit,
Sic petitionibus
Judaeorum favit.

10. Quem cohors militiae
dire flagellavit,
Purpura lusorie
ipsum decoravit,
Ejus caput anxie
spinis coronavit,
Ave rex, ironice
ludens exclamavit.

II.

11. In quo vero lumine
participaverunt
Cuncta, quae creamine
ejus prodierunt,
Milites velamine
talem velaverunt
Nec non et sputamine
turpi foedaverunt.

12. Qui est hora tertia
dire flagellatus
Pressus contumelia,
spinis coronatus,
Rex subsannatoria
voce nominatus,
Cruci ex perfidia
est adjudicatus.

13. Quem veste coccinea
ludentes induerunt,
Et corona spinea
hunc coronaverunt,
Virga arundinea
caput percusserunt,
Et ita intronea
capitis laeserunt.

14. Cujus cor dulcissimum
amaricaverunt,
Hominem deificum
male tractaverunt,
Cum ut hostem publicum
ipsum ligaverunt
Et velut maleficum
flagris ceciderunt.

15. Quem morte turpissima
damnavit Pilatus,
Quo voce rectissima
erat excusatus,
Sic trabe gravissima
crucis oneratus,
Cui sorte pessima
fuit acclavatus.

16. Qui cruore proprio
fuit madidatus,
Cum dolore nimio
cum est flagellatus,
Quando serto spineo
fuit coronatus
Et cum magno crucio
cruci acclavatus.

17. Cujus carnis tunicam
dilaceraverunt,
Dum per virgam asperam
hanc flagellaverunt,
Cum coronam spineam
huic imposuerunt,
Per clavos et lanceam
hunc vulneraverunt.

18. Cujus sanguis funditur
flagellatione
Et postquam illuditur
coronatione,
Item cum extenditur
crucifixione
Et cum latus panditur
lanceatione.

19. Qui montem Calvariae
sponte non invite
Adiens, fons gratiae,
tulit lignum vitae,
Quem cum flerent anxie
Jerusolimitae,
Ait: Sion filiae,
flere me nolite.

20. Qui de coeli vinea
botrus est egressus
Ac per torcularia
crucis fuit pressus,
Quae et voluntaria
mente est ingressus,
Quando ad Calvaria
loca fixit gressus.

21. Qui est prima veritas,
a falsis damnatur,
Virtutum sinceritas
aceto potatur,
Felle summa suavitas
et amaricatur,
Ab iniquis aequitas
injuste necatur.

III.

22. Qui in monte vestibus
fuit spoliatus
Et clavis crudelibus
cruci acclavatus,
Cum cruce celerius
in altum levatus,
Duobus latronibus
sic est sociatus.

23. Quem in cruce funibus
dire distraxerunt
Et clavis atrocibus
ipsi affixerunt,
Deinde volocius
ipsam erexerunt,
Subsannationibus
ipsum deriserunt.

24. Qui cum te dulcissimam
adstare conspexit
Et mente tristissimam
fore intellexit,
In tui custodiam
Johannem subvexit,
Per solamen animam
tuam sic erexit.

25. Qui vere justissimus
passus pro injustis,
Sed et a militibus
praesidis injustis,
Item sub judicibus
passus est injustis
Atque cum latronibus
opere injustis.

26. Cujus fuit passio
carnis in natura
Credentum collegio
multum profutura,
Hac parentum lapsio
erat curatura
Coelique apertio
electis futura.

27. Qui salvavit merito
suae passionis
Credentes a debito
condemnationis
Vel pro culpa indito
pravae actionis
Vel ligno illicito
prohibitionis.

28. Qui ut homo carneus
cruce est extensus,
Sicut serpens aeneus
palo est appensus
Mihi princeps Stygius
nimis est infensus,
Unde sto in precibus
animo suspensus.

29. Qui per Tau fidelium
frontes insignivit
Nec non postes mentium
sanguine linivit,
Pro nobis supplicium
crucis cum subivit,
Et virtutem hostium
fortiter contrivit.

30. Qui per virgam, baculum
vel per sanctam crucem
Devicit diabolum,
inimicum trucem,
Nobis sustentaculum
hanc dedit et ducem,
Quae per cultum sedulum
ducat nos in lucem.

31. Cujus crux est baculus,
per quem sustentamur
Et ab infernalibus
canibus tutamur,
Hac ad viam protinus
vitae dirigamur
Et a cunctis hostibus
semper protegamur.

IV.

32. Cujus crucem jugiter
decet venerari,
Quos constat benigniter
per hanc liberari
A culpis et pleniter
poenas relaxari
Et ita finaliter
beatificari.

33. Cujus cruce debiles
nostri recrentur
Et ad bonum fragiles
hac fortificentur,
Quae et invincibiles
hostes effugentur,
Creduliqne flebiles
ita consolentur.

34. Qui cum suo sanguine
crucem consecravit,
Cum in hac pro crimine
nostro laboravit,
Satanam molimine
suo sic privavit,
Quod multo conamine
contra nos paravit.

35. Qui crucis mysterio
Satanam prostravit,
Ab ejus dominio
sic nos liberavit,
Ipsum Stygis crucio
sic incarceravit,
Per hoc nos consortio
suo adoptavit.

36. Cujus cruce crimina
nostra relaxentur
Et virtutum semina
in nos seminentur,
Hostium molimina
eminus fugentur
Et credentum agmina
sic laetificentur.

37. Quem gravis calamitas
undique premebat,
Nam in eo sanitas
nulla remanebat,
Carnem quidem gravitas
poenae affligebat,
Judaeorum pravitas
animam angebat.

38. Propter quem quassatio
fit creaturarum,
Titubat cum actio
virium earum,
Aeris obscuratio,
scissio petrarum,
Sol a suo radio
deficit non parum.

39. Cujus morte scinditur
velum templi Dei
Terra motu quatitur
suffragando ei
Sed cor non compatitur
vani pharisaei,
Sed nec, quo occiditur,
impii Judaei.

40. Cujus cum discipuli
laudes tractaverunt
Has, ut servi seduli
lapides promserunt,
Defunctorum tumuli
suis patuerunt
Nec quidquam obstaculi
ipsis praebuerunt.

41. Cujus in exsequiis
mente doleamus
Ac pro nostris vitiis
graviter gemamus,
Virginis angustiis
sic condoleamus,
Ejus ut consortio
perfrui queamus.

V.

42. Qui pro plebe dulciter
interveniebat,
Quae ipsum crudeliter
interficiebat,
Ejus mors nam pleniter
satisfaciebat
Patri et communiter
omnes redimebat.

43. Qui latroni propius
juxta se pendenti,
Quamvis vere tardius
tamen poenitenti,
Paradisum protinus
promisit petenti,
Quem dedit celerius
carne decedenti.

44. Qui cum in patibulo
morti properavit,
Te matrem discipulo
suo commendavit,
Et amoris vinculo
illo vos ligavit,
Quo et corde sedulo
utrosque amavit.

45. Qui in crucis „Sitio“
cum clamasset ara,
Et porrecta potio
fuisset amara,
Magna te turbatio
pressit, o praeclara,
Quando tua visio
haec cernebat clara.

46. Qui clamans angustia
animoque tristi:
Heli, in miseria
cur me reliquisti?
In quali tristitia,
mater, tunc fuisti,
Quando sibi propia
stans haec audivisti.

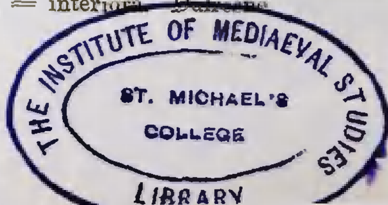
47. Qui claudens finaliter
hujus mundi statum,
Patri filialiter
commendavit flatum,
Dicens, integraliter
relaxa peccatum,
Verbum tuum pleniter
nam est consummatum.

48. Qui pendens in stipite
fervide ploravit,
Pro matre superstite
se ipsum turbavit,
Inclinato capite
Patri commendavit
Spiritum, quem subdite
clamans exhalavit.

49. Cujus mors vivificat,
excitat, honorat,
Pacem dat et reparat,
armat et dulcorat,
Ducit, sanat, spoliat,
ornat et obumbrat,
Nos a culpa revocat,
reserat, inflammat.

50. Cujus mors ad gaudium
sublevet gaudentes
Et perfecte vitium
omne deserentes,
Relevet exsilium
mundi patientes,
Et illud rosarium
devote canentes.

Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monac. 19824 fol. 252 a. — 2, 7 fehlt das Verbum; vielleicht ist nostras ein Schreibfehler für eruit, eruens oder dgl. — 13, 7 intronea = interiora. Dufresne.

57. Rosarium 7.

I.

1. Qui decrevit hominem
   potenter liberare
   Suam ad imaginem
   et effigiare,
   Proprium per sanguinem
   ipsum reformare,
   Coeli celsitudinem
   ita restaurare.

2. Quo misericorditer
   sumus liberati,
   Qui judicialiter
   fuimus damnati,
   Per hostem fallaciter
   quando sunt prostrati
   Parentes procaciter
   et praevaricati.

3. Qui est auctor unicus
   hominum salutis
   Et redemptor inclitus
   scelere imbutis,
   Adsis, mater, citius
   ope destitutis,
   Tribulationibus
   multis constitutis.

4. Qui olim ex millibus
   est a te electus
   Ac prae rebus omnibus
   creatis dilectus,
   Hic a contribulibus
   suis est despectus
   Sed et a militibus
   vili veste tectus.

5. Quem corona spinea
   cum coronaverunt
   Et veste purpurea
   hunc circumdederunt,
   Clavis, flagris, lancea
   ipsumque foderunt,
   O mater virginea,
   te quoque laeserunt.

6. Cujus caput stigmate
   illa mortis rea
   Sive diademate
   praecinxit Judaea,
   Te submisso capite
   precor, mater mea,
   Purga me a limmate
   vel mentis morphea.

7. Pro quo tu tristitia
   magna gravabaris,
   Cum pressum angustia
   hunc intuebaris
   In omni moestitia
   tu me tuearis,
   Ovantem industria
   odis his praeclaris.

8. Quem delectabiliter
   olim tu pascebas,
   Huic lamentabiliter
   passo adsistebas,
   Ensem tunc veraciter
   vatis sentiebas,
   Pati tam crudeliter
   natum cum cernebas.

9. Quem ut tuum filium
   corde diligebas,
   Omne nam solatium
   in ipso habebas,
   Unde magnum crucium
   in mente ferebas,
   Ejus improperium
   quando audiebas.

10. Propter quem tristitiam
    alteram habebas,
    Crucis cum angustiam
    pati hunc cernebas
    Et magnam injuriam
    ferre audiebas,
    Nec illi suppetiam
    praebere valebas.

II.

11. Quem dilectum filium
plus quam te amabas,
Unde corde nimium
tristi huic adstabas,
Ipsius supplicium
quando ruminabas,
Loco sui crucium
pati affectabas.

12. Quem tua compassio
multum contristavit,
Cum in tanto crucio
te consideravit,
Unde te avunculo
suo commendavit,
Antequam a saeculo
isto transmigravit.

13. Cujus cum apparuit
vulnus laterale,
Lictor quod apperuit,
dictum prophetale
Implens, cor contremuit
tuum maternale,
Et fortassis corruit
corpus virginale.

14. Qui cruce diriguit
pendens miseranter,
Morte mortem diruit
hominis constanter,
Vitam sic restituit
suis abundanter,
In hostem praevaluit
nostrum principanter.

15. Cujus in ecclesia
crux nunc adoratur,
Olim in Calvaria
quae statuebatur,
Nam haec ignominia
magna putabatur,
Sed hac coeli gloria
nobis parabatur.

16. Cujus crucem credulum
decet honorare,
Cujus vi diabolum
potest superare,
Sed et omne scandalum
facile vitare,
Cum justis in saeculum
in coelo regnare.

17. Cujus cruce spernitur
fraus daemoniorum,
Sanctorum reficitur
rues angelorum,
Ipsique conjungitur
coetus beandorum,
Quorum hic perficitur
status animorum.

18. Qui hoc cruci contulit
suae gigas fortis,
Qui per eam abstulit
dirae portas mortis,
Quod electos intulit
paradisi portis,
Quos ab aeterno praesciit
fore suae sortis.

19. Qui nos crucis munere,
petimus audenter,
Dolentes pro scelere
absolvat clementer,
Ut in suo opere
adstemus gaudenter,
Nil agentes temere
sive negligenter.

20. Qui in sexta feria,
postquam exspiravit,
Magna cum potentia
infernum intravit,
Cum benevolentia
patres salutavit
Et magna per gaudia
hos laetificavit.

III.

21. Qui limbum cum ingreditur,
fornax Babylonis
In rorem convertitur
consolationis,
Vis omnis propellitur
desolationis,
Justis dos tribuitur
Dei visionis.

22. Qui voce permaxima
postquam exspiravit,
Ejus sancta anima
limbum subintravit,
Turba beatissima
patrum exsultavit
Et laude promptissima
ipsum adoravit.

23. Cujus sacer spiritus
emissus in tormentis
Apparendo patribus
in limbo detentis
Ac devotionibus
divinis intentis,
Solvit hos a nexibus
dolorosae mentis.

24. Ad quem cum laetitia
patres clamaverunt:
Tu es quem suspiria
nostra vocaverunt,
Procidentes latria
hunc adoraverunt,
Longa quem angustia
desideraverunt.

25. Cujus in praesentia
tunc jubilaverunt
Patres ex laetitia,
ipsum laudaverunt,
Mortis pro victoria
gratias egerunt
Secumque cum gloria
limbum exierunt.

26. Ad quem et descenderat
anima latronis,
Postquam exspiraverat
hora passionis,
Donum, quod petierat,
consolationis
Plene impetraverat
Christi visionis.

27. Qui fortis in atria
fortior intravit,
Loca infernalia
quando dissipavit,
Inde sacra spolia
secum asportavit,
Vincla per fortissima
fortem alligavit.

28. Qui Abraham eripuit
de Ur Chaldaeorum,
Immolare noluit
quia diis eorum,
De limbo nunc eruit
patres inferorum,
Liberando statuit
in regno coelorum.

29. Qui cum pendet mortuus
vespertina luce,
Foderat quem arcius
mucro manu truce,
Advenit celerius
Joseph Deo duce
Et ipsum devotius
deponit de cruce.

30. Cujus tu corpusculum
de cruce sumebas
Et uti fasciculum
tibi colligebas,
Ad tuum pectusculum
ipsum adstringebas
Et amoris osculum
dulciter praebebas.

IV.

31. Quem olim feliciter
vivum deferebas
Nec non maternaliter
ipsi applaudebas,
Post sinu flebiliter
mortuum tenebas
Et lacrimabiliter
ipsi condolebas.

32. Quem blandis amplexibus
ad te constringebas,
Replens cor gemitibus
lacrimas fundebas
Comitumque fletibus
causa tu fiebas,
Consolationibus
quorum revivebas.

33. Quem tu, mater, sedula
sic lamentabaris,
Ejus membra singula
deosculabaris,
Pectus, collum, latera
tunc amplexabaris
Ac ipsi per omnia
compatiebaris.

34. Cujus in pectusculum
forte corruisti,
Ipsi praebens osculum
corde multum tristi,
In hoc namque oculum
quoties flexisti
Toties et jaculum
mente persensisti.

35. Qui myrrhae fasciculus
tunc licet amarus,
Attamen prae omnibus
tibi fuit carus,
Immo coeli civibus
exstitit praeclarus,
Quo et ego servulus
tuus sum avarus.

36. Cujus sacra vulnera
cum intuebaris,
Tunc, o mater tenera
multum tristabaris,
Paululum sed, misera
virgo, solabaris,
Scansurum ad aethera
cum recordabaris.

37. Cujus quanto dulcior
tibi fuit amor,
Tanto te acerbior
tunc oppressit dolor,
Quem cum tristis memoror,
animo desolor
Ac tibi compatior,
qua saepe consolor.

38. Cujus sacram faciem
foedam tu vidisti,
Et corpus per sanguinem
tinctum conspexisti,
Puto parvam requiem
habere quivisti,
Oculorum aciem
in terram jecisti.

39. Cujus carnis trabeam
cernis laceratam,
Sanguine ut tunicam
Joseph cruentatam,
Rogo te spem unicam
meam tunc turbatam,
Munda meam animam
peccatis turpatam.

40. Quem inaestimabili
planctu deplorasti,
Ejus poenas vigili
mente dum tractasti,
Nam hunc ineffabili
amore amasti,
Tempore hoc flebili
quod manifestasti.

V.

41\. Quem tu miserabilis
tunc ita flevisti,
Dicens: o amabilis
fili, quid fecisti,
Cunctis despicabilis
quod ita fuisti,
Qui semper laudabilis
prius exstitisti.

42\. Cujus corpus sindone
Joseph involvebat,
Te adstante virgine,
cujus cor plangebat,
Ut est moris, unguine
illud condiebat,
Ac petrae asperrimae
tumulo ponebat.

43\. Quem completo crucio
atque agonia
Nobilis decurio
ab Arimathia
Tuo cum auxilio,
dulcis o Maria,
Sepelit cum studio
nec non mente pia.

44\. Cujus tumbae flebili
gestu adstitisti,
Ipsum lacrimabili
luctu deplanxisti,
Tandem lamentabili
planctu recessisti
Et in domum famuli
tui introisti.

45\. Cujus es dulcedine
saepe recreata
Sed amaritudine
es amaricata,
Mentis exturbamine
forte es prostrata,
Nati consolamine
quando es orbata.

46\. Post cujus funebria
facta diligenter,
Busto figis dulcia
oscula dolenter,
Duceris ad propria
post hoc reverenter,
Expectans solatia
nati patienter.

47\. Cujus cum praesentiam
dulcem cogitabas,
Lacrimis pulcherrimam
faciem rigabas,
Animo Calvariam
tristis visitabas,
Et pie sanctissimam
crucem adorabas.

48\. De cujus absentia
plurimum dolebas,
Post quem in angustia
gravi remanebas,
Quippe super omnia
ipsum diligebas
Summaque solatia
in ipso habebas.

49\. Cujus tumbam anxia
tunc osculabaris,
In Johannis propria
sic deducebaris,
Maxima tristitia
angustiabaris,
Donec die tertia
A nato solabaris.

50\. Qui suorum precibus
faverat servorum
Vi deficientibus
adversariorum;
Et illud canentibus
canticum decorum
Praestet in coelestibus
praemia justorum.

Orat. ms. Tegurinum saec. 15 Clm. Monac. 19824 fol. 255 b. —

58. Rosarium 8.

I.

1. Cujus caro floruit
incarnatione,
Postea defloruit
dira passione,
Ac tandem refloruit
resurrectione,
Dulcem fructum praebuit
in ascensione.

2. Quem ut leo catulum
Deus suscitavit,
Portam in monticulum
Samson sic portavit,
Stygeum allophylum
ita subjugavit
Fortiterque populum
suum liberavit.

3. Resurgens velociter,
cito nam victurus,
Multos socialiter
resuscitaturus,
Surgit integraliter
nihil relicturus,
Item aeternaliter
nunquam moriturus.

4. Cujus caro mortua
viva cum surrexit,
Cervus sua cornua
iterum resumpsit,
Jonasque de bellua
illaesus exivit,
Et phoenix occidua
per ignem revixit.

5. A cujus potentia
infernalis leo
Victus est cum tertia
die hypogaeo
Surgit, nunc ex gratia
adsit cordi meo,
Ductus poenitentia
qui peccata fleo.

6. Qui virtute pepulit
tartari draconem,
In deserto pertulit
quem velut praedonem,
Quod et opus praetulit
factum per Samsonem,
Vineis in Engaddi
cum stravit leonem.

7. Quem fraudulentissime
tractavit Judaea,
Et violentissime
passus est ab ea
Quod designat optime
illa Thamnathea,
Samsonem quae pessime
fallit mortis rea.

8. Qui vindictam maximam
sumens de Judaeis,
Feram ferocissimam
Titum misit eis,
Samson huic simillimam
fecit Philistaeis,
Segetes et vineam
cum succendit eis.

9. Cujus cum supplicium
tristis meditaris,
Et per illud triduum
nimis contristaris,
Dulciter per filium
tuum consolaris,
Cum hunc post martyrium
laeta specularis.

10. Cui cum laetitia
conresurrexisti,
Cum hunc die tertia
vivum conspexisti,
Mortis ejus tristia
quasi non sensisti
Vel ob cordis gaudia
oblita fuisti.

II.

11. Cujus praedulcissimum
tibi consolamen
Datum omne pristinum
aufert tribulamen,
Imo in altissimum
ducit speculamen,
Quod neque angelicum
diceret effamen.

12. A quo benediceris
quasi dulcis mater,
Prae creatis ceteris,
quam et amat pater
Subveni nunc miseris
o amoris crater,
Quos vexat in tenebris
inimicus ater.

13. Qui vale dulcissimae
dicens genitrici,
Apparet promptissime
suae dilectrici,
Miserere animae
meae peccatrici,
Petenti cordintime
a te benedici.

14. Qui dignatur propere
coetum amicorum
Clementer invisere
et metum Judaeorum
Ab eis repellere
donis gaudiorum,
Vivum se ostendere
post diem laborum.

15. Cujus resurrectio
cum manifestatur
Suis, magno gaudio
ipsos consolatur,
Judaeorum concio
sed multum turbatur,
Falsitas pro pretio
magno comparatur.

16. Qui levatis manibus
coelos ascendebat
Et in hoc propensius
duo intendebat,
Nam suos devotius
patri offerebat
Et ipsorum hostibus
fortis resistebat.

17. Qui suis videntibus
fuit elevatus
Et in potioribus
patris sublimatus,
Ultimis temporibus
venturus testatus,
Ut judex aequissimus
vindicet reatus.

18. Quem nubes ab oculis
suscepit suorum
Scandentem cum angelis
ad regna coelorum,
O amor mirabilis
viscerum tuorum,
Cordibus spectabilis
tuorum carorum.

19. Qui vobis cernentibus
scandit sic patenter,
Benedicens omnibus
et ita clementer,
Jubilis et plausibus
sic scandit gaudenter
Binis cum agminibus
et ita decenter.

20. Cujus ut amabilis
nobis est descensus,
Ita est mirabilis
angelis ascensus,
Satanae terribilis
fuit et infensus,
Mundo venerabilis
amore extensus.

III.

21. Qui mire tripliciter
fuit exaltatus,
In terris humiliter
meritis ornatus,
Supra terra viliter
cruce elevatus,
Super coelos aliter
multum sublimatus.

22. Qui scandens coelestia
patri conregnare,
Spopondit cubilia
suis praeparare,
Quo ipsum per saecula
possint collaudare
Quibus me ex gratia
velit sociare.

23. Qui, licet abierit
per humanitatem,
Semper tamen aderit
per divinitatem,
Nam in ipso manserit
qui per caritatem,
Nunquam illi deerit
per benignitatem.

24. Qui ascendit coelitus
cum societate,
Solverat quam penitus
a captivitate,
Dona dat hominibus
plena bonitate,
Quae promisit primitus
sua veritate.

25. Qui, sicut apostolis
promittebat digne,
Pneuma in scintillulis
misit vel in igne,
Tibi ac discipulis
donum dans insigne,
Quod et nobis famulis
tuis det benigne.

26. Quem in patris gloria
esse confitemur,
Qui jam in ecclesia
sua continemur,
Ex ipsius gratia
modo consolemur,
Gravi in angustia
qui nunc detinemur.

27. Qui postquam ad sidera
post mortem ascendit,
Patri sua vulnera
propter nos ostendit,
Et potenti dextera
ab hoste defendit,
Quos ad bona opera
sedulos perpendit.

28. Qui clamat de superis
cantione pia,
Veni coronaberis,
mater mi Maria,
Suprema locaberis
coeli hierarchia,
Quae mihi obsequeris
prae cunctis in via.

29. Qui tunc personaliter
tibi occurrebat
Et venerabiliter
te suscipiebat,
Velut mater dulciter
tibi applaudebat
Secumque hilariter
ad summa vehebat.

30. Qui te cum amplexibus
sibi adstringebat,
Sicut matri filius
facere debebat,
Virgo, quantum animus
tuus tunc gaudebat,
Credo, quod perfectius
amore fervebat.

IV.

31. A quo divinis osculis
refocillaboris,
A mundi piaculis
dum absolvebaris,
Hymnodiae titulis
digne laudabaris,
A beatis angelis
dum deducebaris.

32. Qui ad suam dexteram
te tunc collocavit.
Et ut matrem teneram
digne honoravit
Divinam essentiam
tibi demonstravit,
Creaturam ceteram
tibi subjugavit.

33. Per quem cum ad sidera
assumpta fuisti,
Et gaudens in dextera
ejus resedisti,
Sacrosancta ubera
ipsi ostendisti
Ac pro gente misera
sic intercessisti.

34. Cujus multifariam
tibi lux illuxit,
Cum tibi plenariam
gratiam influxit,
Et post in vinariam
cellam introduxit,
In coelestem gloriam
quando te produxit.

35. Cujus olim dextera
tu amplexabaris,
Ab ipso ad sidera
cum exaltabaris,
Ubi mater tenera
semper jucundaris
Atque super cetera
creata laudaris.

36. Cujus sub umbraculo,
modo requiescis,
Et ut flos a surculo
rami revirescis,
Ejus a spiraculo
temper juvenescis
Ac ab ejus osculo
declinare nescis.

37. Per quem ut per filium
digne veneraris
Et post hoc exsilium
ad coelos levaris
Dignumque in solium
ibi collocaris,
Cum choris coelestium
ubi jucundaris.

38. Qui te a putredine
recte praeservavit,
Qui tam longo tempore
in te habitavit,
Justo valde ordine
te resuscitavit,
Anima et corpore
beatificavit.

39. Quem, o dulcis domina,
digneris lenire.
Cum ob nostra crimina
vult in nos saevire
Mentis per conamina
nos illi servire
Fac et oblectamina
mundi fastidire.

40. Quem tua piissima
interventione
Retrahas a nocua
flagellatione,
Quam perfert ecclesia
pro transgressione
A gente durissima
persecutione.

V.

41. Qui in patris gloria
Sui est venturus,
Juxta sua merita
cunctis redditurus,
Bonos in consortia
sua est ducturus,
Malos in miseria
poenae relicturus.

42. Qui cum coeli civibus
nimio fulgore
Veniet in nubibus
magnoque terrore,
Nobis arescentibus
gravi cum timore,
Det solamen protinus
tuo pro amore.

43. Qui cum dicet reprobis:
In poenas abite,
Nobis tuis famulis
dicat: Mecum ite,
Cui vestris servitiis
servivistis rite,
Vos dotabo gaudiis
sempiternae vitae.

44. Qui fons indeficiens
exstat animarum,
Defectum reficiens
conscientiarum,
Tua prece abigens
molem sit culparum,
Ne nos mergat vehemens
turbo tenebrarum.

45. Qui se diligentibus
gaudia paravit,
Quae nec vidit oculus
nec cor cogitavit,
Aliis nec sensibus
homo auscultavit,
Quae a sapientibus
mundo occultavit.

46. Qui in regno gloriae
ad perfectionem
Nostrae des memoriae
comprehensionem,
Et intelligentiae
det cognitionem
Amoris potentiae
det dilectionem.

47. Cujus splendor visui
dabit oblectamen,
Suavitas olfactui
plenum recreamen,
Sed et vox auditui
dulce modulamen,
Dulcedoque gustui
mirum delectamen.

48. Cujus sapientiam
mente sentiemus,
Ad coelestem gloriam
cum perveniemus.
Ubi et potentiam
ejus cognoscemus,
Sanctique clementiam
spiritus cernemus.

49. In cujus melliflua
vultus visione,
In illa perpetua
coeli regione
Exsultent continua
jubilatione
Pressi nunc assidua
tribulatione.

50. Quem laudans industria
sive per conamen,
Teque, virgo regia,
patrem atque flamen
Per ista rosaria
vel per hoc laudamen
Laetetur in patria
cum beatis. Amen.

Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monac. 19824 fol. 259 b. — 10, 2 consurrexisti Hs. — 36, 1 sub miraculo Hs.

Ein ähnliches „rosarium deauratum" aus lauter Relativsätzen befindet sich in dem Officium B.M.V. cum multis laudibus ac novis orationibus impressum per Benedictum Dulcibellum Carpensem in castro Lauro Curtis majoris. Anno 1503 Idibus Martii."

Ein Auszug aus den acht vorstehenden Rosarien ist gedruckt in dem Werkchen „Psalterium gloriosissimae virginis Mariae in tria Rosaria dispertitium etc. Excusum Tegernsee Anno 1580 fol. A 3 b. sqq. Es beginnt mit Ros. 1, 1 springt dann auf 1. 9; 1, 26; 2, 5; 2, 7 u. s. f.

Inhalts-Übersicht.

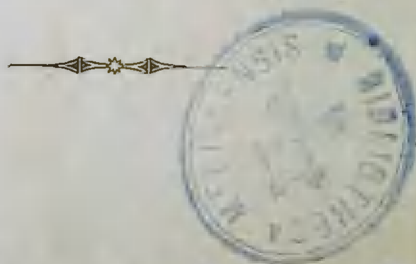
1. Real-Index.

Nr.		Seite
1.	Hymnus amatorius de s. Trinitate	19
2.	De s. Trinitate Abecedarius I.	24
3.	De s. Trinitate Abecedarius II.	27
4.	De s. Trinitate Abecedarius III.	29
5.	Rosarium Jesu Christi	31
6.	Hymnus de Salvatore	36
7.	Ad Dominum Jesum Christum	38
8.	Ad eundem	39
9.	Oratio pro se ipso de corpore Christi	39
10.	Ad sanctam crucem	40
11.	Oratio poenitentiae pro bono fine	41
12.	Ad angelum custodem	44
13.	Ad B.V. Mariam	44
14.	Super Ave Maria	45
15.	Alia oratio de B.V. Maria	46
16.	Post carmina B.V. oratio	48
17.	Acrostichon super Ave Maria	49
18.	Salutatorium B.M.V.	51
19.	Oratio devota ad B.M.V.	53
20.	Acrostichon super „Maria Mater gratiae“	56
21.	„O pulcherrima mulierum“	60
22.	De gaudiis B.M.V.	62
23.	Acrostichon super Ave Maria	63
24.	Centinomium Beatae Virginis	71
25.	Laudatorium B.V.M.	88
	Abecedariorum series prior	109
26.	Abecedarius I.	109
27.	Abecedarius II.	111
28.	Abecedarius III.	113
29.	Abecedarius IV.	115
30.	Abecedarius V.	117
31.	Abecedarius VI.	118
32.	Abecedarius VII.	120
33.	Abecedarius VIII.	122
34.	Abecedarius IX.	124
35.	Abecedarius X.	126
36.	Abecedarius XI.	128
37.	Abecedarius XII.	130
38.	Abecedarius XIII.	132
39.	Abecedarius XIV.	134
40.	Abecedarius XV.	136
	Abecedariorum series altera	137
41.	Abecedarius 1.	137
42.	Abecedarius 2.	140
43.	Abecedarius 3.	142
44.	Abecedarius 4.	144
45.	Abecedarius 5.	146
46.	Abecedarius 6.	148
47.	Abecedarius 7.	150
	Rosariorum series prior	152
48.	Rosarium I.	152
49.	Rosarium II.	156
50.	Rosarium III.	160
	Rosariorum series altera	163
51.	Rosarium 1.	163
52.	Rosarium 2.	168
53.	Rosarium 3.	173
54.	Rosarium 4.	178
55.	Rosarium 5.	183
56.	Rosarium 6.	188
57.	Rosarium 7.	193
58.	Rosarium 8.	198

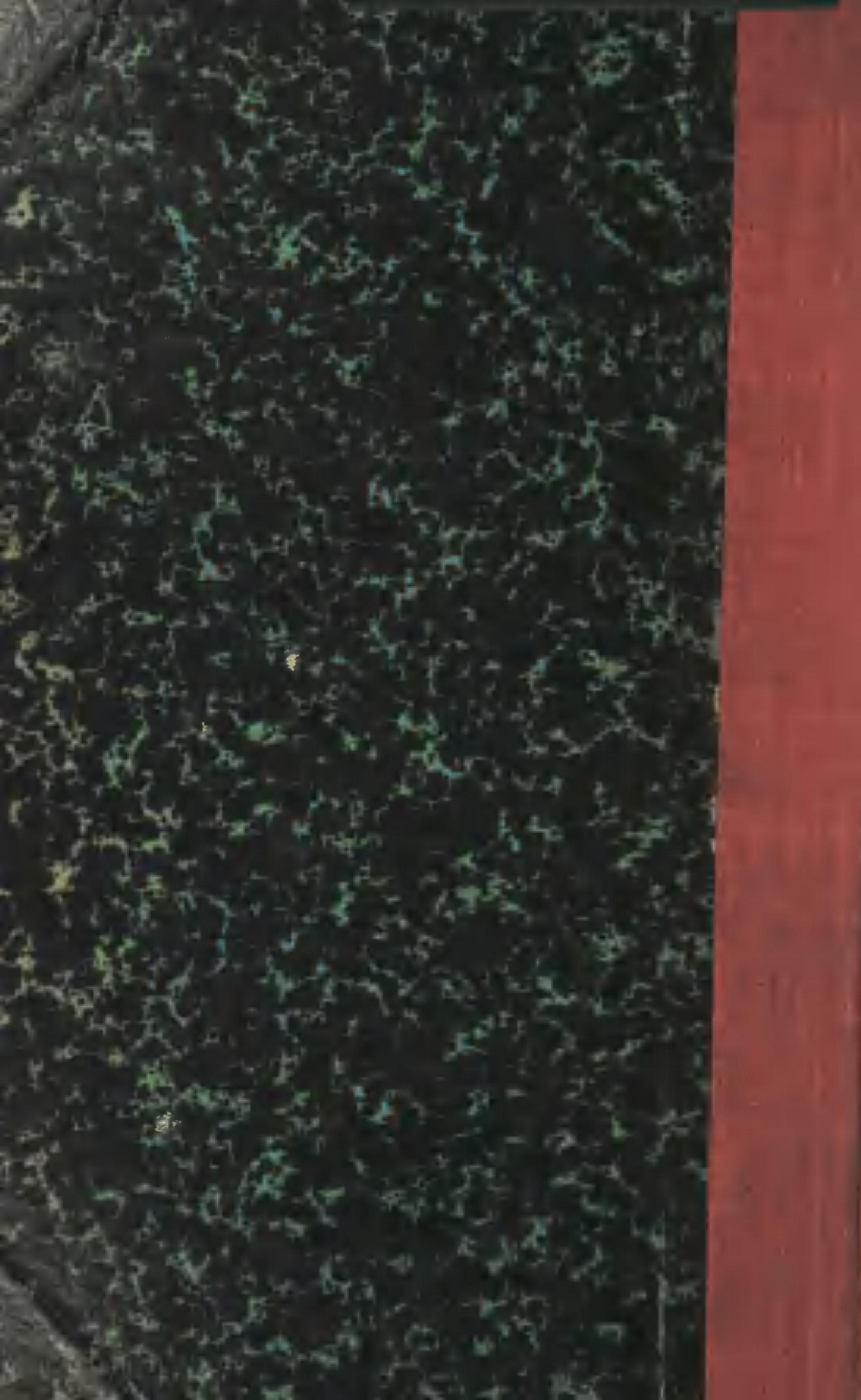
2. Verbal-Index.

	Seite
Abba deificum	109
Acumen impetra	132
Ad honorem nominis	148
Admiranda femina	142
Alma progenies	117
Alma prudens inclita	144
Alme rerum conditor	24
Alpha et O nominate	29
Alpha et O nominate Jesu	63
Alpha seu initium	27
Amatrix pauperum	126
Amicta radio	136
Amore crucior	128
Amor meus Jesu pie	39
Annum cum attigit	113
Arca novi continens	140
Arca quae charismata	150
Arca tu mystica	130
Artifex fabricans	134
Audi nunc praeconia	146
Aurora rutilàns	118
Ave crux amabilis	40
Ave decus virginum	60
Ave Dei filia	88
Ave gaude vale plaude	156
Ave germen prodiens	39
Ave Jesu figule	38
Ave largissima	115
Ave mater aeterni numinis	51
Ave mater altissimi	45
Ave mater gratiae	49
Ave millesies	124
Ave missum coelitus	31
Ave nunc inclita	111
Ave quam jugiter	122
Ave summi genitoris	152
Ave tripudians	120
Ave venerabilis	137
Ave virgo coeli nobilitas	44
Bonitatis totius femina	53
Cujus caro floruit	198
Eja mater o Maria	160
Inhaerere tibi Christe	36
Majestas maxima	48
Mater vita ornata caelibe	56
O vitis coelica	41
Quem cum jam tricesimum	173
Quem sacra volumina	183
Qui ab Anna mittitur	188
Qui decrevit hominem	193
Qui est verbum omnia	168
Qui finis cum transiit	178
Qui rerum principium	163
Quondam in cellula	71
Saday o Domine	19
Salve miles Dei fortissime	44
Salve virgo virginum gloria	46
Stella stirpe quem ex Hebraica	62

O. A. M. D. G.

Pierer'sche Hofbuchdruckerei. Stephan Geibel & Co. in Altenburg.

GretagMacbeth™ ColorChecker Color Rendition Chart